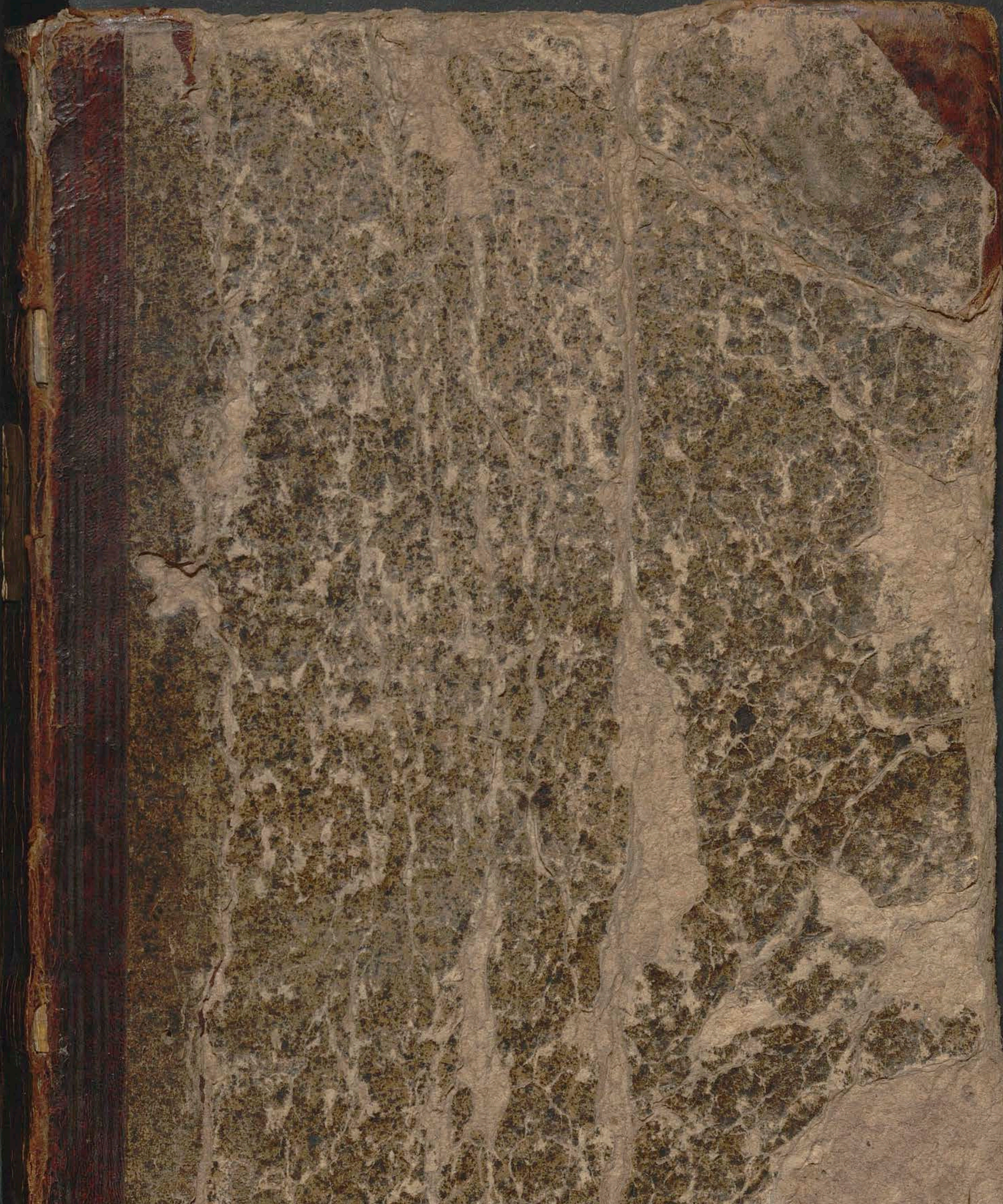

a a b c d e ſ ſ g h i k l l
m m n s ſ ſ r r u w
y z z z a b c d e ſ g g i
k l m n o p q r s t u w
ʒ z z z

Zbiór historyczny (Sylva rerum)
z lat 1689–1752 Kaspra
Jelińskiego Skarbnikowicza
Kowieńskiego.

[redacted]

1-62

2

Laudetur Iesus Christus

Dyariusz poiedynku Tarda 79.
Dekret Izby Kurzyńskiey 160

N. Inw. 5591.

Wyrażenia Umysłu w liście dzisiay odebranym
czytane, stwierdzaią niewątpliwą Wprose mową o
godnych, nieodstępnych, iednostaynie do utrzymania
Całości Praw Rzeplitey interessuiących Sentymentów,
Za co mu Ustawicznie, publicam, et meam upe
wniaią Recognitionem, o Kontynuacyą przykła
dnych Jego Czynności, y Rezolucyi, wielce proszę.

Axioma. Amicitia quae desijt nunquam
vera fuit.
Jtt Verba puto Leges Imperiumq Patris
Jtt Quantum mihi dabitur de Deli
cijs, tantum dabitur de tormentis.

w Apprekacyi Nowego Roku Fragment
Faustior Annus eat, Laetiq petant Kalendia menses.
B!

Assumpt Pewnego Listu.
Bez wszelkiey odwłoki zaraz zabrałem się do Oznay
mienia oświeconym JWWMści Dobrz, y dla tego raz z powinno
ści ten Pospiech czynię, drugi raz ażebym w Pańskim Jego
Respekcie na ten zasłużył sobie Kompromiss Euge Serve
bone et fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa
te constituam, Czego Jasię mocno spodziewam się, Iże iako iestem
teraz Protekcyą Pańską zaszczycony, tak y w dalszych czasach Nia
mnie JWPanie wspierać Znakomiać, y wzmagać nieprzesta:
niesz. Przy Początkach Seymiku była ta Kontrowersya Elec

[redacted]

[redacted]

Proszek dla Koni na Żołzy).
Aland Wurczel iest Omanu Funt 1.
Zaü riehmen iest Przestępu puł funta
Fænum Græcum Cwierć funta
Sattel baum iest Sawiny Cwierć funta
Teufels Koth iest Czartowskiego łayna Puł cwierci funta
Graun Schwefel iest Szarey Siarki Puł cwierci funta
Spis Glas iest Antimonium Złotow Dzięc dico N° 5.
Wszystko to do Kupy zmieszawszy, po dwa łoty Koniowi co rano dawać, y kiedy Czasem Koń zachoruie y ieść niechce, to w Papier wsypać y w Gardło włożyć.
Ze Lekarstwo w Krakowie pod Złotą Głową.

Ius Caducum post Fata Sterilia

Ita Nos favere Fidelitatis G: N in Nos et Rempublicam meritis,
ut ea offerente sese Occasione recompensare velimus, Proinde
eadem Bona omnia mobilia et Immobilia Summasque quasvis pecuni
arias quocunque titulo apud quasvis Personas existentes post Mortem
Famati N: steriliter et absque Successore decessi, certis quoque Legum
de causis ad fiscum et dispositionem Nostram Jure Caduco devoluta, dare
et conferre ei duximus, uti quidem Jure perpetuo ac Irrevocabilis
Donationis damus et conferimus hisce literis Nostris ita ut eadem Bona
ac res quasvis Mobiles in quavis Materia et forma existentes,
Jure adeat ac in Possessionem suam vindicet, teneat habeat et
Possideat, ac in suos Suorumque Successorum quosvis beneplacitos
Usus convertat perpetuo et in aevum. Quod omnibus quorum
interest, praesertim vero Magistratui N. aliisque sub quorum Juris:
dictione praefata Bona consistunt, notum esse volumus, mandamusque
ut ad requisitionem praefati Donatarij Nostri Bona supra
scripta omnia, eidem Gdo N. sine quibusvis dilationibus
et diffugijs extradant ac in realem Possessionem salvis
Juribus Uxoreis Creditoreis, Pijsque Legatis proportiona
tis ac Legibus Regni non contrarijs dimittant seduloque
curent ut iisdem Bonis quam primum potiatur.

V

Epitaphium Polonie

Viator! paululum morare! et mirare! Regnum sine Rege, Rempublicam sine Lege! Imo ne sis otiosus! Vide, ut noscas! Multos Reges! Nullum Regem! Multas Leges! Nullam Legem! Quia enim multi volunt, sed non possunt Regnare! Et cum Omnibus Omnia sufficiant, Omnes in omnibus peccant! Pro Libertate habent Licentiam; Pro temperantia Luxum et Ebrietatem! Unde Reges Exleges! Senes Offines! Curia Furia! Camera Chimera! Comitia Convivia! Sessiones Secessiones! Constitutiones Cavillationes! Census nonverus! Proceres inutiles! Ministri Sinistri! Senatores Spectatores! Nobiles mobiles et Volubiles! Tribunalia Venalia! Civitates Egestates! Mancipia Marsupia! Pagi vagi! Aurum Obscurum! Belli Ductores Raptores, Officiales Spoliales! Societates Dubitates! Juventus in Miseria! Militia Malitia! Bellum Imbellicum! Pugna Fuga! Batalia Futalia [illegible]!

His visis exeuntis Viator abi Chare! Et Nobis meliora precare.

VI

List od Woiewodztwa Wołynskiego do Pana Podkanclerzego Koronnego pisany

Kiedy do tąd Orbati Filij sine Patre, wierni Poddani bez Pana zostaiemy, którego in visceribus niemaiąc, że przez Posłow odezwać się trudno, Zaczym iako dignissimo Status Ministro WmćPanu przy oddaniu Braterskiey weneracyi, stateczną y raz poprzysiężoną, przy dostoienstwie Króla Jmci Wierze, wolności, y Prawach, tak siłą Konfederacyami stwierdzoną, Woiewodztwo nasze odzywa się gruntowną Wiarę, y szczerą Usługę, dotrzymać deklaruiąc, upewnia WmćPana, że przy tey rewolucyi y rożnych niestateczney, a zagrodzoney przez Prawo w przeciwną Stronę migracyi, non Deos alienos quaerat, ktorzy non tam Patriae Rectorem quam suae Parti Patronum, et utilitatem Osobom swoim szukaiąc, Oyczyźnie ruinę, wolności Pogrzeb, gotuie. Iakoż tak scelere et ausu mierzi Wdztwo Nasze, tak nie co inszego intendit, tylko dawszy umoc JW Jmć Panu Lutkowmkowi, convocandi Populum, wszystkich Braci Wdztwa, aby przy Świątnicach Boskich, które tristi spolianty Templa ruina, ale y zaboystwem profanata Księżu przy Królu Jmci raz obranym, y approbowanym, et pro Legibus Arma ferre iuvat, libertatemq tueri, A zatym kiedy te przed się bierze rezolucyą, którego zawsze, osobliwie zas teraz, rebus in adversis vera probatur fides, donosi Wdztwo WmćPanu, że pro praemio paenam, pro rosis spinas, odbiera. maiąc na Zimę Locationem Woyska Dywizyi y Komendy, przez co nimiam Oppressionem cierpiąc y wyrazić trudno, Kiedy Dobra Dziedziczne, tak siła Prawami de immunitate Bonorum Terrestrium opisanemi obwarowane, aggrawowane zostały, wczym et Jus Cardinale zniesione y tak zniszczone y zdezolowane, że prawdziwie Locus ubi Troia fuit, pozabierawszy Bydła tak Chłopskie, iako y Dworskie, przez co opuściwszy Włości nec alimentum vitae maiąc wrozne rozeszli się Kraie. Wczym żeto wyraźna wola Króla Jmci, y dyspozycya była, nietylko od Jchmciow Panow Regimentarzow twierdzi się, ale y przez Patenty iakiegoś Pana Olszanskiego tytułuiącego Kommissarzem Króla Jmci, u wszytkich ignota probatur. Że nato nie zasługiwało Wdztwo nasze, bo nec intentione pomysliwszy złe, ani zgrzeszywszy przeciwko Panu, wiary dotąd doskonałey niedaie, póki od Wmgm Pana wtym, iako melius et optime scientis, nic od bierze informacyi, Przypominam insolencyą Saską, ktorzy po części Woiewodztwa naszego z były licenciose, bo y Dworom niefolguiąc, exorbitowali, zkąd tak graviter oppressi będąc, ieszcze nas bardziey terrent vestigia Moskwy, y Kozakow, ktorzy iść maią na Usługę Króla Jmci per famam publicam fertur. Maiąc zas Ich przechodow (będąc dobrze passivi) experyencyą, ażeby teraz wzgląd był y osobliwy respekt na stateczną Usługę, et super Calamitatem Braci naszey, nie na Wdztwo ordyno:

wanych, ale Łaska Krola Jmci y Protekcya, inszym od nas avertat et divertat traktem. Co wszystko sincerissime wyraziwszy, mentem et desideria nasze summe, et probatae oddawszy activitati Zostaie &c

Manifest Nayiaśnieyszego Stanisława Pierwszego do Stanow Rzpltey wydany.

Nayprzewielebnieysi w Bogu Wielebni, Jaśnie Wielmożni Wielmożni Urodzeni, y wiernie nam mili. Nie tak nas ambitus dominandi opanował, abysmy nie mieli pamiętać co libertatem concernit, ktora dat Regna Regnantibus, ani się chcemy wprzod super aequalitatem wynosic, poki Jey w swoiey mierze nie postanowiemy, w ktorey my się urodzili, dla ktorey My życie y Substancyą naszą poswięcali, z ktorey ieżelismy głowę wynieśli, y nie dla czego inszego, tylko żebysmy się za nie na większym Celu Nieprzyiaciołom Oyczyzny postawili. Poddaiemy in examen sprawiedliwey Rzpltey è Cunabulis Życie nasze, ktore w Stanie Szlacheckim dla obrony swobod y wolności stosowalismy. Zastawa nas w Stanie Senatorskim ex uno fomite Regnantis, tanquam ex vesuvio wybuchaiąca na pożar Oyczyzny naszey calamitas publica, a iakoż Tę chciano gasic, chyba per convulsionem Jurium, per Mutationem Status, My zas według Praw Oyczystych według przyrodzoney zarliwosci naszey przed Bogiem y Swiatem y Oyczyznę naszą non tenebamur ad fidelitatem temu Panu, ktorego nalezało nam civiliter facere, mortalem wskrzesic Rempublicam, y wydrzec mu ią z garsci. Za niewdzięcznosci Iego ku niey, y ktoz nas reprehendere moze Zacnych y szlachetnie Urodzonych Polakow, chyba ten, ktory insze Prawa w Oyczyznie kreowac zamysla, ten w nas Sprawiedliwych Conservationem reprobare moze, wydała to lepiey in lucem Konfederacya wiekom potomnym sławna, zrzuciwszy z siebie Jarzmo niewoli, chcąc wynisc in Theatrum Libertatis, zwotywaiąc wszytkich in genere Braci do iednosci, ktorą w iednych Wdztwach Inkursye Moskiewskie, Saskie, Kozackie, tamowały, w drugich metus y differentia do Krola Jmci Szwedzkiego aby się sam na Thronie naszym nie osadził. Coz nam nalezało czynic, chcąc gruntownie ratowac Rzeczpltą, iezeli non annuere votis Electoris Populi, aby była Rzeczplta od tey suspicyi wolna, et per electionem Szlachcica Polskiego za Krola Terminum ad Unionem wzięta, bez ktorey nulla salus, nie naco inszego, tedy tę cierniową na głowę naszą wcisnąc chcemy Koronę. tylko zeby ex hac passione nostra refloresceret w Swobodach swoich Oyczyzna, przyznaiemy tedy na się winę, ze kiedy Rzeczpospolita niemogła sub hoc

Regmin

Regnante salva esse, aby ią była w całości utrzymać, woleliśmy zastąpić drogę tym, z których potencyi uzbyśię była ad suum statum nieprzywróciła, a tak quis nos Arguet de Peccato. Myli się kożdy Adherens, dethronisato Principi że nam krzywdę czyni, bo te małe obiectum Osoba nasza, do zawziętości pretio interitus publici z Siebie kożdy uznajemy że y Nas kiedyby Oyczyznę naszą z Rąk wydzierać pozwalamy, odpuszczamy Szczerym Sercem, bo velle cuiq liberum, że nam z głowy Koronę chcę zedrzeć, ale Boga samego na pomstę wzywamy, że taki kożdy wolność poczciwych Przodków naszych cnotą dotąd utrzymaną wydrzeć chce. Zadaie Princeps detronisatus Krolowi Jmci Szwedzkiemu, że iest Oppressor Libertatis, a czemuż tym miłym Salvatorem chcesię czynić in fuga praesidium zakłada, Rzeczypospolitey zaczepiwszy sprowadziwszy prywatnie cum avulsione Prowincyi Rzeczypospolitę zgodziwszy się z Wiktoryi Polskiey zakłada sobie Tryumfy ex ululatu gementis Populi, zarzuca litos z Woysk szwedzkich incommoda niechayże pamięta że przez Seym Lubelski, y przez Konfederacyą Sandomirską Woynę Krolowi Jmci Szwedzkiemu, wypowiedział! A zatym niech uzna Miłosierdzie Pana Boga nad sobą, że niesprawiedliwie zaczepiony w słuszności szczęśliwych dożąd

Inter

x

Intencyi swoich nieodmienia, ktore Rzeczypltey tyle razy obiasnione niewdzięcznych Synow staraniem zaćmione do tych czas zatrzymuie. a zatym tanquam rationem redditur Deo et Legibus Patriys wyznaiemy to, y wydaiemy in lucem, co kolwiek ad Salutem Oyczyzny spectare moze, y co ią à pernicie avertere moze, przestrzegamy, co kazdy penetrare moze, ze Ucieczka Saska non imponet finem malis, Iezeli Rzeczplta in visceribus suis tey godzinie rozposcieraćsię pozwoli, y iezeli ultricem trahet super se Dextram. Przestrzegamy aby iezeli uprzeymosci y Wiernosci wasze w Woyskach Auxiliarnych pokładacie nadzieię, ze nigdy Krola Imci Szwedzkiego potentiam ad victricia Arma nieprzymuszą, aby miał intencye swoie odmieniać, ktore chyba zgubą Panstwa iego bydz niemogą. y ze Rzplta nigdy gruntownego mieć niemoze pokoiu, poki nad sobą cierpieć będzie Pana sobie niebespiecznego, Koronie zas Szwedzkiey Sąsiada podeyrzanego. Przestrzegamy abysmy sobie potym czego wymawiać niemieli, ze Panu naszemu do ostatniey zguby niechcącsię zgadzać, daiemy zły przykład ad direptionem, przez ktorą chyba fato nostro uchoway Boze, skonczysię ta Woyna, kiedy salvo hoc Regnante nikt rectae mentis Iey

Terminu

Terminos spodziewac się nie może, Pytam się każdego Oyczyzny Syna, co sobie za szczęśliwość pokłada, etiam utrzymawszy Krola Augusta, niech sobie wspomni, że obarczona Rplta incapax defensionis zostanie musi in praedam, z kolligowanemi z Moskwą Kozakami, ktorych nie na obronę Adherentow swoich protestante Republica, sprowadził, ale aby osłabione Rpltey siły tym snadniey potym possideat. Ale dobry Bog zastępow niedopuści kane kładem na Krola Jmci Szwedzkiego; chciał to y przez Traktaty zaczęte pokazać, ale inflex Pars nostra, kiedy iedna część, Woyny sobie z nim życzy, druga spodziewa się pokoiu. Protestuiemy się przy tym przed Bogiem że iakośmy sobie powierzoną władzę od Stanow Rpltey Państwa tego na Osobę naszę przyięli, tak nietylko żadney niedaliśmy y niedaiemy ciężkości, ale owszem wszelkie iak naywiększym staraniem od tey Oyczyzny oddalać każdego momentu życzemy niebespieczeństwa, krwią własną, y resztą życia naszego pożądaną Oyczyzny Szczęśliwość odkupić gotowi. Jeżeli tedy przemiiaiącey Niebiosa każą ludzki zatrzymać Uprzeymości y wierności wasze chcecie,

niechciey

8 niechciełycie Przyiaciołom waszym więcey diffidere, ktorych dotąd na Obronę Oyczyzny prawdziwym staraniem naszym trzymamy; abysmy ratunek mieli w Osobie naszey, a te całosci Rzpltey, ktorey compagem nikt aeternè formare niemoże, tylko same Stany Rzeczypltey. o czym bylesmy tylko wiedzieli, że uprzeymosci wasze życzycie sobie vim libertatis w Osobie naszey pokazac, mamy w Bogu Nadzieię, że tanto aderit operi nostro, a teraz dobrego uprzeymosciom Waszym życzemy zdrowia.

Respons Krola Jmci Stanisława na Manifest JWJPa Lubomirskiego Kasztellana Krakow.

Niezachodziemy in examen meritorum WmciPanow, ktore in Prothasi iustifikacyą swoią między ozdoby zasług y godnosci Domu swoiego pokładasz, luboć to quae non fecimus, vix ea nostra puto. wierzemy to że virtus maiorum claruit velut acus Magnetica, y samemu WmciPu pokazywała Szlad ubity, ktorym Cnota z Sławą a Sława z Cnotą w Towarzystwie postępowała. Jezeli WmcPan kiedy niezbłądziłes et hanc Thedam ardentem, Glorię sobie podaną od Antecessorow nieprzygasiłes, sume tibi speculum cum Stemmate nescit blandiri, a luboś się WmciP: aculeis zrzuciłes na honor nasz, My procul ira et odiis sua si moderatione odpowiadamy, y to non ignaris loquimur, sit sua quies manibus, sit suum decus bustis, samemu to WmćPu zwierciadło zbliżamy, obacz w nim postawę swoię iak wiele razy byłeś Protheuszem, by dać w prawdzie sonora Tuba WmćPa meritorum, ale rzadko kiedy co sławnego wykrzykowała, gdy przemiany one niby słonecznikiem iakim ad sorzem et amorem Stan WmćP. obracały, czego lubo nie rozwodziemy, przetoż iako iest varietas culpabilis tak et ingratiabilis, boć to niedarmo rzeczono, Tu ne lude Deos et srogum wara piorunum. Przezieraiąc się zaś w Justyfikacyi WmćPa, aż to accusat ni excusat, bo Justyfikacya powinna bydź pura, innocens, non criminosa, a WmćPan w liczeniu Actorum suorum bierzesz ex iniquo clypeum, boć peccata sua racuiesz non merita. Piszesz WmćPan żeś do Konfederacyi Wielkopolskiey przystąpił, abyś był moderator inter Principes sibi infensos, a iakoż to bydź miało bydź, kiedy Actus tui et Ambitus ipsi improbant, że Mediator niebywa tylko ex Consensu Partium, y to per Pares Regibus. WmćP. zaś lubo masz pychę rowną Krolom, ale przecie niemaſz rownosci z Krolami, toć to figle podobne, owym Kuglarskim Zwierciadłem ktore piękne y szpetne

Lice

y szpetne pokazuią figury, tak WMćPan: fronte sua blanda mala multorum tegis, loquendo optima, agendo pessima. Czemużeś WMćPan będąc Krolowi Augustowi favens, przeniosł Trybunał Radomski pod Szwedzką Protekcyą y potencyą z tey pewnie przyczyny aby usurpata potestas była, nietylko considerabilis ale y utilis Interessom WMćPana: zażyłeś potym blanditias do Szlachty wywodząc in zelum tuendi libertatem Offiarowałeś Obronę tey in sorte doli tui, ale vera Orła Polskiego progenies, na wystawioną tey swobody ponętę, aby tym się prędzey zleciało y pokazało, żeś ty sam ieden tylko Affectus Civium, a zatym y proximus Domini, żeby ztąd Krol Jmć Szwedzki brał miarę godności twoiey, y żeby ex hoc plausu Amoris formował et Judicium, że tako popularitate emines, tak dignus videaris eminere et Imperio, ale Pan dociekł Cuniculos et Actum genij Tui, y uważał wprzod życie, y sławę twoię na konice decydował żeton ktory in bello extra Lauream, będzie in solio extra gloriam et utilitatem Rzeczypltey, y ztąd zaraz osądził Fasces Regios aliena manu regendos. Widział bowiem że ani Krol Zasługi ani Senat ani Rplta odwagi, y nic sławnego mieć niemogła, nietylko to iest na pierwszey stanąć godnosci, ale gradum suum zaszczycać sławą et decore, coś potym kiedy stacya WMćPana socors Candelabrorum Aureorum lumen nullum, zawiodłeś

Krolewstwa

Krolewstwo nadzieię, Obietnicą Krola, ale się nie dziwuię bo nemo jactantius fidem suam obligat, quam qui eam violat. Ale co iuz WMśćP: solitum swiadczyć się Dijs Testantibus, a Ja mowię że y vindicibus nigdyby byli PP. Sapiehowie do tey nie przyszli rezolucyi, gdyby Ich WMść z innemi przyiazną swoią nie utwierdził momento generosae cogitationum, nigdy y Konfederacya ad augem suam nie przyszła, gdyby nie była na fundamencie certae spei et praesidij WP. Gamites vitiosum Principem optando ex se meliorem, zagrzewałeś listami swemi populum Pacis Cupidum aby pro Zelo et filiali Cultu wcześnie et ante casum suum metuant, Dawałeś y Woysku illicia, rezel:cuiąc fidem cukruiąc perfide, iako rzeki tworcy są do:wody, smakowałeś periurium exemplo et Imperio y tym ci się zgorszyło Woysko, kiedy przysięga Tarnopolska pro Principe, Arma contra Principem obrociło, Obaczyło odmianę przysięgi, a osądziło defectum Sumnienia, boc to y z Sumnienia iako z zrzodła iakiego czyste y załkaliste wychodzą Rzeki y iako się chłodzą niemi, tak brzydzą drugiemi. y Teraz solennissimo ritu zdałeś summienia swego pigras, in manus Principis, a natenczas gdzie było Sumnienie, kiedyś na konfederacyą Wielkopolską przysiągł, y na odium et detronisationem Pana swego. Co ieżeliś pierwiey uczynił dla Domu, to y teraz dla tego czynisz, maiąc Krew swoią in manibus Principis, z ktorych iak prędko Dzieci swoie wydźwigniesz, tak zaraz variabis

fidem

x

Ra fidem et Obsequium, Sakryfikowiesz WMćP fortunę swoię Rzeczypltey, a ta ex malis iako zwadin pokrzywa wyrosła, y lubo zdasię Wł: prospera, ale pewnie prosperis diuturna, Ofiarwiesz Krew swoię, nieżaniemy tey Offiary, ale wydałeś Ią na posmiewisko całemu Swiatu, oraz niepomogły wydane nawet Dobrodzieystwa Pańskie, bo magnitudinem beneficiorum niemogły znieść ramiona twoie, aż pod tym ciężarem potknąćsię musiałeś. Skwasiłeś y pro Ceymie z hanbą kompaniy, bo ieżeli co kto dobrego tu uczynił bardziey cię bolało, niżeli cieszyło, wziołeś pretium Otij et ignaviae, stałeś się servus et mancipium Arbitrij, łudziłeś Pana obietnicą, zawiodłeś expektatywę, niedałeś Koroniowi odsieczy, bo iako zakupiony Towar, iuż niebyło więcey w mocy twoiey, kiedy alchima Szwedzka Złoto twoie niewzłoto prawda ale w Srebro obruciła. Zyski te nieszczęsne rządziły, żeś Regi nocius, Regno injurius, zgubiłeś czas do Woyny, a w czasię y Oyczyznę, y zsąd ta nieszczęśliwa calamitas Krolowi Augustowi gravis, Rzpltey ieszcze gravior, nikomu inszemu przypisaćsię niemoże tylko Wł: zkąd poszła Konfederacya Wielkopolska, y samo Okazya, że widząc Rzeczplta ex Principe modicum, ex te nullum subsidium, musiała przedsię wziąść insze media, Iakożbyłyby skuteczne, gdyby ta Nieszczęśliwość Króla Jmci Szwedzkiego contrarijs medijs zwłoki y przeszkody niemiała, lubo Nadzieja w Panu Bogu, że ten Jako szczęśliwie dzieło swoie zaczoł, tak y zakończy pomyślnie,

ieżeli

Iezeli iuż WPan iaką konfederacyą improbas, czemużeś to authoryzował powagą y przysięgą swoią, Czemuś Pana Dobrosołowskiego na rozpędzenie Szlachty trzymaiącey Stronę przeciwną posyłał. Czemuś Żołnierze na umocnienie Konfederacyi sprowadzał, Czemuś defektow swoich mentem consciam odwrocił, ieszcze ante metam nie dopiero teraz, kiedy widzisz że concepta pro te studia conversa, dla czego wszystkich twoich dowodow tristis finis zeszedł. Taedebat te primi Principis, tedet et alterius, bo ta rana raz bolesniey quod cupis alter habet, tak tedy impotens sui chciwyś y zazdrosny cudzego, luboś dobrze syty swego. Prawda że elekcya nasza precociori cursu odprawiona, a iezeli się godzi necessitate publica zagaie, tak pari ratione z teyże samey potrzeby godzi skrocić. bo ktoraż kiedy tak szczęsliwa aby iey turbo tali nieburzył, zwyczayna to iest magnatum Zazdrosci y szpecie, ale to czas zdobi y farbi, kiedy się Prezydentow Interessa uspokoią. Conciliantur gratiis piscantur aurea hamo homines, iako y WPan sam mowił, kiedy elekcya iest pabulum et nutrimentum Elector, incrementum Fortunarum lepiey zawsze a niżeli naywiększe Gospodarstwo w Domu plemita. Niezapieramy się że nam Podczastwo Koronne y Starostwo Piotrkowskie offiarowano non pudet accepti, bo to było premium laboris et Obsequii. Ale czemu w tymże na Manifest nasz responsie nie przypominasz, bo y ten Kancellarya WPan urodziła, żeś

wziął

wziół całoroczni Prowent Krolewski, a potym czteroletnie Żupp Krolewskich dochody, Starostwo Kozienickie, a przytym pensyę wiele w Dom twoy dochodow, dopiero z odiętych Konkurrentow, iako to od Xiążęcia Kantego, od Krolewicza Jakuba, z zdarte z Żony własney Klejnoty, a trzeba to było położyć, aby każdy wiedział coś wziół, a iakożeś zawdzięczał. Co Krol August honoris tui Auctor, a Ty Faber malorum, a co do Elekcyi ta zawsze tym sposobem chodziła, iako się wyżey namieniło, między obranego Pana communis nieprzyioł plausus, aż się tu burza powoli uspokoiła. mowimy ieno prawdę zaczynamy od publicznego, a na prywatnym zysku kończemy, Interessow naszych szukamy, a publica sine cura habentur, ieżeli się na Elekcyi naszey głos iaki sprzeciwił, albo się non suo Ordine działo, ieżeli co P. Generał Horn wymowił, albo komu pogroził wymowi go, a tym ignorantia Praw naszych zwłaszcza kiedy profacto obtinuit, trzymaiąc Custodiam honoru y bezpieczeństwa Elekcyi, ale się pytamy czemu Elekcyą naszę redarguis, ktorą ręce twoie wypielęgnowały. odpowice gotowa Ambicyi twoiey niedogodził, y niedostknoł głowy Korony iakosię wyżey dowiodło. Ta była naywiększa uraza twoia, a potym y remittencya do Kommissyi naszych boś rozumiał że ressentyment twoy odmieni alienam orientis fortunae sortem, y w to Krola Jmci pociągnie, aby pierwsze promocye swoie in favorem Tui erygował, ale ten constantissimus sibi sprevit, inanis irae czyniłoś wszystko dla WP. y obietnie tego gdyż się z Domem swoim do Saxonij

alkie

zony wybrał, lubos był a Ministris Krola Jmci Szwedzkiego dobrze ukontentowany, substancyą naszą, dla niego swieze teraz vestigium, ale w takich nie zawsze korzystać się godzi, bo quæ pretio fides emitur, pretio corrumpitur, a pewnie RPltá o takiego niestoi Wodza, ktory fallere magis quam pugnare didicit, y u ktorego ibi fas ubi maxima merces, ktory in exitium RPltey iakoto konfederacya Sandomirska przy Dokumentach iawnych ad infamiam połozyła, zes Drabitykow na karki braci twoich Tatarow sprowadził. My lubosmy mogli sprawiedliwie o tenze zaciąg czynić staranie, et invocare opem, uti contra malum et adversam potentiam, ale Iura ze każą flagitia winnych poczuią, y niewinni, wolelismy srodki takie porzucić, oddawszy tutelam Nostri victrici dextræ Krola Jmci Szwedzkiego, niechcielismy widzieć multiplicatas ærumnas populi, et flagella Oyczyzny naszey, nad ktorą ubolewamy częscią flammis adustam, częscią incommodis gravatam, kiedy na łonie swoim tak wielkie y ruzne piastuie Woyska, tak tedy co do odpowiedzi y prawdy należy samey, wyraziwszy niemiey za złe, bo na tak ciężki niesłusznie nam zadany westchnąć przyszło, et Ani Norma styli, ac cortioribus verbis odezwać się, bo nemo leditur nisi a se Ipso. Iezeli zas WMćPan daley nas lacessere zechcesz, occultiora et graviora pandemus, ale pecunia nie, na okraszenie meritor WMćPá utq ñ pudeat facere, faciant pudere.

Uniwersał JPá Sapiehy do Wielgo Xstwa Litt.

Wytrzymawszy za granicą czteroletnie triste hospitium

całe

16 całe prawie lustrum, inter Illres Domu naszego calamitates, y one z Ręki Pana Boga naszego, który solatia et merores dividit na narod ludzki, wdzięcznie przyiowszy, gdy rozumiemy żesmy iuż dopełnili, nie tylko mensuram patientiæ ale też Czasu dałey oddaleniem naszym sedandis fluctibus WXLittº ieżeli ex nobis hæc orta tempestas, iako to nam sua puritate niechętni zarzucaią. Więc wszystkie te w umysłach naszych przeszedszy reflexye, y nie mogąc iuż dałey po cudzych tułacie kątach, wracamy się cum cultu et innato amore ad Patrios Penates, wracamy się nie cum strepitu Armorum, ale bardziey cum Teneritudine Animorum y z tym Manifestem, że iakosmy zawsze domowey y Braterskiey Krwie rozlaniem brzydzili się maiąc zawsze wspolnie z WmćPP. na postronnych Nieprzyiaciół dla zaszczytu Oyczyzny, y swobod Iey zdrowie y Fortuny tak ktokolwiek był wspomnionych hostilityi WXLittº Autorem y nieszczęśliwey farsaliy, y teraz diris devovendo Osobę Iego do Wmćiów convertimus Serca nasze, prosząc abyście powrotu mego do WXLittº z chęcią wiernego per omnia adversa Woyska mego, które in vim securitatis Osoby moiey mieć muszę przyiąc raczyli, ktoż się albowiem spodziewał, ażeby y my byli kilka wieków przebywszy meritis przodkow w naszych, ku tey Oyczyznie, y napełniwszy Historie pro Patria chwalebnemi czynami, na ostatek mieli przyść ad tak indignum Casum, iuż to każdy wiedzieć może że gdyby się to z Domem naszym nie stało, mogłaby była

invidiosa wolnosciom naszym Majestas wzięła inne przedsię drogi, ktoremi by mała universa (: strzez Boże :) succeßissent, Bog zas znać niechcąc zguby wolnego narodu tego, dopuscił Nas Krolowi Augustowi per instrumenta opprimere, azeby clade nostra dał okazyą levandae libertatis, bo ratuiąc co raz y siebie y onę, musieliśmy ostatnich szukać sposobow, przez ktoreby universum całe mogło kiedy reparowania ruiny naszey spe longa a nulla, zdarzyła się taka pogodna okazya, iako rowney trudno znaleść, y chwycić się perituris niepodobna było, że Krol Jmć rozdrażniony Saskiemi Woyskami mogł się zaraz y krzywdy swoiey, y naszey oppressyi zemścić, przybiegnienie zatym nasze do protekcyi naszey umibogo niemoże być w cenzurze, bo propter ius naturae do ratowania się umieiąc concessum z skutkow samych z konfederacyi generalney y rozpoczętego szczęśliwie z Koroną Szwedzką Traktatu ukazuie się widocznie, że Krol Jmć Szwedzki dobrze życzy Narodowi temu, y niechce widzieć iacturam swobod iego, kiedy contra oppressionem onych zkonfederowanym pomoc y assistencyą deklaruie swoię, kiedy wszystkich przywieść chce w tym Panstwie do konfederacyi y animorum iedności, ktorą Krol August potargał studio discordiae, kiedy na koniec uspokoienie zewnętrzne uczynić pragnie, wolność ex integro restaurowaną zostawić, bez ktorey correlativis nexibus całość y szczęśliwość Krolewstwa tego bydź niemoże. Raczcie tedy WMćPP. uważyć, co tu iest lepszego czy zgoda czy Sessya, czy Pokoy, czy tumultus, czy dezolacya Kraiow z rosterkow, czy cichość spokoynych godzin divitiarum opulenta Magistra, pomiarkuycie się WMćPP. na coście zdały Sześcioletnie Kłutnie WXLtto co za solatium czy sitnium, czyli Septemviratus, czyli rządzących się tam Osob, nie eversionem Status y Krwi zniszczone, y co z tąd ad commune accessit, że nam Fortuny pozabierano dziedziczne, przybyłoż przez to Sławy albo potencyi WXLtt. oppressione Domu naszego, by naymnieyj kilka Osob, tylko ma się z tąd dobrze, Caeteri rowno z nami luunt et luent, bo co Rządca teraz tam, to quaesitor prywatny Fortuny exaliena, y kiedy chciwości Ich wasza niewystarczy Substancya, będziecie starali o praescriptiones et exilia między samemi WMćPP. Wierzemy zatym że powrot nasz może bydź niemiły tym, ktorzy libentius mallent cum fortuna Nostra, quam Nobiscum loqui, y żebyśmy do niey nigdy niepowracali, tego życzą, że chcą ieszcze per omnia Dom nasz dyskredytować u WMćPP. ale postrzec się należy WMćPP, my swego nigdy odstąpić niemożemy, akto by nam tego bronił, chce in turbido trzymać statum WXL. y z nim się mieć dobrze aliis miserrimis, sami tedy o Protekcyą prosząc WWPP. iakoście po tysiąc kroć manifestuiemy, że pure venimus Cives ad Cives, Bracia do Braci non ad ciendos sed ad sedandos motus, nie dla tego broń Boże ut gladio ignem refodiamus, ale żeby pod zaszczytem Braterskim WMćPP. mogliśmy go y owszem ugasić, y ostatnich dni naszych in reliquis

niedorayna

niedoruynowanych Substancyi naszych quiete wspolnym z WMMPP. pokoiu zakonczyc. co wszystko podawszy do Reflexyi, y wszystkich do Siebie garnących się pandis manibus, ac Fraternis amplexibus czekaią. Lodzka lepszey &c.

Mowa Posłow W. X. Lit. do Krola Jmci Augusta II.

Swiat wszystek wie otym Nayiasnieyszy Krolu, że dobrze Przodkowie nasi w Dziele Rycerskim, ad invidiam nietylko okolicznych Sąsiadow, ale y nas samych, teraz stawali, a tabyła procz innych przyczyna, zesmy wszyscy Zolnierską Proffesyą czynili, nie inszy Tytuł nasz był Stanu Szlacheckiego tylko Rycerski. Primates Prowincyi nazwani, Woienni Wodzowie, Prawa też takze stawały. Quia ordo Militaris primas habet Partes in Regno, nullus debet esse in consilio nostro, nisi e Militari genere, tam Spirituali quam seculari. Niegodziło się na krzesle przy Boku Krolow Panow naszych nikomu siedziec y odpoczywac, az by się był nauczył wprzod woienne prace znosic, y Piersiami swemi Maiestat Panski y całosc Rzptey zastawiac, a zatym w rzeczach Woiennych doswiadczone rady dawac, y ztąd znac urosły te Prawa, kiedy Przodkowie nasi onera z Siebie składali, a Mercenatum Militem stanowili, niechcąc sami dzwigac tego ciężaru, Nobilitas suis propriis Cervicibus, a lancibus bellicis Regnum nostrum defendere consuevit, et est adstricta, Myśmy zdieli Jarzmo z Szyie Braci naszych, liberavimus Cervices Spiritualium et Saecularium, y tych co siedzą przy Boku W K Mści y tych co stoią in Republica, a zaprzęglismy Cervices Nostras iako z tym nalezec maią honory, y Chleb Rzptey ktorzy odwagą Zdrowia swego całou Oyczyzny wszystkiey y te same

honory y Dobra Rzpltey zaszczycaią, ktorzy wzięli na się wszystek cię:
żar distum solis, niedosadania kalectwa y każdodzienney widomey
śmierci, niedbałych pewnie trzynascie groszy, ktore bierze na
dzien z koniem, ale insze maiąc swoie expektatywy w prawie
opisane. Jezeli kto in conscientiam y ostre prawa przywodzi, y
severam urget cord. executionem, y onadgrodzie zasłużonych niemy
śli, rozumie żeto są servitia ingenia, ktore tylko metu pełne
Officio contineri mogą, ale się natym bardzo myli, kiedy chce
vitæ genus primum w Oyczyznie naszey et generosissimum
powolnieyszym kierowac rządzidłem, inter miracula, ktore
mię Rzeczpolita dotąd szczyciła, że małemi Woyskami
większe Woyska Nieprzyiacielskie porażała, że w Wiedu
głowach Seymowych iedna stawała zgoda, było y to nie
posledmieysze, że sine præmijs, ktorze Zołnierzom debeban:
tur, samą Ich nadzieją, a przytym cnotą wrodzoną Narodow
Polskiego y WXLitt., Zołnierz mężnie stawał, gdy dyscypli:
nę zachowywał, ale kiedy teraz spe vana frustratur
tylko non deest WKMsci co destinavit Respublica swym
Obronom, iednak post habetur et contemnitur, Transakcye
z Woyskiem skutku niebiorą, assekuracye Komissarskie, et
fides niema zadney wagi y pewnosci, a tym samym stro:
ni Rzeczpolita od tego sposobu woiowania, ktorym Przod
kowie nasi wziowszy się wszyscy za ręce woiowali, niemo:
że to tylko bodzce WKMsci czytamy w Rzymianach że
rozne insignia Cnot Zołnierskich mieli, wynosząc Ich na

przykład inszym, koronuiąc rożnemi Koronami, wystawiaiąc sta:
tuas, rozdzielaiąc między nich Prowincye, pozwalaiąc Tryumfow
opisuiąc dzieła Ich, bez zazdrosci, po smierci sollicite karmiąc
Chlebem, Rzpltey płacąc co komu należało, dawaiąc donatywy
większe niż meritis, którzy się na co Rzpltey przydać niemo:
gą, starzy chorzy chromi Kawalerowie zrobieni na Usłudze
Rzpltey miec swoie przystoyne według słusznosci y sprawie:
dliwosci mogli zachowanie, nieruszaiąc starych dziejow, u
pogranicznych Sąsiadow naszych, w wielkiey uczciwosci y po:
szanowaniu iest Stan Żołnierski, każdy wiedziec może
iaka Cena na Usłudze Rzpltey, krwie przelaney, że tako:
we Iurgiełta pewne sferam Panstwa Ich płacąc, aż do o:
statniego Kresu y zgonu Ich, nihil horum W: Krl M: co
Rzpltey naszey daremnie swe trawią lata na Usłudze, dar:
mo Majętnosci utracaią, darmo się krew leie, gdyż detra:
cta nami expectationis larva, niema się czego Żołnierz spo:
dziewać, bo przypadły prochem prawa de præmiis bene
meritorum docisnąć się do honoru, ani Chleba niemoże:
my, Zastępuią y odzieraią Nas od Wsi którzy się mieli
tym kontentować, co z wąsa spadło Żołnierzowi, to się
opak dzieie, ieżli się co ktoremu dostało, tedy zgasnąć mu:
si w nas ochota do Usługi WKMci y Rzpltey, y każdy
z nas alium vitæ genus weźmie przed się, y tak destitu
ta præsidio Respublica ginąć musi, albo extraneo Militi
całe się powierzyć, który mniey dyskrecyi zażywaiąc sam sobie

nadgradzać

naygradzac będzie, zażywaią tey przypowieści Ladaiabiego, Arma tenendi Omnia dat qui iusta negat, albo Staroswieckim Obyczaiem musiemy radzi nieradzi ruszyc się wszyscy z Uczasow naszych, y tak kiedy wszyscy będziemy Zołnierzami, nie Jmieniem tylko, ale samą rzeczą, wszyscy też na on czas będziemy promiscue ad praemia et paenas należec, ktore na Zołnierzow wypisano, a nim do tego przyidzie Woysko W.X.Litt. Zasłużone, y WKMsci przez lat szesc iakoś się Woyna zaczeta bez przestanku y odmiany, Wiarą cnotą odwagą y posłuszenstwem życzliwie WKMsci y Rzpltey służąc, nas Posłow swoich do Maiestatu WKMsci przysyła przy oddania wiernego Poddanstwa, przy powinszowaniu Tryumfow nad Nieprzyiacielem w Koronie y W.Xstwie desideria swoie y gravamina WKMsci y Rzpltey przekłada, ktorych abys WKMsc przez deputowanych z Senatu y Koła Rycerskiego przesłuchac, y w nich Miłosciwie Woysko swe akkwietowac raczył. Z niskim pokłonem przez nas prosi.

Mowa od Woyska do Krola Jmci na Seymie 166[illegible]gno

Kiedy iuż ad ferrea przyszło saecula, qui ferax est armor sic armatorum aevum, niczym bardziey iako krwią a Zelaznemi popisuie. widząc że ex Ipsis Armis recuditur pamiątka, ktorą mita in facie Maiestatu WKM. P. N. M. y całey Rzpltey iactare datum, quod mala pertulimus WKM: wdzięczna mowię pamiątka, bo quod pati durum meminisse dulce est,

miło wspomnieć iako od Widemskiey y dalszey Rycerska ochota twar
de Kirysie o mężnie wypieraiąc ciała ieszcze do tąd nietępieie, ia:
ko nie zsiadaiąc z Konia po Żurawinskich, Bukowinskich, Bu:
dziackich Wołoskich obchadzaią, niby erraticum sydus woien:
ne gdy koniczy opus ab Ipso ducit opes, Animumq ferro, zdro:
wie mu Oyczyzny in pretio, śmierć własna in premio, quia
dulce est et decorum pro Patria mortem oppetere, Iakoby
tu do Nas było Rzymskiego Consula Concio, brevis vita data
Vobis est, sed memoria bene reddita vitae sempiterna quae
si ñ esset longior, quam haec vita, quis gloriam per mortem
quaereret. Szukamy my teyż, y czyli fato vincendi, czyli glo:
riose moriendi ducimur, semper nova pompa mortis, po:
tych skołatanych gdzie mors certa est, genus tylko mortis
ignoratur. Nietak iako Ulisses wykrętnym Szaleństwem
do Woyny citabimur, nietak iako Achilles inter Gyne
zakryty na Woynę protrudimur, bo to pewna że ducunt
volentem fata, nolentem trahunt, ale odważnie y szcze:
rze Ja za Imię Boskie, za zdrowie WKMści, za całość
nam miłey Oyczyzny, na szanc periculorum idziemy,
nie skąpo daiemy co Koń y co kompania zdrowie nasze
w Szafunek Libityni, piszemy się na Szablach na
tę gospodarnym Parkom Licencyą, aby mi było co siec
kosić, Krwią miasto deszczu suchy skrapiać zasiewek,
a wszystkim żniwie z gęstych Ciał, liczne ustawiać Kopy

osadzany

osadzamy Terras inhabitabiles lubo nieżywemi, ale nieśmiertelney Sławy Dziedzicami, aby przy nich była Ewikcya. gdzieby Nieprzyiacielskie Kopyto miało sobie fundowac Possessyą zalegamy Oyczyste grunta, aby in fine seculorum ostatni Kosmograff, nie trudny o Polskich granicach, z Kopcow y Mogił naszych mogł miec documenta. Fundujemy Kray nowy, nie z Kamieni, ale z Ciał naszych, iako Rzym S. na starym Rzymie wyniesiony ex aridis Ciał S. Cineribus incalescit, tak waleczny Polak po długiey Lat niepamięci, w tey tam zeszłych odważnie Mężow Prowincyi, z Prochow naszych niegasnącego z męstwem nabierał Ducha, y wynikał Fenix, tchnąc się to musi tenerioris pectoris fibras, y samego WKMci ktorego avita semina sanguinis gramine sub Thoro spoczywaią. Więc Serce WKM olim mowię, lubo go nie minę, kiedy go mitzec w tym Stanie niepodobna, Widzielismy w Cecorskich Polach, obivos tumultus Wielkiego Hetmana Dziada WKMci, a on iako drugi Pater Anchises penitus convalle virenti, inclusas animas superumq ad horturas lustrabat Numerum, Nauczyłes Waleczny Hetmanie pamiętnym roztropnego Wodza przykładem nie schodzi tylko albo się na nim zostac, albo poliquam quisq locum tenuit stando, hunc protegat moriendo et hinc servat honos idem tuus, gdzie ieszcze nieskrzepły tepentibus in bustis twoy Marsowy Order, Kawalerskie y Rycerskie dalekim Następcom inurit ausus, a gdyby mogła chołdowna Ziemia per venas nam tu iego distillare vigorem, mogłby każdy militiae secutor Zołkiewskiego Duchem animatus, ale na co szukać sub Cespite co sub coronato Capite vitale est, kogoby nie animował ow bellandi fervor, ktory y ostrey Zimie odiął activitatem kiedy WKM edomas hiemes, z niezęgło Woyska ochotą, wabie electum Caput do Korony Fortune, a to sacrum Caput vento pulsatur, et imbri nix humeros infusa tegit. Iaka na tenczas w sercach każdego miemiała się zapałie gorącosc, kiedy Nayiaśnieyszego głowa, iako Złoty Febus prędziła Zimę. o Wiedenskiey Wiktoryi nic mi więcey mowić nie potrzeba, tylko to co wiekopomna Sława na wiecznych Zapisała Obeliskach, Joanni III quod Austriae Hungariae, ac tot Provinciarum Iugulum, catenatis Armis obstrictum expedijt, totamque Christianitatem emancipavit, dalszy ieszcze wszędy progres, tak wielka Nayiaśnieyszego Maiestatu odwaga w dzikie Narody liczne prowadziła batalie, gdzie dwiema Prowincyami Wołoską y Budziacką zatrząsszy, ile krokow tyle Tryumfow

pamiętne

26. pamiętnie vestigia zostawiły, chyląc się Nayiaśnieyszy Monarcha, wysokich mogił garby daiąc, Hanskie zwycięzka nogą deptać głowy, ktore się indziey chyba pod ziemię ukryć niemogły, rosła Woysku rezolucya, tak dalece że już to przez Prut y Seret, przez bystre wody nurkuiąc, dawszy infido nauckero Neptunowi w opiekę zdrowie, gorący za sobą ochoty wśrod wody wyiechali, przez ogniowe zaś pławiące się fale, hoyne z czoła wylewali poty, transivimus per ignem et aquam, a ieszcze nie przyszliśmy in refrigerium, continuant Woienne upały, Wielkiey sławy wielcy Wodzowie, modem bellina sobie utrzymuiąc, sami granic Oyczyzny strzegą, Woyska konserwuią, Woynę S. promowuią. Trzeby było na ochocie opieszałe Woysku, trzeba w ustawicznym wytchnąć zamachu barkom, y oziębłość gorącości kiedy wypieszczonych członkow ani żadna non fovet investitura, ani wdzięczność niezagrzewa Serca, ani nawet stipendia zasłużone zwątlonych Sił nieporatuią, kiedy non cepit desiderijs nostris Seym przeszły Grodzieński y żadna iak zapłaty, tak skutecznego Woiowania nieiest obmyślona forma, a Wasza WPP. Hetmani wtą umie potrafiać industrya, że y oziębło Woyska zagrzewać ochotę, y młodym siłom faventibus Zephiris

suffragari umiecie. Abyscie armorum foedera bello w szczęśliwey y wierney sforze Nayiasnieyszemu Maiestatowi Konkordowali, a potrafiaycie non arte dolosa, ale consilio viribus et aere proprio, bo przez Dobr własnych dobrowolne impendia et fortunarum iacturas rebus egenis Woyska tey Rptey dysordynowaney, przez rozerwane Seymu securitates, iako dobry Civis Patriae, ktory cokolwiek od niey trau, in Bonis animae Corporis fortunae wszystko dla niey spendowac nie załuiecie. Tu rzadki przykład Wielkiego re et nomine Hetmana, nie bogacic się z Prowentow Woyskowych, ale własne Prowenta, Kondycye Maiętnosci sub hastam mittere, zeby emissarios Nieprzyiacioł impetus mogł amoliri. Niewspominam iak w małych Pocztach Nieprzyiacielskie gromiliscie Woyska gminy, O Sydere dextro edite, multa tibi Divum indulgentia facit, Sołtana Nubes tey matey gęsta ludzi non absorpsit, ktora tumidam in Nos excitavit procellam, Wasza to sprawiła dexteritas, co usq acies, et nigri mommonis Arma vidimus. Z Wami tedy y Marsowych Tumanow miłe nam niesmaki, y pracowite teskliwe są trudy, ktorych tu niechcę exagierowac, bo mi w Oczach są Nayiasnieyszego Maiestatu, czynią mi wielką nadzieię, ze za sobą nam Panski pociągną respekt aby nabyta za gorzką krwawą zasłuzonych querimonia, Nos Patriae fines et dulcia linquimus Arva, a za naszemi Oycami bespieczny nam insultat domator, nieprzyznaiąc Woyska Grozy, tylko kiedy Miasta y Prowincye w Sieć Tymoteusza zabiera, wtenczas było to niegodna rzecz była słuchać imposturę, gdyby albo szczęśliwe Czasy dały szabli na kołku odpocząć, albo spokoynie Panuiący Monarcha Woyny nigdy nie znał, Nuż kiedy czasów teraźnieyszych tempestas nie inszym każdy grzmotem, błyska Piorunem, tylko żelazem y WKM zadość bydź non in cunabulis ale in arenis wychowany, niepodobna aby amores mieli coalescere, kiedy woysku tak detrahitur od tych, co y Jura belli niewiedzą, y na czym consistit victoria non capiunt. Jesteś WKM P. N. M. iedno sydus Martis in Polo Lechico coronatum, że słuszna żeby ten Nayiaśnieyszy Aspekt większy despekt u Tronu WKM a wszystkich większą powagę Rycerstwu ziednał, y wrócił honor, Wszakże to woysko iest Regum Corona bo ma Laurami Koronie tobie Exercituum Panie cadimus victima za Zdrowie y całość Państwa twego poświęcono tobie sprzysiężono Wiarą, y posłuszeństwo Poddańskie śmiercią wyswiadczamy. Tobie ktorosmy powinni życzliwość Testamentem krwi własney zapisuiemy. chciey na to baczność wspomnieć pamięcią, że non alio studio co kompania mistrzecie Woysko, co okazuia ginie, owdzie przez śmiertelne malor ictus wzłocony

Kraiu

Kraju ab ipsa pabulanda inopiâ, owdzie przez siłę Pogańską tłumem niezliczonym succumbendo, iak wiele się krwie złotey rozlało, która mogłaby była usui integro sufficere, a teraz tot avulsos ramis iuż defuit alter, iuż zchodzi na Ludziach, wszakże przecie nieschodzi na ochocie, y lubo korzyści zgubionym odbiera Żołnierz ochotnie iednak co rok iak fortun, iak zdrowia swego resztę z sobą w Pole wynosi, a gdy tak wszystkę swoię totius vitae łoży impensę, żadney zato nieodbiera wdzięczności, bo praemia periculorum cedunt tym, którzy in periculis nunquam, a My iako Strusiowie gryźć Żelazo musiemy, do Chleba się praeturba docisnąć niemogące, ale nieumiała turba turbidum in serenitate WKM. czynić, żeby każdy mógł in hoc turbido piscari gratias, albo iak ad probaticam piscinam uprzedzić bene meritos belli pondere obciążonych, słuszne tedy pretensye swoie nachylone do Maiestatu WKM niesie Woysko, y składa pod Nogi cum hac supplici prece, żeby krwawe merita, in respectu non despecta były, niechay zstąpi de sede Maiestatis WKM Astrea iesżcze virgo, aby dotąd incorrupta fide Lancem aequitatis piastowała, iuż uczyniwszy pomierkę sług wiernego WKM Rycerstwa Pańską benewolencyą ex aequo wymierzyła, a My zadługie y szczęśliwe Panowanie WKM wszytkie animi et Corporis zgromadziwszy potentias. Znowu swiezą armuiemy ochotę teraz Panską nad sobą wzywaiąc rękę prosiemy da ingentem contingere dextram. quam nos segete, quam tangere Persa armeniq; indiq; petunt, a z ktorey Mocarskę dyrekcyą smierc gorzką potykaemy, te z umłonosię całuiąc słodkie ukontentowanie odbieramy.

Kopia Listu Xcia Kardynała do roznych Panow.

Chwalebnych Intencyi WMćP praenuntia fama, siła nam dotąd głosiła, siłasmy y wierzyli, consueta iednak Publicis rumoribus fide, teraz zas gdy wszytko potwierdza List WMćP, ktoregom dawno sobie życzył, niemogę ukontentowania mego utaic, ale dosc one wyrazic tym podobienstwem, quod dulcius ex ipso fonte bibantur Aquae, iest czego winszowac y Oyczyznie ze przycisnioney undiq extremis periculis, y prawie iuz ultimos habitus wydaiącey, adest optatus Hiron, nie idę daley in elogia WMćP, bo te od całey Rzpltey nie chybnie manent, gdy uważy ze wow czas naybardziey kiedy libertas Sey transibat in licentiam pereundi, znalezli się tantae probitatis Cives, ze Sey ginąc ieszcze nie dopuscili, animat y mnie to samego z tey Arki w ktorey memsię tu był zamknął, coram diluvio lacrimantis Populi,

wnieszczę

wnieszczęściach swoich, abym prędzey tam gdzie należeć będzie wyszedł, y mógł roborare, y Consilia łącząc z WMćP, y ieże:li tu iest iaki praetextus mora, nie inny tylko, że nie mam na czym penitus wyiechać, straciwszy wszystek moy Equipaż, który nie tak snadno dobyć, iako utracić, czyniąc iednak prędko in publicum ruszenia mego na:dzieię, interea proszę WMćP. abyś mi naznaczył miey:sce, na ktorym byś listy moie mógł odbierać, wza:iemnie zas do mnie do Pana Kocharskiego Poczt Maystra Warszawskiego racz ordynować, choć nie pod swoią pieczątką, evitando linguam curiosam suspi:cionum. Możesz WMćPan sam sobie nie czynić faty:gi, ale choć innym charakterem do mnie pisać, abym miał diarium gressum WMćP, ktoremi abyś mógł passum ad immortalem imienia swego gloriam uczynić uprzeymie, et cum omnibus benedictionibus życzę.

Universał JMci Pana N. Marszał:ka Konfederackiego. etc.

8

Władzą Urzędu mego z Woli Całey RPltey y Woyska na Osobę moię włożonego, daię ten moy Universał do JWWców Regimentarzów etc. aby przy zaleceniu powolności moiey wiedzieli o tey wyraźney moiey

y woyska całego woli, kiedy kilkoroczným skołatana
Oyczyzna nieszczęściem, inter dubitantia fata zostaie,
y nowe Nieszczęścia przez codzienne dołęgliwości liczy,
nie płakać nad nią, ale ratować należy, nie w kondołęgi
ałbowiem, ale w odwadze y siłe posiłku szuka, zosta
wa bowiem attrita ferocis Ungveleonis dilaniata
civili odio, zmieszana wspolną niekonfidencyą, że się
o niey bespiecznie mowić może że non deficiente
inimico ab amicis oppressa, kiedy iedni turpi frau:
de corrupti, drudzy ambitione zaćmieni, trzeci
lue adulationis infecti, inni zas nil sua Cura haben:
tes, a na ostatek sua cuiq utilitas w nieszczęśliwo:
ści ludzkiey nurzaią, y we łzach topßię, pokazało Ro:
ku przeszłego Rycerstwo, że w nim tot malis non
obtrita virtus, gdy się circa Religionem, Majestatem,
Libertatem tuendam gloriose związało. dowiodło przez
heroiczne całey kompanij akcye swoie, że unum ei
et spopondisse et egisse fuit. Sama nawet brumalis
hyems gloriosum nie utemperowała aestum, kiedy
in fronte Nieprzyiaciela stanowßy, firmo bez
pieczeństwo kraiow zasłaniało pectore. Trzymało by:
to y daley hoc gloriosum virtutis certamen, gdyby
odgłos publiczney famy, że coś znowu periculosi no:
vus turbo venit, pias nie pomieszał intentiones, y tak

kiedy

x

Tedy memoramus et egimus, cogitemus quæ supersunt agenda. Pora woienna convocat Nos, Nieprzyiaciel in motu kupić się każe, vigore tedy Obowiązku mego poprzysiężonego konwokuię wszystkich JJPPKów Woyskowych Pułkownikow, Rotmistrzow Porucznikow, Chorążych, y Kompanią Generałow z y wszystkich in genere JJPP Woyskowych aby chcieli do Obrony tey Oyczyzny præterquam nulla salus alibi iak nayprędzey pospieszać, Ponieważ gdy extremæ potencye do zniesienia wspolnego Nieprzyiaciela concurrunt, należy y nam factis nostris nie antecessorow naszych próżnemi Imionami, w oczach Obcych Narodow sławę, Przodkow Imię pokazać y wsławić, donosiemy także iż JP Poseł Moskiewski Imieniem Nayiaśnieyszego Cara JMci, y pozwoloną na Woysko przez JmćPa Woiewodę Chełminskiego a Posła Wielkiego do Cara JMci Summę zaraz liczyć w Polu obiecuie. Zaczym kto kolwiek w Woysku nie comparebit na początku pomienioney Kompanij ten od pomienioney Summy pryvowany będzie, ale nie tylko to, lecz y rygor Woyskowy według Artykułow deklaruie, o Rządzenia zasług Szarży Pocztow y poczciwości obliguię JchMciow wszystkich, aby pro die 15 maj do Chorągwi swoiey stawali, a ieżeli pomienione rygory kto tolerare umyślił, non tolerat ignominiam gentis, ktorą zagoto:

towych

x

34 cowych Chorągwi cała Polska ponosi, co ex fidelitate erga Regem et Rempublicam, Obligationem, erga Patriam donosząc, Krew Fortunę, y Zycie rowno z WmćWP mieć nihil carius deklaruię.

Stanisław z Bożey Łaski Krol Polski

LS JW Urodzonym Hetmanom Oboyga Narodow, Generałom, JWW Urodzeni uprzeymie y wiernie nam mili w Bogu Łaskę: pow uzbroiono niewinnosc naszą w Dyspozycyi Wszechmocney wrodzoną od Przodkow odwagę Oyczyzny, lubo obarczoney Clypeum libertatis in arenam Uprzeymosci y Wiernosci Waszych signa fero Nostri sine Cæde Triumphi niewchodziemy w Utarczkę iakich kolwiek pretendujących racyi, y pretextow, bo wrodzona ku Oyczyźnie Miłosc, należyta Praw y Swobod Zarliwosc, pretium Sanguinis onego Rycerstwa wszelkie w nas pomiarkowała Passye, osobliwie tylko, y naypierwsze staranie do szczęśliwego, iako rozrożnionych in contraria Studia Umysłow, tak rozdzielonych Sił ziednoczenia całym sercem y ochotą czynilismy aby humore uno te do Upadku nachyloną Oyczyznę podzwignąć, aby pierwszey szczewota y ozdob przywrocić było, aby iako grandis aquilæ Magnarum Alarum Oyczyste gniazdo w tak wielu Krajach rozpostrzeniwszy mogła revocari Juventus, daliśmy tak w Konfederacyi Generalney iako y w Transakcyach Warszawskich iawny dowod, przyłożyliśmy Aplikacyą, ktora propriè fidens, et conscia Causæ ile możnych sposobow y zachęcenia fortun naszych, cokolwiek in hoc arduo et turbido statu, mogliśmy contribuere, nie żałowaliśmy dispendia pierwszą władzą onego Rycerstwa, a zatym Patrias Vires Uprzeymosci y Wiernosci waszych naypierwszą estymą iak nayściśley chcąc sobie obowiązac, lubośmy przez oddzielone chęci y siły uprzeymosci y Wiernosci Waszych skutku zadnego Oyczyznie pożądanego nieodnieśli, nullo mutans constantia Casu w Nadziei zawsze zostawa ta czekaliśmy z cierpliwością y ufnością przez zimowey chwili, konsystęcyi, przez czas takowy w ktorym iako od Akcyi Woiennych spracowanym y znużonym spoczynek tak do upamiętania y reflexyi pro bono publico naysposobnieysza bydź miała pora y Okazya, a przecie in pacientia possidemus animam nostram, teraz gdy tempus acceptabile et dies salutis publicæ będąc wystawieni iako meta ad sagittam iedyne wszelkich Niebespieczeństw Obiectum, lubo elingues siluere do teraz hucusq. tym więcey nam teraz westchnąć przychodzi, kiedy waleczne y Tryumfalne Wiekom potomnym sławne y extra Patriam tym znacznieysze Akcye teraz vi sua mole sua laborant y iakoby na sprzysiężonych in sua victrici conversos Viscera dextra z żalem zapatrywać się musiemy. Wiek teraźnieyszy z doswiadczenia potomny, w żalach y podziwieniu głębokim, Audiet Cives acuisse ferrum, quo graves Moschi melius perirent. Naród ten dumny w swey srogości zuchwały tak wiele odciętych Prowincyi Księstw y niedawno 60 Mil odcięto Kraiów korzyscią nienasycony nostris pinguescunt Monstra ruinis, niemniey przybrane a Dziedziczne Krola Augusta Posiołki, ósmy Rok wszystkie intima Krolewstwa tego y W. X. Litt. Kraje, kąty wskros y wzdłuż zwiedziawszy, tak się w tey obfitey bryle Ziemi przedtym lacte et melle manantem, zakochały, ze Panem bene meritos żołd y prawą deservitam tego Rycerstwa Mercedem, iakoby za własne Dziedzictwo sobie przybrały, a że oręża które przeciw spokoynemu y w granicach swych wiecznym przymierzem vinculo pactorum bezpiecznie siedzącemu Sąsiadowi wyprowadzone, teraz z Moskiewskiemi się złączywszy in Rempublicam versa uznawamy, iako z tey y niema Pietas Arma vocare Danaos, ktorym fiducia major in Arma manus iako nienależy do spolnego ugaszenia y powszechnego pożaru z pobożności y Miłości ku powszechney Nas Matce spolnie ziednoczyć siły. Cieszemy się nadzieią

osobliwe

osobliwą ze Uprzeymości y Wierności Waſzey nieszczęśliwość teraźnieyszych Czasow na swoię y R.Pltey sławę przemienic nieomieszkacie. a Szczerze się reflektowawszy co to za Oppressor złotey wolności, ktory regnum quod integrū accepit seipsum reliquit. Ktory Pokoy we wnętrzny kollizyą Stanow y pierwszey familij Sąsiedzkiey Woyny impetycyą z fundamentu wzruszył, czyli raczey gloriae ac libertatis, a niżeli flagitiose servitutis Ducem, a oraz Commilitonem sequerentur. Wzywamy ad mutuū amplexum apertis praecordijs, z ktorych wszelkie naymnieysze y naywiększe urazy aeterna oblivione wykorzeniwszy amaritudines, ktore miłosc Oyczyzny dawno ostudziła wszczerą ku Uprzeymosciom y Wiernosciom Waſzym poufałość przemieniamy. A oraz wszacunek nayosobliwszy, że votis flectere Cives non armis tentare juvat. Idła tego iakoby bez broni wychodząc w Pole, tą osobliwą Impreżą hasło nasze bierzemy servare Civem. Ktory iedneyże z nami Matki Syn, w teyże Wolności Prawach swobodnych, ad invidiam obcych Narodow wychowany, Fraterno sanguine Campos nieobleie. Idziemy rownym Sercem zdrowie naſze za całość Oyczyzny y Obronę kładąc fortuny y cokolwiek bydź może naydroższego ochotnie immolando Ustwdze adosyc będąc bespieczni

sente

x

28 scuto bone voluntatis Uprzeymosci y wiernosci waszych, zie:
dnoczeniem Serc y sił, będziemy utwierdzeni, y tą ufnoscią
ktora firmat Animos et roborat Ausus, to zas Compen:
dium Votorum w nas zostawa, aby bella plus quam Civilia
odwrocic, Krwi niewinney na szczęśliwsze Ofiarye obro:
cic, a zeby Oyczyznie nieprzyniosła ki intestina rui:
nam Datt w Rydzynie d. 1705.

Kopia Listu Xcia Kandydata do Elekta Jmci

8 Niemogąc doczekac illa magnalia ktore tu ogłaszał JP.
Kawerczynski Podkomorzy Łęczynski tak od małey Pol:
ski, iako y od Krola Jmci Szwedzkiego, ktore miały dac
impulsam ad persequendas Operationes, widząc tam
publicas quam privatas calamitates, y niewidząc in au:
ge Curas a iedno zawsze Szwedzkie sistemma juz ani
mnie ani JPu Marszałkowi konfederacyi naszey rozu:
mu niestawa, iakoby collapsa firmiore restaurare Con:
silio. Offiaruię Krol Jmc Szwedzki przez Listy do
Nas pisane Traktat. Wierzemy ze będzie ad vota et
solatia publica y List do siebie pisany, zarazbym
był per Copias publikowat, per reconosum gdyby tych
słowka początku niebyło, Solio electi Regis constabi:
liendo inservire, ktore ń judicavimus, powabne do
pociągnienia ad unionem tych, ktorzy mienieli Par:
tem naszey Elekcyi, ktorym instillare naprzod affectum
ysłondząc

y Kondycyą do WKMci a do piero ferwenter ad vota prowadzie nalezy. Ze się uprzykrzyła tamecznym Woiewodztwo Tirannis Saska, y zeby się rady u Pana odmieniły, Ostatnia tu iest prawda, a że to ñ indicat accessum do tego, ktorego violenter sibi impositum credunt, a iezeli rada Rzeczypltta vitare w pierwszym Kolu w zupełnych siłach, w swiętych przeciwko Krolowi swemu niesmakach, hanc ktorą teraz cierpi calamitatem czyniąc to co Woiewodztwa Wielkopolskie zaczeły serius a przecie zatrzymała się z detronizacyą nie z inszey racyi, tylko że tak imperabatur magis quam suadebatur, toż y o przeszłey Elekcyi rozumieć, ktora imposita magis, quam proponita evangelisari, wprzod powinna ut acceptatur, raczysz WKMość pisać że się w Wdztwie Krakowskim za Szablę trzymaią, chyba na to żeby mi Saſowie z tego Woiewodztwa iuż wychodząc, oney nie wydarli, a Ja wczora z tamtąd miał listy, że się ani na spisek ani na Konfederacyą nie zanosiło w tamtych krajach JmćP Woiewodzina Belska w Krakowie siedzi, z JPnią Podkomorzyną quondam Koronną, spodziewaiąc się tam prędzey Krola Jmci Augusta a niżeli Szwedow. JP Woiewoda Belski w Brzezanach, Kijowski w Stanisławowie siedzą, chcąc tedy prawdy moiey przeciw WKM pokazać dowod liberius piszę, aby WKM na Sercu swoim miał to impressum, że non omnis qui dicit Domine Domine, iest szczerym Przyiacielem, pisałem Ja nie na iedno mieysce, kommunikowałem Excerpt Krola Jmci Szwedzkiego zewsząd muta ac genuina responsa a zatym suspecta, bo gdyby Ichmć co maią inter se societatem Animorum, myślili co szczerze in commune bonum agere, czyżby się nie powinni do mnie odezwać in securittem et auctorittem agendo. Uszedłeś WKM w Engagement wielki, żeś się pozwolił mianować pierwszym gdyby to było we Włoszech albo we Francyi. Czyżby nie sakryfikowali wszyscy Krewni Kolligaci Fortuny swoie, a ruszyłże się ieden na pomoc, a przynaymniey na poradę. JP Marszałek chcę wydać Uniwersały na reassumpcyą Rady y Ziazdu, na ktory iezeli nie zwabi tylko małey Polski Wdztwa co za korzyść z tego, iezeli ieszcze tylko co na nomina czy co za honor, iezeli zas violentis narabiać myślemy quae securitas regnandi na dalszy czas, czyż to powinna Polska pati in infinitum. Gdyby General Sztęberg miasto Wieluna w Krakowie siedział, czyż by nie było lepiey y smarowniey Mało polskiey Prowincyi, czyżby nie facilitowała reassumpcya Ziazdu. Czyżby się był zmocnił Sas, ktory wyciągnowszy milicyi sam

Juz

Iuz opuszcza Krai tamte, wyssawszy ie w Litwie obraca, nastąpi tam wierzę Szwed populus zas chyba arida Oſsa bedzie, sam WKMć przypatrzyć się temu, ieżeliſmy złe rady dawali, czy przyimowano, ktore Generał Reyndzield, czy nie strawił darmo Czasu, kilka Miesięcy idąc od Warszawy do Krakowa, czy potrzebnie Krol Szwedzki ku Lwowi obrucił, utrac łatwe mogąc scisnąc Nieprzyiaciela, czy nieradzona na drugą Stronę Wisły aby ordynować, ktorą się Krol JMć August na zgubę y Konfuzyą naſze wykradł. Czy dany posiłek Wdztwom Wielkopolskim in tempore, a czytać ieſzcze Listy Krola JMci Szwedzkiego, iako Dobra fortuny naſze aſsekurował, o sobie mowię, y o tych co do mnie nalezą zginąłem z Kretesem tak na honorze iako y na Fortunie, zgineli moi Nayblizſi, a wolałbym był sam y drudzy gdybysmy się byli nie spuszczali na tę fatalną protekcyą choc by była naywalnieysza od Sasow tempestas. Aleć tay Polanieckie wieś WKM iako Dobra moie wniwecz obrocił nunquam restauranda za wieku mego, skarany w prawdzie od Szwedow, ale coz mi z tego kiedy iuz niemaſz ani czym orac, ani czym siac, y iezeli ieſzcze co moze bydz, to wziął Auxiliarius Miler, kiedy teraz piszą ze Wdztwa Rawskiego każą sobie Kontrybucyą płacić

gotowe

gotowemi pieniądzmi, a z Litwakami żyią, y słomę żywią. Jako W.K.M. z Uniwersału tego wyczytasz Oryginalnego, ktory ieszli na przywitanie tylko wydamy, toć ieszcze tolerabile będzie, ale jeżeli będzie powtorzony co non consumpsit Brutus, consumet Locusta, Konsystencye wydane z Seymiku Szredzkiego, ktorego zrozumieć niemogę. Assygnacye na ieden klucz Trzy chorągwie stołowne odprosiłem Konsystencye od Krola Jmci Szwedzkiego, a swoy bierze ie. daię to pod uwagę W.K.Mci pisałem od trzech niedziel do JP. Graffa Pipera strony Trybunału Lubelskiego, rozpisał Krol Jmć August do wszystkich, aby się pro Termino reassumptionis ziezdżali do Lublina, nieiest to [illegible]rio. Wierz W.K.M. co iest Trybunał, y czego iest Capax, y co za konsequencye z tego, kiedy się pod Jmieniem Augusta odprawowac będzie. Zaczym zawczasu przestrzegam, żeby zawczasu zabieżeć tey reassumpcyi, ktora w Poniedziałek po trzech od tey Niedzieli odprawowac się będzie, to iest 20. Aprilis. i ter[illegible]rum przestrzegam, Ekonomiey Malborskiey mocno się naprzykrzaią konsystencye folgi dotąd albo naymnieyszey dyskrecyi nieuczyniono, to tylko że Folwarkow Zamkowych nieruszaią, ale Czynsze Całe przepadły, treść Intraty Jmci P. Woiewodą Łęczyckim iednak

manierą

maniera Krol JMć postępuie iak z JPan Krakowskim, y w ten czas nam wroci JP Woiewodę, kiedy Woysko Hetmanom. Postrzegł iuz dobrze błąd swoy JP Krakowski, y w krotce WKM uslyszysz ze dla dwoch tylko racyi recessy był tego od Nas. Pierwsza Liberacya Dzieci, ktore do tych czas w Saxonij zostawali, druga Obięcie Woyska, iest iuz wiadomosc ze Dzieci odesłane do Pragi desperatur o Woysku ktore z Sasami oraz tu Litewskie wybiera, Suplikuię zatym do WKM abyś indignationem Krola JMci Szwedzkiego placare raczył, y onego od wszelkiey pomsty odwrocił. A Ia się starać oto będę, abym to in tempore oportuno nadgrodził WKM cum fenore sam się Łas nieodmienney oddaiąc Łasce etc.

Respons Krola JMci Xięciu Prymasowi

Odebrałem List WXcey Mści de data 25 Martij pisany, przyiołbym pewnie w nim wszytkie admonitiones Synowską Obserwancyą, gdybym mogł byc tak pewien iako sobie zyczę. Ze Oyca tenerztudine wyrazone magnalia przez P Kawarczynskiego doniesione WXcey Mści wiadomym skutek wzięli, et realitte pbant, podobno ad prosequendas operationes ugruntowanego fundamentu ab auctoritte WXcey Mści, ktorego tak łaskawe Konsyderacye, iako we mnie tym większą sprawuią Konfidencyą, tak winszych odemnie aversionem, ani Im za złe mieć mogę. Ze ad publicam Aram non concurrunt RPlitey, kiedy ią WXM. ktory iestes wszytkich bene spirantium vitalis Anima, tak zdesperowana Oyczyzna y słaba, by też Jey przyniosły medelam non opposita Manu WXM. Mate MX Dobrą nadzieja zwycięstwa, gdzie Lechus na odwodzie chodzi, a osobliwie to służy WXM, ktorys perdivinam prudentiam suam wprawił Concives RPltey być sequaces zdania swego, a zatym Szwedzkie systema musi być zawsze iednakowe, ktorego ani odmienić, ani wzruszyć niepodobna, chyba szczerą applikacyą naszą ad salutem universi, Traktat ofiarowany dotąd in expectatione, o ktorym nikomu tak myślic nienależy, iako mnie, bo eventus Jego firmamentum meum, że zas pacificando Rempublicam solium Electi Regis stabilire chce, Krol JMć Szwedzki, niewiem zaco to ma odrażać odemnie Wdztwa, ktore niemieli Partem umoiey Elekcyi, owszem to iest szczegulne moie meritum, że iak za Augusta woyna in infinitum, tak odemnie tranquillitas in perpetuum, boć intueri inaczey nie może, tylko extrema evisceratione RPltey, ktorey rezystencya potrzebuie tak wielkiemu y potężnemu Nieprzyiacielowi. Ja zas sola pacificatione Armari et muniri chcę. Co zas ad Statum Nostrum mowiąc, ieżeli Pars RPltey adversa daniu Konfederacyi naszey, przy szczęśliwey da Bog Komplanacyi, że bez niey iednego detronizowała, drugiego obrała, będzie się umiała wymowić Konfederacya, że przeciwko Prawom wszytkim y wolnosciom manutenebant, oppressionem Rycerstwy, że Sakryfikowała całą RPtą immortalem, mortali Dominio Prawo to mnie y tak in fata sua ruebat, że y nas w nie zagarnąć chciała, a zatym jeżeli My się wydźwigniemy, pro beneficio n̄ pro demerito computabit. Kto zaś do wolney RPtey et pristinum Jey statum przywrocić się niebędzie chciał, wszystka mu wolność zostanie in pereundi licentia. Piszesz WXM że recessy od Augusta n̄ indicant accessum do mnie, nie wiem dla czegoby recedere mieli, gdyż nikt by się podobno w tak niebespiecznych RPtey konjunkturach w trzecią drogę niechciał puścić, a tę samą experyencyą dochodzę, że nie dlatego remittenter do mnie n̄ concurrunt, aby mieli sibi violenter impositum credere, tylko że już tak violenter od Pryncypała swego oppressi, że im potąd ciężki być musi ad libertatem regressus, pokąd ich ab auctore nie uwolniemy oppressionis. Że zaś Elekcya magis imposita, quam opposita według zdania WXM deducte rationes detronisationis vocatis Status RPtey, Że zaś Wdztwa, które non comparuerunt obesse, przeto wolney Elekcyi niemogły, bo tak Konfederacyą Sandomirską wyzuty ex omnibus Libertatis Privilegijs, że się iuż inaczey do niey wrocić niemogą, chyba przez Nas samych, gdyż to nie iest libertas pro libitu gubić Oyczyznę, ale pro necessitate Czasu ijs medijs ią salwować, quibus perit, y dla tego Woysk Szwedzkich auxilia niemogą się nazwać Imperia, bo z nich subsidium libertati ne opprimatur, agraviore potentia, że zaś Capitulantia stała w dniu Sobotnim, ta intencya była aby było gravem avertere Casum wolney Elekcyi,

bo by pewnie w Bomiedziatch eversio statu RPltey, quantus Ordo Mili:
taris equestrem opprimeret, iakosię to pokazało w krotce potym, że
to Woysko Krola swego nieobrawszy, mnie tylko obrali z pomiędzy,
Dałemsię na ten czas in vota Electoris populi, aby było wykorze:
nić ex popudo tę apprehensyą, że się Krol JMć Szwedzki Sam
chce na Tronie utrzymać, co wielką Intencyą było et obstaculo
unioni ad salvandam Rempublicam. Dałemsię in vota Electoris
Populi, abym był zawsze Vigil Custos Konserwacyi Status
et integritatis RPltey, y nieinszy teraz noszę Charakter, tylko
obsidis libertatis, aby a victricibus Armis nic inposterum prze:
ciwko niebyło attentatum, etym znamsię być zawsze respon:
sures RPltey, ktora poty praw swoich, y prerogatyw może
bydź pewna, poki ta gubernio iey non renuncio, iakom same:
mu WXMści dał w Warszawie był deklaracyę, ktoż bowiem
pytamsię WXMści extrema fiducia, zabroniłby Krolowi JMci
Szwedzkiemu integram RPltey eversionem bo dziennie a
vicinis potestatibus, a iakożsię wstydzić za tę Protekcyą
ktora przezemnie avertit ostatnie Oyczyzny interitum.
Uszakem ieździł do WXMści do Gdańska prosząc aby Kon:
voces RPltę, na ktorey Sąd zdaiemsię zawsze byłeś WXM
pro justitia et affectu Sprawę moię zalecił, a iezeli w tym
wiolencyi imputabitur, wiem że to contrarium liberta:
ti, ale iakoż violentum Dominium dulcedine avertere by:
ło, iako smiertelne Rany głaszcząc leczyć, uzna RPlta
snadno moie ku Sobie życzliwość, kiedy te przy Applikacyi WXMści
uczynię

uczynię capacem Jura dare regnantibus, ktorey służyc zawsze we mnie prævalebat Wiernosc Poddanska, anizeli ambitus Imperij Ale niemogąc nigdy bydz pewien prerogatyw Szlachectwa mego, wolałem bydz Krolem Wolnego Narodu, anizeli Chłopem Augusta, z Wdztwa Krakowskiego przysłali do mnie Principaliores wtych dniach confirmando intencyę swoie dobre, et cum confirmatione przeszłego accessus, bydz WXMści do mnie przywiązanie było, y dla ligamentum z Jeymcią Wdziną Bełską pogrzeb Wuia trzyma w Krakowie, ktorey list czytałem wtych Dniach, zegdyby mu temu była okazya, toby więcey Sasow wyginęło, o JW Woiewodzic Kijowskim codziennie spodziewam się dobrych wiadomosci, ktory iest extra omne dubium, iako zas WXM z prawdziwey ku mnie Inclinacyi piszesz Libere, tak przyiemny łaskawie proszę, co odpisuię zebym się iey iusto merito godnym uczynił, ze zas i do ktorych WXM piszesz, muta et ieiuna responsa daią; trudno im miec za złe, iezeli wiedzą Judicium WXM desperatum o Interessach moich, ale uczyn mi tylko WXM przystęp do Serca swego, w ktorym się z mnieyszych lat moich mieścił, a rozumiem że powabi kozdego Affekt y Przyiazn, Wierz WXM, zem nigdy z Krewnemi memi nietrzymał, nienasladuiąc one errantia sydera w Osobie WXMści Oyca Przyiaciela y wszytkich krewnych zakładaiąc sobie, dowod tego, kiedy Pan Wda Ruski iezdził do mnie do Warszawy

vocando

x

48 vocando mnie tam gdzie cały Dom moy był przywiązany, odpowiedziałem, że nie odstąpię tey Partyi, gdzie WXMć ducis agmen. A ponieważ się P. Bogu upodobało uczynić mnie y tey Partyi głową, powinnes WXMć krewnym moim to pokazać, że nayprawdziwiey krwią należę do WXMści, bom ią zawsze sakryfikować był gotow, in tuitionem ejus honoris, y teraz nie inszą na sobie Provinciam gero, tylko wspieraiąc Actus WXM, ktorych iesteś gloriosus Auctor, także przy łasce Boga Nieprzyiaciele non praevalebunt, a WXMści honor etiam invito manebit. JP Marszałek wydaie Uniwersały, y czegoż się WXM boisz, Ia temu wierzę, byle by się Wdztwa Wielkopolskie zjechały, bo y nie ma convocandi potestatem, tylko skonfederowane, WXMści Autoritas iako non est limitata, tak Uniwersałem Congreſsum uczynić może. Et generalem unionem Stanow RPtey, Generał Sztemberg, iuż od połtorey Niedzieli ruszył się ku Krakowu, za ktorym JP Starosta Spiski pospieszył. Dobry Szkod WXM ieżeli nieobroniła protectrix manus, bardziey była zruynowała Inimica, gdyby nią była, na co się reflektuiąc zdaie się to być niepodobna, tak Szkod WXMści, iako y Naybliższych Jego sądząc w Estymacyi, ktorę ten Dwor ma meritorum WXM, byle mu iuż tylko finaliter do Sławy, nam zaś wszytkim do uspokoienia generalnego dopomoc. co w ręku WXMści zapomniawszy wszytkie przeszłe amaritudines, ciesząc się nadzieją dulcedinis, spokoyney y bespieczney RPtey, ktorey będziesz

WXMści novus Creator, przez założenie, tak wielkiego Dzieła, jużby podobno Król August y spirare niemógł, gdyby niemiał respirium z dyfferencyi, któremu iest salubrior, niż wszystkie posiłki Moskiewskie, konsystencyi Chorągwi moich, w Kluczach WXMści a czy iestem przyczyną, sądzęsię y pokutować będę, uczyniłem to ex necessitate bo Szwedzi wszędzie pozastępowali, tam zas samego Duchu potrzebuią, a że wtym satisfeci WXMści woli, dałby Bóg, aby we wszystkim ukontentowanie WXM względu odemnie było. O Hibernę także znosiłemsię z Kapitułą Gnieznieńską, ato z tych racyi, że Szwedzi chcieli ią wziąć ex ratione belli, odeymuiąc Nieprzyiaciołom swoim modos subsistendi; jam Im chciał drogę zastąpić wziowszy ią na chorągiew moię, która wkompucie Woyska Kwarcianego dawno iest, y to dyskretnie bym ią wziął, widząc egestatem populi, a nihilominus dałbym kwit za całą, tak conveni z Kapitułą, iezeli się to niezda WXM. y od tego gotowem resilire, o Trybunału Lubelskiego rozerwaniu, staramsię wszystkiemi siłami y sposobami, lubo ciężko przez Wisłę podiazdowi Szwedzkiemu przeprawiać się, ratione JP Krakowskiego. Wiesz WXMść, żemsię na to poświęcił, abym tym służył, qui oderunt me inique, y starać się będę, abym iuste iratum Króla Szwedzkiego possim placare. byle tylko wprzód dane były dowody, do czego przydałem JP. Sttę Spiskiego, którego oportunitatem wielką być sądzę, a teraz totus quantus sum devoveo WXMści, devoveo me periculis, Zdrowie y Substancyą moią. Protestuięsię przed Bogiem

ze KPstey

ze Arkey nieopuszczę, y niedam Iey in manus insidiantium, nie mnie nieodstraszy ani odwiedzie, Iako ten ktory iestem.

Mowa JWo JPa Koniuszego Koroneo Sstty Krakowz, do WJPa Sędziego podczas Installacyi na Sędztwo Z. 22 Aprilis AD. 1743.

Zdałoby się wprawdzie, że po nieodżałowaney JW Chorążego Krakowskiego Dignissimi, et Emeritissimi Concivis Nostri Grodu tuteyszego dignissimi Iudicis śmierci, ultima Cœlestum Terras astraea reliquit, gdyby taż sama, ktora go e vivis sustulit Supremi Iudicis Providentia, nieopatrzyła, y upatrzyła godnego do tego Stallum Subceſsora, tey się przykładem przypatruiąc uyzrałem Ieyże oswieconem nietayne nikomu, widome wszystkim cuncta do tey Funkcyi y w Tobie Mści Panie Pisarzu requisita, ktoż bowiem ciebie w publicznych Przeswietnego Wdztwa radach, Catonem w Charakterze Deputata, na Trybunał Koronny Lycurgum, w pisaniu Decretorum et Praeceptorum Populis Solonem, słowem Iustitiae Cultorem, rigidi Servatorem honesti nieuzna, Ieyże naybardziey Brachio Regali Stanowienie, osadzanie y utrzymanie incumbit maximum, Ieyże robur w tym zakładać powinno, aby takiego constituat Sędziego, nad ktorego nec iustior alter, nec pietate major, zaszczycać się nie potrafił. Niezawiedziesz rozumiem moiego WMść Pan w tym intentum, dotatus hisce eſsentialibus attributis, nie omylisz publicae Civium expectationem qualificatus Summa capacitate, ac innata obsequijs et usibus Przeswietnego Wdztwa propensione adimplebis desideria, sitientium Iustitiam obowiązany debita oney administratione. Tak więc oddana sobie æquo libres ponde re Sprawiedliwości Lancem, aby się w naymnieyszym Skrupule powinney zawsze wagi y mianey dotąd powagi nie zdawała uchodzie, Judicis Officium est, ut res ita tempora rerum dignoscere, także mu czyn zadosyć, aby obumarłą prawie w Polskim Swiecie Sprawiedliwość na tym mieyscu vigentem perpetuo hołdy przyznawał, tak miarkuy te Czasy, aby cię Parem antecedentia, ad nutum praesentia, in videndum futura widziały secula, y że non alienam masz do tego mentem, debito comproba Juramento.

Mowa JWJPa Koniuszego Koronnego do WJPa Pisarza pod czas Instalacyi na Pisarstwo.

Sambym się wykraczającym przeciwko tey którą teraz ustanowić intendo Sprawiedliwości osądził, gdybym eximia Virtutis, ut surgat in altum promowującey nie podał ręki. Nie wchodzę Ja tu in enarrationem Prudentia Consilior Prześwietnemu Woiewodztwu Activitate na Kommissyi Radomskiey publico maturitate Judicij była expedyowanych Kondescensyi, huic Officio in particulari oswiadczonych od WmPa Mości Panie Regencie Usług, dosyć mi przyznać, że debentur meritis praemia summa Tuis, a chociaż ich zamilczę ipsa loquentur. Przetoż Jure merito Notariatus tuteyszego Grodu decerno WmPa gradum, nie wątpię że na nim magnum Sprawiedliwości Juramentum, et fulcrum fies, audeąsim aeque Judicator in recte consulendo Judici, et fideliter annotando Sententia Cultabis krotko mowiąc powinney obligacyi Muneris et Officij, quia adaequabis et superabis mensuram. Odbierayże tedy to Pioro, ktorym nizeli altius gloriae et honoris attinges fastigium, niezmazaną w pozne Wieki famam tibi scribas Haeredem.

Także Mowa JW Ła Sty do W JPa Regenta.

Zna to każdy dobrze, iż ingratus labor, quem praemia nulla sequuntur Podiołes WMPanie Regencie y Komornictwu dosc Pracy, nie tylko particulari teneris ab annis usibus Domu mego Aplikacyą, a teteż Patrias addiscendo Leges obsequij publici laudabili studio, niesłuszna więc abys się miał uskarżać, quod ingrato meritorum tuorum Judice virtus tua perit, Ktorey praeclarum munus Regencyi, y Vice Notariatus oddaię. Spodziewam się że tak Jego obowiązkom indefessa vigilantia, indevia rectitudine, et solida prudentia zadosyć uczynisz, iż maiący swieże y godne pamięci, quod sequaris vestigia, że ci zarowno cedet in gloriam fructus honos oneris, Fructus honoris onus.

Mowa dziękująca za Urząd Sędztwa

A iakże JW. WMści Dobrodzieja przy odebraniu tanti beneficij stać się elinguis, a iakże nie tylko posłuszny język, ale y wszystkie Arterye moie nie maią canere laudes et gratias JW M Dobrodz. kiedy y kamienny w Grecyi Memnona Słup za oswieceniem słonecznym, inaczey iego wdzięcznostroyney lutni z Siebie wydawał harmonię. Juz to nie pierwszy raz spargis radios Dobroczynnosci Panskiey na mnie Sługę swego, trzeci w Jurysdykcyi swoiey daiąc mi Stopien, y iako

supremum

x

supremum Luminare, niby Słup Memnona kamienny radiis Beneficiorum oświeciwszy przyznać każe, że Tua sum Stella et Tibi soli lucem meam debeo. Dobroczynność Pańska JWWM Pa Dobr. żadnemi dla mnie granicami terminari nieumie, większe w osobie moiey składaiąc fawory, niżelim zasłużył, plus Augustum dare libuit quam Aggryppam accipere licuit. A ieżeli funkcye, Urzędy y honory naybardziey a dignitate et excellentia conferentis estymowane być powinny, mam o tym gloriari, że favore JO Domu twego przychodzę ad ascensum Judicianie w tym areopagu Selle, Zaszczycałem się zawsze y zaszczycam, że pierwszy dla mnie Crescendi fundament Osobliwa Łaska, Wielkiego in Republica Senatora godnego Oyca twego JW WMci Dobrodzieja in hac judiciali założyła area, tuteyszey powierzywszy mi Regencyi, promowowawszy mnie do pióra. Dokładasz y teraz supremam manum, kiedy ad ultimum w Grodzie Krakowskim ascensum restabat, po zmarłym wielkiey godności y literatoriis Sędziu, Starościnską Władzą Sędztwo mi konferuiąc, animam in me infundis, nowym sądzenia na tym mieyscu qualificatam charakterem, Terrent mnie w prawdzie JW Mści Dobrodzieja wielkie y słabym krokiem moim niedostępne Antecessorow moich vestigia, a naybardziey świeża zacnego ustępu pamięć, bowiem iako iest onerosum succedere magnis, ale kiedy taki JWWMPa Dobrodzieja na mnie stetit judicium, żeś aetatem meam, lubo niewłosem, ale Canitie candidi Pectoris y Szczerym ku JO:

Domowi twoiemu Affectem albescentem, maturam tanto oneri bydź rozumiał, a godnym hac sorte judicasti, Niechayże przynaymniey całkowicie Officij mey Partes wypełnia y nadgradza chęci y pragnienie, czego po mnie Sprawiedliwość wyciągać będzie, niechay na tym mieyscu circa societatem godnych Kollegow moich wspieraią mnie żywe Antecessorow moich Przykłady, et imitatio, aby na tym Urzędzie nihil habeam excusandum. Gdy tedy JW Mści Dobrodzieju z łaskawości twoiey Pańskiey Officium suscipio, beneficium recognosco, a do należytego podziękowania paria verba nieznayduię, z tego ci obowiązanego Mille Titulis serca życzę. Dent Tibi et largiantur superi, quidquid Animo cogitas et cupis. A co do Administracyi suscepti muneris należy przyrzekam że za łaską Pana Boga, per quem Judices justa decernunt. Urząd ten pro Justitiae Zelo, pro conscientiae rectitudine, pro gloria JO Domu twoiego exequi pragnę. aby ab hac Ara Justitiae nihil malecontent nieodchodził, aby afflictis solatium, et suus sceleri sit Timor.

Mowa WJPa Chwaliboga Pisarza Krakowsk.

Z tego mieysca na ktorym mię łaska JO WW Mci Pa Dobrodz. Lenza nieznaiąca beneficia ultra merita osadziła, krotko ale pełnemi wdzięczności Ustami odezwać się przychodzi. na coż albowiem szukać curam verbor, kiedy nietylko tęgiemu Językowi temu, ale nawet y wszystka siła wymow w Ustach

mi przeszę

miszczcie, gdy uważać przychodzi, iak wysoko ręka JWWMci Pa Dobrz nademną wzięta górę, y tam honorowi memu zamierzyła metę, będym się tak prędko dosyć niespodziewał, y iako by od wiatrów uniesiony Żeglarz stawam, et quas nolebat cogit inire vias. Rozsypuiesz JW Mći Dobrodzieju przy zaczynaiącey się Wiośnie pełne garści dobroci, y łask swoich, Seminasti beneficia mente gratitudinez, należeć ci powinna nayuniżeńszego podziękowania y wieczney wdzięczności messis y kollekta, ale kiedy iesteś snadnieyszy Dobrodzieystwa, iak Ja dzięki czynię, hoynieyszy w łaski, iako ja w słowa, dosyć mi mogę nieskończoney Obligacyi acervum iednym słowem publica confessione wyznać. Te Authorem conditoremq Fortunae meae. Przystałoby wprawdzie zważywszy nieudolność moię, in primo arescere flore, ale sub tanto Principe, którego adaequatam Justitiam summam probitatem wszyscy amplectuntur, et promaximo sądzą exemplo, iest mi voluisse censeri, et ad patientiam exerceri laborum, Niechże tedy ta ręka Pańska JWWMCi Pa Dobrz, która in me fecit virtutem, uczyni mnie zdolnym in vias mandatorum tuorum. a Obligacya moia trwać będzie w kitach swoich zupełna, et loquetur magnalia wiecznie. Będzie-sz mnie miał JWWMCi Pa Dobrodziey życzliwego, nigdy nieporuszenie Imieniowi swoiemu Sługę, na przysięgę nigdy w sercu niezmazaną, pamiętaiącego Officialistę, godne WJchm Kollegow moich nomina zgadzaiącego się Kollegę. Cmentissimq natym tu mi ysey ta mieyscu Wielkiey godnosci Cnot y sprawiedliwosci wyprobowaney, WJP Sędzia suavem in Suam Botanium, bo circa Justitiam, a na ostatek będziesz JWM Dobrego miał z Chwałą Boga Chwalic Boga, cum his suspirijs, sit longum Principis Imperium probi.

6 Komplement przy Installacyi Urzędu Grodzkiego Krak. do JW JMcia Koniuszego Koron. y WW JMciów Officyalistow Grodzkich Imieniem całey Palestry miany dnia aprilis przez JmPana Franciszka Mikłaszewskiego, Sędziego Wielkorządow, Subdelegata y Patrona Grodu Krak. Ao Dni 1743.

Podwignioney Przeswietnego Wdztwa Krak. Chorągwi, y nieodżałowaney, lubo nieuchronney Statutu Boskiego Czeluści na Osobie wtym Roku ultimis Januarij z tego Swiata Zeszłego WJPa Michałowskiego Chorążego Wdztwa Krak. bez Remissy, bo Lege perpetua, Statutum est hominibus semel mori. wykonaney, Dziś dopiero bonis Avibus, przy Margrabskich Orłach, solemne zaczynaią się Ferye. Kiedy z Dyspozycyey Boskiey, Justitia de Caelo prospexit. Za Szczęśliwą Officij praesentis Installacyą. JWMM. zawsze zgodne y godne wielkich Statystow Pragmatica Sanctione ułożone Sentymenta, że Sprawiedliwość Swięta, iest nayprzynaypryncypalnieyszym Panstw y Krolewstw Zaszczytem, y mocną podporą. Justitia et fulcrum et conservatio Regnorum. ugruntowane na tym fundamencie Nayiasnieysze Maiestaty

y Panſtwa

x

y Państwa, stant nullis mota periclis. Od teyto władney Monarchii, honor, Życie, Estymacya, y bezpieczeństwo publiczne, zgoła wszystka rerum humanarum dependuie Substancya, według attestacyi Rzymskiego Oratora. Justitia est omnium Gentium et Potentiarum Domina et Regina virtutum. Dla czego wszyscy sitientes Justitiam powinną Tobie JW Staroście oddaią weneracyą. Idzie y cała Palestra ad hanc Sacrae Themidis aram, adoruiąc w godney Osobie twoiey JW Mści Panie Generale Małopolski, Generalnych y urodzoną wielkich Karolow ku Sprawiedliwosci Żarliwosc, Nayiasnieyszych Ottonow Łaskawosc, y inne niezliczonych cnot heroicznych Attributa, Życząc przy czerstwym w pozne wieki bez odmiany Zdrowia, ut omnis honor et cuncti veniant ad limina fasces.

W Jmć Panu Sędziemu Grodzkmu Krak.

Winszuię dignam meritorum Coronam, na ktore przez godne w Oyczyznie Dzieła, Toga et Sago clarus zasłużyłes sobie. Odbierasz z rąk pierwszego Sprawiedliwosci Dyrektora, aequam Justitiae lancem, ktorą iako justus et sine nota Judex dyrygowac będziesz. Idziesz gradu meritorum, pod komendą Wielkiego Małey Polski Generała, pod ktorą czekac będą majora meritis praemia digna tuis.

W Jmć Panu Pisarzowi Grodzkmu Krak.

Winszuię całego Piora, ktore nie tylko Antenatow Twoich na tym mieyscu y w Ziemskim zasiadaiących Areopagu, zatemperowała Godnosc, y chwalebne zawsze z osoby twoiey circa Bonum publicum studia y Aplikacye sposobney ad quevis Rzpltey munia podały ręce, mogę bespiecznie mowic, że ad Majorem Dei gloriam. bo y sama Chwalibog Imienia Twoiego Nomenclatura, Laudem Dei spirat.

WJPanu Regentowi Grodzkmu Krak.

Winszuię drugiemu Pisarstwa Atłasowi, has fortunatas Calami vices, et Regimen Actorum nietylko Castrensium, ale oraz heroicznych, przy wielkiey Aplikacyi, ad Bonum publicum in futurum Transakcyi, ktore nietylko z godnych Antenatow y Przeswietney Familij, ale też z własney Osoby Twoiey ad publica Aplikacyi, Acta loquentur et sera notabit posteritas. Upewniaiąc że ta funkcya przy dalszym Margrabskiego Iastrzębia respekcie. Meritis Tuis premia justa parabit. Palestra nasze już plenum adornuię Officium, in plenitudine votorum życzy. aby przy pilney Sprawiedliwosci Administracyi, swiątobliwe wypełniesię miasto na godnych Osobach Waszych pro dicatum sive pro judicatum. Beati qui custodiunt Judicium et faciunt Justitiam omni tempore.

Mowa JmciPa Latalskiego Regenta Oswięcimskiego, Patrona Trybunału Lubelskiego Imieniem całey Palestry na przywitaniu miana.

Za ktorą z nieporownanego w Swoich Obradach zdania żadnego z dolnych Obywatelow na funkcye wybrania nie inszym nieuymuię Potencyom, bespiecznie nazwać się może Semideorum nunquam Parens effeta Virorum. Zamowię pozostałey ieszcze w

Swiecie Wolnosci Jcon et Idea Rzeczplta kiedy w osobach JO. JW. WWMMćw Pańkw DD: zadawnionym na tym tu Mieyscu od Lat kilkudziesiątt, a przez Prawo obwarowanym zwyczaiem z upragnioną Sitientium Justitiam chęcią z nalez niepodległey Absolutney władzy Kadencyi Sądy swoie reassumuie, y naszą Palestrę non postremam Civium Suorum Partem do należytey y głębokiey pociąga Adoracyi. Mieysce to samo tyle razy przez poświęcone Bogu Serca y Summienia, iże od początku założenia swego, czyli zasiadaiących liczyło Sędziów, czyli udaiących się ad aram hanc widziało Pacyentow, iako a Sanctitate Justitiae Rang pierwszy inter omnes Sanctitates maiący Swięte iest, tak gdy nam bliżey do siebie przystąpić pozwala, tym większey dla Siebie potrzebuie rewerencyi. Następuiąca JO Trybunału circa Justitiam praca, iest cursus gloriae, iest meta honoris. do którego aby y My przy pracach naszych iakozkolwiek dążąc, że dla siebie mieli konsolacyą, że nam corocznie godnemu Assystuiąc Trybunałowi, Ingenij redeunt fructus, multiq Labores et vitae pars nulla perit. Gdy się rzetelniey w ten ozdobny, Wyssmych od iedney tylko dependuiącey woli, a nas przez iednostayne wszytkim postanowiony upodobanie, Polskiey wolnosci upatruiemy Parlament. Widziemy nieraz co naybardziey że mieysce zdobi, y niewątpiemy. że Teraźnieyszy JO Trybunał w tey zostaie doskonałosci. Hic Amor publici, hic fides, hic Lex servata, hic denique cuncta utilia spectant. Jest to ustawiczna dla wszystkich Praktyka, ut prima cadant, sic cetera evenire credunt. Tak zmiarkowawszy wszystkie teraz nieyszego J.O. Trybunału, czyli to z Liczby Osob Przeswietnego Collegium Swieckiego zasiadaiących, czyli z Liczby Regestrow tego Roku sądzących się okolicznosci, bespiecznie tego spodziewac się możemy, co ow Rzym stary naszey wyobrażenie Rzeczy, o swoich napisał Prawodawcach. Ablatas a Græcia Leges decem Principes lecti conscripserunt, eratque ordinata in duodecem Tabulis tota Justitia. Gdyby się kilkomieyszey na Poszanowanie Protektorow swoich starożytnosci wrociły zwyczaie, y gdyby Swiatowmieysze Swiętszym nieustąpiły ceremonie naszym zdaniem. Tu Summe Sacerdos, Tu Divum magne Minister, thura prima teneres. JW. Mści Xięże Prezydencie, y cała byći tanquam Deo inter alios Deos Terrestres czynić z Siebie powinna Sacrificium Polska, ktoremu już pod Nogi raz, raz Przeswiętney Kapituły Poznanskiey, drugi raz teraz zasiadaiącemu. Sunt ingens otia summa labor. Odebrałes nietylko z woli Przeswietney Kapituły twoiey, a Sukcessyonalną prawie po JW. Xiędzu Prezydencie, niby umyslnie mieysca sobie ustępuiącym funkcyi Prezydenskiey godnosc, y temu electo ex Militibus będziesz prezydować Populo. Z tym dla siebie honorem y Satisfakcyą, utquemadmodum illi ad defendendum Templum Jovis concurrerent, ita Tu virtutem cor nomine tu caris. Wiemy

My dobrze

2

61

My dobrze, że Arte tua nutritur honor, Laus vera fovetur. y dla tego ani naymniey potrzebne pochwał twoich sądząc się dyggreſsye, ani w Jasne dosyć same przez Siebie Domu twego niewchodząc Zaszczyty, dosyć nam iest winszować. At tibi Laus semper Laudis, honoris honor. Że zaś przy tobie tangam sub voce Magistra, y My mieć honor będziemy, nasze Satyſfikowac prace, porrigimus vinctas ad tua vota manus. y życzemy, aby Twoy herbowny Nałęcz nieprzyiazne skrępowawszy Serce, sowite naywyższych honorow dał ci z Ciebie wiązanie, a Ty na naypierwszym godności stanowszy Stopniu. Anno sis longior illo Attica quem Docti Collegit Cura Maronis. Twoia to iest między Innemi, już od wszystkich odebranemi ztąd niemnieysza pochwała JW. Mści Panie Marszałku, że Ten JO Trybunał nietylko per coaequam Caelo Justitiam, ale też przez dziedziczną Domu twoiego Jasność przy obiętey z radością publiczney Lasce, po odnowionym cum placitu omnium Wiezdzie Jaśnieyszym czynisz. Et hic erit Scipio numen ex Parta Affrica habiturus. Tento sam znak naywyższey w naszey Oyczyźnie Władzy, który przed tym największe bo Marszałkowskie Hetmańskie, longa serie w Domu WXMći rozdziedziczałe zdobił Urzędy. Erat enim Scipio campo portatus aperto. Tym większą w osobie WXMći czyni wspaniałość, im bliżey przez ozdobione in Antecessum Domem WXMći Oyczyste y naypierwsze w Europie

Trony

6a Trony participativam odberła zaięga Majestatem. Quod fuerat magnis olim commune Trophæis, hoc totum Princeps incipit esse tuum. Nierozumiem ci a żebym nietrafił na pospolite wszystkich zdanie, iż ta twoia herbowna Rzeka nietylko insze rowna, ale y celuię w Europie Rzeki, bo iako dawno, Inclytus hic amnis fluvios superabat Iberos aurea dona ferens. Tak Cesarskie, Hiszpanskie Luzytanskie, y teraz Imperatricem Domum wniesionemi przez siebie napełniwszy posagami Korony, dosyc ztąd wielka będąc ieszcze w Osobie WXMci, postquam totum compleverit Orbem major est. Mowicby wiele trzeba, ale ani Wieki, ani Kroniki o tym nieucichną. nec ventura silebunt sæcula, nec ignota rapiet sub nube vetustas. dosyc nam na pochwałę powiedziec WXMsci.

Si Sequana Tagus, Rhenusq Danubius Indus
Optarent pretium maius habere sui
Si Srzeniawa suum ꝑtium ꝑtendat ab Orbe
Excedet reliquas, major hic amnis Aquas.

My zas pod tak godną zostaiący Laską z powinna takiey godnosci Obserwancyą dicemus quod colimus. colemus quod vidimus. quis qualis fuerit coram gentibus loquemur. Wszytkich JJWWWMMch PPów Dobrodz. utriusq Collegij Cnoty, Godnosci, y przymioty, gdyby przyszło wyliczac, ani mieysca, ani Czasu Okolicznosci tego by obiąc niemogła, bo co niegdy w swoim Senacie Mamilius, to My w JO Trybunale widziemy. In hac facie Senatus Vestri hoc tantum deesse

potest quod vetū decorat vñ ornet Senatum Vestrum. Iuż to Lat
Sto minęło iak to mieysce zawsze godnych, a coraz to godnieyszych
liczyło Sędziów, każdy rozumiem aemula virtute ostro się ubiegał,
aby iak nayPięknieyzą odbył funkcyą. co mowię wterazniey=
szym JO Trybunale, ktory by na zazdrosc innym nec priores
nec pares miec zechcecie. Mamy z tąd nieodzywną otuchę, że kie=
dy JWWWMMWPP Dobrz vigilantibus undiq curis. tegoroczny
zaszczycać będziecie Trybunał, na to sobie zasłużycie, Iż
Katedry Wdztwa y Ziemie wiedząc dobrze, że niemnieysza
Cnota parta tueri, quam quaerere. Żałować tego niebędą,
Iż wam tak wysoko, tak znakomito in Tutelam poruczyły
godnosc, Consules appellarunt ut prodesse debere, se Civibus
suis meminissent. Będzie to wszędy sedentes sup Thronum
et Judicantis Justitiam. Będzie wszędy całey Rzpltey
a iescze ex maxima Nobilibus utriusq Provinciae Spra=
wy swoie pod wasze Judicata podaiącey co kolwiek JWW
MMWPP Dobrz na tym Mieyscu postanowicie. a Wiemy
że to co sanctius erit inviolabile permanebit. y z tych
to miar y Okolicznosci wyżey namienionych, iako Drzewszę powin=
nismy adorowac Trybtu, tak tego życzemy, tego winszuiemy, aby
nasze na tym mieyscu podięte Prace fatygi, y pilnosc, wielkim
dla nas służenia JO Trybtowi honorem, a dla JOWWWMMWPP Dobrz
Zupełną od Nas zakonczyły Obligacyą

Manifestaō Illm̄i Ducis Czartoryski Cancellarij MDLttae

Ad Officium et Acta praesentia Castrę Capitalę Varsaviensię personaliter veniens
Celsissimus

x

63 Celsissimus Princeps et Illmus Michael Dux in Klewan et Zukow Czartoryski ProCancellarius M:D:L: suo et Celsissimorum Augusti Alexandri Palatini et Gnlis Terrarum Russiae, ac Theodori Episcopi Posnaniensis Ducum in eadem Klewan et Zukow Czartoryskich Fratrum suorum germanorum nec non Illmi Stanislai Poniatowski Palatini Masoviae nomine eorum coram Officio et Actis inde contra Illrem Mcum Adamum Tarło Palatinum Lublinensem solemnem omnique Juris via prosequibilem intulit Manifestationem Manifestatus et Protestatus ideo.

Quod cum ex institutis Patriae Legum publicarum praescripto, et ipsa naturali Cuiusvis Civis in hoc Regno obligatorie conservandae Legum integritatis Jurisdictionum et Magistratuum Reipublicae Authoritatis libertatis, quoque et aequalitatis manutenenda, ac comunis honoris, ac Securitatis, tranquillitatis internae praecipua et singularis Cura esse debeat, et ad eam religiose constandam, omnes status, Cives et Incolae Incliti huius Regni teneantur serwandum quoque et constandum, cunctis Reipublicae Civibus, parem in aequitate honorem et pro ratione Status et dignitatis convenientem respectum et verum in Patria Zelum, et Amorem Publici Justitia, et ipsa ratio suadet, neminique vim inferre, et aliquando injuriam et laesionem dare Jura Regni permittunt, imo rigorose vetant et prohibent, Illmusque et Mcus Tarło Palatinus Lublinensis licet ultra aequalitatem et statum suum plus Juris et Authoritatis habere non valens, tamen variam ambitionem et aemulationem nocivam pro regula et ratione agendorum consumens, in Manifestam rerum publicarum Iuriumque Reipublicae et sui Illmorum Manifestantium laesionem procedendo post contentiones primitivas cum Illmo Meo Dno Poniatowski Succamerario Ani moderno, levi ex Causa exortas et subsecutas primo Actum quendam Juribus et dignitti Reipublicæ repugnantem, nec loco et tempore Judicio ac Censuræ Reipublicæ, exponendum et remonstrandum suasu et Consilio suo perfecit, ad eundemq; impracticabili hoc in Ano modo et forma sub specie cujusdam diplomatis, conficiendum, et Actis ꝓsen. Castr. Varsav. inserendum remota obligatione Senatoria avertendi nociva suadentis ansam præbuit et ejusmodi adoptionis, seu ordinationis cujusdam Actus Author extitit cum vero ejusmodi Actus a Manifestantibus reprobari, et censurari videbatur. Idem Illmus Dnus Castel. Palat. Lublin. sumpta exinde de cujusdam livoris et prætensionis indebita ratione Illmos Manifestantes diversimode lædere et varijs Cavillationibus afficere n erubuit, primo Literis suis publicis pro Comitiolis boni Ordinis immediate peractis supracorum Illmum et Generalem Terrar Russiæ Fratrem Manifestantium sinistre insimulaverit detulit et circumscripsit. deinde circa inchoationem Judicior Tribunal. Ani Petricoviæ post multa in illo loco cum despectu scandaloso Loci Sacri Personar Honorem et dignittem Reipublicæ in Judiciario Vice Regiæ Mttis Magistratu repræsentantium attentato Scriptum quoddam per modum Diarij cum enormi Authoritatis Tribunalitiæ expressione, et Illmor Manifestantium involutione et læsione conscribere, et in publicum tradere jussit, ac post dum hocce Scriptum, uti a veritate dissonum famosum ac cavillatorium decisione ejusdem Judicij Tribunalitij reprobatum, et ex declaratione judiciaria com:

bum

buri in Foro publico injunctum, et combustum extitit. Idq Idem Mcus Dnus Tarło Plls Lublis formatis et conquisitis varijs ptextibus contra se Manifestantes, varia scripta corrosiva, et literas, pasquinatice et calumniose ad Tabulas sive publica indignas notitia cum detractione bonae famae, et invida honoris repressione reduxit conscripsit, et in varijs Locis propalare injunxit, ipsisq Literis suis ad Celssimum et Revmum Primatem Rni, contra respectum Primatialis Dignitatis scriptis Illmos Manifestantes laesive et impertinenter circumscripsit, diversosq modos et ocasiones, cum laesione et injuria publica, ad contentiones exitiosas praebere Machinationes et varias contumelias, et temeritates exercere psumpsit. Scriptaq pdicta et literas in modum famosi Libelli conscriptas varijs in Locis ad vanam sui et Ambitiosam jactantiam divulgare et ad similia Scripta se Manifestantes inducere studuit. Cum Illrmi Manifestantes publicam et sui Injuriam talibus n pmittendo literis, respectu cujusdam injuriae coram Republica Manifestari hancq sui Manifestaonem actis publicis et Authenticis Regni inferre Jure merito censuerunt. Itaq Authoritati Legum insistendo ratione pmissorum omnium et aliorum contra Jura et sancita Rni attentatorum in foro fori plenius declarandorum et omnimode probandorum atq iterum in solemnissima Juris forma Manifestat. melioratione ejusq Manifestationis salva manente.

Areszt Krolewski Poiedynku JWa Wdy Lubelsk.

Załozenie Aresztu y zatamowanie poiedynku nomine Regis między JW JPnem Tarłą Wdą Lubelsk. a JW JPnem Poniatowskim Podkomorzym Koronnym, iako y wszelkiego z kimkolwiek poie-

dynku przez JWJXiędza Andrzeja Załuskiego Biskupa Chełmińs Kanclerza Wielkgo Koronnego do tego specialiter Authoryzowanego ogłoszone.

Że do Poiedynku trzeba mieć specialiter pozwolenie Krolewskie, tak Nas Prawo uczy, a ieżeli Krol ex rationibus sobie benevisis może pozwolić poiedynku, toć wzaiemnie zakazować one iest Juris Majestatici et Authoritatis Regiae extra omne dubium.

Na tym fundamencie Prawa Oyczystego, a przytym będąc specialiter Authorisatus in casu constandi od JKM. PNM. aby wyzwaniom y Poiedynkom wszelkim zabieżec interposita Illtis Authte Krola, y za Pa Ngo Miłę obowiązuię Szlubem, czyli Arest zakładam, ażeby JWJP. Tarło Woda Lubel. Generał Woysk JKMści y JWJP Poniatowski Podkomorzy Koronny Obersztleytnant JKMci PNM. ani inszy nie ważyli się poiedynkowac z sobą ullo modo, ani z żadnym inszym, zobaczy i zaszłych teraźnieyszych differencyi pochodzących do dalszey JKMści decyzyi.

Żeby zas w tey okoliczności Powaga JKMci PNM et integritas Prawa utrzymana była, wzywam y proszę przytomnego Senatu JWJWPW Sandomirz y Bracławsk Woiewodow, Czerskiego y Bełskiego Kasztellanow. Tudzież Prze Trybunału Koronnego Godnych Deputatow, aby ex vi Juramenti Senatorialis quidquid nocivi sciverint avertere pro possibili usiłowali, y Prawa manutentionem utrzymowali dnia 20 9bris 1743. X Andrzey Załuski Bis: Chełmin Kor Kancl W.K.

Excerpt z Listu JWJP Wdy Lubel do Przyiaciela swego pisanego z Markuszowa dnia 29 9bris 1743.

Z wielkiey chmury mały Deszcz, zakładałeś że mnie wstyd za moich

nieprzy

Nieprzyiaciół, wszytkie wyrazac Cirkumstancye, Jak tedy WmćPan wieſ zem posyłał do Wdy Ruskiego z Gniewaszowa, iakie tamtędy były Kwestye y odpowiedzi iego iesteś WmćPan wiadomym, Poniatowskiemu zas kazałem powiedziec ze do Lublina iadę, y że tam może miał szukac po swoię Satisfakcyę, naznaczył tedy dzień Soboty lubo gdyby był miał Serce y ochotę, to byłbyś zaraz szukał w Poniedziałek Satisfakcyi, ponieważ się to działo w Niedzielę w nocy, w Poniedziałek tedy iedlismy Obiad w Janowcu u Xięcia Lubomirskiego, a Starszy Kazimierski Starosta był już z nami, bo do Gniewoszowa był przyiachał, tego tedy dnia w nocy chcąc abo przenocować w Łubkach, albo też tam wytchnąć, y do JP Wdy Sandom: pospieszyć, który trzema Listami Niedzielnemi od JXdza Kanclerza Wk: z Lublina ruszony do Celeiowa swoich Dobr poiachał, zkąd do Łubek dał nam znać o sobie do kąd rano we Wtorek pospieszyliśmy, y gdzie iuż JXdza Kanclerza Koron: zastaliśmy, po przywitaniu y ordynaryinych komplementach Wda mnie wziął na Konferencyę, y tam moralizacye były y reflexye na Placu ale też y moie przedsięwzięcie, e converso nie dziwowałem się mu bo widziałem że myśli dobrze, iakoż się dziś dobrze pokazał. Tandem JX Kanclerz na podobne sforcował się reflexye, ale też samo propositum moie uznawszy dał Pokoy, po staremuż nocował z nami, co mi naturalnie dziwno było. Ja zas niezchawszy nocy posłałem drugi raz do Wdy Ruskiego pod poczciwością wyzywaiąc go pod Markuszow na

rannieysze

ranniey ze trochę godziny nimem był wyzwany od Poniatowskiego, ale odpowiedział ze aż skonczę z Poniatowskim to dopiero ze nietylko wyiedzie, ale sam odemnie będzie szukał satysfakcyi kiedy tedy trudno było iuż z tym, trzeba się było iuż tego Młodzika trzymać, stanelismy tedy w Markuszowie do kąd przyieżdżaiąc w Karetach, bosmy konie Wierzchowe, ieszcze z Gniewoszowa posłali, mielismy tych Rycerzow w Polu uszykowanych, a za niemi Szwadrem Dragonij stanowszy, tedy w Miescie gdzie Kasztelan Czerski y Bełski z Strażnikiem Koronnym Sierakowskim przyiachali exkuzuiąc tę dragonią, ale to zeby z Kanclerzem zaraz widziec się mogli, ktory z Aresztem od Krola wyiechał, y Deputatow aż Pięciu Vice Prezydent, y Łucki Xięża, Swieccy zas Krakowski Starszy, Rawski Starszy, y Czernichowski Szymanowski, Ci tedy imieniem Trybunału, a Trybunał od Krola areszt nam dawali, na ktory odpowiedziałem zem po niego ani do Drezna iezdził, ani pisał, anim się o niego ani directe ani indirecte starał, y ieżeli go będę musiał przyiąć, poiadę zaraz do Drezna prosząc o Dyspensę z niego, niemogę iednak go przyiąć aż tamten co na to odpowie. Jezdził tedy JP Kuchmistrz Koronny, iako moy Secundant do tamtey kupy, żem Ja tu przyiachał dać Satisfakcyą Poniatowskiemu, ale że nową y niespodzianą widzę rzecz, że iest Areszt Krolewski, ktory respektowac muszę, a że się go pytam, co on nato mowi, nadrobił tedy Junakierya, że on onim niewie, ale interea nie trzeba się było wracac zgory, jezeli Ja pierwszy iestem że go Akceptuie, to y on go przyjmuie, nad tym tedy iuz niezodmienslie, ale Szalbierskie były wykręty, y konferencye, wtym Kasztelan Czerski y Bełski znowu przyjachali, y poczeli Wdzie naszemu szeptac, co gdy mi się uprzykrzyło, mowiłem że tu głośno gadac potrzeba, y do mnie się adresowac wypadli, Tedy obydwa Kasztellanowie, o iakies między nami Skrypta, zebysmy we wszystkim trzymac Areszt chcieli, na co odpowiedziawszy że w zadne Skrypta niewchodzę, tylko koniec Szpady dla prezentowania mam mu, a wtym Błędowski Pułkownik powiedział, ze z tamtąd nic z tym przyjachali, y ze tamten czeka mnie, na co Wda nasz efferwuit, ze to Zdradziecka Sztuka zeby potym powiedziano. żesmy niechcieli Wyiezdzac, czy iakies wtym mysterium tak tedy do Koni udalismy się, oni ieszcze rozumieiąc, że to na swoie lepsze zrobią, na gorszą swoią hańbę uczynili, wyiachawszy tedy y mnie zdaleka zostawiwszy, poiachał sam pytac JWa Wdy Sandomirskiego czy ia iest pierwszy do Akceptowania pomienionego Aresztu, y tam nieco zabawiwszy powrocił do mnie że on iest pierwszym do Akceptowania Aresztu, ale z kondycyą zebym dał Słowo że ani Jego Damidij affrontowac będę, na co odpowiedziałem że już wytrzymac niemogę, bo Imkimd mi się miſię bić nie dadzą, alias z tą całą waleczną Familią; ale że recontre może się gdzie zdarzyć, mieli z Drezna o Sublewacyą tey całko: mumili powrocę, Koniecznie Woiewoda y Kuchmistrz przymu:sili mnie dać słowo, y po długich tergiwersacyach musiałem to przyrzec, ale też y to powiedziałem, że kiedy oni mnie o tą proſzą, żebym ich nieaffrontował, Ale Ja Ich iednakowo o to nie proszę. Niechże tu tedy każdy widzi, co za Ludzie, y iak im Pan Bog Serce y rozum odeymuie, tak dalece że mi Ich teraz żal, y powiedziałem to głośno, że naybardziey tego żałuie, że z Nacyonalistą mam takie Offerty, więcey y rę:ka mnie boli pisać, y te wszystkie Niedorzeczne opisywać Cir:kumstancye y Parto [illegible]

Kompłanacya między JW. JMći Panem Wdą Sandomę a Xiążęciem Radziwiłłem spisana.

Za Medyacyą JW. JP. Adama z Czcharzowic Tarła Wdy Lubelsk. Drohobyckiego Zwolińskiego Dolińskiego etc. Stty JW. JMXdza Jerzego Hrabi de Laskaris Biskupa Zenopo:litanskiego y Jnnych JO. JWch Przyiacioł niżey na podpi:sach wyrażonych. Między JW. JMćm Janem Hrabią z Tęczyna y Czcharzowic Tarłem Wdą Sandomę Gnrłem Ziem Podolskich Kamienieckim, Latyczewskim Medyckim So:kalskim etc. Starostą z iedney, a JO. Xiążęciem Jmcią Mi:chałem Xiążęciem na Ołyce y Nieświeżu Radziwiłłem Kasztel:

lanem Wilen. Hetm. Poln. WXL Krzemienieckim Liteurskim Człuchowskim etc. Starostą z drugiey Strony skłaniaiąc się do proponowaney od Nayiaśnieyszego Majestatu przez JOXięcia Jmci Kardynała Biskupa Krak. zaczętey in Antecessum Mediacyi stanęła wieczna, y wniwczym nieodmienna Kompozycya, w ten niżey opisany sposob. Iż Strony obiedwie chcąc Pacem internam między sobą przez prawne Terminy disruptam rekoncyliowac, tak się między sobą komplanuią. A nayprzod JW Jmć Pan Wda Sandom. maiąc Jus haereditatis przez Siebie a Plenipotentiario Nayiaśnieyszych Krola Jmci y Krolewiczow Angielskich to iest JW Jmć Pana Kajetana Jabłonowskiego Kawalera Złotego Runa Starosty Czechrynskiego nabyte. A że ta haereditas ex motivis non nullis kwestyi podpadła, o co y Processa Prawne ab utrinque do Trybunału Koron. Lubel. intentowane były, więc tamże JW Jmć Pan Wda Sandom. pretio Przyiaźni ku JOXięciu Jmci Hetmanowi Polnemu WXL od tegoż Dziedzictwa tudzież od wszystkich Transakcyi sobie quo ad haereditatem praetensam iako też y Cessyi do Millionow y Summ wszystkich procz Summ niżey wyrażonych do Millionow Zastawowych ktore przez między S.P. Nayiaśnieyszego Jakuba Krolewicza Polskiego Nayiaśnieyszey Maryi Klementynie Corce swoiey Zapisania, niemniey na Mobilia y Kleynoty wszelkie służących suis cum Successoribus odstępuie, y iuż więcey ten JW JP Wda Sanę tak sam iako y Sukcessorowie Jego Jus haereditatis pretendować niemaią, y owszem Tenże JW JP Wda Sandomę JO Xcia Jmci pro Legitimo totius Substantiae Regiae Sobiescianae Haerede przyznaie, wzaiemnie zas JO Xiąże Jmć regratyfikuiąc odebraną in Commissis przyiazn Nayprzod Pałac w Warszawie będący od JJP. Wielmożnych Załuskich przez JW Ossolinskiego Chorążego Nadworn. nabyty, a przez tegoż na Osobę JO Xięcia Jmci transfundowany tego JW JPu Wdzie Sandomę ustępuie, y Donacyą cum Evictione coram Actis Authenticis na Osobę tegoż JW Woiewody ex nunc uczynić przyrzeka, Oraz tenże Pałac z Obrazami przy nimże nabytemi, in spatio Niedziel Osmiu in Possessionem JW Woiewody oddać obliguie się, w ktorym to Czasie JO Xiąże Jmć Pałac przerzeczony vacuare to iest meble y wszytkie mobilia, Obrazy wyiąwszy przerzeczone Obrazy Krolow na Sali będących powinien, oraz na tymże Terminie Dokumenta wszelkie do tego Pałacu należące JW Woiewodzie oddać tenebitur. Niemniey approbationem Donationis od JO Xżney Jeymci efficere se se offert, Summy zas na Kluczach Złoczowskim Pomarzanskim, Kulikowskim Kuhkowskim, y Jaryczowskim, tudziesz wsiach Remizowcach Spilitowach, Snowiczu, Ozynowie Koropcu, y Uhercach będących te JO Xiąże Jmć według Kontraktow y Praw do pomienionych Dobr sciągaiących się przyznaie. Coby

zaś

zas ex Contractibus reponendis Dobr w Summach ad Complementum
Summy Milliona Dwochkroć Sta Tysięcy Juri Advitalitio pod:
padaiących niedostawało, tedy tę Summę JW Wda Sandom. na
stąpienie innych Kredytorow in Trmis exemptionum eor coin:
cidentibus komponować JO Xiążę Jmć na Dobra Jego pre JW JP Wo:
iewody Sandom. eximenda czyli Jego ad Commissa destinato tenebitur
Oraz na Kluczu Złoczowskim Zamarzane z inney Summie Mili:
on dwochkroć Sta Tysięcy korrespondujących Dożywocie Xią:
że Jmć JW Wdzie deklaruie w ktorych Dobrach JW Wda
ad sera fata inexemptibilis bez żadney prepedycyi zosta
wać Ma, że zaś Dobra Kulikow, Kulczow y Jaryczow JO
Xięciu Jmć są potrzebne, y do Klucza Żułkiewskiego przy:
ległe JW Wda Sandom. pomienione Dobra cum eor Atti:
nentiis propter Commodum JO Xięcia Jmć wypuszcza, y na
Exempcyą w pierwszy Poniedziałek, po Trzech Krolach w Roku
1743. lub innego każdego Czasu salva perhyematione eo
rumatione manente pozwala. JO zaś Xiążę Jmć inne Dobra
Summie na Kluczach Kulikowskim Kulczowskim, y Jary:
czowskim będącey czyste y niezawiedzione a przez siebie
emandowane y korrespondujące wypuscić omnino obligat, na
ktore Dobra Inwentarz y Kontrakt iuxta Statum Bono:
rum wylikwidowawszy przez Kommisarzow pro Justo Intratę
iuxta praxim Palatinatus precedere ma ktore to Dobra
puszczone itidem sub jus advitalitium JW Wdy cedere powinny

zakaby

tak aby JW Wda na Dobrach zupełney Summie Million Dwoch kroc Sto Tysięcy podległych miał swoie dożywocie niewprzod iednak JW Wda z Dobr Kulikowa, Kulizowa y Jaryczowa cum eorum Attinentiis condescendere powinien, poki innych Dobr korrespondujących Possessionem non adibit hac tamen adiecta pre JO. Xcia Jmci et custodita Conditione inquantum by JO. Xże Jmć Summy Trzechkroc Szescdziesiąt Tysięcy cunctim in exemptionem Creditorum na Dobra nieimportował, y in Commutationem Kluczow Kulikowskiego Kulizowskiego, y Jaryczowskiego na Terminie pomienionym Dobr miec niemogł, JW JP. Wda Sandomz etiam partitim commutare Klucze pomienione za Dobra dla Siebie wykupione y oznaczone correspondenter Summom debitarum y bez wszelkiey kontrowersyi ad requisitionem JO. Xcia Jmci obliguie się. salva tamen Possessione Bonorum in residuitate Summae n. transportandae usque ad plenariam Satisfactionem, idque ad mentem Contractus Obligatorij ktory kontrakt in aliis punctis procz exempcyi stare ma post extinctum zaś Supptum Jus advitalitium, et post sera fata JW Wdy Sandomz wszystkie Dobra tak Klucz Złoczowski y Pomorzanski, iako y te ktore przydane będą zgoła wszystkie Summie Million Dwakroc Sto Tysięcy podpadaiące in integram triennalem Possessionem et n. interruptam JW Wdziny Sandomirskiey czyli Jego Successorow, lub Cessyą maiących, należec będą. Po ktorym skonczonym, a fatis Triennium Summa Czterykroć Sto Tysięcy Successoribus czyli Jus od JW Wdy habentibus exolvi ma, a Successores czyli Jus habentes sive Domina Advitalitialis de Bonis Summie Czterykroć Sto Tysięcy correspondentibus, post levatam eandem aut repositam JO Xiążęciu Jmci Radziwiłłowi sive Jego Successorom salvis nexibus Kontraktów, to iest reparatione perhyemactione et pretensionibus fundi ac rumatione ustąpic powinni, restantia zas Bona iak tylko in annuali zostawac będą Successorów JW Wdy possessione, po ktorey roczney wytrzymaney Possessyi w czasie Exempcyi annualis Possessionis Druga Summa Czterykroć Sto Tysięcy simili methodo Successorom JW Wdy czyli Prawa od niego maiącym exolvi debetur, ktorzy Successores sub Juris Quaesitores post levatam Summam et Jura do niey habentes, aut repositam de Bonis Summie Czterykroć Sto Tysięcy itidem obnoxijs modo suprascripto ustąpic maią. Residuum zas Summy in subsequenti Anno post exolutam subalternam Summam Successoribus JW JP Wdy sive Jus habentibus exolvetur. y Tak gdy in biennio post expiratum Triennium wypłacona będzie Summa pomieniona Successorowi JW Wdy lub po nim do tey Summy Competitores, sive Domina Advitalitialis, in toto z Dobr ktore ieszcze superrestabunt Summie Czterykroć Sto Tysięcy ustąpic teraźnieyszą obstringuntur kompłanacyą sposobem iednak wzwyż wspomnionym. Dobra zas Zostanie ex nunc JW Wdze Sandom. Tenut JO Xcia Jmci una cum omnibus proventibus ac crescentijs Ochuo

quovis ad diem hodiernam caduto salva sobie rumatione rzeczy
do Osmiu Wiedz: et ustępuię. Która Ewikcya y rumacya na Wil
szesc datssa byc niepowinna w tych zas Dobrach Zołtańcach y
Wsi Zołtanieckiey obedientia Subditorum praecessitte Inwentarzow
y Dworu eius in fundo ad tempus rumationis praefixu
durare ma. Residuum zas posłuszenstwa a necessitte Inwentarzow
y Dworu Konserwacyi na gruncie będącego pro re Illia
Jmu cedere ma, Summy dwie, iedną 29600 Złł drugą 15440.
Złł Alle z Proventibus Bonorum przez między JO Xiężną Jeyme
de Bouillon a JWJPo Wdzie przyznane y in diplomatibus
tey wyrażone. Poniewaz JO Xże Jmc Hetman Litewski
JWJPa Wdzie Samtomę ex nunc wylicza, więc praesenti depersolutis
Summis praefatis una cum poisionibus quietatz Complanatione.
Totez sobie Strony Obiedwie spondent że
Summy tak u Nayiasnieyszego Krola Jmci y Rzplitey pretendowane
iako tez y zagraniczne to iest za Dnieprem y Wołoszczyznie
będące to per medium Partem utramque concernere maią.
Które Summy Strony obiedwie mutuo sumptu et conatu windykowac
suis cum Successoribus powinni. A ieżeliby zas iedna Strona windykowała,
tedy nie wprzod druga ad partia participationem Połowy przystąpic powinna,
poki erogatas Expensas
medietatem Parti vindicanti niewroci. Munimenta zas
wszelkie ad substantiam Domus Regiae Sobiescianae
należące tudziesz Diplomata do Siedmiu Millionow Dwakroc

Sta

78

sta Tysięcy, iako y do Kleynotow Rzeczy ruchomych sciągaiących się
te JW Wda JO Xiążęciu Jmci Hetmanowi Littmu in instanti
według Rejestrow przez JW Wdzinę Ruską y Starostę Czeche:
ryńskiego podpisanych oddać obligowanie. Co przynależy Preten
syi o Raytarszczyznę z Dobr w Possesyi JW Wdy będących
Poniewaz JO Xiążę Jmć a pretensione Jey od zatrzymaney ad usq
tempus odstępuie. Więc ta Raytarszczyzna ab actu psentis
Complanationis in futur ex bonis przez JW Wdę tenendis
et Juri Advitalitio subiectis attentis nihilominus Contracti
bus z ktorych Dobr quodannis currere ma punktualnie od:
dawana bydź powinna. Praecavetur to zas pro JO Xiązęciu Jmci
że JW Wda Sendom ultra bona Juri Advitalitio subiecta
a Creditoribus Fortunae Regiae Sobiescianae zadnych Cessyi
bez permissyi JO Xiązęcia Jmci czyli Jego Sukcessorow nabywać
y to niemniey praecustoditur aby Possesorowie wszyscy Bo:
nor Sobiescianorum tam psentes quam subsequentes wolny
wrąb w Lasach maiący casu incisione z abundanti w Pre:
tensyi zas JWJP Wdziny Sędom wzgledem Prowizyi
od Sum Rayburskich seorsive ad vindicandum tejże
JWJPani Wdziny Sędom via reservatur et praecustoditur
To sobie zas Strony obiedwie przyrzekaią że naypierw tę
Komplanacyą Actis Authenticis ex nunc roborować
maią a że y skwit tam de praetensionibus quam Processu mutuo
aż do dnia dzisieyszego zachodzących z aktis suprascriptis
y w niey wszytkie wyżey wyrazone opisane Punkta Stro:
ny obiedwie tam in toto quam in parte dotrzymać y ziścić swie

cum due

cum Successoribus powinni będą a to pod Szkodami Ziemskiemi o które forum w Casu Contraventionis któremukolwiek Punktow Grodu Lwowsk. sub Trybtem Glo Koron. Lubel. a in casu Interregni Kapturow sobie y Sukcessorom swoim ad respondendum naznaczaią. I tę Komplanacyą przy podpisach JO. JWW. Przyiaciół do tego ab utraq Parte uproszonych rękami własnymi stwierdzaią. Działo się w Lublinie d. 1 8bris A. 1742. Michał Kazim. X. Radziwiłł Kasz. Wileński Hetman Polny WXL. Graff de Lascaris Episcopus Zenopolitanus Infulatus Otycensis. Karol Sapieha Pisarz Polny WXL. Marcin Alexander Wieniawski Chorąży Ziemi Przemyski Przyiaciel. Jan Tarło Wda Sandom. Adam Tarło. Wda Lubelski. Karol Tarło Stta Zezycki. Bernard Godzki Kuchmistrz W. Koronny

Dyaryusz Poiedynku JWWo Podkomorzego Koronnego z JWWo Wdą Lubelskim z Warszawy d. 14 martij 1744.

W ten Tydzień przyiachawszy do Warszawy JP. Poniatowski Podkomorzy Koronny dowiedział się iakoby miał jego affrontować JP. Wda Lubelski przez pewnego Officera Wierzchem iadącego do Miasta dla czego posłał dwoch Officerow dla pewney powzięcia Relacyi uprasżaiąc tak o satisfakcyą z dawnych Skryptow niegodziwych, jako też y Affronteryi, y kiedy przyszli w

Piątek JchMć Officerowie od Regimentu Gwardyi, Kuryer upominaiąc się Jmieniem JP Podkomorzego o Lezyą honoru y Satisfakcyą Kawalerską odebrali Respons, że Dnia jutrzeyszego to iest Dnia 14 Marca, o godzinie 10. zrana dam Satysfakcyą z Siebie pod Marymontem, y z tym odeszli Responsem.

JP Wda kazał rozpisać y rozrzucić Kartki w ten sposob po Mieście na przyszły Poiedynek, JP Oberszt Leytnant Reymna Kapitan Metfard obadwa Officerowie gwardyi pieszey koronney przyszli 13. marty do JPa Tarła Wdy Lubełę donosząc mu od Poniatowskiego młodego że ten przyiechawszy do Warszawy skonczyć swoię Offertę y przeieżdzawszy się kilka dni szukaiąc Kombontmi ktory gdy się nie zdarzył, że będzie jutro znaydował się w Marymoncie. Na to wszystko odpowiedział JP Wda naprzod za co uciekł z gory na Nowembrze, wtęczas kiedy nie trzeba było szukać Satisfakcyi, Ci JchMć odpowiedzieli że nie wiedzieli o tym. Potym za co przyiechał pierwszy Areszt Krolewski, Na co odpowiedzieli Officerowie, że wszędzie zabraniaią Poiedynkow. Tandem powiedział JP Wda że to wszystko dyshonor nie Człowieka przyłączywszy do tego że ieden bilet pisał z Impertynencyami pod cudzą Pieczątką. Ci JchMć replikowali, Iż nie wiedzą o tym y niechcą wchodzić

x

wchodzie wtowszystko dlaczego odpowiedział JPNdá, że chociaż rozumiał Poniatowskiego wcale dyshonorowanym, atolicdy Officyerowi podobnie się honoru Komissyi od niego, y Niedowierzaiąc żeby iuż niebył godzien Satisfakcyi, JPNdá da Satisfakcyą Poniatowskiemu y przyłączył że drwi ze wszystkich Poniatowskich y ze wszystkich Czartoryskich, wktym ci Jchmć pytali się o naznaczenie godziny, na Rajunkt która imci naznaczona była po dziesiątey lub wpuł iedynastey godziny. Pokalum rozpisaniu gdy to wszystkim wiadomo było, uprosił sobie za Sekundanta JPa Szawłonskiego Kapitana od Regimentu JPa Sybilskiego całą noc niespał, y w Sobotę summo mane Spowiadał się u Oycow Kapucynanow y potym Testament zrobił y podpisał Plenipotencyą uczynił w Grodzie tuteyszym do Spraw Kaplicę Pana Jezusa Ukrzyżowanego w Kollegiacie nawiedziwszy przez puł godziny klęcząc powrócił do Siebie na remonstracye Jchmciów Konarskich Piarow, aby ten Poiedynek za miesiąc mogłbyś odwlec, y innych Teologow y Przyiaciół niedbaiąc kazał sobie zaprząc Karetę y Konia Wierzchowego okulbaczyć popieczętowawszy wszystkie rzeczy y garderopy pożegnawszy się z Swemi Ludźmi iuż blisko 12. godziny, gdy miał wsiadać na Konia nudził z Sobą y na Klawersie trzy razy Tance Francuskie sobie zagrawszy, w Ludziach Służących uczynił wielki

płacz

Płaczu y Kondolencyą. Koń Wierzchowy gdy go wyprowadzono nad podziwienie wszystkich rżeć y kwiczeć począł, ani się dał osiądź ani przystąpić komu do Siebie, to Samo y w Karecie Konie czynili extraordynaryinym Sposobem, zkąd Konsekwencyą brano nieszczęśliwego Przypadku, y gdy koło Miasta iechał pociągnął za Sobą maximam Partem Spektatorow, stanowszy na naznaczonym Placu pod Marymontem, kiedy obaczył JP Podkomorzego Koronnego w Assystencyi Jmcia Generała Fleminga, y Sekundanta Jmcia Korsa Porucznika Gwardyi zaprosił do Siebie, aby się zbliżyć mogli y dopiero zsiadszy z Konia dobył Szpady, y wołożył na nę Kartki od JP Podkomorzego pisane, pretendując, aby się nayprzod na nie spotkać mogli. Ale Jmć Pan Podkomorzy reposuit że przy Jmci Elekcya broni, iako przy wyzwanym na Pistolety sprobować się usiłuie. W tym zaszły zobopolne konwersacye niezwyczayne, y prostym Ludziom zwykłe, dopiero kiedy podali Sekundanci Pistolety, y wymierzyli Plac na Pięć Krokow iak usiłował JP Woda, z czego był kontent JP Podkomorzy z tak bliskiey mety wychwalał dzielne Serce. Gdy przyszło do experymentu nayprzod wystrzelił JP Woiewoda y chybił, JP Podkomorzy spaliło mu na Panewce, wziowszy drugą Parę Pistoletow

Strzeli

D. 14 marca 1744 pojedynek Tarła z
Poniatowſkim pod Marymontem
Tarło pchnięty w bok dwa razy wymówił
Jezus. padł i umarł. Trup w nocy wywie
ziony do dobr bo na nim była exkomunika
dopiero później biſkup Krak. Kardynał Jan
Alex. Lipſki zdjął z umarłego exkomunikę
którego pochowano u Reformatów w Lubli:
nie (?) Pridie pojedynku Tarło polecił
ludziom ſwoim nazajutrz być w grodzie
i uczynił plenipotencyję dyſpozycyi dobr
ſwoich.
Krewni Tarły zapozwali do trybunału Koron:
nego Poniatowſkiego który r. 1746 wydał
wyrok Poniatowſkiego ſkazano na 6 nie:
dziel, Fleminga generała artyl. litew. i
kapitana Korffa na 2 niedziel wieży
w grodzie warszawſkim którą zaczeli
odſiadywać 23 lutego 1746.

Wyjątki z gazet pisanych w
Bibliotece warsz 1853. T. I
str. 275, 277.

Pojedynek Tarły z Poniatowskim (z rękop
współ czesn.) Przyjaciel ludu R. VIII. 1841.
Nr 16 str. 126. Nr 17. str. 130. (mówi że pochowany
w Zakliczynie)

Gazeta Warszawska Luty 1855 (druga połowa)
Grób Tarły w Leszowicach. (?.?.?)

Pamiętniki Kitowicza.

strzelili powtornie obadwa do siebie y chybili, y zaraz porwali się do Szpad Obadwa Trzygraniastych, y niewiedząc długo fechtowania potkawszy się z sobą z Impetow pierwszych y wielkim ferworze w pleyzerowaniu obadwa dostali, JP Wda na Placu zaraz poległ, y na tych miast expirawit. JPu Podkomorzemu Krew zaraz puszczona, y do Kazaran do JPa Dutkownika w Wozku zawieziono, gdy potym rewidowali Doktorowie ranione mieysca dali racyą subitaneæ mortis JP Wdy że na 4 palce od Oboyczyka w prawe ramię pchnięty w samą żyłę, na ktorey Serce wisi y ktora życie Człowiekowi daie, ktorey przerwanie suppressit omnes spiritus vitales instantanee, a zas JPan Podkomorzy że był między Ziobra pleyzerowany w tymże samym Boku prawym niepodległ tak nagłey Smierci, y Lubo iescze superstes przy Kuracyi Doktorow, iednak z nich nullus sponsor, aby miał z tego wyniść poki dnia Dziewiątego niedożyie, w tym Testamencie JP Wdy położono za Exekutorow Xięży Konarskich Piiarow, ktorego Ciało z Soboty na Niedzielę wywieziono do Zakliczyna do OO Reformatow, bo mu tu ani dzwonić ani go chować niedozwolono.

List JP Wdy Lubel. do JP Woiakowskiego w sam dzien po iedynku ad disposi morte pisany w Warszawie d. 14 marty 1744.

Wszytkie wyroki Boskie niedosiągłe rozumem Ludzkim powinny bydz pokornym przyimowane Sercem, y teraznieyszy skonczenia Życia mego, nieinaczey z dyspozycyi y woli nieodbitey Pana Boga bydz musi przyięty. Oddaię Duszę moię pamięci Przyiaciołom, Nieprzyiaciołom zaś wszystko generalnie Chrześcianskim daruię umysłem. WMść Pa Żonie moiey rekomenduię, a WMść Pnu zaś wszystkie moie oddaię Interessa, tak abys dopomogł honorowi memu na Świecie, y spokoyności Duszy moiey nieskonczoney nigdy wieczności. Te dwa Punkta powinny bydz zostaiącym na Świecie Ludziom w wielkiey animadwersyi, mnie zaś już bardziey do drugiego Interessowac się należy, ale o pierwszym niezapominam. Co do Interessu fortuny y długow na niey dasz WMść Rady y sposoby Żonie moiey do prędkiey y zupełney Satisfakcyi, do zapłacenia zaś pilnych iakoto roznych a rzetelnych długow możesz WMść prędkie wziąć sposoby, y WMść Pa Exekutorem tey moiey Woli ostatniey constituo. Jezeli na to z Ruskich, czyli niebędzie, czyli niewystarczy Pieniędzy, sprzedać czyli ze Srebra czyli z innych ruchomych rzeczy, do iak nayprędszey satisfakcyi, y dla uspokoienia służącym moie Ludzi. Dług Storgiełłna y Sarysłi bardzo pilnie rekomenduię, iako y wszystkie in generali w Warszawie długi, więcey nie mam tylko Długi y Sumnienia proszę nieobciążać, a ja tego przed Bogiem niezapomnię Adam Tarło Wda Lubel

Epitafium

Epitaphium Illmi Adami Tarło Palni Lublin.

Adamus Comes de Czcharzowice Tarło Palnus Lublin. ad Marimontem in Conflictu cum Poniatowio occumbens, hic Lublini in Pace quiescit.

Exaltaret mons Lapi honoris vindictam, nisi vindicta superaret Montem
Adamus Lapsq, Femina Author, et Serpens malum in folio.
Mors sola fatetur scientiam boni et mali, quam Vita ambit
Nunc scribit in marmore Lapsq periodum vanitati.
Si Christianq es! attende Viator et disce Causam.
Noli explorare fatum, sed deplorare factum.
Non multum differunt dies Martij, a diebq Martis, verum est,
(Quod non sit jejune tractandq honor, si tamen abstineat
a Stimulo Carnis.)
Praecessit mors Palatini, Resurrectionem, jure naturae oblatq
Est, in victimam Immaculatam honoris Marianq Eques.
Die Sabbathi in meridie aetatis spectabilis, sub sole pro Rege
Distributivas gratias factis augens non minuens
Pro Lege, in Causa Honoris observata.
Pro Fide, quia noluit adorare Vitulum, vale, vitae mundi
Pretium, Vade Viator et vide quidscriptum est sopitus,
Sopio o Inclyta Domus! Ascia amplius ne ferias,
Ad aedificationem constituta cecidit, in situ Flos tuus,
Genealogicus, cave ne Cadat et Arbor.

Morus

x

86.

Mowa JW JMć Antoniego Michała Potockiego Woiewody Bełskiego Marszałka Trybunału Koronnego przy reassumpcyi Trybunału, y odebraniu od Ziemstwa Lubelskiego Laski Marszałkey w Lublinie d. 26. A 1745to

Co za Zaszczyt y powaga, co za powinności y obowiązki Trybunału Koronnego są, obszernie to obiaśniły, tak dawne przy początkach Jego, iako wielokrotnie ponowione Prawa y postanowienia Rzpltey, których wyliczenie y wspomnienie, długiegoby wyciągało Czasu. Co za nieodbite miała przyczyny Oyczyzna nasza ustanowienia, Tego naywyższego y Nayszacownieyszego Sądu, y iak mocno obwarowała, y stwierdziła bezpieczeństwo Wyroków Jego, że żadna by naywyższa władza naruszać ich y znosić, chyba w widocznym z gwałceniem Prawa, nie ma mocy, Osmnaście Konstytucyi o ważności y Stałości Dekretów Trybunalskich y ustawiczne Nayiaśnieyszych Królów y Panów naszych przy zawieraniu ułożonego z Rzpltą przymierza y poprzysiężenia dostateczne czynią y gruntowne żadnemu Opacznemu niepodległe tłumaczeniu Świadectwo, Godności zaś y ozdoby Sądu Tego godnie rozumnie y doskonale zaszczycił, przedtem y kilku lat wdzięczney pamięci godny Andrzey Lisiecki Instygator Koronny z Siedmią Splendorami Trybunału Koronnego, które te w sobie nayosobliwsze zawieraią przyzwoitości, Pierwsza Wielka y nieodbita tego Sądu potrzeba. Druga Prawodawcy y Stanowiciela Jego Nayiaśnieyszego Stefana Bathorego Godność, Któremu dla wielkich Cnot, czynow, y przymiotow, sprawiedliwą w kilku słowach wyraził zalecony y prawdę mowny Kaznodzieja Stanisław Sokołowski pochwałę, w RzPtey większy niżeli Krol w radzie, większy niżeli Senator, w Sądach większy niżeli Prawodawca, w Kościele większy niżeli Kapłan, w Woysku większy niżeli Hetman, a w całym Życiu większy niżeli Filozof. Trzecia przyzwoitość tego Sądu. w władnących nim przymioty, Czwarta złożoney w ręku Jego, y powierzoney mu zwierzchności, Piąta nieustająca pilność straży oneyże, Szosta Wielka Sądu Tego bo Namiestnika Samego Nayiaśnieyszego Majestatu władza y powaga, Siodma ustawiczne Jego w teyże powadze, y Szacunku pomnożenie. Zkąd każdy niepodchlebnie przyznać y słusznie osądzić może, że to wielkie dzieło nad ktorym tak wiele Wielkich w Oyczyznie Ludzi przez czas niemały pracowało, tak mądrego y tak wielkiego Krola rozsądkiem, przezornością y postanowieniem wydoskonalone. Dzieło prawdziwie Boskie iest wszystkim RzPtey Stanom Prowincyom Woiewodztwom y Ziemiom ku podziwieniu Czci y Szacunkowi podane. Ale ieżeli z wyrażonych wyżey przyczyn tak znakomite, tak poważne, y takiego Uszanowania godne to zgromadzenie sprawujących na tym mieyscu Sprawiedliwość

Święta

Swięta iest. Iak wielce należy zasiadaiącym na nim żeby te tak wysokie a tak wspaniałe ozdoby w godności dostoyności iak naydoskonaley piastować, y w swoiey nienaruszenie zachować istocie y całości. Dość chwalebne (: nay pokornieysza Panu zastępcow dzięka :) do tąd od postępku swego postępował sobie Trybunał teraźnieyszy nieprzestępuiąc uniwersału opisanego Prawem rozporządzenia, Zapatruiąc się na wspaniały y Nayiaśnieyszy Zaszczyt swoy Iego Krolewskiey Mości a NMgo ktorego Naywyższa Godność nieporownana pobożność, teraźnieyszym do przyzwoitego Stebobą uniżonością wychwalenia, przyszłym do podziwienia wystawiona Wiekom Sprawiedliwości przykładem y wzorem bydź powinna, y ktorego Pańskim walecznym y wspaniałym szczycące się Imieniem nikt utyskować y żalić się niemoże. Niezawiodłem y w tym na moim zdaniu kiedy mnie płonna na początkach Trybunału Teraźnieyszego powziął otuchę, że nam herbowne JW Xiędza Prezydenta naszego podkowy, bitą do Sprawiedliwości Swiętey utoruią Gościnnice, a nie się namim dopuszczą pośliznąć, Rodowite zaś krzyże Iego pewne z Nieba ściągną na prace nasze błogosławieństwo przy ktorym, y przy tak zbawiennych y chwalebnych Iozefa z Imienia swego rosnącego przykładach, rosnąć nam szczęśliwego zakończenia musi nadzieia. Pomaga do tego y daley iako chwalebnie zaczęty

wielkie

wiatki Wielkich z Imion, Wielkich z Cnot, wielkich z Przymiotow, bo z Tysięcow wybranych IWW Kollegow tak duchownych iako y Swieckich, zadnemu podeyrzeniu niepodlegaiące, zadną Natarczywoscią nieporuszone Summienia, Czuta na Churowy strasznego y Sprawiedliwego Sędziego Sąd pamięc pilne y ustawiczne na Prawo bez wszelkiego wymyslnego y opacznego tłumaczenia iego baczenie. Zachęca nieomylne pewne y powabne Pisma Swiętego obietnice. Pierwsza Sprawiedliwego przeprowadzi Pan na drogi proste. Druga Nawidziałem Sprawiedliwego opuszczonego ani nasienia iego szukaiącego Chleba. Dopomoze niepomału Uczestnicza w Przeswietnym Wdztwie Lubelskim przeszłego Ziemstwa iego Praca, ktore na prawo dla wieku przydało, przyczym a Naybardziey dlatego ze w tym przeswietnym Woiewodztwie zawsze wolnosci wielkie Oyczystey zaszczyt nieporownana w Utrzymaniu Praw zarliwosc nieposzlakowane do wykonania Sprawiedliwosci Swiętey przywiązanie w osobliwym u wszytkich od niepamiętnych Czasow było, y iest Szacunku tak dalece, ze naypierwsze Ozdoby Trybłtu Koronę y bespieczne dochowanie onych, do wiernych tegoz Przeswietnego Wdztwa powierzone Rąk. Czego gdy y ja rzeczywisty dziś do moich rąk odbieram dowod, przy powinney wyrazeniu Czci prze:

Zacnemu Ziemstwu uniżone oddaiąc dzięki za wszelkie Ludzkości y przeymości, y nad zasługi moie łaskawych ku mnie y ku całemu Przeswietnemu Trybunałowi naszemu chęci oświadczenie upewniam że cokolwiek nam z Łaski y Dobroci Boskiey za przyzwoite y usilne w utrzymaniu Ścisłey Sprawiedliwości Staranie przybędzie chwały, y wdzięcznych u Następuiących Czasow pamięci, do wspolnego Uczesnictwa oney, za wspołeczną Pracę należec będzie. Niechże tedy Herbowny Wdztwa Tego Jeleń, ktorego przyzwoitość iest dążyc do Zrzodeł wod żywych naprowadza Nas na drogi Sprawiedliwością wyrownane y utorowane, niech Nam niedopuści zboczyć na Ścieszki Nieprawości, Niech będzie Przewodnikiem do dopełnienia biegu zacztego niezawodnym żebyśmy po skończoney (: day Boże szczęśliwie :) przeciwko wszelkim sprawiedliwość wzruszyć, y nadwątlić usiłuiącym zamachom potyczce w czystszym nad wszelkie Kryształy y Zwierciadła Zrzodle, Żywota upatrywali y oczekiwali Korony, od Nayświętszego Sprawiedliwości Słońca, ktora sprawuiącym się rzetelnie obiecana y zachowana iest. Dayże Sprawiedliwy y Sprawiedliwości nasze sądzić obiecuiący Panie tak Sprawiedliwie przepędzić, ten Bieg sądzenia naszego za Swiętym Błogosławięstwem twoim, żebysmy przy dokonczeniu onego smiele y wesoło mowic mogli. Sub Augusto Augusti nomine. Bonum certamen certavimus. Cursum consumavimus, reposita est Nobis Corona Justitiæ.

Serdeczna Kondolencya JWJPa Jgnacego Załuskiego Stty Zawichostskiego nad nieoszacowaną Stratą Oyca Swego miana do Xzę Prymasa Lubę. 31 maj 1765to

Głębokich Nieprabtykowanych Smutkow pogrążony Żalem w tey że samey powodzi nurzam się y dziś w Oczach JWWMPa Dobrę przy nayglębszym Respekcie, bo czyliż podobna wypłynąc gdzie przepasciste zalewaią Fale, Trudno szczęsliwego sobie, na tym płaczliwym Morzu obiecowac Portu, kiedy już w Życiu niemożna amori tylko Amare nieszczęsliwey Straty, Nayukochanszego Oyca opłakiwac Zgubę. Niewylewam się tedy przed Konspektem JWWMPa Dobrę z Serdecznemi Łzami, bo dosc mi wynurzyc, że straciwszy Oyca zatracone y nieszczęsliwe na całe Życie zostały przywroty. Jednakże to iest Nayosobliwsza Życia Ludzkiego folga, kiedy ma na Siebie tak poufałego Przyiaciela że się w swoich przed nim może użalic przykrosciach. Nieczynię Ja na Siebie tey dystynkcyi przy nieudolnosci moiey bo wiem doskonale że am w tonże Paragon z JWWMPa Dobroć

posc

92 poyść może, ani w podobney Sytuacyi zostawać powinna. Jedyney tylko Sprawiedliwości od JO Sądu za ten Exces żebrzę. A że naturalnym zostaię obowiązany Prawem, Zaczynam tedy niewinnie wylaney Krwi S. P. Oyca mego inducto a nas mizernych Sierot Obdukcya Słow, Nasza JO Trybunale Sprawa, kiedy nas słownemi poczyniło Sirotami, Zaczeła się pisać a Capite w Sanockim Grodzie w okrutney uczyniona ranie, że się aż dla Nas nieszczęśliwym zakonczyła Periodem. Zadała niemiłosierna Ręka śmiertelne na Kontrahentach bez żadnego contra Parentesim a nam pozostałym Potomkom na całe życie dalszego Szczęścia y promocyi uczyniła clauditur.) Cóż uczynił Oycowski Sorsza że mu przeciwnicy Filium videl znieśli z tego Swiata, a Nas od Złotey odcieli Fortuny. Abyśmy z Sanockich Głowie iuż więcey na nogi nie powstali. Cy przecież niesłychana depressya y straszny Casus kiedy mieysce bezpieczeństwa y wszelkiey wolnosci niewinnemu Barankowi stałosię Łotrowskiemi iatkami. biorę tedy iuż nie z Grodu uprzywileiowanego swobodami Polskiemi niewinną wylaną Krew Oycowską, ale raczey z Katowskiego Pnioka y rzucam ią pod nogi JWWMM PPów Dobrodz suplikuiąc Klemencyi in nocue effusum Sanguinem, która od samego Boga zemsty woła, niech ta popełniona w

Sanoc

Sanockie Insania niebędzie in Samitem excessantem rebellizuiącym Bogu y prawie niech niecie w Gorę podgurską niezbożnosc, ale raczey od JO Sądu pogrążona zostanie. Udaiemy się tedy nieszczęsliwe Sieroty w tym nieznosnym zostaiące Krzyżu pod szczegulną Protekcyą JW Domu twego Pilawy JW Mści Panie Marszałku y Nayosobliwszey Dobroci, y mamy nieomylną nadzieię że od twoich herbowych Krzyżow poydą in malas Cruces, z broczone w niewinney krwi Imprezy czym nam Utorowanego Szczęscia y nieuchybney folgi metę Rodowita twoia Podkowa JW Mći Xi: Prezydencie y Dobroci że Recalcitrantes Prawu Boskiemu y Ludzkiemu na głowę zetrze wnosiemy Nayglębszą Allacyą pozostałe Sieroty do Was wszystkich JJWW Sędziow y Dobroci estote Adjutores Orfano et Pupillo. Uczyn JO Trybunale y ten Dobroczynny respekt na Nas nieszczęsnych w Latach y wpoł obumarłą Matkę naszę, aby inkwizycye nie tam gdzie przeciwni za Zgubą Naszą chcą ale we Lwowie wywodzone były. Bosię obawiamy aby przez Serdeczną Sympatyą uwidziawszy Sanockie Krwią Męża swego zbroczone barki, tam gdziemy Oyca ztraci, y Matki nieutracili. Milczeć już będę bo dostatecznie dla nieznosnego Żalu wymowić nie potrafię. Serce jednak pod Łaskawe Nogi JWWMMć Dobrę doskonalszey

rzucam

Quam Explicacyi Ad MDSBVM.

ÆNIGMATA.

Sed et Regina Sabba audita fama Salomonis in nomine Dni ve:
nit tentare eum in ænigmatis 3tio Reg. Audite Sermonem
meum et ænigmata percipite auribus vestris Job: 13 V 17.
Audiens sapiens Sapientior erit et intelligens gubernacula
possidebit, animadvertet Parabolam et interpretationem
verba Sapientum et ænigmata eorum Pro: 1 V 5 et 6. et fac:
tum est Verbum Domini ad me dicens Fili hominis pro:
pone ænigma et narra Parabolam ad Domum Israel Ezech:
17 V 1 et 2. Videmus nunc per Speculum in ænigmate, tunc
autem facie ad faciem 1 ad Cor: 13 V 12. Ænigma est obscu
ra Allegoria, cujus sensus tanquam per aliquam similitudi:
nem intelligitur v.g. Mater me genuit eadem mox gignitur
ex me. Quod intelligendum est de glacie ex Aqua facta
et in eandem Aquam mox resoluta.

Per[illegible]sum rebus cunctis do denique finem
Ipse Ego fine, simul principioque carens. R. DEUS

R Principium Lunæ, Solem cum Principe Roma
Postulat a nobis totius Conditor Orbis. R. Cor.

Item Redde Deo Lunam mediam, solem canis iram. Simil.

Adam Terræ Filius Homo verus et Fictus ex ceno Cælo natus
quem lignea Nutrix sine lacte virum aluit n. Puerum est
Scripsit Emmanuel Thesaurus Patricius Taurinensis.

Quod est Animal, mane quadrupes, meridie Bipes vespere Tripes R. Homo

Mitto Tibi Navem proram puppiq carentem — … ℞ Save
Mitto Tibi metulas cancros imitare legendo — … ℞ Salutem
Nuncius est missus, non tamen ille reversus
Attamen illa tulit, pro quibus missus fuit. — ℞ Baculq in arbore.
In sylvis cresco per Campos gramine vescor.
In domibus resono, dic mihi quid sum Ego. ℞ Fides seu Lyra
Non est illud magnum, dum transit Eques per Agnum
Me metuunt omnes, et me mihil ominus omnes.
Mortales optant quot quot Orbis habet. — — ℞ Senectus
Angelus in Penna, Pede latro, voce gehenna ℞ Pavo.
Si Caput ē currit, ventrem conjunge volabit
Adde pedem comedes, et sine ventre bibes ℞ Muscatum.
Dum habeo Aquam bibo Vinũ, dũ ñ habeo aquam bibo aquã. ℞ Molendinator.
Ambo simul currunt, hospes simul et Domus una. ℞ Aqua cũ glacie.
Res volat in Sylvis nigro vestita colore
Si cor abstuleris res erit alba nimis. — .. ℞ Cornix
Destituor pedibus, vox est, mihi nulla remotos
Ire tamen Cogor, dictaq ferre locos — — ℞ Epistola
Millia deme mihi, tunc turpis forma manebit. ℞ Manus
Est quoddam Animal, nobis quo vescimur Omnes,
Nilq caput demas, gravius esse potest. ℞ Porcus
Jeden Oyciec Dwunastu Synow rodzi, a ci
Po Trzydzieści zas Corek wodmienney postaci
Iedne biała, drugie tez Czarne barwę maią;
Wszytkie są Nieśmiertelne przeciesz Umieraią.
℞ Rok maiący 12 Miesięcy 30 Dni y Nocy.

wsiecsie

x

Wsiecsię Ubrawszy na Woynę wychodzę
Na Muchy iako Domicyan godzę
Kawaler ze mnie, iest, w kącie y w Domu
Zwyczaynie Pola nie daie nikomu
Chcesz wiedzieć com iest patrz mnie przy słomnie,
y w Oknach sobie często Pałac czynię - - .. ℞ Paiąk.
Każdy w mnie patrzy, lubom iest nieurodziwe
Smiem przyganiac Urodom żywym lub nieżywe. ℞ Zwierciadło.
Mam Matkę dziwną, ktora mnie urodziła
Bom się na Łonie Iey padszy rozbiła.. ℞ Szklenica, Garnek, Misa.
Nie mam Ciała ni Kości, lub z Ciała rodwiodę
Czynię Ja iednak Ludziom wszelaką wygodę. ℞ Pioro gęsie;
Proszę każdego oto iako mnie zkazwano
Głowę urznięto, Duszę wyięto, mowić kazano — ℞ Pioro.
Powiedz co iest zielone, a przecie nie łąka
Toż samo iest y białe, a przecie nie mąka. ℞ Rzepa znacz;
Z drzewa dzieło ale głos iego krotofili
Kiedy się na Baranie wozi Syn Kobyli. ℞ granie na Skrzypcach.
Powiadasz iż mur twardy trudno przebić głową,
Otoż Ja go przebiię y mam moc takową. ℞ Traby.
Syn Oyca w Matce zabił. ℞ Bolesław zabił S. Stanisława w Kościele
Są w Lesie ktorych milt niezjesie
Przydzie Syn rogowy bierze ich bez mowy ℞ Wszy grzebieniem wybierac.
W Borum Ja się urodził, teraz choc nie w Lesie
Jestem, przecięż co żywo zwierzynę mi niesie. ℞ Stoł.
Iest iedno Zwierzę ktore całym Okiem
Co wszytkie rzeczy po Swiecie Szyrokim
Rodzi bez Matki co dzień z Swiata schodzi
Za ktorym Siostra bez Oyca Roy wodzi. ℞ Słonce, Miesiąc, gwiazdy.

Leci bez skrzydeł Ptak biały y siędzie
Na Drzewie Patrzciesz go prędko z nim będzie
Oyciec nasz własny surowość wywiera.
Lubo nie ma ust, przecie go pożera. ℞ Snieg od Wiatru połudnowego
Lubom sam slepy iednak pokazuie
Rozne wydoli ludziom, y smakuie
Mnie też niewyyzrzysz chyba oczy zmruzysz
Będziesz Apollo iezli to wywrożysz. ℞ Sen.
Arbor inest sylvis quae scribitur octo figuris
Fine tribus demptis, vix unam ex mille videbis. ℞ Castanea
Gdzie iest wyzsza Ziemia niz Niebo.
℞ w Niebie Empireyskim gdzie Ciało Chrystusowe.
Gdzie Pan Bog naywiększy cud uczynił,
℞ w Roznosci Twarzy ludzkiey.

Descriptio Rustici.

Rapax ex Natura. Vorax in edendo. Sus in Lecto. Thesaurus in Agro. Idiota in Templo. Comes in Taberna. Vulpes coram Dño. Aliter. Raptor in Messe. Ursus in Taberna. Sus in Lecto. Taurus in Agro. Idiota in Templo. Comes in Villa. Vulpes coram Dño. Scelestus natura.

Duodecem in Orbe nil valentia.

1mo Senectus — — sine — Sapientia
2do Prudentia — " — " Opere
3tio Dominatus — " Famulatu
4to Superbia — " — " Divitiis
5to Divitiae — " — " Honore
6to Nobilitas — " — " Virtute
7mo Populus — sine — Correctione
8vo Cives — " — " Legibus
9no Magistratus — " — Iustitia
10mo Adolescentia — " Timore
11mo Mulier — " — Pudore
12 Vita religiosa — " — Pace.

Haec si caveris Sapientiam in finem conservabis. Nestericus.

Promittentes et n̄ effectuantes sunt Nequissimi Augures, q aures verbis ditant.
Seneca.

Solus DEUS Omnipotens.

Ludzi Smiertelnych Bog sieie rzeszotem
Jednych Pszenicą a drugich odmiotem
Wolno mu iako Panu, Cukier zrobic z Chrzanu
A nikt mowic niemoze, Czemu tak Czynisz Boze.

Spiritualis vitæ Institutio.

Quemadmodū credis .— .. — .. — .. Vivis
Quemadmodum vivis — .. — .. — .. — .. Morieris
Quemadmodum morieris — .. — .. Ita Judicaberis
Quemadmodum Judicaberis — .. — .. — Permanebis
In Cœlo ad Premium; In Inferno ad supplicium
In utroq loco in perpetuum.

Quapropter

Non Omnia Crede! Audis! Non omnia fac! Vales! Non omnia dic! Quæ scis! Non omnia desidera! Quæ vides! Non omnibus utere! Habes! Non omnia ostende! Nosti!

Non Judica me, nec meos, cura Te, et Tuos,
Tibi prospice, et non mihi. recte fac, et Cave Tibi.

Potentia est Justitia Ideo Regnum sine Lege
Panarius est Judex ideo Regnum sine Justitia.
Amicus est Inimicus Ideo Regnum sine fidelitte
Unum sunt duo ideo Regnum sine veritte
Malum est bonum ideo Regnum sine Pietate.
Ratio habet Licentiam ideo Regnum sine fama.
Consilium est pro voluntate, ideo Regnum male disponitur
Deus est mortuus ideo Terra plena est Peccatoribus.

Procez

Proces Duchowny Pokutuiącego Grzesznika wprzod Kompromissem prywatnym agituiący się. A potym w Trybunale Chrystusowym wyprobowany y Skutecznie Zakonczony.

Przed emną Sprawiedliwym rozumem z oboiey Strony zapisanym Superarbitrem Między duszą Grzesznika Aktorką przypozwaną personaliter, y Ciałem pozwanym Aktorem Strona ztąd personaliter, do rozsądzenia Obojga wspołem na Swiecie Żyiących, una cum inscriptis Arbitris ab Actorca Sprawiedliwością y Czasem, a Citata vero parte Miłosierdziem y pokutą na dzień dzisieyszy Prorogacyi Terminu tak wiele Smiertelnych Kazusow przypadaiącego w Księgach Konsystorskich Ordynacyi Boskiey zapisany, y przez Woźnego Generalnego Smierć in presentia Przyiacioł Swiętych Patronow, S. Michała Archanioła, Sto Jozepha. S. Piotra. S. Pawła. S. Franciszka, S. Antoniego. S. Mathevsza, S. Teofila. S. Dyzmy, S. Thadeusza y tak wielu Jnnych na Termin zgromadzonych Przywołany. N

Ciało

Przed Inductą Sprawy, ante omnia prosi o przeczytanie Kompro

missu

ryąc, y wnosi ad Judicium że do tey Sprawy ma ad Citatos Complices facti w swoim Aktoracie, przeciw Duszy Intentowanym, to iest. Pamięć y wolą vicissim Także Dusza w swoim Terminie przeciw Ciału wydanym przypozwanych ma także Complices facti, Quinq Corporis sensus. Stała tedy Declaratio a Judicio, aby Partes principaliter Agentes pisały się nomine suorum Comprincipalium, et combinatis Actoratibusq Reatibusq Indukowały Sprawę.

DUSZA.

Jako Principalis Actrix Indukuiąc Sprawę Zaczynam Sprawiedliwi Sędziowie Bóg wszystkie stworzywszy rzeczy y mnie rozumną Duszę, dał mi też zaraz in socium vitae teraźnieysze incuspatum to nieposłuszne Ciało, Surowym wyroków swoich przykazawszy Mandatem aby Woli moiey społnego Życia we wszystkich Optemperowało okurencyach, iakoż póki ieszcze w młodości Dzieciństwa y Niewinności swoiey zostawało, żadney w się nienabrawszy swywoli, iakokolwiek rozkazaniu y dyspozycyi moiey powolne było, ale potym doroższy Lat swoich crescente aetate, crevit z nim summa malitia, także potym rozbuiane na wszystko złe, żadnych Admonicyi moich niesłuchaiąc, na żadney Perswazyi nieprzestaiąc naymnieyszego Umartwienia niechciało. Perswadowałem nieraz przekładaiąc przed Oczy wynikaiące ztąd nieszczęśliwe Konsequencye,

remonstrowa

x

remonstrowałam dosyć iawnemi dowodami, bardzo krotką Ży-
cia Ludzkiego Kondycyą. Allegowałam Prawo, y dosyć wy-
rażony y nieuchybny Statut Smiertelnosci. Tremendum
Boga wszechmogącego Judicium, wiecznosc na Ostatek Kon-
ca niemaiącą. Ciągnełam do remonstracyi wszelkiemi spo-
sobami tegoż wszystkiego, do Uważania Męki Chrystusowey
do naśladowania Cnot Jego Swiętych, Nihil profecit Spra-
wiedliwi Sędziowie na wszelkie Swawole wyuzdanemu
temu Inculpato. Item com mogła usilnieyszemi Sposo-
bami, co tylko Jmmaginacya podać mogła, Sollicytowałam
do Obserwy Mandatow Boskich, tym bardziey niewstrzy-
manym, y niepowciągnionym ruchał impetem inpreceps,
tak daleko, że y mnię samą (:dolendo fato:) o utratę zdro-
wia y Łaski Boskiey nieraz przyprowadziło. Tu ieszcze
Dusza niedokoncza Jndukty swoiey. Ciało Jmpetem prze-
rywa mowę, y prosi ieszcze in Accessoriis o kilka Słow,
przed położeniem Konkluzyi. Niedziwuię się że Dusza ro-
zumna tak subtelnemi Terminami, a mnie samego bar-
dziey potępiaiącemi wprowadziła w swoy Aktorat, ktora
obawiaiąc się pd nas Criminales aby na nię nie konkludo-
wano, na mnię wszystkę składaiąc Winę, Jnquo se excusat,
in eo se accusat, Jest tento osobliwszy Fortel Miłosciwi

Dobroć

Dobrodzieyſe ile na Wielkowe ubiec wprzod Judicium z mieſtupnym udaniem, Si tua est Causa, sis prima accusans. Niech mi wybaczy rozumna Duſza choc się tak przezorna we wſzystkich Okurencyach bydz Sądzi, ale Ju troſzenkę excessit metam, kiedy ieszcze in Accessoriis sprawa agituie się, już tak bardzo praecipitat bo zimet conwinci. Przyznaię ia to rozumney Duſzy że miała nademno a Supremo Lumine pozwolone Sobie Dominium, iż że z moiey nieudolnosci pochodziło, jako bydz mogło, tak wſzystkie rozkazania pełniłem, ale mnie to bynaymniey non convincit, co teraz na mnie rozumna Duſza w Sądzie Sprawiedliwym, bez wszelkich dowodow nuda tantum allegatione niepotrzebną prożnych Słow Attentacyą, y tak sromotną obała Kalumnią. Taż sama nademną Pozwolona Potestas absolute potępia rozumną Duſzę, kiedy maiąc nademną zupełną władzę nieużyła Rygoru, abym zawſze stawaiąc w Srzodkach Obligacyi wniwczym nie wykroczyło. Niech tylko penitus Cirkumstancye wſzystkie Sąd Sprawiedliwy przetrząsnie, zważyc łatwo może, z kogo Okazya, kto był zawſze pierwſzym Początkiem, kto motiuum do wſzelkiego Złego, pokaże się kto był extinctor Candelae, Toż samo Complices Pamięć y Wola

niemał

niemal przysięgli Adhærentowie rozumney Duszy Ktorzy to zawsze nutibus parendo wszystkie mandata Pryncypała Swego ochotnie pełnili, niech tylko mowią, a usłyszą, że to tu we Sprawiedliwym Sądzie nie chrzyzylniem zbyć ale trzeba będzie przyjść etiam ad Corporalem Inquisitionem rozumney Duszy, to o ni owszelkich Okazyach wyśpiewać będą musieli. Nieprzypominam dosyć wiadomego Axioma Sprawiedliwemu Sądowi bo scientibus Jura loqui nec licet nec decet, że to qui per alium facit, per se facere videtur. Jeszcze to podobno rozumna Dusza nieprzemilka penitus, czyli też contemnit, że to tu kto inszy może z bolu (utinam sim falsus Vates) Wypasc z Intentowanym przeciw nam Altoratem, y tak uchoway Boze z tey naszey Tergiwersacyi szczęścia dotendo piscari fato. I Ja tu Miłosciwi Sądziowie in Accessoriis Stawaiąc żadney na rozumną Duszę nie kładę Konkluzyi, chocbym maiąc tylo dowodow tchnięty do żywego mogł Acerius nastąpie na życie rozumney Duszy, ale zuwodzoney Skromnosci mojey pavendo honori et integritati Suplikuię tylko Clementiam Sądu Sprawiedliwego a znaiąc się być z natury Krewkim y skłonnym do wszelkiey Okazyi, to tylko mowię.

non intrer

Non intres in Judicium cum Servo tuo Domine.

Tym Czasem Złyduch Stawa u Sądu, y miawszy Jus quo ad rem, tak do duszy iako y Ciała, intercipit Actionem Oboyga, kładzie in Mensa Judicij Termin wydany, akt ac Citationes ad camę Causam Juris, nietak per Judictionem wchodząc iako za Oryginalnego udaiącej Patrona Aktora, Przynoszą za nim Agenci Jego wielkie niezmierne Torby munimentow, dobywa sam Summaryuszow; Tu wszyscy attoniti usłyszysię czekaiąc, co daley z tego Sądowi będzie, a tym Czasem bez żadney odwłoki ten bezsumienny Patron czyli Aktor przedstawię Sądowi, y wnosi Suplacyę (i przy zbyt obszernych Extraktach, y przeciągłych Regestrach, niemaiąc ieszcze pozwolonego Czasu) że tak wiele ten Człowiek został na retentach Pryncypałowi Jego, wywiodłszy przeraźaiącemi Słowy, że iako niepowinna bydź ile w sprawiedliwym Sądzie, denegowana Administratio Justitiæ, tak y ten żeby mogł mieć, to pozwolone beneficium Legis wprowadzić nowy intentowany Aktorat. Zatrwożony Człowiek drży wszystek od Strachu, tak niespodzianym na siebie uderzonym Impetem Słowa przemowić niemoże. Obmutuit, steteruntq Comæ, vox faucibq hæsit, przecież iako

Człowiek upamiętawszy się lubo zostaiąc bez momimentow, bez Patrona żadney do tego niemaiąc gotowości, idzie przez wszystkie Prawne Instancye, używa Exceptiones Legis. Primo. et Principaliter, że o Terminie sobie danym niewiedział. Secundo. że Rejestru y sama ta Sprawa niema, bo to prywatnie tylko zapisany Kompromis. Na Ostatek zabiera się na Dylacyą ad momimenta kiedy tak podległych ab utring Cirkumstancyach w Kontrowersyi wszystkie nieuszły excepcye. Kazawszy Sąd Sprawiedliwy z ustępu Sprawę przywołać, directe Człowiekowi iniunxit na wszystkie odpowiedzieć Adwersarza swego Obiecta. niewiedząc co robić. Supplikuie przynaymniey o addycyą Patrona. Factum est, że ex declaratione Judicii additur Patron, Anioł Stroz. Tu już niecnotliwy Patron tusząc sobie dobrze o swoiey wygraney, iże gdy mu in Accessoriis dobrze y łatwo rzeczy poszły, wnosi ante omnia detentionem Człowieka, exagieruiąc, że to Criminalissima Causa, aby według Prawa ten weteran Osiadszy /: iże zbywa w takowych Sprawach :/ żeby mu sprawa Terminu niezbita, kładzie Termin ad esse Delatoris, za Aktora Pryncypała swego y siebie samego, ad quorum Instantiam miał już redacyą Pozwu Autentyczną in Antecessum.

Citatus

Citatus Człowiek Grzeszny.

Terminus ostatni punkt życia Ludzkiego ex prorogationibus Causae decidendae panae aeternaliter Criminalium pro transgressione Mandator. DGT. Tu Patron Anioł Stroż, każał się zastanowić Złemu duszowi ad mentum Sprawy, y nawiży semotis Arbitris z Człowiekiem stante licet pede krociusienką bardzo konferencyą, y sam wiedząc dobrze o Akcyach Jego mające rozne dystynkcye, chcąc niby przewlec Sprawę, a widząc pomieszanego Przyjaciela swego na tak wielką Sprawę sam za niego staje y mowi. Niżeli mi przyjdzie na tak niesłuszne Adwersarza naszego Obiecta wszędzie tu teraz odpowiedzieć, Ponieważ Causa facti sine Inquisitione decidi nequit, proszę dilationem Inquisitionis, aże jak ta gotowa była, tylko przed Sąd stanąć, a do tego y na drugą rękę już dawno exacte wywiedziona w Generalnych Księgach Consistorij Supremi inviolabiliter ingrossowana, visum Judicio aby po uprzątnionych ab Utrinq Akcessoryach Sprawa zaczęta kontinuować się mogła. Tu dopiero Adversa Pars zaczyna mentum Sprawy. Sprawiedliwi Sędziowie /: a bardziej clementia Człowieka:/ Niech to nie tayno będzie Całemu Światu, że to nie matego jakiego momentu, ale tak wielkiey Importancyi przychodzi Sprawa, bo tak wiele Kryminałow w Sobie maiąca, Sprawa mowię bez Sprawy uczyniona, alias tantum nefas od wiekow niesłychane. Przyznam się sprawiedliwemu Sądowi, żem się też już y zestarzał, a praktyki nie znałem, tak obrzydliwego negotium, że jako by kto temu Niecnocie, tak wszystkie wiedno zkompendyowawszy excessa conclusit. Życie wyuzdane, na wszystko złe y swawolę zapomniawszy Przykazan Naywyższego Całego w Oczach Nieba y Swiata grzesząc, żadney Konsyderacyi Novissimorum niemając, na ostatek siebie y Stworcy swego zapomniał. Peccator dum in profundum cadit contemnit. przestępna y żadnym Impulsem nieutrzymana wziowszy za Prawo licencyą, grzesząc tot aliorum Scandalo tak wiele Dusz zgubiwszy, że tylko Szczegulnie przed sobą upatrywał maximę, Peccatum non peccasse. Jeżeliż na to tak wielka Dobroć Naywyższego temu Niecnocie tyle łask swoich, tyle nietrachowanych Dobrodzieystw użyczać chciała? Jeżeliż na to na Obraz Stworcy swoiego z niczego Stworzony y wysperfektowany, Aby temiż samemi Dobrodzieja swego darami obrażać tak strasznie gniewać, tenże sam Obraz kalać, y sobie na wieczną Infamią miał zarabiać? subsit to Sprawiedliwemu Sądowi. Wziowszy tedy A nideribus Życia całego tego Inculpata Proceder Żadnego niemasz momentu niemasz, niemasz miejsca takiego, Okazyi Kompaniy aby naymnieyszą Krzywdą Chwały Naywyższego używać, sprosnych Konwersacyi dopomagać, w zupełnych Mandatow przestępieniu brodzić niemiał. I Lubobym niechciał Sprawiedliwemu Sądowi żadnego w słuchaniu czym Tedium, ale tak niechwalebnych Akcyi y z wolą Naywyższego niezgadzaiących się, iako expressione mea maiąc na to Kommiss Osobliwszy Pryncypała mego zamilczeć niemogę, tak tym bardziey że same Scelera niecnoty tey, do iak naywiększego explikowania obszerniey daią Mi Impet. Niechayże Sąd Sprawiedliwy nayprzod zapatrzyć raczy na dziecinne Lata Jego jawnie pokazywały Antecedentia, iakie dalsze a Nieszczęśliwey Zguby pociągać za sobą miały Konsekwencye. Znać to mowię ieszcze zaraz było in viride, quid fiet in Arido, ieszcze niedorosły od Ziemie, iuż ex Ungue Noscebatur Leo, iuż ustawiczne swawole, Nienabożeństwa, Rodzicom y starszym nieobtemperowanie, rożne pokątne exorbitancye odkrywały się. Coż mowię dalej w Młodzienskim Wieku, quae semel imbuta servabit testa diu odorem, Wstyd mnie y Samego podobno

ysłuchaią

y słuchaiących, osobliwie Sprawiedliwego Sądu. Niechciałbym verberare aures, gdyby mi o rzecz ważney [illegible] moiego nie chodziło. A co o Męskich Latach rzec mogę, dopieroż adulta nequitia, iakies inaudita scelera, ustawiczne Lascivie, wymyślne działy się Scandala. Nuż też w podeszłym Wieku, już też consumata malitia wziowszy za Prawo zwyczay, bez naymnieyszego Sumnienia Skrupułu w rozmaitych nurzał się zbrodniach, bespiecznie żyiąc Lapsatus in via iniquitatis. Gdybym tu całego Życia nieszczęśliwego niecnoty ad Nucleum mogł tylko wyrazić, y rożne exorbitancye nie tylko Słow ale y Czasu nie stałoby mi. Ale doczytasz y nasłucha Sąd Sprawiedliwy Skrytych, Stworcy tylko samemu wiadomych zbrodni w Inkwizycyach, które in mensa Judicij reponowac będę. Teraz do Allegacyi Prawa y wyrokow Boskich idę dalszą sobie zachowuiąc replikę, co mi na te odpowiedzieć Strona może, y to by mi nie potrzeba bawić Prześwietnego Judicium, ale żeby adversa Pars nie mowiła, że nuda tantum allegatione wprowadzam negotium. Z tąd dosyć wyraźne Statuta, wiadome Sądowi Sprawiedliwemu, tak Starego iako y Nowego Testamentu

Konstytu

Konstytucyi. Może tu przyznać Strona z osobliwego Stwórcy swego daru prawdziwą Wiarę, w ktorey urodzony y wychowany, taż go sama tym bardziey potępia, kiedy tak nieszczęśliwemi od niego zagrzebiona grzechami. Fides sine operibus mortua est. Niewiem iak może hiscere Strona, przeciwko wyraźnemu Prawu, nil coinquinatum intrabit in Regnum Cælor̃, to pewnie raz czyli drugi westchnowszy do Nieba albo uderzywszy się w Piersi, DEUS propitius esto mihi indigno Peccatori. Tactus ustawicznie Kaznodziejów Spowiedników admonicyami y pogróżkami, a cały czas na zbrodniach strawiwszy, teraz łatwo chciał by wniść do oney nieskończoney Sprawiedliwości, na omylney barzo zasadza się Impressie. Quis ascendet in montem Dñi aut quis stabit in loco Sancto eius, innocens manibus, et mundo Corde. Traci Wiarę y na wieczną zarabia niesławę, wiedzący a nie czyniący Servus sciens et non faciens vapulabit multis. Nie na wieło mowne Języki, które żadney Konsyderacyi niewarte, bo wszelkiey nagany godne, ale jako Scrutator Cordium Naywyższy Stwórca na Serca patrzy. Populus iste tantum me labijs honorat, Cor autem eor longe a me est a me est. w Wolnym zostaiąc Umyśle grzeszny Człowiek ni na kogo nieskłada, ale na siebie Obraca Winę. ex Te perditio Israel. Jeszcze po Swiecie chodząc a już na Siebie nieszczęśliwe wieczne zaciągaią Przeklęstwa. Deffiaient Peccatores a Terra ita ut non sint. Nay: mnieyszym Atomem w Oczach grzeszny kto go doyźrzec może, Impius tanquam pulvis quem proiicit ventus a facie Terræ. Tak obmierzłe Całemu Swiatu y Niebu, same nawet Slady niesprawiedliwych Ludzi, że ie sam Stworca zacierać będzie. Ideo non resurgent Impij in Judicio neq Peccatores in Consilio justorum quoniam novit Dominus viam justorum, et iter Impiorum peribit. O! Któraż rzecz pod Słoncem gorsza znaleść się może, albo w swoim okrucienstwie surowsza. Ktora mowię wszelkie nieprzewyższa zarażaiące jadow gadziny. Ktora od szpetnych Larw ma brzydsze umbry, jeżeli niegrzeszny Człowiek, mors Peccatorum pessima. To pewnie ludzkiey niewinney krwie wylanie, albo obżarte brzuchy? quorum Deus venter est. Wiem zapewne że z nieskonczoney Łaskawości Boskiey był ten inculpatus wpisany w Księgę Żywota, Ale coż kiedy sam dobrowolnie excessami swemi z niey wyglużował się. Multi vocati pauci vero electi. To podobna Strona może się bronić wiedząc się być płene convictum, iakiemikolwiek niby dobremi Uczynkami, które to bardziey na oko ludzkie były, a w samey zaś rzeczy nieprawdziwemi, y u Nieba nic nieważącemi. Mamy na to dosyć sławną Konstytucyą: Non omnis qui dicit Dne, Dne, intrabit in Regnum Cælorum. Albo to niewyszumiałe sine sensu ratione głowy ? albo brzydkie od tesknice Wenery Cielska zastąpią Empiryiskie Nieba y w nim osiędą słuszne mieysca ? omylą się w swoiey imprezie. Nec ebriosi, nec molles, nec homicidæ, intrabunt in Regnum Cælorum. Sam Bog Człowieka grzesznego wieczną dekretuie Smiercią: Anima quæ peccaverit ipsa morietur. Nad wszelkie Arkany sekretnieyszym każdy grzesznik wiąże się węzłem, niewywikłanym nigdy sposobem; nad wszystkie wymyślnego Myśliwca Osnowy sam siebie mata, w nierozbite podaie się kaydany, kto grzechowym inkarcerowany więźniem, In operibus manuum suar comprehensus est Peccator. Słowem: gdyby mi przyszło wszystkie prezentować volumina, tak wiele Starych y nowych Konstytucyi

etc

scisłey Statutow Boskich, Ktore pro parte mea militant. Czasu tym niezabieram, tylko ieszcze na zupełnieysze Konwinkowanie tego Zbrodnia, przypominam niektore praeiudicata Sprawiedliwemu Sędziowi. Azas za wielkie Przestępstwo Mandatow Naywyzszego pierwsi Stworzeni na Swiecie Rodzice, tegoż momentu wypędzeni z Raju niebyli? Kaz tylko Kainowi na Brata Rodzonego trafiłosię porwać, a zatą wieczną został skarany smiercią; Iudasz co tylko w konszachty, y sekretnieysze Intrygi, z Narodem wszedłszy Zydowskim, tak straszną tego przypłeca męką. Natan y Abiron, że im szpaść przytrafiłosię, żywo w bezdenną przepadli Otchłan. Saula Kroła, żesię tylko coś niepodobał, opłakiwać Samuelowi Zakazano. Usq quo tu luges Saul, cum ego abiecerim eum. Łotr po lewey Stronie wiszący, żesię coś trochę namiewał wiecznie zginoł. Ale coż mowić o partykularnych Osobach; Miasta nawet, Sodomskie, y Gomorskie, Siarczystym z Nieba idą w perzynę ogniem? Nadto ieszcze wszytko, dopieroż bysię każdy z tak wielkim mogł zadumieć podziwieniem, gdyby przyszło Piekielne otworzyć Bramy. Iako wiele Millionow potępionych Ludzi, z ktorych, iedni za ieden, inni za kilka, potępieni Grzechow nieszczęśliwie gorzeją, y gorzeć będą na wieki. Żywy nawet przykład stawiam w osobie Pryncypała mego, z tak wielu Adherentami swemi, za iedną tylko wyproczoną myślą wymyślność, tak wiele Millionow z nas nieodmiennym Naywyższego Dekretem z gornego Empireum, w głębokie na wieki przepadło Ciemności. Jeszcze to Sprawiedliwi Sędziowie, co do komparycyi tych wszystkich przywiedzionych Praejudicat z niezliczonemi tego Niecnoty zbrodniami, ktory iakom już namienił, całe życie, do zamordowania na to Sprawiwszy, aby w kale Nieprawości murzał się, teraz łatwo chciałby mi się wywikłać, y wolnym zostać, Byłażby to Sprawiedliwość? choćby w iak nayłaskawszym Sądzie takie excessa miałbym, iako ten nieszczęśliwy zbrodzień zakomniwency; A że dotąd Wszechmocność Naywyższego, tantum praeterijt. scelus, y to nie bez słuszney dzieie się racyi, abym tym większą na Siebie zaciągnął karę. qui sordet, sordescat adhuc. Niewątpię nic o tym, że Sprawiedliwi Sędziowie, ktorzy nec pretio, nec precibus nakłonić się dadzą, iż seriam mieć będą na to animadversionem, aby iuxta qualitatem demeriti

exempla

exemplariſsime na przykład inszym ten Zbrodzień, iako w naywymyślnieysze był destynowany męki. To wszystko podawszy ad maturam Sądu reflexionem, proszę o Komutacyą Konkluzyi, ad lectionem Inquisitionum condescendi, do czyta się tam Przeświętne Judicium daleko większych, y skrytszych Akcyi Niecnoty tego, Quibus lectis, et per omnes circumstantias, seria deliberatione prospectis, proszę in instanti criminalem admitti convictionem.

Patron Anioł Stroż

Stawam tu in Stuba Sprawiedliwego Sądu, nie tak ex additione, ale compassione ductus, na tak wielką aggrawacyą Życia wiecznego, Komparycyi, Słucham Indubitè Sprawy Partis, że iakoś konwinkcyą albo quid ad rem ma do tego Człowieka, a to tylko pondus widzę inane verbor, fundamentu żadnego nie maiące. Wszystek Argument przeciwney Strony, iako zwrodzoney ku Narodowi Ludzkiemu pochodzącey awersyi, aby iak zakusitować, konwinkować Człowieka. I niedarmo widzę, nazwany Accusator Fratrum, iako w tey iawnie weryfikuie się to Sprawie, kiedy razem w iednym Aktoracie Niecnotliwy Adwersarz wtrąciwszy się do tey sprawy nienależycie, uformowawszy sobie iakiś pretexciky per meram imposturam niewinnego Komparenta, rem agit Patrona;

Aktora y Instygatora, A nadto ieszcze, że należało mi było denegować locum standi, zaraz in Accessoriys Sprawy temu bezsumiennemu Patronowi czyli Aktorowi, iako wwieczną y nigdy nierewokowaną proscripto de Regno DEt, obłeczonemu Infamią. Ale żeby się niezdał iakiekolwiek praejudicium Prawu pospolitemu czyniącym, a iże in Causa dysponuiącemu facti, do tego maiąc w reflexyi deklaracyą Sądu, że kazano temu directe odpowiedzieć niewinnemu Comparenti, na Obiecta Adwersarza swoiego, niechciałem zaraz arcere a loco onegoż, rezerwuiąc to sobie przy konkluzyi. Znać podobno Sprawiedliwi Sędziowie, albo zapomniał, albo nieczytał Filozofij, kiedy iako sam niewyśmienity Sophista, Sophisticum też położywszy Argumentum, ex Antecedenti tylko, nienależycie konwinkuiąc Człowieka Koluduiącego, chciałby widzę razem inferri konsequencyę, Trudno zapierać się tego co Swiatu wiadomo, y Stwórcy samemu Naywyższemu, który nec falli, nec fallere może, Trudno mówię nieprzyznać prawdy, kto prawdą Żyie. Bo ieżeli w Swiatowych Sądach powszechne Axioma militat est, est, non, non toż samo in presenti Judicio zachowac się powinno. Opacznym zaś sposobem, varians in Lingua non est audiendus. Daleko barziey w Boskim Trybunale ten rygor Prawa wcale zostawać powinien. Przyznaię y sam, że teraźnieyszy Comparens in Judicio zrodzony słabości ludzkiey, iako zwyczaynie humanum est labi.

zrazu pokawił, mandata Stworcy swoiego przestąpił, wypadł z Łaski, y nawieczną sobie zarobił na ten czas awersyą. Na ten czas (sam nie przez Pars adversa do tego Człowieka słusznie protesty rościła sobie) a że to mnie non convincit, Sprawiedliwi Sędziowie, kiedy redijt post Nubila Phoebus, Ten sam Upadek pokutuiącego Człowieka, większym mi Applauzem staie się, po grubych nocnych ciemiach, dzień jaśnieie, w purpurze Zorza oczerwienieie, po Szarugach, Słonce Zodyaki pogodzi, wesele z Płaczu Zwyczaynie się rodzi, kiedy mowię Syn Marnotrawny, lubo wszystkę strawiwszy forturnę, czyli Substancyą, idzie znowu z Serdecznym Żalem do Ukochanego Oyca, zgubiona Owieczka zabłąkawszy się od trzody swoiey, powraca szczęśliwie z większym Weselem Pasterza swoiego, Stracona Dragma po długim Czasie, stroskaną kontentuie Matronę. Uprowadziła tu in Judicium Strona na przeciwko teraźnieyszego Komparenta, bardziey przewłoką słow próżnych exageracyą, niżeli w samey mogłoby się naydować słuszniącey Indulty swoiey niesłychane portentum, rozumieiąc, że te daremne niesłuszney Inwektywy Rumory, o Uszy Auditora obijaiące się do iakiego z Prawem się niezgadzaiącego mogą Judicium poruszyć gniewu, y ferowania surowey sentencyi, w Bogu Nadzieja, że się omyli na swoiey Imprezie, kiedy Miłościwe Judicium, a fine biorąc rzeczy, nie zechce się na primevos zapatrywać Actus, ale pujdzie unanimi Sensu, et concordibus Votis. Za skuteczną tego pokutuiącego Człowieka konsekwencyą. Jeżeliż bowiem w potocznych Ludzkich Sprawach Sądach, posteriora zawsze ligant, dopieroż w takowych przy takiey wielkiey importancyi, gdzie nie o iakie znikome dobro, albo płonnego szczęścia fortuny, ale o wieczną gra chodzi Szczęśliwość. Pierwszą tu będzie miało konsyderacyą Miłosierdzie, gdyż y sama natura Ludzka, która nie iest na siebie tak bardzo zapamiętała, idzie przecie Duktem Instynktów Boskich, nie tracąc nadziei do pożądanego udaiąc się kresu. Złe żyć, dobrze umrzeć, y dać przykład z Siebie, to iest Sztuka Człowieka, abydz przecie w Niebie. Wyciężyła tak szczupła Deliktów extenuacya przywiedzionych naprzeciw nas prejudykat, exagieruiąc iako wszechmocność Boska, y małych momentów wykroczone Sprawy wiecznym y nigdy nieodwłocznym pokarała Dekretem. Allegowało tak wiele Boga Wszechmogącego Konstytucyi, y nieodmiennych Statutów, którym Ja non resisto, bo są prawdziwe, y pewnieby mogły przeciwko nam militare, gdybyśmy dę subsequenti nadewszystkie tak obszerną Adwersarza Indultę, niemieli dałeko większych z niezbrodzonego Miłosierdzia Boskiego rezerwowanego rigoru Dokumentow, o ktorych podobno czyli niewie Strona, czyli wiedziec niechce. Dlaczego, zeby antevictoriam, ne canat Triumphum. iako iuz niepomału poczęła, z tym in Accessorijs praesumendo wypadac, na zbicie tych wszystkich allegowanych racyi, a bardziey na wszelką samey ze Strony konwikcyą, nałezy tu mi przypomniec, samego tylko desperackiego, y wcale zapamiętałego Animuszu imprezę, w iakiey zawsze uporczywie trwa, a z samey zawziętości imaginacyi, do Stworcy swoiego Serca, y oczu podniesc nigdy niechce, ale kto upadł może na szczegulney Boga wszechmogącego wsparszy się łasce, łatwo powstac może. Quacunq hora ingemuerit Peccator omnium iniquitatum ejus non recordabor. Powinne znosi Karanie samo Winy wyznanie. Dixi confitebor adversum me injustitiam meã Domino, et tu remisisti impietatem peccati mei. Nieskończona Boga moiego Wszechmogącego Sprawiedliwosc niezamierzonemi Miłosierdzia Jego swięte otacza granicami. Misericordia ejus superexaltat judicium. Ten Tylko w bezdennym nurza się morzu, kto zdesperowane nadziei Łaskawey nie

Zbroda

Zbrodzoney dobroci Jego opuszcza żagle. A zaz niewyrazne dowody, choćby wnieubłaganych Sądach płomną otuchę dają: Misericordiam volo non sacrificium, non perijt qui suū agnoscit eſse reatum, quem pœnitet peccaſse, pœne est innocens. Nad tę osobliwą prerogatywę niewyczerpaną Boga Wszechmogącego Miłosierdzie, że nad wszystkie Dzieła Rąk Jego, naypierwsze zabiera mieysce, Misericordia ejus, super omnia opera ejus. Prawdziwie przestrzega Sty Jan Apostoł. Filioli haec mando Vobis, ut non peccetis, ale przy tym zaraz bespieczne czyni refugium, każdemu, sed et qui peccaverit. habemus apud Patrem Advocatum Jesum Xtum, Ipse est propitiatio pro peccatis Nris. Otwarte zawsze Miłosierdzia Boskiego wrota, nie przez żadne warty, ani przez iakie nie dostępne Straży, ale wolno, choćby y naywiększy grzesznik skruszony bezpiecznym przychodzi krokiem, aut obliviscitur misereri Deus, et infra tenebit misericordias suas, Oycowska Wszechmocnego Pana Opatrzność, y opatrzna łaskawość, znasie dobrze na ułomności ludzkiey. Quomodo miseretur Pater Filiorum misertus est Deus timentibꝫ se, quoniam Ipse cognoscit figmentum Nostrum, na łaskawey swoiey Szczodrobliwości Stworca każdego nie na-

płomney

płonney otrzymuie expektatywie. Expectat Deus, ut misereatur vestri: chociaż śmiertelną zarażony trucizną, pokutuiący przychodzi Grzesznik, do pierwszego Zdrowia, impietas impij non nocebit ei in quacunque die conversus fuerit, ab impietate sua. Smierć nawet sama wieczystym staie się Życiem, si autem dixerit impio morieris, et egerit pænitentiam, nec fecerit ultra quidquam injustum, vita vivet, et non morietur. Ledwo co wyięknął słowo, w tak wielkie zabrnowszy długi Kredytor, Obfita szczodrobliwość Boska wszytkie gładzie z Regestru debita. Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi, Misertus est Deus servi illius, omne debitum dimisit illi. Nie Mściwa, y owszem wszystkim odpuszczaiąca dobroć Stworcy Nayw yższego że y nay większey urazy swoiey nie rysuie na Marmurze, ale w wieczney się grzebie niepamięci, derelinquat Impius viam suam, et vir Impius cogitationes, et convertatur ad Dominum, et miserebitur ejus, quia benignus est ad ignoscendum. Ktoraż Wielkość Wod Morskich, a choćby w naymnieysze podzielona Kropelki, albo całego Okręgu świata Ziemi, niedościgmione okiem Atomy niezbrodzonego Miłosierdzia z przepaścią komparować się mogą? Misericordias tuas Domine, quis enarrabit? Arytmetyczna tak wiele inwencyi wsobie maiąca sztuka, ktoraż do liczby należec może, aby multyplikacyą swoią przewyższyc mogła? Misericordiae infinitus est numerus. Dosc łaskawe diploma Sam Bog wszechmogący całemu głosi swiatu, Misericordia mea non recedet a me. Niewiem iako obszerniey mogła dobroc nieskonczona pokutuiącemu Grzesznikowi właskawosci pokazac się swoiey. Domine Deus misericors et clemens, multae miserationis et verax, qui Custodis misericordiam in Millia. Rozprzestrzeniona szeroko Panska każdemu Klemencya, także y Swiat y Niebo ogarnąc Iey niemogą. Magna est super Caelos misericordia tua, et usque ad Nubes veritas tua Dñe. y znowu misericordia tua plena est terra. Silnieysza niezmiernie Miłosc Boga Wszechmogącego nad wszytkie Arkany, większa nad wszytko pociągaiące swą mocą Magnesy. In charitate perfecta dilexi te, ideo misericors attraxi te, aby pokazała, że niezawsze na ziemię wszelki zamach, y gotowosc Piorunow trzyma Sprawiedliwosc Swięta, ale że zawsze utrzymuie Miłosierdzie, et vidit Deus opera eorum qui conversi sunt de via sua mala, et misertus est super malitiam, quam locutus fuerat, aut fecerat et non

fecit

x

fecit. wieczną niepamięcią zapisuie dyssymulacyą, gdy widzi pokutuiącego Grzesznika serdeczne Westchnienia Boga Wszechmocnego Łaskawość dissimulat peccata omnium propter pœnitentiam, diligit enim omnia quæ sunt, et nihil odit eorum quæ fecit. A zas przed całym nie głosi się Swiatem Sama przedwieczna Mądrość, non veni vocare justos sed Peccatores. Exwiscerowana ze wszystkiego dla pozyskania Grzesznika niepoiętym Sposobem Dobroć Boska, czegoż więcey potrzeba. Ego sum Pastor bonus animam meam do pro Ovibus meis. Byliż może pragnąć Pokutuiącego Grzesznika Smierci, jakość z tym oswiadczyć sam raczył, ktory życie na to położył własne. nolo mortem Peccatoris, sed ut convertatur et vivat. Niechciałbym więcey facescere Sprawiedliwego Judicium, albowiem gdyby mi przyszło wszystkie volumina tak dawnych iako y nowych Konstytucyi exponować, większych daleko nieznalazłbym in defensam dowodow, niżeli Strona in controversiis na niesłuszne allegowała konwikcyą. Idę tylko do præjudikat. A zas nie publico Crimine, y tak deliberato Animo Dawid Krol Izraelski obraził był Stworcę swoiego

przestępnie

przestąpiwszy Mandata Jego et Jura, z pospnowawszy na iedno słowo peccavi Domine. zaraz grzech Proroka do pierwszey z Bogiem przychodzi rekoncyliacyi. Dominus quoq; transtulit peccatum tuum. Ztąd obszernym Elogium wywodzi tenże Monarcha pokutujący we wszystkich swoich Supplikach, Nieskończone Miłosierdzie Boskie, Misericordiam et Judicium Cantabo Tibi Domine. Jawna Swiatu Publikana nieprawość za iedno Uderzenie się w Piersi zupełną odbiera Justyfikacyą. Redijt justificatus in Domum suam. Łotr po prawey wiszący Stronie za momentalne memento mei, tak skuteczney Łaski odbiera Kompromiss, hodie mecum eris in Paradiso. Ten który tak wiele razy Serdecznym obowiązawszy się Parolem do gardła przy Panskim zostawać zdrowiu, potym tak sromotną wyprzysiągszy się abrogacyą a przecie ieszcze nie ginie wiecznie, ale do Panskich przychodzi Respektow. Respexit Dominus Petrum. Azali nie zaiedno upadnienie do nog Panskich Całemu Swiatu wiadomey Grzesznicy dimissa sunt Peccata. Nie trzeba było tylko Approbacyi Dekretu, albo raczey nieodwłoczney

onego

etc

onegoz exclusyi, iako in recenti Crimine adulterij wziętey Matronie, Az Miasto Surowey Sentencyi, niezmierney łaskawości zupełnę przemienienia swoiego odbiera relaxacyą Vade in Pace amplius noli peccare. Appello fidem z Samychże tu przytomnych in Judicio Przyiaciół y zaliż nie viva Testimonia którzy bona Conscientia przyznac mogą, że taką nieskończonego Miłosierdzia Boskiego odebrali łaskę. Niewspominam partykularnieyszych Millionow Praejudicat, z których iedni wszębokie zabrnowszy Zbrodnie, zdesperowawszy wcale o łaskawości Boskiey, z Samych Skał niedostępnych na dno Piekielne tymsię większym Impetem zapamiętali rzucać chcieli, y zaliż nieobrysłone Miłosierdzie Jego Święte do pesuito Im zginąć. /: non peribis quia Amo Te. Drudzy zaś obmowniem Szatanstwem w Oczach całego Swiata w Niebo plwiąc gotowych na zemstę nieboiąc się Piorunow, Krew Stworcy swego bluźnic odwazyli się, Jakoz y ci proszę odebrali rekompensę /: Convertimini ad me in fletu et planctu, et scindite Corda vestra. Insi wieczną czepiąc Abnegacyą Boga swoiego, y wieczney Szczęśliwości ultro sami ex libro vitae wymazowali się, a Parti Adversae Konsekrowali, to pewnie y z tych Miłosierdzie Boskie zapomniało? bynaymniey! Sanabo Contritiones eorum diligam eos, quia Conversus est Pater meus ad illos. I toc to Miłościwi Sędziowie Nayświętsze Boga Wszechmogącego propugnaculum, ktorey naytwardsze skaliste kruszy Serce, to iest Miłosierdzie. Misericordia Dñi quia non sumus consumpti quia non defecerunt miserationes eorum. Ten tak skuteczniejszy do Serca Ludzkiego Szturm, za ktorym choćby y naydłuższym recidivant trwał porze przeciwnego Łaskawości nie może otrzymać attaku. Parasti Omnibus Misericordiam tuam quoniam tua sunt Dñe quia amas animas nostras. W takowey twierdzy pryncypalney teraźnieyszy zostaiący comparens przed Sądem Przeświętnym, żadnych Adversae Partis nieobawiaiąc się Insultow, y owszem na pewney ufundowawszy się Speze przed całym wyznaie Swiatem. Confitemini Domino quoniam in saeculum Misericordia ejus.

Y tak tą bespieczną Nadziei Tarczą będąc uzbroiony Cor Contritum et humiliatum Deus non despicies. Staię tu in Judicio

x

In Judicio czyniąc niegdzie Indziey refugium, tylko ad clementiam Miłosciwego Sądu, nec dubius ze łaskawą de mensa odbierze Sentencyą. Teraz proszę o Kommutacyą konkluzyi. Ad lectionem Inquisitionum etiam descendi, doczytasię tam Przeswietne Judicium ex subsequenti prawdziwey pokutuiącego Skruchy, a rożnych za grzechy popełnione Mortyfikacyi, wymyslnego trudzenia Ciała, wieczney od wszelkich defektow Awersyi, a szczyrego do Boga nawrocenia się. Quibus lectis et matura deliberatione trutinatis, a quibus vis liberari pani. Tego zas bez sumniennego Patrona, y inszych Jego Assystentow, ktorzy tylko turbatores legis zostaią, a do każdey choc naysprawiedliwszego Człowieka wdzieraiąsię Sprawy nienależącey, iako in perpetuum bannitum, et ex Regno Dei proscriptum od Sądu swego removeat. Jeszcze tu chciał Zły duch inferowac, że sobie miał mieć replikę pozwoloną, ale repulsę a Judicio, ktore plene informatum. a do tego p Suplemento maiąc utriusq Partis promowowane Inkwizycye. Ustąpic Stronom kazano.

Wolny

WOINY Smierć.

Zawoła ustąpcie się. A że semotis Arbitris, et occlusa Izba Sentencye były ferowane, y trutynowane, trudno było co na ustępie usłyszeć, jakie tam mogły bydź vota Judicij domyślam się iednak, że przeciw vota dysputuiących się Arbitrow były te: że Super Arbiter zapatrzywszy się na większe obligacye nasze, wiedząc de subsequenti prawdziwey pokutuiącego Grzesznika tempore Skruchy, tudzież wzgląd maiąc naybardziey na nieskończonego Miłosierdzia Boskiego Wielkość poszedł in partes, y tak po niemałey Chwili z ustępu przywołać kazano Oboiey Strony do Słuchania Dekretu, ktory ieden z Arbitrow Miłosierdzie czytał.

DECRETUM.

In Termino itaq hodierno vigore prorogationis ultimae, Sąd Kompromissarski wysłuchawszy Kontrowersyi Stron Obudwoch, y onez dobrze wyrozumiawszy, y przez wszystkie Cyrkumstancye zważywszy, Poniewaz luculenter deductum ut ex Inquisitionibus patet że Człowiek Proch y Ziemia będąc, lubo tak wielkiemi innodatus grzechami Smiał Obrażać Stworcę Swoiego, przez co na wieczne był sobie zarobił mękę. Atoli poniewaz zato żałował, y pokutował, maiąc po sobie tylo dowodow Praw y Konstytucyi Nieskończonego Miłosierdzia Boskiego allegowanych, licet æternas promeruerit pænas, ad mitiora Judicium condescendendo, Poniewaz jeszcze de toto zadosyc nieuczynił, injungit aby pomieniony Człowiek Turrim Castri Purgatorij zasiadł y tam aż do sądnego Dnia sine intermissione continuat et expleat. Co się zaś tycze Jurysty Szatana, ktoremu na Obiektach wieczna Infamia, jako perpetuo bannito et de Rnô Dei proscripto iest zadana tenze Sąd Kompromissarski remoaliter, a quibusvis Causis similibus esse alienum decernit. Tu Pars Adversa apellavit ad Tribunał Christi czyli to ꝑ gravamen poszła, bo z jadu wielkiego y nieukontentowania, że nie po nim padł Dekret, niewiedząc co czyni, exadmissa tedy apellatione czyli gravamine poszło przed Sąd Trybunał Chrystusa Pana ultimæ Instantiæ. Rzeczono standum per omne Judicium Compromissoriale declarat, y tak ten bezsumnienny Patron czyli Aktor z swemi Agentami przegrawszy Sprawę w bezdenne przepadł Ciemności. Tym Czasem Matka Nayświętsza iako osobliwsze refugium Peccatorum z Inszemi SS. Patronami opadszy Chrystusa Pana wniesli Instancyą swoię za pokutuiącym Człowiekiem zestaneła de integro Wieży Czyscowey relaxatio.

Sctus Ioannes Supremus
Dux ac Rñi Cælestis
Cancellarius

L. S.

Correxit S. Michael
Archangelus

Legit S. Antonius de Padwa.

Mowa Wo Imci Pana Jozefa Skrzetuskiego Podczaszego Przemyskiego, Stty Mogilnickiego, trzeci raz Deputata, a za trzecim razem J.O: Trybłu Koronę Lubę Marszałka

Powaga Trybłu Koronę iaka iest w sobie, y iak wielce Obwarowana Prawami, exagierować niepotrzeba, bo każdy in qualitate Urodzony wiedzieć to powinien, co Łubienski Biskup Płocki w Kronice swoiey napisał, o Fundatorze Trybłu, Stefanie Krolu: ut perpetuo regnaret in Polonia, tot prope uno creavit Vice Reges, quot Judices.

Ozdoba zaś czyli Splendory tegoż samego Sądu, iakowe, y iak wielorakie, dziś trzeci Rok z tego mieysca dosyć pięknie wyexplikowane y prze Cytowanego na ten czas Andrzeja Lisieckiego Instygatora Koronnego doskonale objasnione.

Powtarzać zatym toż samo, y cudzych zażywać Authorow, iże mnie mniey Xięgi czytaiącemu, zdaie się rzecz minus conveniens, et n̄ necessaria. Raczey z własney mowie, mi przychodzi Circumstancyi, że iesli kiedy mogłem dawać wiarę, że trinum omne perfectum, teraz więcey daleko, gdy tego etiam y sam na Sobie oczywistą praktyką y doznawam experyencyą. Trzeci raz bowiem, in hoc Justitiae zasiadam Sacrario, bo pierwszy z Podolskiego, drugi z Krakowskiego Wdztwa, a trzeci teraz z Prowincyi Wielgo Polskiey będąc Deputatem, mi by per omnes tres postępuiąc gradus, za trzecim dopiero razem na tym Pierwszym osiadam mieyscu, na ktorym mnie iako ex perfecta złożonych Triade, Dwoch Prowincyi, y Trzeciego Duchownego Collegium wydoskonałonych, y wybranych, è millibus Osob JWW Kollegow, y Dobrodzieiow moich, łaskawe uno prawie labio, et voce, sic volentibus Superis, co rzadko bywa, przy tak liczonym Komplecie, osadziły y obligowały vota. I Iak i należało, ieżeli kiedy miałem tym potiri honorem, a żeby dopiero za trzecim razem, ile sub nomine, et Dominio Nayiaśnie Trzeciego Augusta Krola y P. N. M. ktory lubo generalnie Pańskiemi Cnotami swoiemi, y przymiotami rzadko w ktorym Monarsze praktykowanymi po całym ad invidiam słynie Swiecie, przeciez co iest particularius, a do moiey teraz kwadruiące materyi, że Trzy Europeyskie Trony, iako Trino perfecto. August Trzeci, trzema własnymi swemi zaszczyca, y ozdobi Orłami, a ieszcze z taką przyzwoitością, y koneksyą, że w każdym z nich osobliwszą y pryncypalnieyszą upatrować można Triadem, bo ieżeli do Nayiaśnieyszego Francuskiego Tronu, wszak zaszczyt, et Insigne tego Krolewstwa trzy lilie w sobie zawiera.

Ieżeli do Sycyllyiskiego, to prawda, że Herb tego Krolewstwa, ma tylko dwa Orły osobne Czarne w koronach, ale żeby y tu nie było sine Trino perfecto, należało, ażeby Orzeł trzeci biały Krolewstwa Polskiego, łączył się z niemi, tak dla zaszczycenia, y przydania Ozdoby Kandorem swoim, iako y dla dopełnienia perfectae Triadis.

Ieżeli do Bawarskiego, wszak y tu adequate, ażeby Augusta Trzeciego Krola

Polskie

Polskiego Corkę brał in sociam directe in tertia progenie pochodzącey Wnuk Corki Jana Trzeciego Krola także Polskiego.

Lubo co do moiey materyi przysposobiona rozumiem dosyc commode Trias Europeyskich Tronow, do Nayiasnę Tronu Augusta Trzeciego, Krola y Pana moiego, że mnie iednak niedosyc, bo pragnę, azeby y reszta tak godney y swiątobliwey Nayiasnę Pana Familiy, resztę Europeyskich osiadała y dziedziczyła Tronow, partykularnie życzę, aby trzy ieszcze in Virginitate Nayiasnę Krolewny, iako Naypryncypalne trzy Cnoty, Fides, Spes, et Charitas, przez swoie uroczyste zaslubienia, Swięto Epiphaniae na Chrzescianskim zrobiły Swiecie. Należy do komputu perfectae Triadis Przeswiętne Ziemstwo Lubelskie, bo z trzech także zebrane Officyalistow, Sędziego Podsędka y Pisarza.

Fatalne w prawdzie przeszłe dwie miałem dla siebie Funkcye, bo za pierwszey nieodżałowanego wiekami Suffczynskiego Pisarza Ziemskiego ultimate Kasztellana Lub. Za drugiey godnego meritis, et senio, zaszczyconego Stoinskiego, Sędziego, y na tym samym mieyscu zasiadaiącego Marszałka, dolenda deplorabam fata. Ale teraz za trzeciey funkcyi zupełną znayduię Satisfakcyą, kiedy całe Ziemstwo in pleno, et perfecto, bo trino numero w wyprobowanych w wszelakiey doskonałosci witam y adoruię Sędziach.

Ma sobie czego winszowac Oyczyzna, cała signanter Prowincya Małopolska, że securitas, et attendentia Sprawiedliwosci Swiętey, tak godnym et omnis perfectitudinis petrym dowodnym, na tych funkcyach powierzona osobom, iak w Rzymie res pervenit ad Triarios.

Wzdrygnąc bym się w prawdzie powinien, przyimowania tey Laski, ktorą od

Przeswie

Przeswię Ziemstwa, a z rąk twoich Wielmę Sędzia Lubelę odbierać mi teraz przychodzi, znaiąc mniey zdolne siły moie ad tantum munus gerendum, gdybym niebył tey pewności, że wydoskonalona całego Ziemstwa in trino numero, a twoia wszczegulności, tak w tey tu Izbie, jako y na Seymach Rada, y wielka przezorność, y mnie samemu, kiedy będzie potrzeba, concomitantibus łaskawych Kollegow votis, et consilijs zupełney doda porady, y wyperfekcyonować potrafi.

Jeżeli z allegowanych przezemnie dowodow wierzyć się iuż godzi, że trinum omne perfectum, a iakże niemniee mocney nadziei; że Ter optimus Maximus Deus. dobrotliwie pobłogosławić raczy: Nayprzod in longas Amoris series, Nayiaśnieyszego Pana cum Triade, to iest w Jego samey Osobie, w Nayiaśnieyszey Krolowey Pani Mo: Mi: ktora w swoich Cnotach, y świątobliwości; nec visa similem sibi. nec habere secundam. y w całey tak sławney, y godney Nayiaśnieyszey Familij. A nasze ad superos te być powinny Vota, et suspiria, ażeby Nayiaśnieyszy Krol nasz August Trzeci, nie tak Trzydziestoletnim ieszcze, bo to iest bardzo mało dla publicznego uszczęśliwienia, ale nieskonczonym nigdy gdyby można zaszczycał Nas Panowaniem.

Spodziewać się należy, że y Oyczyzna cała jako słusznie powinna ad hanc Triadem maiąc Konnexyą, bo ex tribus złożona Ordinibus, pod Trzecim Augusta żadney in Pace, Justitia et Libertate nie czuła imperfectitudinem.

Prosperabitur nieomylnie przy Łasce Pana Boga będzie y Trybunał teraźnieyszy, ktory także ex tribus zkompendiowany Classibus to iest iakom wyraził, z Prowincyi Małopolskiey, Wielkopolskiey, y Przeswię Duchownego Collegium, iakoż mowię to bez chluby, bowiem że propria Laus sordescit ab ore, ale prawdę samę y rzetelność wyrażaiąc, muszę przyznać, że mamy czym zaszczycić, kiedy w Piotrkowie przy tak wielkiey y niespracowaney JJWWch Kollegow moich

pilności

pilnosci przykładem rzadko podobno kiedy praktykowanym wszystkie prawie poodsądzane Regestra, Bog nadzieia, ze y tu w Lublinie przy tey ze samey attencyi, et circa justitiam zarliwosci, iezeli nie zupełnie, przy zagęszczonych Regestrach, przynaymniey potiori parte, tak bydz moze, et correspondebunt ultima primis. Ze zas z tego mieysca mowię, na ktorym vice Regia J K Mści P. M. M. reprezentuię Maiestat, nie powinienem zapomniec powinnego Nayzszemu Panu, ab hac vicaria Jego Potestate wiernego Poddanstwa oddac tributum. Oddawam Go tedy z należytą demissyą wraz z zasiadaiącemi utriusq Collegij Sędziami, Ich podięte iuz Koszta, expensy, y prace, y te, ktore ieszcze podeymowac będą, Pamiętnemu oddaię Respektowi. Jezeli ktora pro publico Usługa, ta Partykularnie Funkcya, y tak kosztowna, osobliwie teraz tego Trybunału w tak Godnych, poczciwych, y nieinteressowanych Osobach, mowic smiele mogę, ze ad correctionem praeteritor ad imitationem futuror, teraz wybranych dystyngwowaną w Łasce Jego K. M. Pa M. Mgo mnie powinna rekognicyą; Sacrificate Sacrificium Justitiae et sperate in Domino. Nie wszystkim ia Strzez Boze przeszłym przyganiam, albo poprawiac chcę Trybunały, bo y dobre bywały, ale wiem y o takich, po ktorych nic słychac nie było. tylko planctus, et Lachrimas Populi. gdzie to venalis była Justitia, a co gorsza y owszem horrendum, et abominabile wspomniec, przez samę tylko chodziła plus offerentiam. Ale broni Bog tego w Trybunale Teraznieyszym, bo łatwo poznac z wyboru tak godnych Ludzi in holocaustum samey tylko usłudze publiczney, y sprawiedliwosci Sakryfikowanych, ze daley bardzo od takowey Ofiary, y bezpiecznie w tym z tego Mieysca Appellowac mogę, bom tego pułroczną doznał, y napatrzył się w Piotrkowie sedentaryą. I dla tego mowię to bezpiecznie, bo się by naymniey obawiać mogł podobnego przykładu, który niedawnym stał się czasem niewyrażam w Koronnym, czy Litewskim Trybunale, że kiedy trzymaiąc Laskę z kilku Deputatami dobrze się sprawuiącemi zelował o rozne, które się w tamtym Sądzie działy inkonweniencye, Korrupcye, y innych niezachowania formalitates, Aktor Pars z tych Sędziów mało dobrych pluralitate nie odsądziła.

Inaczey daleko w Trybunale teraznię, bo tu nie tylko minimam nie znaydzie particulam, ale cale y iednego, aby podobno kiedy mogł bydź zarażony infekcyą, y nie przyszło nikomu pomyślić etiam o tentowaniu tak Sprawiedliwego teraz Trybunału, bo iezeliby dostał tu w Lublinie iakiego Tentatorem, albo seductorem diabolum, znaydzie się sposob, circa intaminatam wszytkich nas tu zasiadaiących realitatem odżegnać się temu złemu, y odegnać przez należytą Prawa o tym napisanego Exekucyą.

A na Ostatku trudno mam o sobie zapomnieć, żebym et ex meo particulari cultu nie miał powinney Majestatowi JKM Pu MM. złożyć Adoracyi. Składam ią demiſſo poplite, z Respektem Nayuniżeńszym. Niewyrażam Obligacyi y Wiernosci, ktorą tu tak dobremu powinienem mieć Panu, rzucam tylko obowiązane Serce moie, pod Stopy Maiestatu Panskiego, z pełną wdzięcznosci Rekognicyą, za odebrane dotąd, y spodziewane ieszcze Respekta JKMci PMM. Upewniam że cokolwiek mam y mieć mogę z dobroczynnosci tego Pana, wszytkiego nie sordide custodiam, nie prodige spargam. ale iako żadney pro publico nie opuszczam Okkazyi, wszytko Sakryfikowac gotowem, na pokazanie Oyczyźnie Usługi, a Panu wiernego Poddanstwa.

A iako zacząłem a trino perfecto, tak na tym koncze, że dziś zaczynam z Kollegami memi pracą naſzę, Trzechczwierciąroczną, w tey Prześwietney

Małopolskiey

x

136. Małopolskiey Prowincyi, na tym ią zakonkludować chcemy, ażeby sub nomine Augusti Tertij, y przy Limicie Trybunału pokazaliśmy się in termino perfecto, to iest w pilności nie spracowani, w Sprawiedliwości nieprzełamani, a w Cnocie y poczciwości naszey, quod est maximum, nigdy nienotowani.

12

Mowa Druga Tegoż JWJPa Skrzetuskiego Podczaszego Brzeme Mogilneńskiego Starosty, Marszałka Trybunału Koronnego przy Limicie Trybunału, y oddaniu do Ziemstwa Lubelskiego Laski Marszałkowskiey w Lublinie Dnia Grudnia Roku Pańskiego 1747go miana.

Chwalebne Przodków naszych Instituta, zgodne całey Rzpltey sancita, wiem że nigdy naganiać, ani examinować, ale zawsze chwalić, y approbować należy. Niewiem iednak co było za motivum, et ratio Antecessorów naszych, że nie kiedy indziey, ale w tym właśnie czasie Limitę Trybunałom naznaczyli. Ja rozumiem nie z inszey racyi tylko, iako teraz pod Adwentowy Czas Kościół Święty obchodzi pamiątkę strasznego Sądu Pańskiego, ażeby y Sądy Trybunalskie, dla tym większego każdemu Sędziemu Funkcyi swoiey rozpamiętywania, razem także miały swoie zakończenie, y determinacyą. A ieżeli tak iest, iakże tu każdy Sędzia, Ja naypryncypalniey, bo duplici titulo, iako Deputat, y iako Marszałek sprawiedliwey nie mam uczynić attencyi? Kiedy przyidzie rationem reddere, y sprawić się z Urzędu swego, a przed tym Sędzią, który etiam Ipsas Judicabit Justitias. I nic tu ieszcze koniec, co więcey y gorzey, że super recte facta et observantiam Sprawiedliwości y Prawa, a nadewszystko na zachowanie pierwszey przysięgi poprzysiądz, a koniecznie potrzeba. Przyznam się horret nad tym animus cogitare, lingva loqui. Gdyby mi się godziło censurować Prawo, byłyby rationes convincibiles na dys-

approbowa

approbowanie tey powtorney, ktora teraz adimplere należy przysięgi, bo ta niepodobna, ażeby kiedy, albo Sumnienia albo honoru gravare miewała.

Pierwszą Przysięgę przy zaczynaiącey się Funkcyi potrzebną bydź sądzę, y rozumiem, że ta zawsze każdego intentione bona czyniona bywa, sine ullo recessu, albo restrictione. Ale jeżeli kiedy bądź to necessitate aliqua, ktora iak powiadaią zwykła czasem frangere leges, bądź sola fragilitate z przywiązania do Osoby, lub interessu, z zawziętości, albo Awantażu własnego, trafić by się mogło chociaż praecipitanter, czyli minus reflexe odstąpić Sprawiedliwości, y Prawa choć w naymnieyszym Punkcie pierwszey uchybić przysięgi, iak straszna y cięszka rzecz powtorną wykonywać teraz, Actus intrinsecos, ab ipsa sui experientia, maią sobie dobrze wiadome. Jakże mocna nad tym wszystkim uwaga, dulcis czasem, ale na końcu często amara praeteritorum. recordatio. Każdego Umysłu, y Serca permovere niema, y na mocney trzymać deliberacyi, a niepodobna nieprzyiądź, bo ztąd publiczna Infamia, od Czci y Honoru, gdy à capacitate wszelkiey funkcyi prawem opisana abjudikacya.

Lecz nie do tego rzecz Trybłu, ktory absit jactantia verbo, jako zaczęty chwalebnie, tak kończy się gloriose, bardzo daleki, od tych wszystkich Skrupułow y Niegodziwości. A mowię to śmiele, bo wiem dobrze intaminatam IWW Kollegow fidem, et conscientiam, y gdyby naywiększy Zoilus szukał piętna, czym by mogł in generali teraźnieyszemu przyganić Trybunałowi, nie pewnie nie znaydzie, bo ieżeli pilność, wszak ta nieustaiąca była. Swiadkiem tego Regestra Wdztw, y Konserwatorii bardzo wznaczney Liczbie przepędzone, Fisci, Arianismi, Ordynackie, directi mandati zupełnie, Expulsionum ieszcze ab Anno 1743. a Taktowy Ordynaryiny ab Anno 1744to zaległe co do iedney odsądzone Sprawy,

przyszła

przykładem nigdy pierwiey nie praktykowanym, mogę mowić, że Prawie in admiratione, bo drudzy Pacyencyi, dziś się wpisawszy dziś mieli Sprawę. Jeżeli idzie o Sprawiedliwość, y ta nigdy nie poszlakowana była, y ieżeli kiedy indziey mogła bydź szacowna, teraz była nieoszacowana, nec pretio comptibilis ullo. ale ja już tu comprimo verba. ani chcę więcey Trybunałowi teraznieyszemu przydawać pochwały, żebym się nie zdał sam bydź pro Domo Orator. Zostawuię serce posteritati w nieomylney nadziei, że ta głośnie będzie chwalebne, y przykładne JWWoś utriusq Collegij Sędziow Deputatow, bez naymnieyszey noty y podeyrzenia na tey Funkcyi sprawienie się.

Niechayże tedy pozne wieki sprawiedliwą dziś kończącemu się Trybunałowi daią pochwałę, y Sławę, mnie należy partykularnie dziękować JWWm Kollegom, że tey która iest o nich, y zawsze będzie estymacyi y Sławy, mogę bydź y ja comparticeps, z Łaskawych Ich Serc y Affektow, to pierwsze z którego już dziś schodzę Vice Regiae Majestatis zasiadaiąc mieysce. Jeżeli zaś tych powierzonych sobie Rządow Namiestniczey Jego K: Mści zwierzchności tak condigne, et adaequate iakoby przynależało sprawować nie zdołałem, impossibilitati, a bardziey nieudolności mojey przypisać należy. Muszę się z tym iednak publicznie, et sine omni fuco oświadczyć, że jak nayspilnieyszą zawsze usiłowałem zachować attencyą, ażeby ieżeli kiedy in hoc Subsellio Sprawiedliwość naruszona, pilność nie zachowana bydź mogła, utrumq teraz powstało, et reflorescerēt, iże pod tak Sprawiedliwym pełnym Cnot nieporownanych, y Sprawiedliwości Krolem.

BOGU y Oyczyźnie z prożnowania, czyli z poźnieyszego Zasiadywania sub tempus Stationis meae nie dam rachunku. Nieogladam się na znaczne Szczupłey fortunki moiey expensa, bez tych bowiem ta funkcya żadną miarą subsistere niemoże, ani ich żałuię, bo pewien iestem, że y te z Sprawiedliwey szczodrobliwego y Łaskawego Pana Dystrybuty kompensowane będą. Ażardowałem circa vigilem, et sedulam diligentiam zdrowie własne, ażeby exemplarem przyszłym Czasom zostawić imitationē.

Czyniłem co mogłem, a zatym gdy feci, quod potui, legem adimplevi.

Do czego wszytkiego, że kontrybuowała zawsze nieskomparowana Miłość, y ledwo kiedy tak praktykowana utriusq Collegij zobopolność, y Konfidencya, a dla mnie distinctissime świadczona Łaska palam fateri powinienem. Co zaś do JWW Strony Pacyentow należy, ieżeli się kiedy komu niedogodziło, mnie samego winować nie potrzeba, bo radbym był każdemu placere, ale raczey Justitiae cedendum, a moim zdaniem naybardziey pluralitti circa Justitiam concedendum. Żadna zatym directe ku Osobie moiey, albo komuzkolwiek distinctim ex Collegio iako manere umiłego nie powinna inwidya, takta, chybaby tylko in solis malevolos, sub invidos animis zostawać musiała.

Wszytkie Actus teraźnieyszego Trybunału, niech kto chce, iak nayciekawiey examinuie, nadzieia w Bogu, że w nich nic devium wyszukać niepotrafi. Niebył w naszym Sądzie przyznać powinienem, ani favor, ani odium, ani tez metus, albo Personae distinctio. Znaliśmy się na tym, iako Prawo generaliter, et aequaliter dla wszystkich, bez wszelkiey postanowione excepcyi, tak dla wszystkich, quisquis ille sit, aequali lance Sprawiedliwość Administrowana była. Jeżeli zaś komu iakowe Sądu Naszego niepodoba się Judicatum, albo praejudicatum, niech Prawo przeczyta, a chce go zrozumieć z komunikowany zostanie.

A kiedy tandem tey piętnasto Miesięczney pracy naszey dziś przychodzi imponere finem, z publiczney funkcyi ad domesticos zabierać się Lares, y do dawney wracać sytuacyi, zaczynaiąc iuż być każdy privatus ex Consulo Civis, należy wprzód Nieskończone Maiestatowi Boskiemu wyrazić dzięki, że iako nam dał zdrowo y szczęśliwie zacząć tę funkcyą w Piotrkowie, tak konserwował Nas incolumes, benedicebat prawdziwie Operibus Nostris, y Zdrowym wszystkim w dobrey harmonij, y przyiaźni rozieżdżać się pozwala.

Żal wprawdzie mnie partykularnie rozdzielać się cum tam dignissimo Coetu JWW utriusque Collegij Sędziów, od których nie tylko wiele zawsze mogłem się nauczyć z wielkich consumatâ prudentiâ, dawanych Sentymentów y zdania, ale też nad zamiar zasług moich doznawaiąc przywiązania, y Łaskawego Ich Serca, radbym gdyby można wiekować in tam dulcissimo gremio, abym mógł ustawicznością reprezentować, iako powinienem mieć wdzięczność, y rekognicyą. Ale kiedy venit tempus, et nunc est który nec plus ultra pozwala na tym bawić mi się mieyscu, muszę comprimere dolorem, razem et verba, y w sercu tylko samym wieczną zachowuiąc Pamięć y Obligacyą, do pożegnania przystępuię.

A nayprzód

A nayprzod Ciebie żegnam, jako primum tego Areopagu Sydus JWMći Xiężę Prezydencie, prace twoie in hoc sacrario Justitiae, poniesione kilkakrotnie, to zaszczycaiącego Mieysca, loquetur Posteritas, Ja tylko winszuiąc sobie, tak godnego meritis, et virtutibus plenum Kollegi, socium laboris, za wszytkie Łaski y Affekta, świadczone dowody z partykularną dziękuię Rekognicyą.

Na pożegnanie Was JWW utriusq Collegij Sędziowie Deputaci, nie momentalnego potrzebowałbym Czasu, gdybym chciał paria verba składać, ktoreby Cnotom, Godnościom Waszym, y tyle świadczonym dla mnie korrespondowały respektem, ale Naydłuższa Expressya, że zupełney by nie uczyniła Satisfakcyi, dla tego nie tak in multitudine verborum, iako w wielości powinnych Obligacyi moich, przy wspolnym się pożegnaniu, dziękuię nayuniżeniey pro indefesso in publicum labore, a dla mnie zanieustaiące, aż do samego Końca Łaski, y Przyiaźni, wyrazić niepotrafię tych wdzięczności, y obligacyi, ktore mieć powinienem, ale narrabo Fratribus Dobroć Ich Serca, Cnoty oraz wydoskonalone przymioty wszędzie depredykować nieprzestanę.

Prześwietnemu Ziemstwu Lubelskiemu przy oddawaniu już tey Laski ktorą na początku Trybunału odebrałem, z należytym za powierzenie Iey podziękowaniem, particularior debetur odemnie Rekognicya. Signanter zaś Tobie Wielmożny Pisarzu Ziemski Lubelski, sam ieden aż do Końca za całe prawuiący Ziemstwo. Ale że ani wychwalić doskonałości twoiey adequate nie zdołam, ani wydziękować doskonale potrafię, za tak wielkie Prace y niewczasy pro publico, y dla pilnosci Sądow własnemu n̄ parcendo zdrowiu podięte, za tak wielką we wszytkim przezornosc, y radę, a dla mnie distinctissime swiadczone przyiazni, Obligowane Serce, y w dalszy czas twoiey partykularnie oddaiące się łasce, moię invictimam et holocaustum do należytego na kozdym mieyscu pełnego wszelkich Obowiązkow znaiące się odsługiwania.

Tobie Przezacna Palestro osobliwsza także odemnie należy wdzięcznosc, y podziękowanie, iezeli bowiem iakakolwiek nad insze Trybunałowi teraznieyszemu przyznac się może pilnosc y attencya, Ty potiori parte raczyłas do tego contribuere, nie bawieniem Induktami, y niepotrzebnym raz y kilka iednego powtarzaniem, o co choc by mi się kiedy komu y naprzykrzyc przyszło, wybaczyc należy, y za to przepraszam wszak o tym y publiczny wszytkich sitientium justitiam, y partykularny kozdego z należących do Spraw zachodził Interes, mei zas muneris było iak naypilnieysze miec o tym staranie. Dasz przezacna Palestro Swiadectwo recte factorum Nostrorum, po Wdztwach Ziemiach y Powiatach, ze nas non privata, sed publica cura movebat. Pamiętasz przeszłe Trybunały, Nasz dziś się konczący perhibebis veritati Testimonium, iak ponoslismy pondus diei, et aestus, y iak czynilismy wszytko co mogli ad publicam satisfactionem.

Dziękuie za rowno z nami podeymowane niewczasy, y prace. Dystyngwowac cię na kozdym mieyscu, y wychwalac Gens electa virorum z doskonałey nauki, rostropney rady, pięknie zachowaney przez ten Trybunał modestyi, z przykładney ku Bogu, y Matce Jego pobożnosci

etc

pobożnosci przez nową y pierwszą, a Juris peritis in honorem Iey Niepokalanego Poczęcia tanto sumptu et impensis wprowadzoną Kongregacyą będę umiał, y znał to Officij mei. Za swiadczoną zaś y partykularną zawsze dla mnie łaskawość, Serca moiego wdzięczność, y należyto wyznawam, et profitebor Obligacyą, A teoraz otez samę stateczność, y poskończoney upraszam Funkcyi.

A teraz kończąc już y pożegnanie, razem y funkcyą teraźnieyszą mesłączone Bogu, y Stworcy moiemu z głęboką pokorą ponawiam Dzięki, że z miłosierdzia y dobroci swoiey, Tak ten Trybunał Nasz prosperare raczył. Iż Consilij poczciwosci, et recte factorum smiele y bezpiecznie mowic możemy. Bonum Certamen certavimus, Cursum consummavimus, In reliquo reposita nobis erit Corona Justitiae Dixi.

Sprawa przy pożegnaniu JO Trybłu Koronnę Lubelsk. imieniem całey Prześwietney Tegoż Trybłu Palestry, przez JMci Pana Tomasza Dłuskiego, Regenta Grodzko Lubelsk. Indukowana 2go Grudnia A 1747go

N

Pozwolisz JO Trybunale już po podpisowanych Protokułach, y Regestrach, już po przeczytaney Limicie, już po odebranym od Prześwię Ziemstwa Lubelsk. ore quod Regna meretur pożegnaniu, iedną ieszcze zaindukować Sprawę, ktorey cierpliwie wy-

Łuchawsky

słuchawszy zwyczayną Sprawiedliwością decydowac będziesz. Kto wtey Sprawie Aktorem? RPlita Cała, a w niey My wszyscy. Kto winnym? o tym dopiero inwestygowac trzeba, z iakiego Terminu? z Roku dania, że sie cieszyc się Sobą mało więcey nad ieden tylko Rok Polszcze dali, y prawdziwie ex Termino facto verbali, gdzie nie ieden słusznym w tym Terminie dotknięty Żalem, dat verba dolori. Sprawy co za meritum, y za co opoźniona Indukta? o to tak iawna, a publiczna ktora się w tym Punkcie, dopiero zaczyna Krzywda, że Swiatu Polskiemu tak pożądany, Pacyentom w szczegulności każdemu oczekiwany, a wszytkim upodobany, Tandem w czasie pozyskany, y iuż dziś będący y się, Przeszłym Wiekom, do Zazdrości, teraznieyszym do Ukontentowania, przyszłym do Nasladowania, wszytkim do podziwienia, dla Majestatu Polskiego do powagi, dla Praw Koronnych do Ukontentowania y ugruntowania Ich stałosci, dla Ukrzywdzonych do zupełney Satisfakcyi, dla wszystkich do niekomparowanych Pochwał, J.O. w Osobach waszych utracic przychodzi Trybunał.

Gdziebym zas tak wielkiey Krzywdy mogł znaleść Winowayce? Sądziłbym winnym bydz napisane w Ordynacyi Trybunału Koronnego Prawo, że dzien dzisieyszy naznaczyło Limicie. Ale gdyby y naywinnieysze bydz mogło, przez Sprawiedliwą tak przykładney tego Sądu Praw obserwancyi boiazn, mowic przeciwko Prawu, y w tey się nawet sprawie nieodważe. Sądziłbym Czas bydz winnym, że Dzien dzisieyszy niewstrzymanym swoim przyspieszył biegiem, ale tego już niemasz, bo iak wielki się tylko przez rozmierzone godziny liczył, tak cały, na Administracyi Sprawiedliwości strawiony został, a nadto że y Czas, y Prawo, setne praejudicata stawiełby po sobie mogły, że od Nayiaśnieyszego Stefana Trybunałów stanowisły opodobną skarżone niebyły krzywdę. I gdyby im Locus delicti, że iest vinculum Jurisdictionis wiadomy niebył, to z tąd przynaymniey, iako in novè emergentiè Causa na ktym o Remissę prosić by mogli, y Arcy bespiecznie obiecywać sobie, że Teraźnieysza Sądu Przeswiętnego Limita, publiczną przez wszystkie Stany RPtey krzywdą osądzona będzie.

Taktedy do Prawa, Prawu przeciwney, do upłynionego czasu iuż niewczesney odstąpiwszy pretensyi, w Was samych Winy szukać będę, JWW utriusq Collegij Deputaci. Jakoż ma do Was słuszny fundament Żalu, uniwersalna Korona Polska, a wszczególności ma Nayiaśnieyszy Majestat, ktoremu przykładnego Dystyngwowanych Osob Waszych powagą et gravitatē morum, na tey Namiestniczey Krolow zasiadaiące godności, więcey niż tanquam Aurum Auro, Majestatem Maiestati, ad debatis. A dnia dzisieyszego z mieysca się tego oddalaiąc, tey samey Majestatowi niejako Ubliżacie powagi. Ma racyą Żalu pilny Urzędu swego Senat, że in avertendis nocivis myśl mu swobodną odbieracie. Ma racyą Żalu Spiritualis, et Equestris Ordo, że na swoich natym mieyscu ozdobach pauzować musi. Maią racyą Żalu, wszystkie Koronne Prawa, że przy dawney znaiomości unum velle:

et sentire. Z wami wszystkey zachowuię przyiaźni, Teraz choć na tym tylko mieyscu, przecież rozstać się muszę. A zatym Was Samych JJWW Mści Dobrodzieje, że Ci, y tacy iesteście winnemi tey Krzywdy Mazze.

Iednakże iako żaden występek na wielu podzielony Osob, przez swoiego nie iest Autora, tak y w tey Sprawie winnieyszym ciebie upatruię, JW Mści Xiężę Stefanie Duninie, Scholastyku Gnieznienski Archydyakonie Wrocławski, Trybunału Koronnego Prezydencie. Że z Archydyakonskiey Funkcyi Twoiey, o ktorem się JW Biskup Kuiawski zowie, dla tego na to mieysce ad Pupillam Libertatis Polonae Gnieznienska Cię wysłała Kapituła, a Tyś przecie przez cały ten Trybunał z skutkiem publicznego zgorszenia, bez wszelkiego Respektu za Slepą Sprawiedliwością chodził, y z tym się pochwalić nie możesz, żeś iey kiedy podał rękę, boś ią od początku, aż do końca bez zfolgowania trzymał. Ale choćbym całą co do teraźnieyszey Sprawy na Ciebie chciał zwalić Winę, to ex personali delicto in p[rae]senti iako saeculari sądzić się nie zechcesz Foro. Więc z Tobą y na Remissę ad supremam Apostolicam pozwalam sedem, Ktora, czyli ten Zarzut, excessem bydź osądzi, to między Opactw y Onus pro peccatis obmyśli, czyli za defekt Oba bydź uzna, to iako z kochaiącego Sprawiedliwość pochodzący Serca, in Fonte suo Szkarłatem, albo Biskupią uleczy Purpurą, Ktorey y z tey i nawet iako nayprędzey życzemy racyi, abyśmy tym ważnieyszą mieć mogli Absolucyą, iezeli iakie w Usługach naszych dla siebie Upatrzyłeś deffekta. I tak mieć z tobą JW Mści Xiąże Prezydencie niemogąc Sprawy, przeciesz finalnego Dekretu pragnę. Więc podobno iuż niezawodnie w tobie naywiększą Winę, żey publiczney zastanę krzywdy, z pomiędzy Naydoskonalszych Praw naywiadomszych w Administracyi Sprawiedliwości Nayspilnieyszych wybranych emidlibus JWW Kollegow Twoich wyborze do wyższey funkcyi, a tym samym naywinnieyszy JW Mći Pnie Jozefie Skrzetuski Podczaszy Przemyski, Mogilnicki Dolżanski Starosto, Marszałku Trybłu Koronny. Pozwolisz dzień przynaymniey ieden Prac Twoich wybrać y pokazać, iak potrzebne, razem Sobi Rni, razem Potomnic Polo z widoczną krzywdą dni Polszcze bierzesz. Ale któryż mam dzień wybrać, y z iakiey od drugich dystyngwować rożnicy, kiedy u ciebie dzień w dzień iedna Spraw Akceleracya, iedna Sprawiedliwości gorliwość, tak dalece, że czyli dzień każdy ieden naroczną ci się przedłużał pracą, czyli Rok cały w każdym dniu iednym pomieściłeś zmiarkować trudno. Przeciesz który kolwiek dzień Twoich Prac Marszałkowskich wezmę, day Boże nieostatni na tym mieyscu, to każdy podawnieyszych Pierwszy.

Miały wprawdzie przed tobą Polskie Trybunały takich Antecessorow twoich, z ktorych iedni rannego zasiadania chutliwością, drudzy długiego dosiadywania cierpliwością, inni pro Majestate Funkcyi expens hoynością. Ci przy ustawiczney w Lublinie Sedentaryi funkcyi pilnością, inni wielką roztropnością w pzyscy Sprawiedliwości dział sci dzielnoscią, przy domowych Jasnie Oswieconych, JWWch Tytułach, tu gdzie przez wydane Terminy, diem sobie Polacy dicunt, szczęśliwe dni Polszcze naszey zapalili. Radbym dało co wszytkim wszytko z nich każdemu bez łakomstwa przyznał, ale albo niedoskonałosci moiey niech przypiszą, że się natym czyli Nieznam, czyli że wyprobować nieumiem, albo swoiey modestyi, że drugie przymioty ukrytemi mieć chcieli.

W Twoiey zas JW Mości Panie Marszałku Funkcyi, to wszytko razem, iak w Pirrusa Piersciemiu Muzy, iak w Homera Iliadzie Troia, iak w Archimedesa Sferze Niebo. Swiat Polski zkompendyowane widzi. Ale niedobre bydz sądzę że same, ktorem dał Podobienstwo, bo w tak wielkiey rozumu twoiego Obszernosci, y rozumney wspaniałosci Serca, wszytko to się wygodnie, wszytko naturalnie, bez sztuki mieści. I niechay do wyprobowania tego, ranne twoie naypierwiey pobudzą wstania, iawnie każdy, choćby nieprzetarszy Oku obaczyć może, iak nie zmrużonym Okiem, na naypilnieyszą Spraw czuwałeś Decyzyą. Swiadkiem są tego tylu Pacyentow dosć ranne a iuż nieprzytomnością w Pałacu twoią zawiedzione Wizyty, tak dalece iż rzadko się komu widzieć cię inaczey godziło, procz sądzącego. Zkąd przyznać muszę Iż rano wstało Przeswietne Wdztwo Malborskie, że takiego Deputata, rano wstały Czeytarzem przezorney Dobra Pospolitego miłosci, wzbudzone JWWch Kollegow Serca, że takiego Nadały Marszałka. Ale czyliś Iutrzenka, ktora budzic

cię często

x

Cię częstokroć zasypiała, y rannych tylko Prac Twoich Swiadectwem będzie! Będzie dziennych Słonce, nocnych Miesiąc y Gwiazdy, owszem Swiatłkiem całe Niebo, Prac twoich będzie.

O Sprawiedliwości twoiey, o ktorey Sąd, sam sobie Naywyższy Excypował Sędzia, mowić, nietylko nad moią, ale nad ludzką byłoby rangę. Ludzkim jednak konjekturuiąc sposobem, niemiałaby co do czynienia Sprawiedliwość na Ziemi, gdybyś Ty, Ten, y taki Sędzia, utrzymać iey albo nieumiał, albo niechciał. Dadzą w tey mierze Swiadectwo y same Sprawy, ktore, Ach iak gęsto, aż za dyspensą Prawa; z tegoroczniemi się kolligacyi ty Wpisami, aby przez tę konnexyą pod twoią Laską koniecznie decydowane były. Jakby to iedno dla Polakow za twoiey Laski doskonałe, czyli to w sądzeniu, czyli w pogodzeniu Pacyentow moderuiącey Funkcyi, prawnie z sobą wałczyć, co się scisła kolligacie przyiaźnią.

O Roztropności twoiey y prędkiey a doskonałey w zawiłych Sprawach rezolucyi, miałbym się chlubić z tego, gdybym mowić doskonale potrafił, to przecie powiem, czegom Ja, y Kołedzy moi, przy Induktcie Spraw na Sobie doswiadczyli; żes prędzey trudność zrozumiał, niż nam krotkość Czasu umieiętności opowiedzieć ią pozwoliła, a Niechęć ci się narazić przydłuższą, lubo koniecznie potrzebną explikacyą; ledwie już do tego nieprzyszło, żesmy otępszy dla Ciebie dowcip modlić się chcieli. Ale czy lisz u nas tylko ledwie do poięcia podobney prętkiey poiętności

y rezolu
cie

x

y rezolucyi zostaie pamięć? Potomne wieki obaczywszy Cztery Tysiące, Szescset Dziewiętnascie za twoiey w Lublinie Funkcyi spędzonych wpisow. Tysiąc Siedymdziesiąt y dwa. Ferowanych Dekretow, a w nich Pięc Tysięcy, Osimset Dziewięćdziesiąt Dziewięc. Pacyentow, Spraw rozsądzonych, słusznie zadumiewac się nad tym będą: czyś dłużey był na Funkcyi, czyś dłużey sądził, A tak Przeswięte Ziemstwo (: w tym Uniwersalnym gdzie mała Matey Polskiey carpuntur Raju Seraphica a Trinitte dependenti custodia wzor innym swoiey daiące Funkcyi :) posądzać będą: że ci y po Limicie Sądzić pozwolito, albo przynaymniey, y co do wysokosci Dowcipu, y co do wiadomosci Praw Oyczystych, Prawdziwie Polskiego Orła Trybunalskie Pioro kilko censurowac mogą: że pod iednym Aktem kilko letnie notowało Dekreta, a kto by im ten umiał solwowac Skrupuł, niebędzie, chyba Ty ieden, Iak Cię w tegoroczney Ordynacyi Marszałkiem przeczytaią. Iakoż gdybyś Rok ieszcze y drugi na tym zabawił mieyscu, kogobyś sądził, niemiałbyś, chyba sam Siebie, Kto? y Iak? Marszałek byłes.

Cóż mowic o Azardowanych, pro Maiestte Funkcyi Expensach twoich? wszak to prawda, żes tyle nad wszystkich Marszałkow więcey, ile nad swoią erogował Intratę. Dwa zawsze otwarte u Ciebie bywały Stoły, Sądowy ieden, Domowy drugi, y żadnego czyli ex Sitientibus justitiam, czyli esurientibus niettylko w Lublinie komuby na spragnioney zbywało Satisfakcyi, z tą tylko Differencyą, żeś u Sądowego Stołu z łaskawością, u Domowego z Rygorem zasiadał, żadnym gdyby naywiększym nie przepuszczaiąc Exemptem. Ja bym ci tego wszytkiego com dotychczas powiedział niemowił, gdyby wielka Aequanimitas, y wrodzona modestya twoia widziec i to do Siebie pozwoliła. Wszytkiego iednak niepowiem, bo gdybym chciał revocare ad calculum wszytkie twoie podczas Marszałkowskiey Funkcyi Sprawy, Czas opowiedzeniu, Słowa wyrażeniu, Pamięć Osiągnieniu, wydołaćby niemogły, a tak na sameybym tylko nieoskąparowanych a Licznych Talentów twoich Substrakcyi, tę skuteczną Liczbę, a w gęstę bo li się ich zapędziwszy rachunek, trzech zliczyćbym niepotrafił, ledwie pierwszego y Jednego Ciebie.

Kiedy tandem Ty, y Tobie Marszałek dziś temu waledykuiesz Mieyscu, czy nie naywiększą iesteś publicznego Żalu okazyą? Którą mu też przynaymniey z Osoby moiey przynoszę folgę, że Cię przydłuższą tey Sprawy przytrzymuię Indultę. Powtarzam Czy nie Ciebież uznać naywinnieyszym trzeba? y owszem z naypierwszych zawsze twoich na Ratusz kroków, motorem cię tey krzywdy poszłakować można, a uważaiąc żeś na tym Świętey Sprawiedliwości Ołtarzu, super primum Marszałkowskiego Honoru postawiony Candelabrum, przy Azardzie niesprawowanego Zdrowia, do dogorzałey iedney, y drugiey na Ratuszu siadywał Świecy. W oczy Ci powiem Tyś extinctor Candelae. Jeżeliś ieszcze niewinnym się być dotych czas sądzisz, na zupełnieyszą Konwikcyą, publiczną Ci Kalitykę zadam, wszak zaprzeć się niemożesz tego, żeś u Jedney, y Jedyney Całey Palestry Naszey Pryncypałki, Exceypowaną od Powszechnego

Prawa, Niepokalanego Poczęcia, z Akatolikami maiącey Sprawę, był razem z nami, y tam nietylko ex documentis Dietalis wspolnie konferował, ale wwszytkich, nawet y publicznie, ten promowował Interes; mało na tym, mimo Marszałkowską Funkcyą, pierwszymeś się bydź Patronem, et tantum gdyby y o konkluzyą chodziło Życia w tey Sprawie podiołeś się meritum, z iak wielkim wspoł z tobą należących honorem, boś nas wszytkich z Sług tylko dotychczas Twoich, iużeś Kollegami w tey mierze zrobił. Te tedy y Takie Akcye twoie, taką za Sobą Indukty moiey pociągaią konkluzyą, ktorą przez Akkomodacyą gustowi Twoiemu Polskim dyktuię Wierszem.

Idź w gorę tak wysoko, ręczę zrownasz Trony,
Iakeś w naszych głęboko, Sercach położony,
A tak pewny mieć będziem, Twoy wzgląd o nas dbanie
Bo ktoż Ci w gorze Oczy zasłonić dostanie.

Ale co czynię, skonczyłem Indukte, położyłem Konkluzyą nie maiąc wzglądu na to; czyli się mam subijcere, czyli wnosic Remissę, maiąc z Wami JWW Sędziowie Sprawę, rzecze każdy: że po położoney Konkluzyi wnosić Remissę, iest contra terminabilitatem, y nie masz Czasu, zgadzam się y Ja na to, y więcey przydam, że nigdy bydź nie mogło Czasu, aby się od tak Sprawiedliwego excypować godziło Sądu, a zatym nic słuszniejszego: jak żeby się subijcere z głęboką od Nas wszytkim JW WMciom Panom Dobrę weneracyą, żebyśmy się zatym Uberpieczeniem naszym peccare in benevolentiam JO: nie zdawali Sądu, dlatego tę Subjekcyą, lubo Pryncypalnie na sądzących Respektie, po Części przecie na dobrych naszych, y według Możności każdego Akkomoduiących się Sędziom fundujemy Sprawach, ktory się domagaiąc

Sentencyi, żebyście z pozwolonego nam tego Służenia Czasu [2] sobie [1], na zawsze nas wszystkich prawdziwemi dla Siebie Sługami bydz osądzili.

Hoc Tempus pharetravit Amor, fecitque [3] sagittis.
Cordibus infixis, aeterni tempus Amoris.

Opisanie Znaku Czyli Phenomenon widzianego d. 7 Listopada A. 1749no.

Nayprzod błysnęło się, y niby rozstąpiło się Obłoku w długości y szerokości niewielkiey, potym w tychże Obłokach, na Mieyscu rozpadłym słychać było szum y grzmot, podobny do Huku goreiących Sadzy w Kominie, daley podobieństwo Ognistego Węża dało się widzieć, potym rozciągnęło się na kształt nogi, którey według igły Magnesowey pięta na północ, kolano na Wschod Słońca widać wyraźnie było, co wszystko od szostey zrana do wpół siodmey trwało. Przeto aby Rządca złych Znaków, wszystko złe odwrocił, Supplikować Mamy.

List od Przyiaciela do Przyiaciela pewnego pisany de d. 7 9bris A. 1749no.

Tak być miało na razie, że Krol Jmć miał ziechać na granicę, do podpisania Uniwersałow, lecz zważaiąc: że Nowe Seymiki podobne, a ieżeli nie gorsze mogłyby mieć Skutki, w tey Domow Kollizyi, więc JKMść o radzie, mali chcąc zacząć. Kuracyą ante omnia życzy zgody, y iedności, et eo fine rozpisał Listy, tak do Stron poróżnionych, iakoteż y do Innych Senatorow, y Ministrow indifferenter się maiących, aby Provinciam mediacyi na Siebie wzięli, y te powszechną y upragnioną zgodę, szczęśliwie zakończyli. Po ktorey zakończoney ad Confinia Ani JKMci zbieży, do podpisania nowych

Uniwersa

Uniwersałow, a potym ułatwiwszy tu niektore Interessa domowe, przybędzie ad Regiam nie tylko dla ugruntowania, tey powierzchowney Zgody, ale też y dla obmyślenia dalszych potrzeb y Pożytkow Oyczyzny, z tą Expedycyą Dnia wczorayszego wyiechał JmcPan Konsiliarz Komit.

Kopia Listu Krola Jmci do JmćPā Wdy Sandomę

Msci Panie Woiewodo Sandomirski.

Rozumiem że Wierność Wasza powinieneś bydź zupełnie kontentowany, iż nie masz nic coby nam barziey, w Sercu było Milszego, iak zbawienie y spokoyności, Krolewstwa naszego, Sądz zatym Wierność Wasza, o nieukontentowaniu, ktore nam sprawiło to, co się stało teraz w Piotrkowie. Zaczym iako przedłużenie Czasu, w Administracyi Sprawiedliwości złączone z niesnaskami, ktore panuią między Pryncypalnemi Familiami Nacyi, mogłyby przynieść nieszczęśliwą Konsekwencyą, tak całe Staranie obrociliśmy do wynalezienia sposobow, zabieżenia temu. Dla czego Umyśliliśmy wydać Uniwersały na powtorne Seymiki Deputackie, ale chcemy pierwiey bydź upewnieni, o lepszym Ich Sukcessie, y że się odprawią według Prawa w spokoyności, y bez wszelkich Wiolencyi, a żeby zaś przyść do tego Zbawiennego Końca, rzecz potrzebna, aby Familie rozroznione wyzuły się zastarzałey nienawiści, y szczyrze się rekoncyliowali między sobą. Co samo Wierności Waszey zalecamy, y chcemy aby Wierność Wasza dałeś nam w tym dowod przywiązania swego ku Nam, y Miłości ku Oyczyźnie. Prosiemy zatym Boga aby Wierność Wasza miał w swoiey Protekcyi. Datt w Hubertsburgu dń 25 8bris 1749no.

Kopia Listu JWJmćPā Tarła Wdy Sandomę do JW. Xiędza Podkanclerzego Koronnego. dń 26 8bris z Opola 1749no.

Ile ukontentowania przynosi mi punktualnie kontynuowania zawsze voto exoptabili JWWMćPā Dobrey Korrespondencyą, tyle żal przerwana iuż Trzecią

Pocztą mnie niedochodząca, umartwienia sprawuie, bez naymnieyszey iednak Opinij; aby Okazya nieszczęścia JWWMPa Dobrodz. miała hunc interrumpere Cursum, praktykowaney dawney Jego łaskawości, y punktualności, szczególnie dorozumiewać się mogę, że ustawiczne JWWPa Dobrodz. fatygi y Prace in commodum Publicum cum dispendio nieoszacowanego Zdrowia podięte, zawsze inkommoduiące, bardziey znać go w teraźnieyszych niepomyślnych okolicznościach ambarassuiące, ubliżyły mi tego Solatium, odbierania łaskawych Jego Expressyi. Ja non intermittendo zwykłey Obligacyi, y dzisieyszą Pocztą należyto JWWPu Dobrodz. wspólnie od Żony moiey mam honor prezentować obserwancyą, y z prawdziwego przywiązania pomnażaiące się we mnie ingemino vota. Ażeby nieustaiące do iedney uszczęśliwienia publicznego mety dążące usiłowania JWW WMPa Dobrodz. wzmacniała Wszechmocność Boska spiritu Consilij salutares iego Conatus, votivis secundując Successibus. Któreby mu Perennaturam ad posteritatem sprawiły gloriam et gratitudinem. Jeżeliż bowiem maturo utendum est Consilio, ne sit peior medicina morbo, Daie nam się tu słyszeć publiczny rumor, że JKMość P.N.M. chcąc subvenire inopinato Casui zerwanego Trybunału, ma determinari iechać do Wschowy, y tam na Seymiku Deputackie Uniwersały podpisać, ale że ta novitas, całe Impracticata Prawu wyraźnemu repugnat, nie możemy dać Kredytu rozsianym ogłosom. Na Poselskie Seymiki iest Juris Regij, et praxis continuae, po pierwszych zerwanych wydawać Uniwersały powtórnie, Na Deputackie non item. bo te przez Konstytucyą naznaczony dzień maią ieden w Roku szczególnie do Elekcyi Deputatów po Woiewodztwach, podobnież iako przy reassumpcyi Piotrkowskiey do Elekcyi Marszałka, przynaymniey gdyby był w Piotrkowie, choć ieden Deputat Świecki przypuszczony do Przysięgi, a innych Wdztw niezłożywszy, y niepodawszy pro vacanti zalimitowany był Trybunał, ieszcze darentur media, et Electis hac sub contra dictione można było dobrać kompletu. Ale kiedy Termin Prawem opisany impracticato exemplo cale został translapsowany, y nie widzę sposobu, którymby sine senatus Consilio y bez Seymu mogła denuo reassumi authoritas. Vice Regia Mści wzerwanym fato inique Trybunale w Roku 1726to. Poznański, Kaliski, Dobrzyński, Deputaci, ad Collegium zasiadaiący per rationes in Scriba visas. nie puszczeni, nie mogli tylko przez Seym na owczas się Aktuiący, ad illud restitui Subsellium, zawsze zatym zdaniem moim, do iednego Collimo Końca, że Powrot J.K.Mści ad Regiam nie do Wschowy, lecz do Warszawy, ad solitum Consiliorum Locum. iest indispensabiliter potrzebny, który Assistrice Throni sapientia circa Concursum Rady Senatu, dostatecznie potrafi ulterioribus obviare periculis. Uniwersały zas wydać iest cale inconveniens, y dla z tego na dalszy czas przykładu, y dla uniknienia Okazyi do większego Wdztwa resentymentu, któreby mogły querulari, y iuż practicabiliter eversionem Status, et publicas Sessiones Manifestowałyby, y zatrudniłyby tysiąc Seymy, y oraz gorsze wynikałyby Konsekwencye, satius tolerare et fatis permittere, co się stało, a zaś szczęśliwym Nayiaśnieyszego Pana przybyciem do Nas, versis ad prospera fatis, będzie można licitis modis et medijs w utrzymaniu Praw, w przywroceniu Sprawiedliwości, restaurandam Patriae curare Salutem. Interim rozrożnione Sentymenta, do iedności y w obopolney przyprowadzić Konfidencyi, wszystkie zatym złych dla Oyczyzny Awantur, y dalszych Nieszczęśliwości inwestygować y poznawać Przyczyny, aby co dotąd non sine discrimine pospolitego Dobra exorbita Praw y Swobod wypadła, łatwiey można wziąć w należytą Klubę, y na gościńce Institutorum wyprowadzić, tym oraz skuteczniey publica sanare vulnera. Wiem że przez niepotrzebną Ciekawość przeymuią Poczty, rzadko który List, aby nie był odpieczętowany, ale pro sensu meo

wszystkie

wstydzic się niemam racyi, Zasłużników nie piszę, wyrażam jurata fide co Zelus Libertatis, co Amor aequalitatis, co mi przysiężona każe Obligacya, nadewszystko honor, y wiekopomną Sławę Kochanego nam Wiekami Pana sławiąc, pro incolumitate którego, et prosperimis według Wiek Panowania Szczęśliwego Jego Successibus placare Numina nie przestaiem. Etc

P.S. Iuż expedyiuiąc Pocztę odbieram List JW. W.Pa Dobrodzieja niemam co przydać, upraszam tylko, abyś validis rationibus nomine recte scientium wyperswadował Panu naszemu Kochanemu, aby non dispiceret dwóch wydaniem Uniwersałów, y żeby Pan nasz Miłościwy nie do Wschowy, ale do Warszawy ziechał na złożenie Senatus Consilij; bo Materia Status non parvi momenti quae omnes tangunt ut ab omnibus vocane. A przez partykularne w tych Cirkumstancyach Kombinacyę niemogą mieć mieysca, y powierzchowne było by to remedia, chcąc zas publiczne Rany zagoic, chcąc żeby Seymy dochodziły, y żeby podobne y gorsze nie działy się Inkonweniencye, mogłaby Authoritas M.tatis, a qua omnium salus pendet, circa concursum Senatus, et Ministerij in ordine do Approbacyi Seymu providere securitati, Justitiae aequalitati, et tranquillitati Publicae, ut et praesens et futura aetas adoret Sprawiedliwość, y Łaskawość Nayiaśnieyszego Pana, u którego WMy proszę ażeby życzliwość moię, y wierną radę chciał reprezentować przy Nayniższey Submissyi. J. Tarło Wda Sandom.

Excerpt z Dekretu Trybunału Lubel. w Sprawie JW. JPa Branickiego Wdy Krak. Hetmana Polne Koron. z JJm Czapskim Sta. Knyszynskim d. 26 8bris A. 1749no w Lublinie in Contumaciam ferowanego.

Proinde Judicium ne tanti Ausus impuniti maneant M.co Capitaneo Knyszynsky

x

Krysztynerę, uti Divinis et humanis Legibus non obsequentem quinimo graviter peccantem, etiam Contumacia ejus non obstante, Crimina puniendа censet. Et licet quidem pro tot dissolute perpetratis Actibus et executis Tirrannitatibus Criminales promeruerint pœnas, ut tamen ex moderato rigore Justitiæ, ad temperandas injustas crudelitates suas, meliorem Animum et exemplum accipiat, tempusque obtineat. Quo ille tam emerito lavacro purgatorio vitam delere valeat, pœnis semi Criminalibus tantum Judicium eundem subesse sententiat, et decernit. Quatenus eduendo præmissa Turrim Castri Vinnicensem hinc et in quatuor ab Actu præsenti Septimanis, proximis, in fundo sub pœna Infamiæ ingrediatur ejusdemque Sessionem sine Intermissione temporis per spatium integri Anni, et Sex Septimanarum redimendo Caput sub rigore infra scripto, coram ejusdem Actis, publicanda continuet, et expleat. Ut autem temere agentes distincte pro quolibet excessu inserviant pœnalitati, Judicium pœnas Criminales infrascriptas eundem Capitaneum Krysztynerę succubuisse sententiat et decernit.

Quatenus et quidem.

Pro Vilipensa et Læsa Authoritate Tribunalitia — — — —	3000
Pro dilaceratis et conculcatis ex personali salvi conductus literis — —	4000
Pro Violatione immunitatis Ecclesiæ Krysztynerę — — — —	2000
Pro denegato variæ conditionis hominibus ad dispositionem Animæ Sacerdote	16000
Pro non permissa solutione compedum nonnisi Incarceratis ad suscipiendam Eucharistiam et ad missionem eorundem Incarceratorum ad Paschalem Confessionem — —	4000
Pro solutione ex Statis Nobilium variarum Personarum Incarceratorum illicite sumpta —	1000
Pro violatione Cemeterij Czervianę — — — — — — — — — —	2000
Pro extructis strictissimis Carceribus in profunditate Terræ novem pro unoquoque itiæ f 3000. et demolatione illorum — — — — — — — —	27000
Pro noviter ædificato in Locis lutosis supra fluvium strictissimo Carcere —	2000
Pro nova crudeli Compedum inventione — — — — — — — —	4000
Pro servatis apud se a Carceribus Clavis, et obsigillatione Carcerum ab omni salvandi	

eorum

eorund Incarcerator etiam in ultimis Casibus impedimento — — — — 2000
A Obsesione viae publicae Infidelibus Lecho Stawaticki, Wolf Izraelowicz,
Abraham Koratowicz, et Lewkowicz — — — — — — — — 2000
A subordinatione ad Captivandum Gsi Woynarowski ac Markoski distin-
ctam succumbatur pro quolibet, per 3000. — — — — — 6000
A Obsessione viarum publicarum, et interceptione Mercimoniorum ex Prussia va-
riorum Vectorum concussione, Curruum interceptione ac varijs illatis violentijs — 2000
A impetitione Foralium et Nundinarum causatisque proinde notabilibus damnis — 3000
A Praecipitato in fluvium Narew sine ulla Occasione Arendatore Zlotorensi 5000
A Obsesione viae publicae Spectabili Kotobowicz et Infideli Moszko-
wicz Regiomonti regredienti — — — — — — — 5000
A dissectione Seminum et contractione Arbusculorum — — — — 5000
A indebita Incarceratione spectabilis Stanislai Ambroza Stani-
slai Lotowski Oppidanorum de Koroszcz, tum Laborum Kudrow Parentis et
Filiorum de Villa Zlotoryja attentatisque crudelitatibus per 2000. — 8000.
A Captivatione et incarceratione in via libera Infidelium Chaim Gluszko
et Mewsza Zlotnik de Oppido Białystok Itidem per 2000. — — — 4000
A Interceptione et non admissione Victuum Incarceratis collatorum — — — 500
A propalatis verbis honorem Illmi Palatini Cracov. tangentibus — — 4000
A Futilibus nimis contra eorundem divulgatis itidem — — — — — 4000
A Circumscriptione ejusdem et objecta indebita ea tamen non deducta per Illm Palatini
Pomeraniae Matrem et Capitaneum Knyszynensem Filium hominum avocatione — 4000
A stipatione Cancellariae Militibus Curialibus hominum Armatorum praeco attin-
gentium et ad suscipiendos Actus laesivos vi Armorum Susceptoris Co-
actione, violataque Actorum securitate — — — — — — 4000
A devectione industriosa Curru Incarceratorum Gsi Morawski, Papinski
et Zakrzewska, tum honesti Kotodawski, et seris occlusione pro quolibet per 2000. — 8000
A Oppressione Status Nobilitaris et Personarum Gsi Grodzki et La-
niewski, et aliorum Inquisitione eductorum — — — — — 2000
Illrique Palatino Pomeraniae pro coarctata vita Filij sui — — 2000
A declarata in via Lapsus negotij aliquod Trecenta Millium offerentia 2000
In sublationem Condemnationum Octo et quinque pro quinque Tribunalitijs
unius post recessum per Vadium Capitaneum A Tribus Castrens. per Qua-
druplicem

duplicem pœnam Quatuordecim Marcarum Polonicalium.

Po Aktoracie zas Szlachty Chrabołoskich, y innych za inkarceracyę kazano Rok wieży siedzieć in fundo ad mentem prajudicati Kalinowskiego z Zagwoyskim, y za każdego ex Persona, się za inkarcerowanego był, tyle troie odsiadywać, y dać po Grzywien 120. stosuiącsię do Konstytucyi Anni 1588 niemniey pro attentatis Crudelitatibus cuiq po 1000. Grzywien naznaczono, za Trzech Chrabołoskich za xamdo Capita per Marcas 240. Którzy w Więzieniu pomarli, tudziesz in Sublationem Kondemnat distincte, w kozdym Aktoracie per Vadium Triplex, tudziesz do więzienia nowo edifikowanych w Dobrzyniewie kazano condescendere Grodom, y one demolować nazawsze.

Effect wszytkich Grzywien 12000

Więzy zas Lat 19. y Niedziel 6.

Co wykonać Starosta Knyszynski powinien

Kopia Listu JW Jmci Pana Kasztellana Krakowsk. Hetmana Wielkg Koronng do Krola Jmci pisanego d. 7ma 9bris 1749. z Jozefowa.

Znayglębszym Respektem y z naynizszą vbligacyą odebrałem List W K Mści Pana Mego Miłosci Oycowskie Starania Jego dla Dobra tego Krolewstwa wzbiciaią wwszytkim dobrym Potomkom że czułość, ktorą Rzecz Plta wierna y do swoich Krolow y Panow przywiązana nay poźnieyszey wielkopomnosci podawać będzie.

nay poźnieyszey.

Można sobie łatwo wnosic jak wiele WKM przez swoią dobroc dlatey Rzpltey czuiesz nieukontentowanie ex emergenti eventu w Piotrkowie, co y Panstwom tym niemnieysze sprawuie umartwienie, Przerwana sprawiedliwosci Administracya, y niepocieszne ktore naturalnie z takowych przyczyn wypływaią konsekwencye, nietak animositatem między Domami dowodzą, iako raczey obalenie nierownosci, ktora w tym Krolewstwie zachowana bydz powinna, iako osobliwie interessuiąca Stan Szlachecki, w ktorym wszyscy Poddani WKMci chcą unanimiter zgodnosci Urzędow y powinnosci swoich concurrere do Sposobow Dobro pospolite stwierdzaiących y Serce WKMci kontentuiących, tak azeby pełniąc wierną usługę Majestatowi Jego mieli to sobie wszyscy za Prawo Honor y Powinnosc.

Ta zatym iest Nayiasny Panie Zelozyia rowney żarliwosci dla dostoienstwa osoby Jego Panskiey a nie preferencyi Familij, Ktora wzrusza Kray caly oddany w te godne y słodkie rządy WKM:

To pewna że w tym Krolewstwie dyssymulowano czas niemały niektorym sposobem usurpowane osobliwsze we wszytkich niemal Magistraturach rządzeniesię oraz Interessami tego Krolewstwa władanie, gdzie pokilka razy umiano podeyść dobrą wiarę y Łaskawe Serce WKM imponendo nawet w wielu okolicznosciach samey sprawiedliwosci milczenie, niemała Częsc Potebu spodziewałasię że na koniec dyskrecya, y moderacya Jey przyprowadzi ad orbitam rownosci tych ktorzy chcieli wynosićsię cum praejudicio tylu wspołbraci swoich, tez mała attencya

nate

na tę stronnę cierpliwość sprawiwszy wcale przeciwne skutki. Oczekiwaniu powszechniemu, przywiodła rzeczy do żaluey miary, z iakiey wymilność upadek życia Seymów y zguba Trybunałów, przez co naygruntowniejsze Prawa z swoich wypadły karbów, zgorszeniem nietylko Narodu Polskiego ale y całey podobno Europy.

W tym nieszczęśliwym upadku bierzemy śmiałość odkryć W.K.Mci Oycu Pospolitemu wszystkich przywiązanych Synów Jego Stany, z rąk Jego wzywaiąc Praw pomocy. Rzuć Nayiaśnieyszy Panie względ łaskawy na pokorne prozby nasze, a obiecuiemy sobie że WKM przez pozwolony moment penetracyi swoiey u wszystkich Narodów admirowaney raczysz nam dobrotliwie użyczyć tey konfidencyi, do ktorey się każdy ubiegać pragnie. Droga ktorą WKM bierzesz do przywrócenia Oyczyznie tych ozdob z ktorych się teraz obnażona widzi myśląc podpisać Uniwersały na nowe Seymiki Deputackie, oświadcza teraz bardziey chęć WKM uczynienia nas szczęśliwemi, gdyby nie reflexye ktore oczewiście z tego środku wynikaią strzymać powinny te rezolucyą. Przypadek to iest zcałe nowy nie praktykowany okoliczność dotykaiąca wszystkie trzy Stany, a zatym sama tylko Rzeczpospolita w nich zgromadzona może ią rozerwać y rozsądzić. Życzę zatym z mieysca mego, a żebyś WKMć zwołać raczył radę Senatu swego in ordine do złożenia Seymu, iakoż się WKMci z rezultatu tegoż Senatu podobać będzie Trybunał, ktory by był na nowo w czasie niezwyczaynym podniesiony, niemógłby zadosyć uczynić temu, co ustawiczny Porządek Ordynaryiny przepisał.

pisał, zaczęcie wspomnionego Trybku przypadłoby właśnie pod ten czas, kiedy się do Lublina tą Jurysdykcya przenosić zwykła, Prowincya Wielko Polska sądziłaby się bydź ukrzywdzona, y niełatwoby się znieść mogła górę którą by wtym pomiarkowaniu miała nad nią Mała Polska. Marszałek Trybunalski nie rozciągałby swoiey prerogatywy nad obiema Prowincyami których Interes iest ieszcze większy nad wspomnioną prerogatywę. Regestra Woiewództw Wielko Polskich które się z tego Roku sądzić miały upadłyby wcale na ten Rok, a y następujący nie mogłby poprawić wtey mierze porządku iuż rozerwanego, a ten sam przez się iest prawem wyrażonym.

Te Przyczyny Nayiaśnieyszy Panie które WKMć sam osądzić raczysz wzniecićby kwestye prowadzące Stan Szlachecki do kontrowersyi pro et contra umysł Republikantów posądzaiący wzazdrosny zwyczaiów przykładów Esencyalnych lub Przypadkowych nieskłaniałiby do iakich skutków bez Seymiku z Prawa wyrażonego wtym a nie innym dniu naznaczone na których znaydowałyby się trudne y dotkliwe ad discutiendum Materye, z których Naymocnieysza sam Trybunał gdzie się tylko bez Prawa Niesprawiedliwości krzywoprzysięstw wkradło y tak często przez moc wkładanych różnych Subiektów oraz innych Przestępstw któreby trzeba wcale poprawić.

Mowię to Nayiaśnieyszy Panie z tą wolnością, którą WKM pozwoliłeś mi w Liście swoim, iako Człowiek iuż dni pełen y wprędce gotowo oddać rachunek ze wszystkich Spraw moich

x

164 moich Krolowi nad Krolmi.

Tam gdzie idzie o przywiązanie do dostoinstwa WKMci oraz oczywistne dowody Domu mego zawsze Krolom swoim w stałey wdzięcznosci nieposzlakowanego wraz wspoł z Bracią memi dobremi Synami tey Oyczyzny nie odbiegaliśmy poczciwych Usług w każdym Czasie, teraz Ja już sam ku Ziemi się nachylaiąc pragnę wesprzeć też Oyczyznę, nie tylko radą ale y wtym cokolwiek miałbym u siebie Nayszacownieyszego mam mocne przedsięwzięcie łożyć ostatek sił moich y wszystko poswięcić, azebyś WKM rozeznał Łaskawie że My wszyscy dobrzy Patryotowie y Sludzy WKMci nie mamy inszego Interessu ani innego Celu nad ten zebyśmy widzieli WKM iak naydłużey żyiącego spokoynie nam Panuiącego y w tey Oyczyznie rownosc zachowuiącego, ktora iest Strażą Wolnosci.

Daleki iestem od szukania wyniesienia się nad innych pragnę raczey widzieć wszystkich in equalitate azeby każdy trzymaiąc w swoim urzędzie dosyć czynił powinnosciom Urzędow swoich, ktorym Prawa Oyczyste dobrze położyły y porządnie opisały Granice, a WKM Łaskawie przyrzekłeś nam w całosci utrzymywać ie.

Dobrotliwosc y przezornosc Jego Pańska godna Całemu Swiatu udzielać się, poznać raczy z tych dowodow, że to ani animositas ani zazdrosc / względ mysli y podły / sprawuie, lecz dosyć uczynienie Prawom Oyczystym Sama WKM chcesz w Stanie ukoić Skargi y żale nasze ktore Rzeczplita od tylu lat ponosi, nie iest to

Zatym zadawniona nienawisc, ktoraby miedzy Domami panowała, lecz umysł rozkrzewiony, ktory teraz powinnosc y czułosc Senatorską pobudza we mnie y wznieca innych pochopy, ktore były u mnie ustawiczne Spraw postępkow y Życia całego.

Sprawiedliwosc ktora przy innych przymiotach wielkiego panowania godnych wsławia osobliwy Charakter WKMci spodziewam się, że mu na myśl sprowadzi moie Usługi przywiązanie do WKM y moie Usiłowania w utrzymaniu tey Oyczyzny, spokoynosci wszytkie Trudnych y dotkliwych Koniekturach widzieć zawsze we mnie będziesz Nayiaśnie Panie też same Żarliwosc ktorą y teraz wyciągasz po mnie nie mogę Tey dostatecznie oswiadczyc, chocbym dał niezliczone dowody dla WKMci y dla całey Rzeczypltey ktorey mowiąc po Synowsku wszyscy wpospolitosci wszystko powinnismy.

Nie jestem chciwy prozney Chwały ani szukam przyswiadczenia ktora wprowadzię oddaię rozciągde moy y Domu mego Kredyt z ubliżeniem tylu Innym przez Zasługi y urodzenie rownych, Poniewaz czyniąc to co mogę nie czyniąc więcey iako to com powinien.

Składam Głowę moię u Nog Maiestatu WKMci znaiącsię być z głębokim y nieporownanym Respektem.

α

166 Kopia Listu do pewnego Pana rekomenduiącego swoy Interes ę 24 July 1750.

Jaśnie Wielmożny Mća Dobrodzieju

Szukać Łask przed zasługami, iest raczey emendicare quam petere, ale iako verecundum est petentibus, tak gloriosum temu a quo petitur. Osmielamsię y Ja przy nayściślejszey demissyi moiey, uczynić pokorny rekurs do nieoszacowanego Respektu Pańskiego JW WMści Pana Dobr., w którym lubo znam to, że inventus sum minus habens, Stawam iednak ante Thronum, tey iego uczęstniczey Łaski, a quantimo pellitur, quin cupienda ferat. Przyłączony Punkt moy do Instrukcyi Przeswietnego Województwa Krakowskiego składam u Nożek Pańskich w tey ufności, że lokowany przy nich, za wielowładną Jego zwykłą Protekcyą powstanie na Nogi, y reassumet robur suum, Przywiley moy cum exceptionibus od JW Xięcia Jmci Prymasa Dobrodzieja podpisany do którego solidum & validum instancyi swoiey momentum, a Interessowi memu upadłemu munimentum, raz JWMści Dobrodzieja wspolnie z JWW JJPP Krakowskiemi iungere iako nayuniżeniey supplikuię. I gdy wiem dobrze że magno nomini JWWMści Pana Dobrodzieja pulchriora virtuti pierwsze honory y wakanse in Patria in victimam iść powinny, iestem tey nadziei, że łaskawe Niebios wyroki w rękach Polskiego naszego Fabiusza gdy Dyrektorskę pomyślnych (: day Boże :) obrad implantabunt Laskę, non vano Augurio fructum starożytney Wolności, florem upadłey Sprawiedliwości, honorem całey Rzpltey germinabit, a mnie spem in herba manutenencyi Pańskiey porriget, do którey gdy się potentibus udaię, y sortes meas oddaię, zostawam z nieśmiertelną Rekognicyą JWWMści Pana Dobrodzieja Etc.

Mowa JW Jmci Pana Mniszcha Marszałka Nadw. Koron. na Senatus Consilium po zerwanym Seymie Extraordynaryinym w Warszawie d. 27 Aug. 1761 miana.

Maiąc przed oczyma wielkość nieustannego W.K.Mci P.N.M. około Oyczyzny naszey starania, niepodobna równemu wystarczyć ubolewaniu, że zbawienne Pańskie usiłowania dla Dobra pospolitego, tak siłą składaniem Ordynaryinych y Extraordynaryinego teraz Seymu do powszechnego uszczęśliwienia iedynie zmierzaiące pożądanego nie odbieraią Skutku. N

Aże y wpochodzące z nas samych nieszczęśliwey Sytuacyi naszey raczyłeś W.K.Mc P.N.M. litościwą Opiekę swoię nad nami nieodstrzeżenie Kontynuować, należy wyznać w tę Mowa wdzięczną y wierną Rekognicyą.

Ukochałeś Nas Nayiaśnieyszy Mciwy Panie nie żebyśmy godni tego byli, ale że Sam iesteś dobrotliwy, za co niech Opatrzność Boska nayuidoczniey według pospolitego Zdania w tey wolney Rzeczypłtey obiawiącasię, sowity W.K.Mci P.N.M. wieku przedłużeniem, y tak obfitemi przy doskonałym na zawsze Zdrowiu nadgradza Błogosławieństwy, tak nieśmiertelne Sławy Pańskiey wyciąga rozszerzenia.

Na Podane Propozycye co do zabieżenia wszelkim wewnętrznym y zewnętrznym niebespieczeństwom, iako y do ufundowania, czyli przywrócenia Ordynaryiney Uniwersalney w Trybunale Sprawiedliwości. Rozumiałbym że nayskutecznie

skutecznię

168. tecznieyszy sposób przy dłuższem WKMści w Królewstwie swoim mieszkaniu, y oto suplikuię, wiedząc że przytomność Maiestatów zwykła w Państwach swoich wszelkim niepomyślnym Konsekwencyom czynić wstręt y prewencyą, iże gdy przez powagę y wspaniałość Pańską naydostateczniey wszystkie załagodzić y ztemperować się mogą wynikaiące publiczne dolegliwości.

Sądów Relacyinych z wielu przyczyn życzę y radzę niezdaie mi się, co zaś do namienionych Sądów Zgadzam się y ja aby bydź mogły, iże nie inaczey u siebie sądząc, tylko żeby się sprawiedliwie musiały sięgać, y do zabnychże dopominaiące się onych. Uzbroienie Haydamaków nayspósobnieysze bydź może przez umocnienie Partyi Ukraińskich, y kiedy WKMść zatecisz PP Hetmanom aby do wspólney pogranicznego Kraiu ochrony pociągnęli wraz y PP Starostów tamteyszych Pogranicznych, a przy tym y z Strony Rossyiskiey także wzaiemnie było tych swawolnych kup znoszenie, iako też WKMść ICMtwey Łaskawie interessować się, tak nie wątpię, że y daley ile potrzeba wyciągać będzie Pańskiey swoiey o to nieubliżysz Interpozycyi o którey powtórzenie, y względem uwolnienia Dzieci Xcia Kurlandzkiego, suplikuię WKMści

Bruki Warszawskie aby mogły bydź kontynuowane przy przezorney y chwalebney dyspozycyi JWgo Pana Marszałka Wgo Koron. upraszam z miejsca mego żeby za rozkazem WKMści Skarb Koronny naznaczoną dawniey kwotę niezawodnie wypłacił. Ratusz tuteyszy Warszawski, y Miasto Wilno Ogniem zruynowane, tedy też Kontynuacyą reparacyi Pańskiey tutey-

szego Familij WKMci oddaię.
Kończę za tym wiernym zobowiązanego Serca pochodzącym Życzeniem, Abyście Nayiaśnieyszy Krolu y Nayiaśnieysza Krolowa Państwo moie Miłościwe panuiące nam długoletnie y szczęśliwie, żywe zawsze z Nayiaśnieyszą Familij swoiey przez liczne Trony rozszerzoney z Sławą y Zaszczytem Narodu Polskiego, widzieli ukontentowania, a teraz iak nayprędzey z szczęśliwego Nayiaśnieyszey Delphinowey rozwiązania cieszyli się wiadomości.

Mowa do JKMci P.N. Miłgo posłuiące od Woiewodztwa Kijowskiego miana w Warszawie podczas Seymu Extraordynaryinego Roku 1750. przez JmćPana Czaplica

Upragnione chęcią widzenia żądzą wiernych Poddanych Serca z uweselaiącey w Krolestwie własnym przytomności Twoiey w nienasyconey zupełnego ukontentowania zostaią Rozkoszy, kiedy zgromadzonych za wielowładnym powołaniem Stanu do utwierdzenia zbawiennego Sprawiedliwości porządku ziednoczoną wolą zgadzaiącymi się wspolnego żądania umysłem na to zwyczayne Obradom powszechnym stawaią mieysce. Podtenczas głębokiego szczerego oświadczenia Woiewodztwa naszego Kijowskiego pobiera wolne Karki naypierwszey Swiata Polskiego swobodnym rządzącey Narodom Głowie nayuniżeńszym życzliwey ochoty zgięła pokłonem.
Uprzedzaią nas trafnieyszym Fortuny losem inne Woiewodztwa bliższym

uszczęśli

uszczęśliwione mieyscem z częstego Nayiasney twarzy nasycaiącsię widzenia, nasze oddalone nieco tym słuszną sprawiedliwey zazdrości przyczynę uskramia pozyskiem, że przenikaiąca Oblicza Pańskiego Jasność wszystkich Poddanych twoich rownym nieprzebranych Dobrodzieystw oświeca promieniem, ktorego świetnym blaskiem zapalone chęci wyznaią to co cała Polskiego Krolewstwa przyznaie wolność, w dniach szczęśliwych Panowania nayminieyszey dotkliwego uszczerbku niecierpiąca sławy że pod twoim przezornym rządzenia obrotem miłego pokoiu trwałość bespiecznym cieszysię spoczynkiem, pożądane we wnętrznych potrzeb ułożenie pomyślny zapozyska skutek, zgoła opuszczona od predkiego zabieżenia zaniechana od przeczekanego przyszłych przypadkow ratunku Oyczyzna twoim iedynym Mtcy zaniek staraniem upożądaney utwierdzasię szczęśliwości.

Zakładaią sobie na rożnych pomyślności stopniach, rozne Rzeczypltey szczęśliwie Krolujących fortunę iedne te utrzymuią pewność że nie chwalebnieyszego iako Tronu licznemi osiadać zwycięstwy drugie z tąd sławie przypisuią cenę obfitym nazywaiąc Błogosławieństwem gdzie Mądrość z Łagodnością pamięć. wywyższaią Imię niebeznacznego honorow przydatku Tytusa Łaskawością wespczyana szczodrobliwością Ottona Śmiałością wiekopomne Dobra swoiego zapisuiąc księgi zebrało to wszystko w iedną treść Szczęście Rzeczypospolitey naszey, co innym wszczegulności udzieliła w osobie WKMci PN Mtgo przepasaiąc

x

Przepaściste Naywyższego Opatrzność ogulne wszystkich chwalebnych Cnot założyła mieszkanie, bo ta iest wrodzona przymiotow swoich własność, życzliwych Dobrodzieystw napełniać Poddanych. Czasy rządow Krolewskich na samey dobrotliwey łasce liczyć Uczynnościach, przypadłe Krzywdy Żale y Skargi Woiewodztwo pocieszone przez zamienione nadgrodą, ma teraz słuszne Żale sprawiedliwe Krzywdy Części Krolewstwa swoiego Wództwo Nasze Kijowskie mogąc się wżywey do Tronu Polskiego skarży, że będąc otwarte zawsze Haydamackim Naiazdom surowym swywolom rozpustnym wyuzdanego Hultaystwa Kupom nad zwyczayne y nigdy niebywałe iak teraz cierpiące Uciemiężenia zagranicznemi ściśnione posiłkami, ledwie tyle ma Duchu w Sobie ażeby rzetelnym mogło Obiaśnić wyrażeniem. A toli Nasze Panie Świątnice Boskie z własnych odarte Ozdob Domy Szlacheckie spustoszeniem zniszczone, Krew niewinnie wylana, sameż się przed Maiestatem skarżą żalą y głoszą że wolnym iako sami twierdzą od pogranicznego Państwa pozwoleniem nie uważaiąc na tyle między Monarchią Rossyiską a Krolewstwem Polskim złączonego wspolną wolą przymierze Kray nasz pustoszą, zdobycze za granice wynoszą, naszą Stratą bogaci, naszym Nieszczęściem szczęśliwi, Naszym upadkiem zuchwali, y lubo przezorna JWW Hetmana W. Koronnego władza w Umocnionych Partyi Ukrainskiey Siłach skutkiem częstokroć gromi podiazdami ale ze szczupłość całego Woyska skupioney mnogiego Hultaystwa wystarczyć niemoże mocy, zas Władza pograniczne zadosyć

uczyni

x

172. nieczyniąc Prawu 1650 y ustawieniu Rady Senatorskiey
1744. Tysiąc Dwieście Ludzi dla Obrony Ukrainy rozka:
zuiącemu wyprawiać. Więc Kiedy Nayiasny Panie z powie:
rzonych Tobie od Boga Darow pomyślne na Narod Polski
wypływa Szczęście wiemy że przy zwyczaynych Rad prze:
zornosci y zabieżenia doskonałosciach Urzędowo Nasze prze:
dlim Oycowskiey Opieki staraniem pożądaną słodkiego
Pokoiu ucieszyć się będzie swobodą.
Oddaię Znaypowinnieyszym Respektem JKMci Urzędowo
nasze Pana Woiewodę Kijowskiego do dobrotliwey WKMci
P.N. Miłgo Łaski Ktore wiadome z imienia y własnych
w Oyczyźnie Zasług prace same za sobą mowiąc ochotne:
mu słowa Kroczą Językowi. Dziękuię z nayglębszą Uni:
żonoscią że Zasłużonemu w Oyczyźnie na tylu Seymach
Ziazdach Trybunałach z rożnych Urzędow honorem, za:
szczyconemu Zasłużonemu w Nas z Przodkow Znaiomemu
z własnych Przysług Kasztellanią Kijowską miłosciwie
oddać raczyłes. A Kiedy Nayiasny Panie sprawiedliwą
ku Zasłużonym, dobroczynną ku Zasługiwać się maiącym
WKMci P.N. Miłgo Ręka w Iasnym Maiestatu Widoku
w Liczney wspaniałego Senatu osadziła radzie, żeby zu
pełney ochocie w przyzwoitych Oyczyźnie przysługach
sprawowane wystarczały Siły tym Ktorym WKMć
masz za zwyczay dobrze Zasłużonych Karmić, a re:
szcze odrobiny dotąd niema racz go posilić Chlebem.
A na Ostatek to naypierwsze mamy żywey ochoty pra
gnienie, y ochotną wpragnieniu Życzliwość żebyś WKMć
P.N. Miłłwy z Nayiasnieyszą Krolową Seymie Pana Nasza
y zliczna
ście

y zliczną po Tronach osadzoną y osiesc maiącą za milią w Dniach tych które od Augusta Rzymskiego Augustowemu poświęcone Imieniowi, bujne obfite go Szczęścia zbieraiąc żniwo te szczere odebrał Oświadczenia

Ile Kłosow w Auguscie pod płytki Sierzp leci
Tyle lat panuy Królu Auguście Nasz Dzieci.

Propozycye od JKMści na Senatus Consilium po niedoszłym Seymie Extraordynaryinym w Warszawie na Dzień 25 Sierpnia A. 1750 nadnaczony. 6

1mo Po nieszczęśliwie rozerwanym Seymie pod pretextem tak lichym y niepraktykowanym za panowania JKMści przykładem tam gdzie Prawo Salus publica y Ostateczność poprawy Sprawiedliwości nienadała Respektu Nayiaśnieyszy Pan żąda od przytomnego Senatu rady iakimby sposobem tranquillitas Oyczyzny y publiczne szczęście za staraniem Pańskim zawsze Oycowskim mogła conservari.

2do Nayiaśnieyszy Pan iako ubolewa nad tym że wpadaiące swywolne Kupy w Granice Kraiu Polskiego infestuią tak z Zacnych z Senatu Sentymentow życzy wziąć mensuras iakimby sposobem temu zabieżec ile ex parte Rossyiskiego ~~Woyska~~ Państwa wyszły surowe Ordynanse do Znoszenia tych Rozboynikow przez Kommendanci Woysk Obudwuch Stron mogliby z Soba wzaiemnie agere dla Znoszenia grassuiących Haydamakow.

Zebranie Punktow niektorych Senatorow mowiących in Consilio Senatus

Wda Podolski

Senat iest swobodny nie niewolą żem postował na tym nieszczęśliwym Seymie złożywszy in manus Regias [illegible] niebyłem Prawołomcą, a ktorzy zerwali Seym Suplikuię WKMści za ten występek, abyś surowo z nimi postąpił.

Wda Mazowiecki

Nayiaśnieyszy Mły Krolu że polityka krotnie niedochodzą Seymy iedne, a drugie gwałtem rwą, są to Crimina Status żeby nieprzyszło ad eversionem Legum należy sądzić takich wszak masz Nayiaśnieyszy Panie władzę y moc, a tak kiedy na występnych będzie zawieszona Kara, to będzie y poprawa.

Szukaiące Nayiaśnieyszy Panie pograniczne Państwa stego WKMści tak iest dowodem Poseł Krymski należy ażeby WKMść także ordynował Ablegata, Ochota Wdy Podolskiego służenia szczerze Rzeczypospolitey wyciąga nadgrody, Ille fecit multa tu Ci fac Domine qualis magnus et potens.

Kasztellan Inowrocławski.

Kiedy Imć Pan Regimentarz Partyi Ukraińskiey niema skutku go Starania y niemoże uskromić buntow życzyłbym alienos quaerere Deos.

Kasztelan Czerski

Bom Praw Obserwantem wdzięczność łaski WKMści Seymy się rwą, Trybuty ustaią niewymieniam cuius est Imago do tey nieszczęśliwości wiadomo zdaie mi się wszystkim, Mane nobiscum Dñe a tak adversa quaeq ruent prospera succedent.

Xże Podlew

Tegoż Podkanclerzy W. X. Litt.

Na tak znaczne dolegliwości zapatruiąc się smutne rzeczy zapomiętałe stało się Matricidium w Królewstwie Polskim, Seymu nie chciano aby doszedł dla czego nastąpiło zerwanie. Supplikuię W. K. Mści, o Seym powtórny Extraordynaryiny y wydanie Uniwersałów na Seymiki Relationis. Oddalać Wyiazdu W. K. Mści wielce dla Nas szczęśliwy, a zaliż metus et reverentia Mttis utrzyma Grzechy tak rocznie na przyszłey Reassumpcyi.

Kopia Listu JW. Imć Pana Wdy Bełzkiego do Przeswię. Woiewództwa Sandomirskiego pisanego 1750 A°.

Szczerą y powinną ku Nayiaśnieyszemu Maiestatowi zachowuiąc wiarę, prawdziwą y nieposzlakowaną ku powszechnemu Dobru Oyczyzny obserwuiąc przychylność y miłość, osądziłem w tym czasie głosić się JWW. WWmm. MM. Panom, o którym ieżeli kiedy, tedy na nadchodzących Seymikach brać należy miarę do postanowienia przyszłego a tak każdym całe przypadkiem niedoszłego przeszłego Seymu oddywam się zatym JWW. WWmm. MM. Panom z powinnym Affektem y nieobłudnym przywiązaniem całkie w Sercu moim iest każdemu z nich na teraźnieysze zgromadzenie pełne uszanowania respektu y należytey Obserwy. A iako dostatecznie wiadomo mi iest że po wszystkich Woiewództwach Ziemiach y Powiatach wybór godnych znayduie się Ludzi radą przezornością y rostropnością naywyższe mogących wstrzymać y determinować Rzeczy tak przyznać należy Przeswiętnemu JWW. WWmm. MM. Panow Woiewództwu

x

176. Widziemy że przykładem pożądanym Umysłem iednostaynym y powszechną do tego Czynu raczy przystąpić Zgodą. Do czego Prawo y zwyczay przy teraźnieyszym pociąga Konkursie. Nie przekładam szkody y niepowetowaney Zguby że ta Jurysdykcya, Która delikatne y Istotne Praw y Prerogatyw naszych utrzymuiąc Przymioty utraciła przez ten czas oddawać pragnącym y szukaiącym Sprawiedli: wości Skutków swoich. Słyszemy y widziemy Trafunki a kombuby słusznie niepomiarkowane świeże y dawniey: że w Trybunałach Rządzenie się wykluczać y wyrzucić przynależało, tak my to w szczególności, cobyśmy czynić y mówić powinni wszyscy w powszechności. Ta tego chyba nie przyzna, kto nie chce widzieć y poznawać Sprawiedliwych Sędziów Sumnieniem y Godni: nością zaszczyconych spychaiąc Ich a swoie niewol: nicze gwałtownie y bezprawnie osadzaiąc Subiekta y poddaiąc pod Ich moc y władzę honor Fortuny, y Życia całego Narodu, y nie iako w niewolnicze tey samowładności po Trybunałach biorąc całe Królewstwo Jarzmo.

Trzymam tedy mocno po Przeswię JWW Panów Wiłkowie że wczuiąc tey Straty, Która w przeszłym Roku stała się przełożywszy (: równe uchoway Boże :) przed siebie Niebezpie: czeństwo, weźmie takowe Środki, któremiby dogodziło się y Honorowi własnemu, y pożytkowi publicznemu przez O: branie JWW Panów Deputatów, w których to być się mieści po winno co Bóg Sumnienie Prawo Sprawiedliwość y niewątpli we Obranie mieć chce. Wiecie y doświadczacie JWW Panowie

Ciałowe

iakowe w Trybunałach Paniuią inkonweniencye, że czego Wdztwo lub Ziemia nieustanawia, wolą y doskonałym u Siebie zezwoleniem, to Piotrkow przez interessowanie się dla swoich Okoliczności determinuie. Coż o praktykach Korrupcyi, y innych nieprzystoynych Zyskach, od ktorych każdy Poczciwość Kochaiący daleki bydź powinien. Ja z mieysca y przysięgłych Obowiązkow moich, przy złożeniu JWW. Mm Panom wszelkiey y powinney Uniżoności moiey, krotkie namieniwszy Reflexye, tuszyć będę że łatwo wszędzie do tey Jurysdykcyi takowych będziecie raczyli Ludzi, ktorzy swoią życząc właśnością, y własnym rządząc się Sumieniem nie dozwoluiąc się na nieprzynależyte (: ktore często myślą y zawodzą :) obietnice, promocye, y inne przyrzeczenia na iedyny Cel y Koniec obrociwszy się Sprawiedliwości Bogu Zasługę Oyczyźnie y Sobie Sławę, oczekuiącym rozsądzenia Obronę protekcyą y Słuszność przyniosą. Oddaię mnie zatym w szerokość Łaski Prześwietnych całemu Urzędowi zostaię z przystoyną Dystyngwowaną na zawsze Weneracyą.

Kopia Listu JO. Imc Pana Kasztelana Krakowskiego Hetmana W. Korony na Seymiki Deputackie pisanego d. 7. 7bris A. 1750tio.

Ostatniemu Seymowi Extraordynaryinemu ktorego szczegulna materyą ugruntowanie Trybunału bydź miało, ktoż mogł obiecywać tak niepomyslne zeyście, Ale kiedy Celem Jego naywiększym była Sprawiedliwość naybardziey Interessuiąca Stan Szlachecki przed tym tak wielce konsyderowany y respektowany, teraz zaś do tego przyprowadzony że niewierząc ażeby ktoż kolwiek z zebranych iuż y wiadomych tylu Godnych ze wszystkich trzech Prowincyi Posłow znalazł się zdatny ad fasces directionis, wprowadzono ex Senatorio Ordine Posła ustro promowowanego na powtornym Seymiku kilko dniami przed Seymem w kołku czyli w kilkunastu Osobach obranego omni conatu laski pretenduiącego, y u silney promocyi zażywaiącego, co iako było z krzywdą et cum summo praejudicio Stanu Rycerskiego, tak żaden z dobrze rozumieiących y żarliwych o całość prerogatyw tegoż zacnego Stanu nieznalazł się, a żeby ten wynaleziony mimo domniemanie się rady przytomnego pod tenczas Senatu et ministerialis Proiekt miał approbować, Dla czego y Ja mogę się z tym zaszczycić iż pomnąc dobrze na wzięte w tym Stanie pierwsze początki Elevationis do Senatorstwa ale nie nadrowność niemogłem tylko z wspoł Braią czuć tę dolegliwość niepomału urażaiącą Stan Rycerski y ostatni prawie wydzieraiącą mu zaszczyt iże niewiedząc żadney takowey ktoraby hanc novitatem wyciągała potrzeby, Poniewaz iezeli szło o to a żeby explikować się cum sensu suo można było zdania swoie w Senacie opowiedzieć, y nierzucaiąc Krzesła radą swoią wspierać Stan Rycerski Iezeli zaś przez pretensyą zwierzchności super Ordinem Equestrem; należało wprzod reflektować się nad tym żesmy wszyscy rowni, y że taka prezumpcya obrażaiąca Stan Szlachecki y przykład niepraktykowany niemogła być tylko sprawić in suspicaci libertatis amore boiazn ulterioris Novitatum ktorych Przodkowie nasi tak mocno wystrzegali się y Nam też ostrożność zostawili Mogłoby się takowo wprowadzić

iże

x

/: Iż kiedy in hoc corrupto saeculo magis praejudicatis quam Legibus regimur / Żeby na Każdym Seymie Senatorowie wyzuwszy się na ten tylko czas z godnosci swoiey pretendowali zawsze Lasek Seymowych. I tak na cożby się zdało wzywać assistentiam Ducha Świętego in libera Electione Marszałkow, Kiedy mamy takich Ktorzy in omni Subsellio chcą dysponować wotami naszemi, y ktorzy bez względu na wolne Prawa o wolnych Elekcyach napisane chcą nam przepisywać takie obierania iakie się Im podobaią, y ta iest rzetelna przyczyna niedoyscia Seymu a że dali być w tym wszystkim ustaiony Koniec, oto ten a nie inny że wnoszono sobie łatwo, iż przymuszeni dobrze rozumieiący niedopuscic Krzywdy czy nie Ordini Equestri mieliście opponować, y przed Nayiasnym Panem oczernionemi zostać iakoby rwali Seym. Niech zatym Każdy sądzi ieżeli wynalazszy takich Proiektow do utrzymania niepodobnych sami nieszukali, a żeby ten Seym irrito rozszedł się eventu, Ktoren przez dobry porządek byłby Im pewnie zabronił rządzenia się prawie despotycznego we wszystkich Magistraturach Upadek niedawnego Trybunału Ktoren gwałtowne rozerwały Intrygi, Nie trzeba abym JO JWW Panom opisywał, nietylko My Obywatele tego Krolewstwa ale cała Europa iest dostatecznie informowana, że się kilkun Osobom niepodobało, a żeby ktoś z ktorych przychodził na tamto mieysce obrany bez Ich domieszania się. Dla tego decydowali de sorte takiey Magistratury, a żeby satius niebyło Trybunału

niżeli z Imienia moiego miał kto zasiadać lubo nie spodzie:
wamsię żebyśmy zasiadaiąc po tyle razy na tych mieyscach
na wdzięczną sobie niezasłużyli (: przez utrzymywanie
ile z nas być mogło Sprawiedliwości :) Pamięć.
Zatym zepsuli wspomniony Trybunał, ci go rozerwali
którzy przez gwałtowne usiłowanie przywłaszczyli się y w każ
czasi wprowadzać do niego po większey części Subiekta
nie od Wiatów obrane ale sobie upodobane.
Teraz zaś kiedy przychodzi Czas Prawem opisany obrania
Deputatów stawiam się y Ja w wspaniałym zgromadzeniu
JOJW WWMM Panów z usilną prozbę moię, a żebyście dla po:
dźwignienia tey upadłey Sprawiedliwości, a w niey nachy
lonych naygruntownieyszych Praw Oyczystych, raczyli obrać
wzbudzeni Miłością Oyczyzny y Sprawiedliwości świętey
Viros plenos probitatis, Equitatis, et indifferentiae dla ia
kich kolwiek Osob.
Dacy albowiem obrani Sędziowie per non coinquinatas Con
scientias et privatam integritatem, sami będą Korrektura
depravatae Justitiae. Ztąd zostanie Jm Honor y wieko po
mna Sława że upadłą Sprawiedliwość tak wielcy ludzie
ad pristinum reducent Statum, et expectationis ac pro
speritatis publicae staną się Restauratores, ruguiąc z tey Świąt:
nicy y zagęszczone Krzywoprzysięstwa. Co pro realitate
mea wyraziwszy oddawam mnie Braterskim Affektom y
Jestem z nieskończonym uszanowaniem.

Votum JW Jmć Pana Modlibowskiego Kasztelana Między
rzyckiego na Senatus Consilium w Warszawie A° 1750 d. 25 Augusti.

Żal uniwersalny nad Inakcyą Seymów naszych widzi in evidenti Jż
niemasz żadnego Sukkursu któremu by malewolentia ludzka nie

trudnie

za

trudniła effektu. Byłem dotąd tey Opinij że wolnosc nasza chwalebnie poczęta długo dobrze praktykowana teraz rządząca się ab usu mobilis Arbitrij, stanowszy iuż na nayuyższym dyssolucyi wnętrznych Stopniu, niemiała y niemogła plus ultra extendi, ali że i znowu dawnych pełna iescze Recydyw novo Civitas Nostra morbo laborat z tak wielką do własney zguby Inklinacyą y naturalną Konwersacyą miłoscią. A Kogoż sensibilius martwi ta interna malignitas ieżeli nie dobrotliwe W.K.Mści Serce y niezfatygowaną w każdych Okolicznosciach obecnosc Iego kogo nayniebespieczniey afficit ieżeli nie całą Rzecz pospolitą reprezentuiącą Corpus sterile et inanime, rządko szczęsliwe zawsze niebespieczną nigdy żywey niemaiącą Impressyi Upadku swego. Nie kommunikował nam Pan Bog prawda Libram destinationis ex Causis distantibus examinuiąc iednak po Ludzku przyczyny tey fatalnosci nieznayduię u Siebie inszych tylko originale peccatum niespokoynych Sessyi y Prywat. Odmieniła w Nas wszytkie Sentymenta Kompassyi nad Oyczyzną privata utilitas, niekochaiącą Dobra pospolitego bez pożytku ani unikaiąca nikczemnosci z pożytkiem, Zasypiamy w Pokoiu na Oycowskim W.K.Mści Tronie tak głęboko że nam się y niesni o własnym Ratunku nieczuiąc y dotkliwych Niebespieczenstw. Seymy bez rady Prawa bez Exekucyi Prokuracya Rzeczypospolitey bez Rządu prezentuie Nas Swiatu tanquam Peregrinos et alterius Patriae Cives. Ta difformitas votis natura Im daley tym barziey alteruie Statum, y podawa Go in victimam inpertinentiae. Expendat tylko wieku naszego Iudicium że Czternascie Lat po ostatnim panowania W.K.Mści Pacificationis Seymie, Ubi sunt Dies Nostri, Wiele że Seymow Ordynaryinych nie niedochodzących zawiodło expektatywą publiczną, tak dalece że teraźnieyszych Seymow Akcydentalne Konkluzye nic inszego nie są tylko fortu

itus Principiorum Concursus, a ieżeli Seymowe Konkluzye dysponuią:
ce Administracyą independuiącego Królewstwa obligowane za
dzie o swoiey Prowidencyi, dependować maią a Casu fortuito et
momentorum Arte, a coż to za Status inperceptibilis, może
być u naydoskonalszego Legislatora demonstrabilis et defini
bilis, może in tali Statu Honor Narodu, Bespieczeństwo swobod
et fructus consiliorum, niemasz rady niemasz pomyslnych suk
cessow, widziemy to w Konsekwencyach. Upadł impracticabi
li Casu Trybunał roczny Koronny, y z nim Sprawiedliwość,
Którą etiam Gentes sine numine colunt zatamowany Kurs
tey Namiestnickiey Prerogatywy, a ieszcze stante vita Princi
pis, Który tylko z wzgledu cessare vacante Sede in Signum
extincti Principis, upada w swoych fundamentach cała Rze
czypospolitey facies z przezornych złożona Reguł, same
tylko infimi abusus extollunt Caput, sprzeciwiaiącey się pod
piętnym wolności imieniem directe pierwszey Jey Instytu
cyi. Że wszytkie in corpore politico vulnera traktuie lenitas
Naywyższey WKMci powagi suspensa manu. Złożyłeś W.M. Panie
ad Casum niedoszłego Trybunału Seym Extraordynaryiny słuta
dasz znowu ad Eventum Seymu niedoszłego Senatus Consilium
fine et voto nie przyłożoney do szczęścia publicznego Sp:
plikacyi Exponuiesz Nam WKMść w propozycyach swo
ich motiva et media do których gdy ja z mieysca mego
przystępuię z attencyą, przyznawam się z Submissyą
że nieumiem zgodzić dobrey Rady cum Cultu z tych
preiudikatow. Mam Directorem intrinsecum obowią
zane przysięgą Summienie, rozumiem że zadosyć uczy
nię obligacyi moiey, gdy wyrażę co z Instynktu Jego sen
tio.

tio, rzecz iest innegabilis, że bez Ordynaryiney Rady y Sprawiedliwosci, wszystkie irregularne Ratunki są slepym Azardem, y oczywistym Zawodem, pro indicatum przeszłego Trybunału fatalne, iako całą Rzeczpospolitę attonito exemplo privat definitiva Sententia, tak in ordine niewzruszonego ubespieczenia w swoiey exystencyi Zostawać musi w suspensie do następuiących Seymow, obstante Trzech Stanow activa inexistentia in praesenti sama go tylko Obecnosc WKM in Regno utrzymać, et ad naturalem Cursum powrocić może, Manutencya y Redakcya Seymow, abstracte et confuse agituiących się ad statum vere libertatis et usum inalterabilem iest Obiectum nayprincypalnieysze. Niezyczyłbym albowiem nigdy sobie pod panowaniem WKMci iako pod exemplarzem wszystkich Chrzescianskich Akcyi widziec Rzeczpospolitę votis tylko beatam, supponuię że narod nasz wolny zostaiący tak długo in Passivitate aspirować będzie do tego Zbawienia ktore iest incompatibile cum vitijs, Jnaczey zdałoby się że Rzeczpospolita longa prescriptione nierządu, ma nietylko privilegium obstinationis ale et legem positivam żyć y konać bez ładu y poprawy, ieżeli Praw na to niema, a żyć chce promowuię tym smieley ad Ius Maiestaticum WKMci, Drugi Seym Extraordynaryiny specifice ad constituendum intransgressibilem Ordinem

Seymowa

x

184. Seymowania et abrogationem omnium Actuum illicitos, bo regularnie qui vult media vult finem. Nieustanna wbezbronne Ukrainy Granice Haydamakow Inkursya godnych całego Swiata exterminacyi musi być in Parte umartwieniem pochodzącym z dopuszczenia Bo:skiego, et denegata coequatione, non obstat iednak tak publiczney Animadwersyi cuncti Gens una sumus. Bywało in Arte Woysko Ukrainskie ad defensionem tamtego Kraiu, teraz in sulto statu przy szczupłey Liczbie Woyska niemasz inszey rady tylko aby Posesores Incolae tamtych Włości radzili o swoiey Obronie Jakne Panowie Starostowie pograniczni ad monitione WKMci

Kopia Listu pewnego de Dato 17 9bris 1750 pisanego

Wola y rozkaz Panski JWo WMMPana Dobrodzieja do naznaczonego mi czasu wymiaru, trzymać mię będzie w Krakowie, gdzie in fido Obsequio odbiorę Tabellam Rozkazow Panskich. WMMPan Woyski odkrył mi cortinam Rerum w Uwiadomieniu mnie Łabowey Sprawy, ktora attonitum czyni mnie y każdego rozumiem in libero votandi et sentiendi Jure et Arbitrio żyiącego że za prawdę przy prerogatywach wolnosci y rownosci ascetycznym wymowioną Duchem, ciało o niewinney Pana myslą głowie, a że za Domina Furia spodziewam się nad wolną głową nie weźmie gory, pamiętać y ja o tym intimius będę, aby Człowiek tak godziwy in Sacrificium wystawiony non cedat Victima w okrucienstwie natężoney Zemscie, y trzeba to pokazać że beatior Vox Jacob quam Manus Esau, teraz w przybyciu Panskim superos Hospites oczekuię, Ktoremu verrendo Scopis humum tym przedsłę gotuię drogę, pisząc się w wiernych dozgonney Applikacyi Obowiązkach JWo WMMPana Dobrodz. nayniższym Podnożkiem Etc.

Kopia Listu pewnego de Datt 24 9bris 1750 pisanego

Utraciwszy Lumen Oculorum Panskiego JW Wm Mcipana
Dobrodzieja Oblicza wdole, Zostałmisię okropny po
miłym dniu Mroku singultus, a rzeszą querelæ,
Ktorey złey piora wycisłam Żałoby, że mię wod:
ległych naywięcey cieszyć będzie mieyscach, że Pan:
ska Łaska y pamięć dosięże mnie; Ja zas Żale per
Jntensionem iako y extensionem wiernie obowią:
zanych myśli Panskiemu inmixus Sercu pendebo
a Nutu w Wykonanych powinnym posłuszenstwem
Rozkazach JWWmMcipana Dobrodzieja nay
niższy Sługa. Etc.

Kopia Listu pewnego De Datt 3 Xbris 1750 pisanego

Wyrażam z moią passyą, nie wobfitym Słow dostat:
ku, a że wszczerego Serca wyrażeniu, Że w jakim
Stopniu Zdolnosci JWWmMPa Dobrodz iest u mnie U:
kontentowanie, w takim z przyszłym straty Jego wi:
dzenia przyszłe umartwienie, Szkody Oczu moich
profit Zastąpi Ręki, Ktorą w Zapisce dozgonnych
Obowiązkow sięgam do Rąk WmMSPa Dobrodzieja ta wier:
nym oddalonego Ministrem, szczyre otwieraiącym My:
śli, ta mowy Jnstrumentem odległego, Ktora dobre
usiłu

usiłowanie, usilne w Akkomodacyach pragnienia sta-
wia na Offiarę w Konspekcie Pana. Nad cierpliwo-
sią Nogi JW WMć Pa Dobrodzieja Zubonszenia Mnie ser-
decznie bolie, a iako nie masz nic pod Niebem dale
trwałym ubespieczonego Szczęsciem, do czegoby przy-
tere przypadki niemiały Interessu, ale Która
Ręka kłotliwym razi Uciskiem, taż sama sowi-
cie darow obfitych nadgrodzi JW WMć Panu Dobro
Szafunkiem. By Ja w tych Dniach Ręką dotknię-
ty Boską w znacznym Bydła padnięciu znoszę
wielowładną nad sobą wolę. etc: a teraz przy-
upadnieniu do Nog Panskich JW WMć Pana Dobro
piszę się w wiernych szczyrey Akkomodacyi
Obowiązkach z nayguębszym Uszanowaniem
JW WMć Pa Dobrodzieja nayniższym Podnożkiem etc

Kopia Listu pewnego de Dato 1. 9bris 1750 pisanego D

Kiedy mi wcale nieprzyszło pozyskać tego Szczęscia, wła-
snie per Investigationem viam Ejus widzieć JW WMści
y przytomnie uwenerować Jego, czegom sobie życzył, aby
Wiazd Syna mego na Stwo Chełmińskie zeszłowym przy-
byciem swoim condecorare raczył, wypełni mi to prae-
sentibus in Officio Pióra przychodzi, upragnione Chęci
moie Kontentuiąc prawdziwym uwenerowaniem WMć Pana etc:
Mnie zas takowa Uczynnosc ktorey gdy uznam Skutek nieskonczo-
nym in mo dabit colligacyom do ktorych znać mię zawsze będę indesinenti
Cultu JW WMć Pa Dobrodzieja etc:

Kopia

188. Kopia Listu pewnego De dato 20 7bris 1750 pisanego
JmćPan N.N. obrany Legitime Deputat na Trybunał nastę
× piący gdyby iakowe ex improviso miał mieć przeciwności
proszę y obowiązuię WmćPana naszą znaiomey spodziewam
się przyiaźni moiey ku WmćPanu ażebyś dexteritte sua
raczył mu być utilis do uprzątnienia wszelkich prze
szkod. Za charakter upewnię mogę że non praevaricabit
w powinnościach Funkcyi swoiey mnie zaś partykularnie
potrzebny będzie ad manutenendam Justitiam w Spra
wie wiadomey z JPn MM. z którey okoliczności co insu
per pomieniony JP. Stolnik doniesie ustnie WmćPanu
proszę abyś miał w przychylney Attencyi, a o mnie
zawsze był zupełney wiary żem iest całym sercem
WmćmuPana &c

Kopia Listu pewnego De Dato 14 9bris 1750 pisanego
Nogi JW WmćPa Dobrodz. całuię za Dobrotliwą pamięć dzię
kuię y Łaskę, daszże się Protekcyi pamięci affektowi y
Łasce Jego polecam abyś Mści Kochany Dobrodzieju JO
JPa Hetmana Dobrodz. mocnemu oddał mię Respektowi
y osobliwey Łasce, że gdy ja od początku usług JW
WmćPanu Dobrodziejowi mych prezentowanych znam
się być ad ultim punctum JW WmćPana Dobrodz.
nayniższym sługą &c

Kopia Listu pewnego de Datt 28 7bris 1750 pisanego

Do tey Łaski y Protekcyi JW WmćPa Dobrodz. Ktora mię zwykła partykularnie wspierać y trzymać nie radbym się uciekać, gdybym tylko dowodami przychylney ku sobie łaski JW WmćPa Dobrodzieja nie był ukontentowany x niewstrat w tey iednak nadziei czyniąc odezwę w zwykłym uszanowaniu y Weneracyi JW WmćPa Dobrodzieja upraszam uniżenie ażebyś przychylnym y nieodmiennym Interessowaniem się za mną raczył dodać tym mocnieyszey Interpozycyi im mię więcey dobroć Jego manutenencyą Łaskawcy swoiey. Mam sobie przysłaną Assygnacyą JWJP Podskarbiego Dobrodz. y niże tkwym co wskurał, szukam u JW WmćPana Dobrodz. Promocyi Interessu moiego do JKc P. Kuchmistrza, abę dąc pewnym nieodmiennego skutku w spodziewaiącey się Satysfakcyi nie zostanie mi tylko powinna Obligacya wyznać to zawsze żem z nieskończoney na olekogniaya. Pariter Supplikuię powtorę o tę ieszcze ktora do dawnych obowiązków nowy przyda, ażebym do życia moiego zostawał na każde zawołanie Uniżonym

Kopia Listu JO Xcia Jmci Wdy Wileńskiego Hetmana W. X. Ltto do JWJPa Stty Oświęcimskiego de datto 26 9bris 1750 z Zołkwi pisanego.

Jako z Instynktu nienaruszoney między z JW WmćPanem przyiaźni ktorą się glorior ad satisfactionem y gusto

x

190. y gotowem zawsze wielkie Ukontentowania amico JWWMćm Pana manifestare pectori, tak tychże motivo obowiązkow liczę u siebie pro summo solatio szukać proz:vamine Fatalnych Smutkow de dolendis fatis Syna mego starszego a konca niemaiących umartwieniach moich znagła przypadłey cięszkiey Indyspozycyi Zdrowia mego, nalezytey Kompassyi w Przyiacielskim Sercu WMćm Pana, co mu tak in Confidentia donoszę, żem iuż był prawie bez nadziei dalszego życia, tak mocną przyciśniony będąc Chorobą w Łużku et ferali ictu przerażony, a że iuż za Łaską Pana Boga poczynam pomału convalescere, plenus spei że mi daley ieszcze żyć pozwoli, do wypełnienia szczerym Sercem omnium nutuum WMćPana, iako y ja uznaią dowod wtym Łaski Jego dla mnie, żeś Żydowi Boruchowi Kupcowi memu Żudkiewskiemu protekcyą swoią dać raczył, za ktorą iako nayuniżensze moie wyznawam podziękowanie, tak też enixe proszę WPana ażebyś y dalszą Łaskę swoią Onemu do pozyskania wszystkiego prestare raczył. Obowiąże mię y to multis titulis ad promerendam Łaskawey Uczynnosci WPa iako piszącego się sincero Corde et Voto JW WMćPana Sercem Kochanego Brata szczerze życzliwego y uniżonego Sługę M. X. Radziwiłł WWXL

+

x

Kopia Listu Instancyalnego de Datt 27 7bris 1750 pisanego 191

Tak się spodziewam że List moy zastanie WmMcPana in Urbe Justitiae, tam to mieysce Refugij do ktorego cisną się wszelkie desideria, a że magna negotia magnis egent Adjutoribus, tak ja Instancyą zanoszę do Affektu WmMcPana za JPanem N.N. MmMcPanem, Chudy Pachołek adverso sibi fato do żadnego intra sphaeram Regni Kawałka dociśnąć się nie mogący, przynaymniey hanc tenuem sortem Komorę Zmigrodzką mogł odebrać z dobroci WmMcPana wielce proszę abyś mu raczył być benevolus, y uczynił gratiam veniam precanti, wielkie y wspaniałe serca, maią prostrationem pro Tropheo, znasz to WmMPan sam co Geniuszowi Jego ad genuinum Simbolum służy, racz że nec meminisse offensarum, przed Bogiem y Ludźmi zasłużysz Rekompensę, y wdzięczność, Ja zaś zostawam amore et veneratione JWWmMcPana Dobrodzieja życzliwym Bratem y Uniżonym Sługą

Kopia Listu winszującego Nowego Roku

Z powinną Rekognicyą inamplexum Moy JmwMcPana 4
Dobrodzieja ściągaiąc Rękę moią, circa Revolutionem Roku Nowego do ustawiczney życzliwości moiey, aby Pańskiey Votis et fortunae pełnotą Dobrodzieja nec metas rerum

nec tem

192. nec tempora ponat. Łączę partykularną Apprecacyą niech ten Rok Fascibus et Fascijs JWWMci Pana Dobrodzieja Obligowany pareat skuteczną w pomyślnościach Satisfakcyą Drogie y potrzebne in publicum Zdrowie w niezamierzone Lata w zupełney konserwuie czerstwości oraz z nieustanną Usibus et Obsequijs Obligacyą piszę się JWWMci &c.

Kopia Listu Winszuiącego Natalis JMci Marszałkowi Tryb.

Każde motivum które tylko Zaszczytem moim bydź może chętnie in venerationem JWWMci Pana Arripere pragnę. y gdy czas sam Cursum universalis Solatij przywracaiący, ad intima JWWMci Panu pobudza mnie praecordia Życzę ażeby Dextra Infantis Zmocniła Rękę JWWMci Pana ad portandam Virgam Directionis dodała Sił y mocy ad sufferendos publicos Labores, który in eo voto zostaiąc, Siebie Samego y Sprawki moie iestliby iakie ad Aram Justitiae JWWMci Pa przypaść miały rekomenduię Łasce statecznej Jego y Jestem z zwykłą Obserwancyą JWWMci &c.

Kopia Listu winszuiącego honoru iakiego oraz y Swiąt.

x Cieszę się niezmiernie z tego że Status JWWMci Pa corresponduit Votis Publicis, kiedy sciągaiące się Myśli Jego ex vigilanti Sollicitudine ad Obsequium Oyczyzny z Sali[illegible] ta Sukcessem do iakiego mu sprzyiaiącey Życzliwe potrzebuią Vota, u wszystkich niemoże bydź tylko optimum Om[illegible] et plausi

Lice

et plausibile, tak chwalebna Reputacya WMćDakow ktorey zawsze zostawali Antecessorowie Jego, y w Niego razem cum Karwico za naypierwsze Mość Dziedzictwo Wlali Sanguine. A iako słuszniejszego doznanych Przyiaźni niemasz Szacunku nad powinne wdzięczności Oswiadczenie tak przyłączam y Ja Życzenia moie od Natury y zwyczaiu Następuiącego Czasu Natalis Domini Uroczystosci ad fervientia licznego Powinszowania WMćDzi Studia, Życząc cum Nascituro Naturae Arbitro Fortun, y Szczęśliwości in numeros Partus, aby WMćmDa prowadził cum Anniversarijs Temporum Gaudijs w Zdrowiu y Sukcessach ad seras aetates czego Cordicitus Życzę zostawam WWMćDzkie

Kopia Listu Winszuiącego Natalium Xti

Z tey Obligacyi, ktorą na mnie suaviter imposuit Łaskawe JW WMćDa ku mnie Serce, wziołem sobie za Punkt Powinnosci, złożyć mu uprzeyme Powinszowanie, Zbawienney Swiąt Bożego Narodzenia Rewelucyi, Życząc dzeby Verbo Incarnato cui omnia parent, Godnym JWWMćDa Zamysłom, et Supremis Jego teraz circa Justitiae Oraculis, korrespondowała Omnis Benedictio Caeli, w iak nayszczęśliwszye Nowego Roku decursus, in plena zawsze Zdrowia Jego Valetudine, ad fulcrum Oyczyzny, y ad Solatium prawdziwych Sług, między ktoremi znam się być singularissimo Voto et Veneratione. JWWMćDa

Kopia Listu Winszuiącego Natalium Xti.

Z tym którym ferar Obowiązkiem prezentuię się Panu Mo-
ściemu z głęboką Submissyą imbuendo Życzliwe Apprehe-
cyi JW WMCi Pa Dobrodz Vota, Życzę a Neo nascente Sol
Benedictiones et prosperitates, ile kropel z Potoków
łez Niemowlęcych kuzyć się mogło, aby te z lewały się
na Prześwietny Dom JWWM Pa Dobrodz wieczne wielbi, ut pro-
speres inter prima Sidera Tey Oyczyzny Sercem Życzę.
Siebie zas samego Zasławemu Respektowi Pańskiemu
y Pamięci oddawszy Jestem Etc.

Kopia Listu Winszuiącego Natalium Xti

Choćby mię y okoliczność Czasu Narodzenia Jezusa
do tego niepociągała, szczerość by przynaymniey ykle
ko moia ku Osobie Jego przymuszała, żebym Fortune
Lipsimos Solis Justitiae Dies, którego Domowi Jego
illucere powinne. JWWMCi Panu powinszował, Życzę
aby raz na zawsze Zapalone praeeminentiis Poranku
do nayżyższych doszli Godności Południa, Żadnego
Przeciwności nieznaiąc Zachodu. Co wyrażiwszy tener-
rimo Cultu Zostaię JWWMCi Pa Etc

Kopia Listu Winszuiącego Nowego Roku

Wykroczyłbym przeciwko Obowiązkom Powinności U-
moiey, gdybym in renovatione Roku niemiał ponowić u
Nog JWWMCi Pa Dobrodz professionem Zeli ardentissimi,

który

Ktory znam w Sobie zawsze o cale naypomyślnieysze
Jego Sukcessa. Przyimiy że tylko JWWMći Pan Dobrodz
do mnogiey Liczby Obligowanych Sobie z tą zasła
wosię z ciągą za gorliwością wyznawam że,
pragnąc aby Rok ten był zadatkiem nayszczę
ślego JWWMći Pana Dobrodzieja in beatitudi
ne Terrestri uszczęśliwienia mnie przeto
pozwalaiąc pożądaney chęci pomnażać nie
skończone dla niego Applikacye y wyzna
wać zawsze żem z nieżmazanym Tytułem Etc

Kopia Listu Winszuiącego Nowego Roku &

Czego Osobą dopełnić niemogę tego Sercem yszcz
zliwem Chęciami ściągam adimplere w uprzey
mey Expressyi mego Affektu ku JWWMćiu
Dobrodzieiowi na powinszowanie szczęśliwie za
czętego Roku. Wiem że niebrakuie memu Dobrodz
ieiowi tak Kochanemu y miłemu w Oyczyźnie Conci
vi na Obfitych Życzliwościach, iednak y Ja z
Affektu mego Votis vota życzę non intermitte ży
cząc Sercem abyś ten Rok zaczął w zdrowiu Czerstwym
y pomyślnym Ukontentowaniu ad Usus publicos y pod
porę Oyczyzny et Solatium dla Nas wszystkich JWWMćiów Dobro
dobrze sprzyiaiących, a partykularnie mnie Etc

196 Kopia Listu Rekommenduiącego Sprawę Deputatowi

Przysłał mi tu JmćPan Wda Mazowiecki przyłączone O:
pisanie Sprawy JmćPa Dzinki Pisarza Łomzinskiego
go, żądaiąc po mnie, abym ią Rekommendował Ła
ske WmćPa, będąc persuasus o sprawiedliwych Ław
ske Sentymentach WmćPa oddaię y ten Interes Zwy
kley Jego pro satisfactione Justitiae manutencyi
oraz przy upewnieniu nieodmienney moiey dla Wmć
Pa Przyiaźni, piszę się pleno Cultu et Voto WmćPa

Kopia Listu do Benefaktora oddaliwszy się pisany

Jeszcze z tego mieysca z ktorego iutro nieochybnie wy-
bieram się w Podroż nie mogąc czołem u Nog JWmć
Pa Dobrodz. Ręką Nayniższey Submissyi moiey czynię
wyrażenia, y gdyby ta moie słowami być mogła, abym
mimi wierną żalu mego z tąd że dzielę się od Usług Pan
skich uczynił Expressyą w prawdzie zatyśbym Jey.
Cieszy mię iednak, ta zawsze iednostayna nademną
Protekcya JWmćPa Dobrodz. y dufam Jey, że mnie ta
Interrumpcya nieuczyni potym pośnieyszym w Sercu
JWmćPa Dobrodz. ale torem Ewangelicznego Gospoda
rza in Vinea Usług swoich cum Actu Laborantibus do
równego Łask swoich przypuścisz Uczęstnictwa.

Zonay

Że naypierwsze u mnie będzie staranie, abym z każdego Miejsca na ktorym znaydowac się będę od Ciebie Literę moię w tym szczęśliwszą sądząc, stawiał ja przed Obliczem Pańskim y oddawał się Protekcyi Jego. Inaczey quem sine te cogor vivere cogor mori, z tym Pisaciem y być quousq non consumptus Corpore totus ero nieprzestanę Uniż. Sł.

Kopia Listu Winszuiącego Natalitiis Xti

Że mi nie przyszło przy moim wyieździe z Siotkowa upaść do Nog WMćPa Dobrodz. teraznieyszą te compleo expressyą, oraz nadgłaszam się cum votis Świąt następuiących Natalitiorum Domini Życząc a Stec nato Renascentem Czerstwego Zdrowia swego odbieray WWMćPan Dobrodz. Vigorem niezamierzonych Lat diuturnitatem, y przy nay pomyślnieyszych Succesach semper Hilarem fortunae diem Sam się Pańskiey oddaiąc y przy przypominaiąc dobroci wyznaię constitutum moie żem potąd poki non marcescet Życie z wiernością y uszanowaniem Naypowinnieyszym Uniż. Sł.

Aliter. Kiedy skrzywdzonym w Szczęściu być się sądzę przez niesposobność złożenia u stop WMćPa Dobrodz. osobistego powinszowania elapsar Festi

vitatum

190 vitatum, zaczym pensando to nieszczęśliwość uprzeymie wierney Rekognicyi w Zimach niegodnych powinney Czynię expressyą od Nowego Roku w niezliczonym Nestorowych Lat przeciągu JW WMSci Dobrodzieiowi Quilibet Annus et geminis hora fluat mensis fundatur Obrizo, y tak iest nieskończona nayglębszych Adoracyi y wdzięczności moiey Obligacya terminos nec Littora ponens przy którey Jestem JWWMSci Dzie

Kopia Listu winszującego Patrona Sgo Adama

Zawsze to u mnie in desiderijs cieszyć się widzieć JW WMSci Dobrodz. y być ad nutus Jego a tym bardziey gdzie Życzliwość Serca przy Imieninach wyrazić przynależy radbym to in Persona wypełnić, ale odległość mieysca tamuie ochoty usług, więc tylko za Liter Expressyą oswiadczam intima Cordis vota. Widzi każdy JW WMSci Dobrodzieja re et nomine Adama pierwszego Człowieka do Prac y Fatyg ustawicznych dla Świata Polskiego, in sudore vultus zażywaiącego Chleba, contribuat tak za Cyrkumstancyą Czasu gdzie przy Imieninach JW WMSci Dobrodzieja zaraz oritur Sol publicae Nascens Deus, zastawszy Go in Subsellio Vicarie Potestatis w Oyczyźnie naszey, aby iak naywiększe Sami benemeritorum Obfitości, iak naypierwsze Honorow y Pomyślności fructus swoią mnożyło JW WMSci Dobrodz. Operacyą, y tym się cieszy

szyć wiek naydłuższy pozwoliło Lato. Sądzi ku
kończę Jubileusz &c a teraz tym kończę że iestem &c

Kopia Listu Rekommenduiące Kawalera

JmćPan Siemieracki Namiestnik Znaku Pancerne-
go JP Chorążego Przemyskiego z Imienia, y Urod zna-
komitych Godny Kawaler, szukaiąc tego dla Siebie
Szczęścia być Sługą WWMćPa, a dozgonnym
WJPanny Skarbnikowny Przyiacielem, Lubo się
z tym szczyci, że Intencyonowane Jego Zamysły powol-
nym WWMćPa koronowane Respektem, Obowiąz-
kow nierozerwanych Chiroglifik w Zaręczeniu da-
ły, atoli iednak dla tym większego utwierdzenia
w nienaruszoney Łasce Jego, Ile z racyi ultro napie-
raiące się Konkurencyi JmćPa Manieckiego, szuka-
iącego Rekommendacyi, niektórych Jchmciów należących
do Imienia WWMćPana, któraby mogła iakową uczy-
nić trudność, szuka moiey w tym punkcie Inter-
pozycyi, y kiedy się Interessuię za tymże JmćPanem
Siemierackim WWMćPanem, spodziewam się że w
Łaskawym Sercu Jego iakowoż kolwiek Znaydę kon-
syderacyą, na którym fundamencie usilną moię za-
noszę prozbę, ażebyś nieuważaiąc na żadne Insulta
któreby ab adverso miały przypadać, Stateczność

Łaskę

taskawego serca y Respektu swego dla tegoż JmćPa
Siemieradzkiego swiadczyc raczył, upewniam że
non in sterilem glebam rzucisz ziarno Łaski swoiey
gdy zupełną Deklaracyą swoią do skutku nie
odwłocznego przyprowadzić zechcesz, y spodzie
wam się że ten Kawaler a primordiis wzmagaiącey
się w przyzwoitey Applikacyi swoiey, nie omyl
ny profit dla WmćPa Usługi swoich przyniesie.
Iterando zatym prozbę moię Jestem niezmazanym
Tytułem WmćPa Dźe

Kopia Listu Instancyalnego

Jako a teneris szczycę się bydź prawdziwym Sługą
WmćPa Dobrodz, tak szukam tylko Sposobnosci y po
dających się Okazyi, ktoreby mogły o moim szcze
rym, a żadney odmianie niepodległym zostać Przy
wiązaniu ku Jego Osobie, z ktorych miar pochodzą
ca wielka moia Ufnosc w Łasce WmćPa dysponuie
mnie do poufałego w usilney Prozbie moiey Rekur
su, ktory gdy przy wyrażeniu powinney Jemu Obser
wancyi zanoszę za JmćPanem N. wszelkich znako
mitych Cnot Czcicielem, a moim Partykularnym Przy
iacielem, ażeby post Ascensum JmćPa Starzew
skiego na Pisarstwo Piotrkowskie, mogł z Władzy y

Protek

Protekcyi Jego Regencya gaudere Ubietunsky, śmiele upewnić mogę WMści Kochany Dobrodz. że non in sterilem glebam rzucił Ziarno łaski swoiey, gdy tego Godnego Człeka ad hoc gerendum munus przypuścić raczyłeś, y spodziewam się że iak tylko łaska Jego przystąpi, a primordijs wzmagaiące się w przyzwoitey Applikacyi swoiey nieomylny profit dla WMci Pana usług swoich przyniesie. Słowem że tegoż JmćPa Sokołowickiego Skarbnika Rawskiego z całym Jego Jmieniem do nieśmiertelnych pociągniesz Obligacyi, mnie zaś w dozgonnych wdzięczności zostawisz Obowiązkach, w których bez naruszenia zostawać pragnę. Ile kiedyś się tak Jnteressuię iak za Sobą samym, ufać mi każe dobre Serce Jego, że iakbym na Sam Skutek łaski WmćPana patrzał, ktorego Abiteracyi co momentalnie y niecierpliwie wyglądać będę, co wszystko razem z Sobą w nieodmienney łasce y Żywey Jego lokuiąc Pamięci i profiteor być raz na zawsze WmćPa Ex.

Epitaphium Zgubionego Sulerzyskie
go Deputata z Wdztwa Rawskiego
Ao 1753tio.

Mirare Hospes
Debellaveram hostes, jugulaveram multos
Vincere me Ipsum non volui
Themis benigna, ferocia Mortis debellavit.
Repente illuxi, mox extinctus
Honorem duraturus, Functionem cum morte coemi
Vi Sedem Tribunalis Regni occupavi judicaturus
Vice hac Judicatus
Unum votum tribui
Infatum meum omnium paritas
Ex Termino Tacito peremptorie factus in vita
Semotis Instantijs Decretum serium Executionis sustinui
Tribunalitia penna acres paravit mucrones
Pro Scipionibus concisus
Pro Parte Sanguinis emisi Totum
Violentus conatus curavit ascensum
Violentius ex alto usq in humum descensum fecit
Inimici mei vulnus curabile, meum mortale.
Nullum timui, nulli cessi,
Justitiae subdidi colla,
Colonellus Decollatus.

Ubiq et infato militia funeris comes
Authorisatam ne mireris cadere Audatiam
Temeraria Audacia Fortiſſimus hostis
Securitatis transgreſsu, Legis despotu
Belli gladio, Gladio Justitiæ perij
In Libertate vixi, ligatus desij
Ne libertas pareat Licentia perij
Alios salvaveram, Me Ipsum non potui
Permittenti in Bello vitam
In Pace denegata roganti
Delictum meū insperatū
Inter omnia pœna certiſſima hora
Tamen nec stans, nec Jacens expiravi.
Disce Justitiam fortiſſimos perire
Sacra DEI adorare
Leges revereri
Securitatem servare
In Alto esto humilis
Ne subito depreſsus videaris
Altioris frontis Ego Capite diminutus
Scandalum meum secuturis grande Exemplū
Elevatum Caput, Jure merito declinavi
Ubiq declina a Malo –
Culpa Peccati, sit memor viventibus
Requiem precare, cave, vale, et vive.

204. Kopia Listu JXa Młodzianowskiego do JW
JPa Małachowskiego Podty Oświęcimgo Mar
szałka Trybunału Lubelskiego pisanego

JO Dla słabych Sił moich, cudzey zażywam Ręki
dziękuię za Pańską Kompassyą JWWnego Pana Dobrę:
A zas zgwałcona w partykularney Osobie moiey
nayprzod immunitas Ecclesiastica, tudziesz Oy:
czystych Praw y Swobod securitas, albo mnie
in ulteriorem victimam doprowadzi, albo
obstawaiących przy Prawach y wolnosciach
Oyczyzny innatum Zelum wzbudzi Sercach.
Godziłobysię na Gwałt zawołac, że vim Patitur
publica securitas, wczym uczyniwszy niektó:
re w Przeswę Trybunale do Sprawiedliwosci
Stopnie, niosę pro ulteriori medela ad innatam
JWWnego Pa Dobrodz dexteritatem, zgwałcone Życia
mego bespieczenstwo, maiąc nieplomną Nadzieię
że wszelka in agendis activitas, in Consilijs prze:
zornosc, a nayznacznieyszy Justitiae Zelus, znay:
dzie adaequata media, dowodney mnie nieubli:
zac Protekcji; pod ktorego dobroczynne Stopy
honor y Życie złożywszy, równą niesmiertelnosci
piszę się Expressyą JWWnego Pa Dobrodzieia

Kopia Listu JWJPa Małachowskiego Sty Srwię do JWJPa Potockiego Wdy Kijowskiego pisanego d. 5 Januarij 1753tio.

Dosyć są iawne kożdemu Łaski y Dobroci JW. WMći Pa Dobrodz. dla Sług prawdziwych dowody, że co wielkiemi nieodżałowany S.P. go Wodz. y Dobrodz. z nieskomparowaney szczodrobliwości przywiązanym Sobie y całemu Przeswię. Domowi swemu, contribuere umyślił, temu, by naymniey derogare, y owszem zatwierdzić iako naymocniey raczyłeś. Doznał w tym Punkcie y Syn moy, y Ja iako Oyciec w Osobie Jego Protekcyi JW. WMći Pa Dobrodz. w wypuszczeniu Dóbr Kociużan, wiadome też są moie nieśmiertelnych Obligacyi wierne dotąd y nieposzlakowane dla całego Przeswię. Imienia Jego Sentymenta, y w nich trwać upewniam poty nieprzestanę, donec totus consumar in Usu. Z których miar maiąc wzgląd Sprawiedliwy y na Syna mego, nie rozumiem ażebyś JW. WMć Pan Dobrodz. JWPanu Kommissarzowi swemu pozostałe w Kociużanach Zboże wymłacać dozwolił, co chce nieodwłocznie ad

206. Effectum przyprowadzi. Spieszę tedy z zwykłą
moią do Woy JWWMci Pa Dobrodz. Demissyą
Supplikuiąc aby Syn moy ruwno ze mną
szczycący się być Sługą prawdziwym JWWMci
Pa Dobrodz. a na tamtym Nowym Gospodar:
stwie z Łaski y Respektu Pańskiego ufundo:
wany, niebył przez Dyspozycyą tegoż JWPa
Kommissarza ruynowany. o ktorey łasce ca:
ło niewątpię. Tak gdy pod ten sam czas głoszę
się z Submissyą moią, ktory circa Natalia
Domini Cursum Universalis Solatij przywra:
ca, a mnie ad intima JWWMć Panu Dobrodz.
pobudza Præcordia. Życzę tedy aby Verbo Incar:
nato cui omnia parent, godnym JWWMci Pa
Dobrodz. in Republica Zasługom korrespondo:
wała Omnis benedictio Cœli, w iak naylicz:
nieysze Roku Nowego decursus, in plenissi:
ma zawsze Zdrowia Jego valetudine, ad feli:
crum Dziedziców, ad Solatium prawdziwych
Sług, między ktoremi znam się być singularis:
simo voto et veneratione.

Powinszowanie w Wigilią Bożego Narodzenia
Patrona S. Adama.

Nie zlodowaciałe chociasz w Grudniu, nie skrzepłe chociaſz przy Zimowym Czasie Lecz szczeremi rozgorzałe affektami, ieżeli kiedy, to przy Solemnym Patrona Twoiego Festywie prezentowac Ci należy Iwżny Panie Serce. Serce herbownemu twemu obowiązane Nałęczowi, Serce niezliczonemi łask y Faworow świadczonych Skrępowane Obligacyami, Serce nie ceremoniałnemi, ale prawdziwemi napełnione Expreſſyami, ktore w tych krutkich wynurzam Wierszach.

Żyi iże żył Patron twoy, Lat pomyślnych tyle
Rachuy swobodne zawſze, y Fortunne Chwile
Na Swiecie miey Ray Ziemski, a pokaz tym samym
Zes iest niewinnym naſzey Oyczyzny Adamem

208. Pamięc niżey specifikowaney Sztuki

Nayprzod napisac Numera 1. 2. 4.
Pod tymi napisac Dwadziescia Krysek
y Fanty zostawic
Z tey Tablicy niżey wyrażoney według Li:
niy snadno doysc można kto iaki Fant ma.

Tablica.

Kiedy zostanie Krysek	3.	4.	5.	7.	8.	9.	
Tedy ta Osoba przed ktorą	1.	2.	1.	2.	4.	4.	Ma Zegarek
Tedy ta Osoba przed ktorą	2.	1.	4.	4.	1.	2.	Ma Pierscien
Tedy ta Osoba przed ktorą	4.	4.	2.	1.	2.	1.	Ma Wachlarz

Kopia Listu pewnego Pana do Jmć Xiędza
Opata pewnego pisanego

Gdyby nie dla Obligacyi Siostry moiey WJP
Chorążyney Krak:, a Usługi Siostrzenicy moiey
JPanny Chorążanki, dla Zaszczytu zas sło
dzenia momentow, y cieszenia się z obiecaney
Sobie przytomnosci JWmćPana Dobrodz: ni:

gdybym się nie odważył cum periculo ruszyć z Domu, z racyi znaczney Słabości Zdrowia mego, dla ktorey in Adorationem Jego siągnąć niemogący własney, Namiestniczey muszę zażyć Ręki. Wyrażam że moia Passya nie w obfitym Słow dostatku, ale wszczerey Expressyi Serca mego, że wielkim Stopniu z Obecności JWWMć Pā Dobrodz cała Kompania zakładała, a partykularnie Ja nigdy nieodmienny Sługa dla Siebie Ukontentowanie, w takim z przyczyny Straty Oblicza Jego oraz że de manu Ejus Pastorali dziś Panna Chorążanka nie może odebrać Benedykcyi. przykre czuć musiemy Umartwienie. Należałoby w prawdzie cum extremitate Animi wynurzyć się na tego, ktory iest ad hanc Aram magni extinctor luminaris dystyngwowaney Osoby JWWMć Pā Dobrodz, ale z wzwyczaioney od młodości Lat moich modestyi słuszny żal mamy w Sercu swoim uspokoiwszy, to tylko namieniam że takim

Ludziom

2do Ludziom innatum est Animos sibi congregare inuidos, y teraźnieyszym Procederem nie uchi-żyd Sobie, ale owszem addidit Numerum Numero innumerum. A zatym że tylko iedyną mam dla Siebie Satisfakcyą, twierdząc iż dla Jmć Panny Chorążanki Benedykcya JW° Wmć Pana Dobrodz. a dla Nas wszystkich Prawdziwych Sług Łaskawe Serce Jego, tak per Intensionem iako y extensionem Skutkiem prezentowac się nigdy nie przestanie. w ktorey Ufności Zostaiąc Zapisuię się na Całe Życie

Uniżonym Sł. Dobrz.

Kopia Listu Instancyalnego do Pewney Damy Za Pewnym Kawalerem pisanego od Pewnego Pana.

Rozumiem że Jmć Pan Cześnik Chęciński wszelkich Cnot y piękniejszych Przymiotów Kawaler przez swoie Zasługi y Szczere w Akkomodowaniu się Applikacye, tyle w łaskawym Respekcie Wmś Panny Dobrodzieyki znaleść może dla Siebie Faworu Upewnienia, że przy tey Zfortunowanym Sercu dalszego Życia swoiego do zgonu może

cie

może zakładać Uszczęśliwienie, ale y to L.Ad.
rzecz pewna, że każde Awantury nie tak
przez się, iako barziey przez Implikowanie się
sprzyiaiących y Dobrych Przyiaciół prędszy
dla Siebie wynayduią Koniec. Nieznam się
bydź w prawdzie tak mocno zasłużonym, ażeby
partykularna Litera moia mogła z Jeyko:
by usilney wymagać Konsyderacyi, y zupeł
ney Satisfakcyi dla Siebie, ale w tym punkcie
ażali mogę bydź szczęśliwym że ta Expressya
moia przy powolnych Chęciach WWMc Pany
Dobrodzieyki dla Imć Pd Cześnika Sukcess
nieomylny zyska. Supplikuię tedy iako nay:
uniżeniey, uznać za wiecznego Sługę y Pod:
nóżka tego, który Życiem całym, Sercem
Obowiązanym, Doczesnemi Usługami pragnie
dawać swoiey Applikacyi dowody, a mnie
tyle racz pozwolić Szczęścia że nie płonnie
mogę zaszczycać WWMc Pany Dobrodzie

Kopia Listu Instancyalnego za tymże Kawalerem
do Oyca wspomnioney Panny.

Przepra

212. Przepraszam że dla pewnieyszego Przeczytania Cu:
dzey zażywam Ręki, ale własną Osobą stawić się
w Progach WWMćPana Dobrodz. Życzę mam pra:
gnienie, co niżeli wykonam, praesentibus po:
przedzam z wyrażeniem należytey Obserwan:
cyi, y tey osobliwszey Zamieszczeniem Prozby, aże:
byś tego, który nie tylko Oddawcę Expressyi
in Officio Pióra, ale też Gwarantem Ust moich nie
posztachowanych na wzwyczaioną a Teneris
Estymacyę y Respekt dla Osoby Jego będzie. w
Łaskawym Sercu swoim w tey Sytuacyi Loko:
wał, w iakiey Chęci y Pragnienie tego Godney
Kawalera dla Siebie zamierzaią metę. Które:
go wraz z Sobą Łaskawey a Żadney Ruinie nie:
podlegaiącey dobroci Serca Jego polecywszy to
wyznaię że pragnę bydź quondam vixero..

Kopia Listu za tymże Kawalerem do Matki
pomienioney Damy

Niżeli Samą Osobą to wykonam, co mam w
Żywym pragnieniu, tę Literę sądząc Szczęśliwszą
pierwey składam U Nóg WWMć Pani Dobrodzieyki
zwyraże

z wyrażeniem powinney Demissyi, y poleceniem tego Godnego Kawalera, a mego doznanego Przyiaciela osobliwszey Protekcyi WMćw Pani Dobrodzieyki, ktory dobre usiłowania usilne w Akkomodacyach Pragnienia, pragnie rowno z Smiertelnosci Punktem konsekrowac na wszelkiey Jey Skinienia. ktorego wraz z sobą ściele pod Nogi

Znam się być z powinnym Respektem
Uniżonym Sługą

Kopia Listu Instancyalnego za tymże Kawalerem do Ciotki wspomnioney Damy.

Jakom do Ostatniego Punktu Życia uznawał nieporownaną Łaskę y Przyiaźń S. P. WPa Łowczego, y Samey WMć Pani Dobrodzieyki do tąd szczycę się Respektem, tak sądzę być u Ciebie za rzecz nayslusznieyszą ponowienia tych Obowiązkow, ktore trwac we mnie nigdy nieprzestaną. Znam się zas do tey Powinnosci azebym Osobiscie to wypełnił, co Piorem przysposobionym Mowy Instrumentem wyrażam. Lecz gdy w tych Czasiech rozne Okolicznosci

nieugaszą

nieugaszonemu Pragnieniu memu tey niedo:
zwalaią Satisfakcyi, przeto szczęśliwszemu
a w krotce Zamierzonemu oddaię Czasowi. Kto:
rych to Chęci y Żądz moich naylepszym będzie
Swiadkiem WJP Czesznik Chęcinski moy nie:
odmienny Przyiaciel a Sługa y Godno żeby Zięciem
Pani Dobrodzieyki bydź do Zawarcia Ślubu
pragnący. Ktorego przez wszelkie Cirkum:
stancye Osobliwszey Łasce y wielowładney
Protekcyi WWMM Pani Dobrodzieyki raz na
zawsze polecywszy Znam się bydź z nieporowna:
nym Respektem WWMM Pani Dobrodz

Kopia powtornego Listu Instancyalnego zatym
ze Kawalerem do Matki tey ze Damy.

Lubo w Responsie WWMM Pani Dobrodzieyki z wszel:
kim Respektem odebranym, wyczytuię Inten:
cyą WJPanny Woyskiey Dobrodzieyki a Godney
Corki WMM Pani Dobrodz weale przeciwną Zamy:
słom y uszczęśliwieniu dalszemu Imc Pana
Czesznika Chęcinskiego, atoli iednak żadney
nietracąc

nietracę Nadziei, y maiąc mocną Ufność że ten ktory z Niepodobnych podobne zwykł czynic rzeczy, y ktory Serca Ludzkiemi włada, nieprzyiazne WMPanny Woyskiey Dobrodzieyki wpowodne do Uszczęśliwienia JPana Czesznika Chęcinskiego Zamieni Serce, bylebyż tylko poprzedzaiąca Łaska y Protekcya WMMPani Dobrodzieyki zupełnie sciągała się na Osobę tegoż JmcPana Czesznika. o ktorą iako teraz Supplikuię tak za powrotem da Bog szczęsliwym z Rusi przy złożeniu Głowy moiey u Nog WWMMPani Dobrodz: iak naypokorniey dopraszać się będę. Wyznaię zatym Żem Iest z zupełną Rekognicyą.

WWMMPani Do

Kopia Responsu winszuiącego Swiąt Narodzenia Panskiego. y Nowego Roku.

Odbieraiąc nad zamiar zasług moich nieograniczone JWWMMPana Dobrodzieia Respekta, zwielkim Zapłonieniem przychodzi mi dziękowac

za Nie, y pokornie przeproszę, że moie poprze:
dziły obowiązaną powinność, w Powinszowa:
niu Solennizacyi Narodzenia Pańskiego,
y Roku Nowego Inchoacyi, ktore lubo spóźnio:
ne czynię, ale naypierwszych y Naypryncypal:
nieyszych życzę JWW Pani Dobrodz: przy
Naywyższym u Nieba Jego wyrażeniu Błogosła:
wieństw Influencyi, aby ten Nowo Narodzony
Pan, uczyniwszy z Starym Rokiem wszelkich
Przeciwności Coronidem Nowemu na Roku No:
wy y po nim Następujące przy Nienaruszo:
nym Zdrowiu uszczęśliwił Sukcessami. Że
mie szczere y wierne wyraziwszy Appre:
kacye z Nayszczerszą na Zawsze Zostawam
Weneracyą JWWM Pa Dobrodz.

Kopia Listu Pewnego in publicis pisarzy.

Powzięta Viro Nuntio wiadomość o słabym
JWWM Pa Dobrodz. Zdrowiu, uczyniła mnie, at:
tonitum, Życzę aby Bog Qui est Author Vitæ
w Nayczerstwieyszey Zdrowia Porze dni Jego
exaugeat, Pede infenso Stadia decurrito Vitæ

Z tey Słabości Przyczyny iakom ex publica fa:
ma uwiadomiony JWWMć Pan Dobrodziey
decumbis w Dobrach Swoich N. pragnę tego
intime abyśmy mieć mogli ten honor powi
tać pod Piotrkowem JWWMć Pa Dobrodz
y umowić Sposoby mocne in Ordine Elekcyi
Marszałka, iako też in retrusionem Pseudo
Electorum, aby iako te bez prawia Securi
ad radicem posita z gruntu wykorzenione
przez Lat kilka na dźwignienie się siły
wziąść niemogą, tak y teraz ieżeliby dawny:
mi Praw zgwałcenia Scieżkami zabiera:
li bysię Imprezy swoie ad votivos Eventus
doprowadzić, przyuczonymi ad provida
Agenda Srzodkami, y roztropnością w Radzie
abyś nam dopomogł, takowe drogi Lapide
Offensionis zarzucić a Prawa Prerogatywy
w nienaruszonym utrzymać Obrembie, Znaydziesz
mię JWWMć Pan Dobr. in societate Operis pragnącego
uniformitatem myśli y Zabiegow do iak naylepszego
kierować Konca. Bassiamin Manum comprimo, sze:
rząc per immensum Voti Animiq teneritudinem
piszęsię w rzetelnych szczerey Myśli Obowiązkach.
JWWMć P. Dobrdz.

218. Kopia Listu od Wdztwa Sandomirskiego do JW. Hetmana W. Kor. za JmćPanem Rotmistrzem Sieminskim pisanego dńa 11 Xbris 1753. z Opatowa.

Jasnie Wielmożny Mći Panie Wdà Krakowski

Nasz Wielce Mći Panie y Bracie.

Włożona na mnie od Rzeczy Wdztwa Sendom. Funkcya Marszałkowska pozwala mi tyle Szczęscia że mam honor w Szczegulnosci moiey JWWmćPanu prezentowac Demissyą. Maiąc zas wzgląd Wdztwo Nasze na wielkie Zasługi et Zelum circa tuitionem boni publi:ci WJPP Zygmunta Sieminskiego Podczaszego Mscisławskiego gdy mię tez Wdztwo Obligowa:ło et Laudo publico zleciło, abym tegoz JPana Sieminskiego Favoribus et Gratijs JWWmćPana rekommendował, tak aby in desiderijs suis przy tylu deklaracyach Zasłużony Respektu Jego otrzymał Skutek, Ore et Nomine całego Wdztwa Sandom. upraszam. Samego oraz Siebie Respektowi Jego przypisuiąc Jestem z Należytą Obserwancyą JWWmćPana Uprzeymie Życzli:wym Bratem y Uniżonym Sługą. Antoni z Dębice Dębicki Łowczy Wislki Marszałek Koła Rycerskiego Wdztwa Sandom. Seymiku Boni Ordinis

Kopia Listu pewnego Porucznika do Regimentarza pisanego

Oprocz tey powolnosci, ktorą de exacta Observantia winien Jestem Kommendzie JWWm̃ Pana Dobrodz, zawsze Woli Jego cum promptitudine Obsequij Zachowanie za szczegulnieyszą mam Satisfakcyą. Po Doszłym Ordynansie chwalebney Władzy JWWm̃ Pa Dobrodz, o ktorey tak rostropnie Loquetur Posteritas, do Chorągwi JW Marszałka Nadworne Koron. a Gospodarstwa mego, Zaleciłem JPanu Namiesnikowi, aby Poczet na Rezydencyą postał, ktorego wyprawienie przychodzi mi prozbą moią instare do JWWm̃ Pa Dobrodz aby wziąwszy wiadomość Dostateczną od teyże Leży tey Chorągwi, wzgląd na nie w poznieyszych Ordynansach mieć raczył. Gdyby ta Chorągiew w bliższey y przyległeyszey Krajowi temu była Konsystencyi, dla Zaszczytu prezentowania się Władzy Regimentarskiey JWWm̃ Pa Dobrodz samabym się do tey wypraszała Usługi, ale że in tanta Loci zostaię distantia, Oddaię to wielkiemu wielkich in Utroq JWWm̃ Pa Dobrodz Sentymentów Zdaniu.

Samey

Samego Siebie Łasce Jego polecam y Zostawam
cum Addictione et Teneritudine Cultus

JWMci Pa Dobrod.

Respons od JW Regimentarza

Przez ten Obowiązek Przyiazni ktorym Seror ku Osobie JWMPa, y przez konsyderacyą tak odległey Leży Chorągwi Godnego Gospodarstwa Jego, wzgląda na Nię w poźnieyszym Czasie ubliżyć nie raczę, co mieli Skutkiem pokazać zechcę dowod w nieodwłocznym Expedyowaniu Ordynowanego na usługi Pocztu Prezentuię. Samego mię zaś stateczney Przyiazni y Cultu Jego oddaię Piszczęsię Strono voto

JWWMPa C.

Powinszowanie od Dworzan Panu swemu po Skonczoney Funkcyi Marszałkowskiey Patrona S. Adama.

Takeszcię podobno spodziewał JW Panie ze post inextricabiles Nexus Spraw Oyczystych ktore tobie vice Regia przy Marszałkowskiey Funkcyi ad dissolvendum podała Powaga, Juzsię Szczęśliwie rozwiązał w Swoiey Nałęczy przy Trybunatu Limicie. Aż ote abesit Invid. Verbo

wszędy suo Nexu et Filo chciłeś JW Panie swą
zaś Fortuna, kiedy przy Dniu Imienia twego
w którym się całego Świata infasciąd Generacya
od Nas Sług twoich, Pan wolności Oyczyzny
z Hazardem Życia Sławny Obronca, Praw Ko-
ronnych ~~[illegible]~~ ad diſsolutionem Animi Zela-
tor, w Nowe Nexus Amoris datas iść musisz
~~[illegible]~~ Związania Sług twoich, których
Ja Imieniem to krótkie przy Dniu Sług
szczerych Imienia twoich Oddaię Wiązanie.

Od Sług którzy ci Sercem służą Łaskaw Panie
Przyimi mile co daią Serce na Wiązanie
w Nałęczy która w Tobie wieczność Prezentuie
Niech wieczność Imieniowi twemu Dedykuie

IIIo Powinszowanie na S. Adam Patrona

Przyznamy się że co Serce Panskiemu hoynych
Łask Respektami obowiązane, y zwykła Pro-
pensya dyktuie tego niezdolne Usta wyrazie
niepotrafiłyby, na Applauz dzisieyszey twoiey
Uczty Panie Kollendowey, Gdyby za Manu du-
cem Patrona twego wschodzący Świątecznego Słonca
Luminarz w Ostrus Przenikaiący wszelkie Serc
Ludzkich

Ludzkich Taiemnice, błahego niebiasnik dowcipu, iednak nietak diserto in verbis Ore iako: bardziey devote in vota corde Zyczliwe u Nog twoich Składam Apprecacye. Aby Ten S. Patron iako iest Przewodnikiem Iasnieiącego Feba nieindziey rozpoczynaiącymsię, polatym Chwale tego Zodyaku Promieniom załotyś metę tylko Szczegulnie w Domu twoim JWWysPanie, ktoreby bez Alternaty Iasnieyszym co raz większych Fortun y wyższych Honorow przyswiecały Splendorem na Ostatek

Dent Tibi Incolumes Diu Coeli numina Annos
Et brevi Altior Assurgas honore.

Kopia Listu JP Wielkopolskiego Chorążego Kor. do JP Sty Oswięcimskiego proszący o Instantiales do Trybunału pisanego

Dwoiakie mam motivum JmćPa Sty Stolnickiego iadącego do Trybunału Łaskawey JWWMPana Dobrodz. Rekommendowac Pamiętney. Pierwsze non latet, ze w kredce associabitur moiey Pamięci, drugie zaś tamże patebit, że ponoszący krzywdę sprawiedliwość otrzymać szczegulnie intendit. Sam zaś Iusius Statum Causae exponet, mnie sufficit znaiąc Iwmć Pa Dobrodz. zawsze mnie y należącym do mnie Propitium, tudzież a Iustitia non Alienū, iak nayusilniey upraszać, abyś mu wielkim kredytem swoim zacząwszy od Laski, Cuncta sedibus Illis Numina Faventia reddas, za co dozgonną Obligacyą wyznawać będę y iestem z Nią przy Nayniższey Submissyi

Iwwmć Pa Dobrodz.

Kopia Responsu na List żalącego się o Zaniedbaną Korrespondencyą.

Nie gnuśność ani niepamięć iest moią winą, żem do tych czas w tych Koniunkturach nie nadgłosiłem się Iwwmci Pu Dobr., bo w obowiązaney na zawsze trwać będę Attencyi. Ale przypadek ciężkiego Szwanku w mocnym Zbiańsku o Bruk, złożywszy mnie o łużko, iest prawdziwą przyczyną opoźnioney in deferendis pilności. Iwwmć Wasz Dobrodz. z wielkim przyiął ukontentowaniem to w liscie do mnie pisanym usprawiedliwienie, Zawsze dobrych y pożytecznych Bono publico Interessi że one JWWMści Pana Dobrodzieia coagglutinat Sprawiedliwym Jego Sentymentom, przeciwny zaś sposobem sensibilissime przyiął wiadomosc odłączeniasię a recto Sistemmate JmcPana Marszałka Trybu Koronnego Piotrkow ze z Sprawiedliwych Sciesżek ktorymi gloriose olim postempował wypadł y usunoł się od nadzytego collabentis Legum molis popierania, Bytnosci JWWMciPana Dobrodzieia usilnie żąda JW JP Hetman Dobrodz, mowił ze mną abym wiele naymocnieyszych wyraził terminach, y innumera Solatia z swoych wyrażony przyczyny wymieniaiące, y mocne pragnienie widzeniasię iak naypredzszego z JWWMścią Dobrodz, maiąc barzo wiele wtych y wielu inszych Okolicznosciach ad conferendum, posyłam JWWMści Dobrodziejowi Dekret Seymowy ferowany in puncto introducti ad plenos Ordines Negotii, że ad mentem Ordynacyi

Ludzi Szeſcſet niewyſtawił per contumaciam Ordynat na Expedycyą przeciw Moſkwie, tym Dekretem przy tylu Konſtytucyach firmatur Solidaturq; Jus Ordinationis że zawſze Rzepltá miała, y mieć powinna moc rządzenia ſię czyli poprawienia tego w Ustanowioney Ordynacyi, co kiedy z opiſanych Prawem wypadło Regułł, y do należytey miary y powinnego porządku zniózſzy bezprawia swoim przywracała Rządem, Zaſtanieſz JWWMćPan Dobrz wiele rozumnych z Prawa y racyi ułożonych rożnych Authorow. bez Imion w tey Okolicznoſci Zabaw, ktorych iest Zbior niemały ganiących Xiążęcia Marſzałka Actus Legi Obnoxios et intolerabiles, y mnie na tym mniey ſzu addictum Nutibus et Officijs Usługi, ktory immixus Sercu JWWMćDa Dobrodz. pragnę pendere a votis, iako z Nayglębszym Uszanowaniem JWWMćPana Dobrodz.

Kopia Listu pewnego

Doszła nas tu funesto famæ lituo przeciwna
pewnym Nadziejom wiadomosc, o Zerwaniu Sey
miku Sieradzkiego, w ktorego Zepsuciu JO. Pan
Hetman Dobrodz votis JWW. Pa Dobrze propensus
Znaczną dla Dobra ~~pospolitey~~ powszechnego ze:
sentit Szkodę, że Uznany Sam Dobrodz male:
vota diffidentia w drodze wielkich Zasług
bieg do dalszego dla Niego honoru, a dla Oy:
czyzny pozyteczney przysługi Zatamowała,
w pospolitosci Zas z Nas kozdego dotyka, Że
natyle lub niedoszłych fato iniquo Seymach
Salutis publicæ Operarium do tak potrzeb:
ney nieprzypuscila roboty, ktorybys instar
Atlantis budowłą swobod Oyczystych bez po
chyłemasię na grożącą upadkiem Stronę Zdol:
ną utrzymać Sposobnoscią, Opaczny zas Spo
sobem do wystawienia przeciwnych Prawu
Zamysłow, tak że do tey roboty dysponowali Ręce,
ktora destruit ædificans, æquat quadrata ro:
tundis. Mowiemy o tym voce Oloris et voce
doloris

doloris, że Seym ten Oyczyznie pożytku pokazuiący, Sprawiedliwość przynoszący, utwierdzaiący Pokoy, niebędzie się mogł tanto Scipione wspierać, iak niegdyś utyskował misterney Rzemieślnik głowy na Tomasza, że Opus multorum Annorum destruxit, tak Oyczyzna vehementi Spiritu recte sentientium wołać powinna na Niedowierzaiących zdawna Tomaszow, którzy przez oddalenie Urzędu Sądu Dobrow. od Funkcyi, a consequenter y od Laski stawszy się Cerastes in Semita in Altum idącemu Opus Seculorum zepsowali. —

Szkoda powszechna że tego Nam natężona zawziętość pod płaszczykiem Meryta polityki oddaliła od dzieła Seymu, Dzieła Oyczystego Szczęścia do wyrobienia trudnego, który insatiabili boni publici Cura zaszczycony, Ore et Opere pro Gente Cato, któremu wiadome Patriae Leges, Officiumque Fori, mogłby virga directionis dla Dobra Pospolitego, uspokoienia wewnętrznych przeciwności, zamienić in ramum Olivae, et palmam Pacis, y tą Laską, ex Scopulo publicae diffidentiae ruszyć bieg Oyczystego Szczęścia,

y wbrzegu

228. y wbrzegu pewney stawi nadziei.

Piszącemu pioru lubo fido szczerych Myśli Ministro wypisac niepowierzam, z kąd ta Nam szkodliwa, a gwoli Sw. Dobroci Zasługi tłumiąca wybuchnęła przeszkoda, y że spodziewanego w Upewnieniach Sukcesu, koło wstecz się obróciło, domyślić się iednak y poznać można, że to fallax equus ad Salutem, który ten Wszech przy tak wielu przewodnikach na skrytych Zamysłow dawną y bitą naciągnoł drogę: =

Kiedy teraz nieprzyiaźna fortuna przez wrodzoną Ślepotę zasłużonych miiaiąca tak [illegible] Kłos zatłoczyła, na który wichrem zebrany wspaniałych Czynow płonie Snopek, z wyboru Ziarna wgorycz mirhy zamieniony, Spodziewać się potrzeba, że ta przykra Jesień, Dominus Messis, przed którym Zasług naszych portamus manipulos, obróci w tak sławsze Lato, y w zastarzałe Zasłużonego Domu Siedlisko wniesie dozrzałości in Augusto wyższego honoru owoc, y w przyciętey Ostrą miena: wiszą Seymowey Laski płonce, Zaszczem ta: scoz scos, y z Rycerskiego Rady Koła, wnaysprawiedliwszy wielkich Oyczyzny Swiateł przeniesie wybor, y w ozdobnieyszym rzędzie zgodną nadgrodą uszczęśliwi Zasługi, czego Ja z powinnych szczerze życzę Obowiązkow piszę się z głębokim Uszanowaniem

JWWMćPa Dobrodz.

Kopia Listu JWJP Hetmana Wc Koron.

Wiadomość o niedoszłym Seymiku Wdztwa N: umartwiła mnie partykularnie, nietylko z szczerego przywiązania do Osoby WMćPa, ale y z okoliczności publicznych teraźnieyszych w ktorych zwykła WMćPa circa Leges Patrias Żarliwość, czyniła mi zupełną Ufność y nadzieię skuteczney dla tychże Praw nachylonych podpory. Swiadkiem mi będzie [illegible], że wczesnie byłem sollicitus, y prawie praecisa mente obawiałem się zawodu tego, ktory evenit dla WMćPa, a razem y dla Nas wszystkich dobrze oyczyznie myślących maiąc w słusznym podeyzrzeniu Simultates Amicitias iako ogłoszono, co lubo sam WMć Pan poznawać y przenikać teraz możesz zkąd dla niego te wyniknęły przeszkody, zachowuię iednak sobie do powitania WMći Pana do statecznieyszą w tey okoliczności explikacyą. Interim życzę y upraszam intensissime ażebyś WMć Pan przed zaczęciem Seymu ziechać raczył do Warszawy, y bydź upewniony, żem iest z nieodmiennym przywiązaniem distinctissima aestimatione

WMći Pana

Kopia Listu pewnego

Powziąwszy wiadomość że powtorny List moy ordynowany nie doszedł Rąk WMć Pa Dobrodzieia, umyśliłem że repetere crambe fas est, wyraziłem w przeszłey Expressyi promptitudinem pełnienia Rozkazów Jego, wiedząc doskonale, że iako wrodzoną chęć WMści Dobrodzieiu konserwuiesz, Oblivisci sui meminisse

minime suorum, tak doskonałością swoią
inter conciues wzniecione Dyssensye, Acti
vitate sua moderari żałować fatygi swo
iey niebędzieſz. Niemam ia w sobie (Absit
iactantia verbo.) wkorzenionego zawzięto
ści uporu, bo prawnemi idę terminami,
niechciałbym być Offensor Legis positi
va, a dopiero z divina, stać na życiu
honu, a lubo znaczną na Honorze po
noszę krzywdę przez niepotrzebne Ak:
cyi moich niedoskonałych czyli niedobrych
interpretacye; że u siebie mam Explika
cyą, qui illorum sine peccato est, proi
iciat prius in me Lapidem, a iakosię ni
doczego nieznam, tak dum recte vivo
non curo verba malorum, Nietylko to ex
Opere Charitativo Słowy Dobrocią uczy
niſz, ale in Omni foro dans Iura Quiri
tibus perpetuum między Nami impone:
re możeſz Silentium. Ale toby z Nas Ro:
skazow Jego słuchać y być posłuszny nie
chciał

chciał, Anathema sit, Sam na Siebie tę
wkładam Obligacyę; niech będę z między
Podściwych wyklętym, ieżeli w czym Obliga
cyom Jego devius zostanę; gdyż z tym Za
szczytem Żyć y umierać pragnę, żem quo
non addictior Alter.

JWWM Pana Dobrodz

Kopia Listu Instancyalnego.

Jako zawsze gestio dawać JWM Panu iaknay
częstsze wiarney weneracyi moiey powtórzenia
tak przez iadącego w progi Jego Imci Cho:
rążego Mwśa znowu się z nią iak nayży
wiey popisuię. Adminiculum Obszernie
szey nieco litery moiey, mniey potrzebne
sądzę tam, gdzie cognata Nomina wprzy
tomności zobopólney będące, wymownym
Zacney Krwi łączącey. Że mówię ięzykiem
czystey a dawne wrodzoney Przyiaźni, więzy
bez naymnieyszey trudności stwierdzić y od
nowić potrafię. Że kiedy expectationem
meam impleburit, to wraz y Communi
Przyiaciel napyszę bono prodesse skutecznie
będę

będą mogły, a Ja szczycić się nie przestanę tytułem, z którym być pragnę zawsze cum ca distinctissimum Cultum

WWm Mcm Pana

Kopia Listu pewnego

Ponieważ motus maiores pepulerunt minores, y gdzie indziey WWm Pa Dobrodz wykierowały Kroli non eo inficias, iże ze iuż praeventus Hetman wysłanemi przez Umyślnego listami obiecuie za Ustnym się z Nim zniesieniem Succurrere civitati cadenti.

Względem Seymików wołęstwie, zatym że niemiałem wczesnieyszey od WWm Pa Dobrz Informacyi, wszystkoby się było ułożyło, przez listy zaraz późno y nieskutecznie zabiegać (: iże ze Ludziom mniey pismiennym ledwo nie łopatą trzeba modos et media adhibenda w głowie układać :) A toć masz Pan Moy Mści Dobrodzieju cui fidas, Ja iuż solutus a vinculis, nie myślę iurare in verba Anterioris Magistri, wszystko co się in favorem Nostrarum Partium stanie, (: byleby iednak bez zwiolencyi y zgwałcenia Praw :)

pro rato

234. pro rato et grato habebo. w Proszowskim pro
dignitate według Viri iusti et Prudentes
eligantur, bo inaczey satius żadnych niemieć.
w Sieradzkim memu JWu Chorążemu według
Rozkazu quid sentiam dixi. ale ci extra
dubium, Suppositi Candidati, omnino sunt
a functione arcendi. Już tedy y wtym spo
dziewam się że unitus jestem z JWm Panem
Dobrodz mentis. Jeszcze raz żal moy po:
wtarzam, że circa praemissa niezmowiliś:
my się z Sobą w Krakowie. Tu w krotszy
nie niewiem ieżeli reparabile będzie Pa:
mnum, bo Marszałek Nadw. muszę czekać
na Brata z Peregrynacyi powracaiącego ie:
szcze incertus ieżeli non ad Septembrem
posiedzie i tam w Dreźnie musi, albowiem
Bva praesentis ieszcze go tam niebyło, a na:
wet y naymnieyszey o Nim wiadomości. Za
tzym trudno upewniać, o ktory Czas mogł
by tu bydź zastany.
To wszystko przez Umyślnego tam iadą
cego krotko wyraziwszy, naszego Kocha
nego Czesnika Krakowskiego Interes Valida
et efficaci
er

et efficaci JWMćPa Dobrz manutentioni Usilnie Rekommenduię. Mnie nieustannej Jego Łasce oddawszy, Jestem intimo Affectu incessanti Cultu, et tenerrimo Respectu.

JWMćPa Dobrodz

Kopia Listu pewnego

Dochodzi mię przed Intonowanym Alleluia wesołe, bo z zasławych JWMćPa Dobrz Apprehacyi Onegoż ogłoszenie, że wzaiemnie przywiązanym Mu Sercem y Życzliwością czynię, Życząc abyś z Zwycięscą Chrystusem Triumphum Agens w niezamierzone Lata z partykularnych Sobie wszelkich Przeciwności, et insuper Superes z zbawienną Radą, quaevis Publica Adversa.

Ale niewiem co rzec nato, ieżeli Prawda, że Xiążęta Lubomirscy, tylko umbracli nie rozpuścili ludzi, którym ode Dworu uczynie ultimum injunctum, iak y Hetmanowi, aby zostawiwszy osadzone Dubno Ceteras Copias z Ordynacyi wyciągnął, y aby wszystko aż do Przybycia Pańskiego w Spokoynosci zostawało.

236. Tendentia ad interturbandam Tranquilitatem Consilia będą miały teraz po sobie Pretext, y trudniey że będzie ułagodzić. Dziękuię pro Communicatione szczegulnieyszych Circumstancyi, y od Państwa Woiewodow Sandomirskich ieszcze dzisiay niewidzianych, easdem refero gratias et Vota Votis refundo, dla krotkości Czasu z tym się Protestuię, że meum unicum bydz a Cineres.

[illegible] Pana Dobrę

Kopie Listu winszuiącego Adama Imienin

Ustawiczne Łaskawego Serca znaiąc dowody, ktoryś że niepodobna odsłużyć Respektow, przynaymniey wiecznym odsłużenia odzywem się applikacyi Obligiem, zte przy teraznieyszym Czasie Apprecacyą, aby Swięty Patron praecursor Narodzenia Boskiego pierwszy Ziemskich Potencyi Regnant, iak szczęśliwych tak niepomyślnych Sukcessow Probant, ale zawsze victor, et ex Utroq Caesar, wszystkie kończącego Roku przeciwności, w przyiazne dla Rok nowy zamienił pomyślności, y pierwszem w Tym znie Dystyngwowane Zasługi Jego rekompensował Honorami associet te Principibus Populi sui. Etc Etc

Kopia ~~Listu~~ Responsu winszującego Imienin Adama y Nowego Roku

Abym nie popadł S. Augustyna Cenzurze, że nihil est barbarius quam ad Literam non rescribere, kiedy mnie w same Dni Ostatnie dochodzi List Życzliwy Kchi Jego de 4ta Januarij z Powinszowaniem Święt Patrona mego oraz y zaczynającego się Roku Nowego, Spodziewam się że nie podpadnę Cenzury w tym moim Responsie y podziękowaniu, życząc mu Uprzejmie, aby iuż pomyślnie wdrożony Rok, żył in Augem iak nayczerstwieyszego Zdrowia z Ukontentowaniem w nie zamierzone Lata, Patron zaś moy y WmćPana, który Nas drużbowstwem łączy, niech mię y nie pozwala rozłączać Serca Jego dla mnie Łaskawego, mnie wraz z WmćPanem Lat iak naydłuższych przeciągiem. WmćPana zaś faciat ingentem magnam indignissima progenie ejus etc

Kopia Listu pewnego w Interessie Seymików

Z wielkim Respektem odbieram List WmćDobr y oraz że aby Towarzysz Gospodarstwa mego przeciwko wszelkim Pogróżkom virtute Rycerskiey Pro

ſtepy

tęższy audentius eat zalecenie. Naypardziey na teraźnieysze Seymiki iechać, ale mi mocno przyrzekł non vinci fulmine Jovis, y owszem miał congregare Sobie do poparcia swoiey rezolucyi spodziewam się go iutro nazad z czym powroci oznaymię WMŚci Dobrodz. Uniwersały powtorne niewychodzą na [illegible] zaraz verbo Regis nie obiecane. Zawsze My tracimy bez Nadgrody Oleum et Operam Day Boże abyśmy nie szkodowali y na Sławie y na Fortunach; gdy Rzeplta przystąpi ad seria y długiemi Czasami exoptata Consilia. Niewidzę ia sposobu reparandi damni chyba przez wyiednanie powtornego Uniwersału ktorego nienależałoby denegare w żaluey niebytności Posłow, a ieszcze controversorum bo nad trzy Seymiki sine contradictione odprawione nie znayduią się. Będzie to nowy przykład że non multi radzie będą de omnibus et singulis y obawiam się aby to samo nie było naypierwszym Krokiem albo do zahaczenia albo do rozbicia Consultaris Navis. Ia wprędce wyieżdżam do Nieświeży na dni reversurus aby Z Rzplta Naszego Rzadu Swego

Szablisztiey ingens zýrus w sobie WMćPa Dobr. ninduerował, iezeliby się podobało WMćPu Dobr. co mi w tych Okazyach rozkazac tylko obligowac JP Wołłowicza Namiestnika to przez Wartę gdzie lekka Chorągiew Stoi prędko mnie List WMćPa Dobr. doydzie wyglądam pożądanych Rozkazow

WMćPana.

Kopia Listu pewnego

Moment szczęsliwy, ktory mi recenter w Swiatkowie dobrych tempora voluptatis spotkano się z JWMćPa Dobrodz. in Usibus publicis, bardziey mię rozdrażnił cognitione Statecznej Łaski Jego, a tym bardziey inflammawił życzliwe Serce moie, ktore teraz rapit pennam, ut stet in conspectu Dno z Powinszowaniem Swiąt Resurgentis Dni, ktory ażeby Osobę JWMćPa Dobr. ad Suprema Regni Subsellia exaltet, y w doskonałym Zdrowiu y Ukontentowaniu konserwował intentissime precor. Zostaię infinita Teneritudine et Veneratione

JWWMćPa Dobrodzieja

240.

Kopia Listu pewnego

Lubo przez oddalenie się moie do własney Oyczyzny Utraciłem Lumen Auctor Oblicza Pańskiego widok, iednak maiąc ustawicznie przytomny Myśl Łaskawego y tylu dowodami Zmocnionego dla mnie Respektu JO Waszey Mci Mći Dobrze Znam tę na Siebie włożoną Regułę Obowiązkow, Iż Lex est accepti beneficij nono Bliżeysi, iakoż z Usilną Applikacyą radbym niliczemnemi memi momentalnie wypłacał się Usługami, Lecz kiedy odległość Mieysca tey mi nie dozwala Satysfakcyi, Przeto szczere moie Żądze y Pragnienia przyimi JO Mściliże Dobrze z tą Łaskawością, iakie Ja w Sobie czuię Ukontentowanie przez wyznanie Głębokiego Respektow y Obowiązkow wielle Tytułis Dobroćierca Jego odemnie powinnych, gorąco oraz Supplikuię aby JO Mściliże Dobrze wtey mię konserwował Pamięci, ktorey dotąd nie złożone dawałeś Dowody. Iścieszsze Zatym do Bog Pańskich y Znam się być z Głębokim Respektem.

JO Waszeyskiey Mci

Kopia Listu pewnego

Jezeli kto barziey, to Ja naynieszczęsliwszym liczyc
się muszę, kiedy przed mnogością zwalaiących się
Interessow, w tym Szczęsciu profitowac niemogę
w ktorym zupełną żądz y chęci moich miał
bym Satisfakcyą. Przyznam się JWMćPu Dobrodz.
że niewzruszoną y nieprzełamaną żadną by
naypilnieyszych Interessow Mocą miałem dla
Siebie Intencyą, ażebym tę ktorą na każdym
mieyscu znam w Sobie dla Osoby y Godności
JWMćPa Dobr. w Progach Jego własnych wraz
y z Synem moim wyznał Rekognicyą. Prze
cież fatałowa wymysliła okolicznosc, ktora za
tamowawszy bieg Zapędow moich, do Pospie
chu w Sieradzkie a potym do Warszawy i że
w wyznaczonym Czasie przynaglić musiała.
Przeto w Nagrodę Straty Szczęscia mego
przynaymniey in Officio Piora quo non Oculis
Demisso popliże feror. We Krotkim zas Czasie
za powrotem z Warszawy uiscic się zechcę
w Długu powinnosci moiey, y w tym upragnie
niu [illegible]dzi Sobie Momenta wyznaię żem
Jest

242

Kopia Listu pewnego Winszuiącego Imienin.

Winszowac Imienin iest to powszechnego Zwycza
iu Obiectum, że iednak u Obowiązanych Sercem
y Umysłem naywięcey praktykowane, dla tego
odemnie omni titulo do Godności JWWMŚĆ Dobrę
przywiązanego Zapomniane bydz niemoże, tym
żywszemi Terminami, im świeższe świadczą
rych Łaski Iego compellunt mię do tego motiva.
kiedy zas mieysca odległość w osobistey krzywdzi
mię expressyi, Adminiculum Literale biorę
przed się, y do wynalezienia Słów wybornych
myślą niebawię się przydłuższą, bo JWWMŚĆ Dobrę
Animum specta non latamunum prawdziwego
Sługi swego. Więc te tylko z Serca pochodzą
ce oświadczam Życzenia, aby przez Zasługi swo
ie będąc iuż w gradusie Honorow Ziemskich Pa
trona swoiego, przez Intercessyą Onegoż, na Nay
wyższym stanął Godności Stopniu, ut sis rec
pomnie Adalbertus a przy takowey Zaszczycać
w Nienadwątlonym Zdrowiu setne pędził Lata.
y Sługę swego w nieodmienney Konserwował Ła
ce

ce, ktoremu raczysz Indulgere za Zaciągnioną Namiestniczą Rękę, a uznasz własnego Serca Expressyą, tego ktory rowno z Zyciem Jest y być pragnę

Uniżony Pana Dobr

Kopia Listu pewnego

Nie inaczey rozumiem tylko że iako Wasz Mość Pan przez naturalną Affiliacyą, y tak blisko korrelacyą z Jmć Pnem Siemieńskim Chorążym wszelkich mu życzysz Pomyślności, tak do pozyskania dalszego uszczęśliwienia radbyś wszelkich Sposobow y starania dołożył. Więc gdy w teraźnieyszych Awanturach swoich, a naypierwey w Awansowaniu na Chorąstwo pod znakiem JWo Wdy Bracławskiego, Powtore a co większa maiące potykaiące Szczęście dla Corki swoiey, przez Szczery y całe z wolą Boską (iako sam ustnie opowie) zgadzaiący się Adres JW Blankiemberka Maiora maiącego roczney Intraty na kilkadziesiąt Tysięcy y nieoglądaiącego się na żaden wziątek, Znaczney lubo nie na Posag ale na sporządzenie pomienioney Corki dla samego honoru Urzędem zdarzaiącey się takowey Party potrzebnie Expensy.

Orzetto.

244 Przeto uciekaię się do Łaski WWM Pa szukaiąc wtym
Punkcie iakiegokolwiek dla Siebie wsparcia, oco
nietak proszę, bo przez Naturalny Affekt temuż
JPu Siemińskiemu iże serdecznie kochaiącemu
Siebie więcey niżeli na moię Prozbę uczynić możesz.
iako barziey upewniam że co tylko wyświadczysz
iakobyś w własny swoy lokował Depozyt. Ponieważ
całe tego Godnego Człeka Sistemma y usilne Sztak
rzekę in sudore vultus staranie, być w dobrym Imie
mieniu, y przyzwoitym Szlacheckiemu
wi Honorze. A zatym iako takowe chwalebne
Kroli muszę WWM Pa zupełnie kontentować
tak własnym Sercu Jego pomyślnego dla Cie:
bie dosyć powinny zysku, o który intercedendo
piszę się z należytą Estymacyą WWMM Pa Exc

Mowa przy Podniesieniu Laski Marszałkow
skiey przez Marszałka miana.

Do Zalimitowanym a co większa szczęśliwie Try
bunale Piotrkowskim, kiedy z powszechnego Praw
Oyczystych Porządku reassumitur Przeszły Trybunał
Lubelski, niżeli mi przyidzie podnieść Ze powierzo
ną

ny w Ręce moie Laskę pierwszy z głębokim Respe
ktem skłaniam Głowę moię na powinne Uszano
wanie Nayiasnę Magestatu Panskiego, Lecz mayą
przed oczyma wielkość nieustannego JKMci PNMgo
około Oyczyzny naszey y ucalenia Praw Oyczystych
starania bo Regnante Augusto, Regnant Auguste
Poloniey Leges, niepodobno rownemu wystarczyć
Podziękowaniu, ale tylko szczegulnie pomna
zaięcie się we mnie ingemino vota, Aby nieusta
iące do iedney Uszczęśliwienia publicznego Mety
dążące Usiłowania JKMci PNMgo wzmacnia
Ta wszechmocność Boska Spiritu Consilij Ca
lutares Jego Conatus. A co do Administracyi Namie
stniczey władzy należy upewniam, że iako przez
Trakt Sedentaryi Piotrkowskiey zostawała Re
gis ad exemplum, tota composita Themis, tak
przy początkach natym tu mieyscu za Łaską Pā
Boga per quem Judices Justa decernunt, U
rząd ten pro Justitiæ Zelo, pro Conscientiæ
rectitudine, pro Gloria mieysca tego exequi
staraćsię będziemy, aby ab hac Ara Justitiæ
nikt nad kontent nieodchodził, ut afflictis Co
latium et suus sceleri sit Timor. Wam zaś
JW Kolledzy

246 W Kolledzy y Dobrodzieie (: ktorych magnos Quirites z dystyngwowanym Witam y Adoruię Uszanowaniem :) powinne odemnie należy podziękowanie, że z iednostaynych Affektow postawiwszy mnie contra merita na tym Stopniu, Licznym Kongressem swoim raczycie teraz Siły moie wspierać, Jakoż zważywszy wprawdzie nieudolność moią, przyszłoby in primo Arescere flore, Ale sub Tantis Nominibus (: ktorych adaequatam Justitiam, Summam Probitatem wszyscy Amplectuntur, et pro maximo sądzą Exemplo, Jest mi voluiſſe has inire vias et ad Patientiam exerceri Laborum. Niechayże przynaymniey iakiekolwiek Officij mei Partes wypełnia y nadgradza Chęć y Pragnienie, czego po mnie Sprawiedliwość wyciągać będzie, Niechay na tym mieyscu circa Societatem Uzwolibw Dobrodzieiow godnych Kollegow moich wspieraią mnie żywe Antecessorow moich Przykłady et Imitatio, aby na tym mieyscu nihil habeam excusandum. Powierzoną zas Laskę od Przeswę Ziemstwa Lubel: kiedy mi z Rąk Twoich Wielmożny Mości Panie Sędzia z powinną wdzięcznością Rekognicyą odbieram

odbierać przychodzi, wyznać należałoby mniey zdolne Siły moie ad tantum munus gerendum, ale przy wydoskonaloney Rzeczy Ziemstwa Przezornosci, Ta niewiadomego nauczy, Niedołężnego wesprze, Zatrwożonego zmocni, Spem faciet nec non Animum firmabit et Ausus. Na koniec Słów wyznaczonych Starozakonnych od BOGA zażywam Sędziom. Dabis ergo Cor docile Domine ut Possim Judicare Populum Tuum in aequitate Tua.

Mowa Marszałka Seymowego.

W Początkach Obrad naszych Publicznych w przeciągu dwu Niedzielnego Czasu rerum molimine tardo, doyscia pomyślnego Konca iuż utracona Nadzieia, kiedy w Jedney Godzinie za Spoieniem y ziednoczeniem Ogniwa Jednostayności Umysłów, przez przyięcie do Porządku Seymowania w obraniu Marszałka mnie tu Stawaiącego iest zupełnie przywrocona; Spieszy Delegata Potestas Imieniem całego Panstwa tuże go, tym spiesznieу y z większą Radością, Im cięższe nam było dotąd umartwienie carendo

Domini visione beatifica; Nieśiemy a Libera Gente jako wierni Stateczni y Kochaiący Poddani Pana swego nieograniczone Dzięki że pod szczęśliwym WKMci Panowaniem utinam in aevum, dotąd Dwudziestoletnim nienaruszenie Słodkim Cieszemy się Pokoiem, czego wielko pomnoży niemała, a przyszłość wieku day Boże Uznała. Ale co za korzyść tego, kiedy w miłym Spoczynku Tak mocno Zasypiamy prawie Letargiem, quasi nesciens dum Respublica perit, etiam Nos ipsos perire. Nie wzbudziła Nas ustawiczna Czułość WKMci około Dobra Pospolitego, boś przez tyle Lat Nayiaśny Panie żadney nieopuścił Godziny, którąby być mogła ad publica Commoda Gentis Złotym Czasem, Żadnego nie uchybił Kwadransu, któryby mógł Par: matico quadrare bono, przez składanie Dylu Ordynaryinych y Extraordynaryinych Seymow które steriliter et infructuose zeszły, przez co Oyczyste WKMci Serce czuie musi Umartwienie. Czuiemy y My poniekąd co Nas do tego gdy Zmrużone ze Snu otwieramy Powieki, y upatruiemy disordinatam Rempublicam, a co większa Nie:

szczęśliwy Zapad omnium in Republica malorum, Aby tedy ta miła Oyczyzna, do ostatniey nieprzyszła ruiny, i Chcemy złączeni Zgodą, Przyiaźnią y Harmonią, iako gemini Fratres Gloria Matris ten nieszczęśliwych inter Concives Dyssensyi Pożar za poprzedzaiącym Usiłowaniem twoim ugasić, y przyłożyć się wszystkiemi Siłami w tym krotkim Czasie do podźwignienia tego wszystkiego y wprawienia w przyzwoitą Klubę, co przez ten Czas exorbitą Praw y Swobod wypadać mogło, y iakimkolwiek sposobem w Prerogatywach Swoich szwankowała Oyczyzna, do ktorych Prace ile w uciężonym y zwłoki niecierpiącym Czasie skwapliwie zabieraiące się, abyśmy w Siłach swoich nieupadali, Posiłku spragnionym Ustom w słodkim pocałowaniu Ręki Pańskiey szukamy.

Mowa Marszałka Seymowego

Więcey niż przez dwu Niedzieli Czasu przeciąg utęsknieniem do pożądanego oblicza W.K.Mści P.N.Mtgo oglądania niebez serdecznego Suspirium powtarzaliśmy

250. rzaliśmy: Phosphore redde diem, cur gaudia Nostra moraris: teraz po uprzątnionych zawadach przypuszczeni do oglądania ubłogosławiaiącey Nas Pańskiey Twarzy, z radością aplauduiemy, gratior it dies, et soles melius nitent. A tu nielekkie roztargnienie czyni mowie moiey wątpliwość, co wprzód mam czynić, czy Ante Thronum Clementiae deprecari o opóźnienie oświadczenia należytey Dobrotliwemu Oycu od kochaiących Synów uprzeymey Miłości, Panu od wiernych Sług Nayglębszey Adoracyi; Czyliż Ante Thronum Gratiae dziękować iak nayuniżeniey ze WKMść PNM z nieporównaney ku Nam Miłości, y nieprzestanney około uszczęśliwienia Swych Poddanych Szczodrobliwości; nieodrażony naszą taką opieszałością raczyłeś Nas, y cierpliwie czekać, y łaskawie wzywać do Siebie. Zaiste iak Nam nieprzyiazne były Interessów Konjunktury, co Nam dotychczas drogę do Majestatu zagradzały, tak dobrotliwe ku Nam WKMści z wdzięcznością uznaiemy Serce. Boday nieprzyszło by Nam desperować, gdybyś Nayiaśnieyszy Panie, chciał z Nami tak

postępować

postempowac, iak ów Ewangeliczny Monarcha, ktory gdy Zaproszeni od Niego na Gody, za iednym y drugim wezwaniem beżpolitycznie odmowili, Iedni nie wiem do iakichsci się Dobr udaiąc, abierunt in Villam suam, Drugi In Negotiationem suam. Aż rozgniewany Pan, missis Exercitibus suis nieposłuszne ukarał. Słuszny Gniew WKMści PNMłgo popadlibysmy y My gdyby nad Naszym Upieraniem się Gory nie wzięła Klemencya twoia, nie raz nie drugi, ale codziennie do Nas posyłaiąca, z wezwaniem abysmy kiedyż, przynaymniey Pierwszy Krok in tractu Seymowania uczynili, Całe w Procederach swego Oycowskiego nad Nami Panowania idzie WKMsc na Wzor Niebieskiego Monarchy, iako bowiem Bog poprzedzaiącemi Łaskami praevenit Nos, abysmy mogli przyiść do Niego, y żaden Tam nie przychodzi, chyba Radliwym, y pożądanym, ani wolnosci Ludzkiey uszczerbiaiącym gwałtem pociągniony; tak własnie WKMsc uprzedzaiąc Nas dobrotliwie Instynktami swemi y oswiecaiącemi cosmy mieli in illo turbine rerum czynic, y Zagrzewaiącemi ad Unanimitatem, prawie Nas reluctantes,

Zwiellim

252 z wielkim iednak wolnosciom Naszym ugadzaniem pociągnął tu na Gorę. Uzywałes Nas, abysmy chcieli; y uprzątał Obices, abysmy mogli przyiść do Majestatu twego, niechcącego nic stanowić de Nobis sine Nobis. Stanąwszy tedy in Conspectu nietylko Domini, ale et Patris tam beneficii, wylewamy Dziś Serca nasze z tym Obfitszym Affektu y wdzięczności oświadczeniem, że było dotychczas przytrzymane, na Wzor rzek gwałtem w biegu zatamowanych, a po Zniesioney Tamie, bystrzey y rozległey wylewaiących. Z taką tedy y My Serce Obfitością że oraz fundimus Vota, abyś WKMć z Nayiaśnieyszą Krolową owym to wzorem y przykładem doskonałey Cnoty, Ozdobą Wieku teraznieyszego, zawstydzeniem przeszłych, Zazdrością przyszłych, honorem y Zaszczytem Płci swoiey, a oraz cum Regnatrice Domo do Berła y Korony rosnących Krolewiczow Jchmciow w iak nayczerstwieyszym Zdrowiu dla swoiey y naszey Konsolacji Wieki Liczące na Polskim Thronie, nietylko nad Nami ale też y nad Naszemi nayostatnieyszemi Wnukami swe rozciągał Panowanie. Na koniec Upraszamy na Znak że Nam WKMć PNMiły Łaskawie daruie tarditatem Nostram, Sciągni Nam

ad Orientem

ad Osculum tę Oycowską Rękę, ktorą dobro Powszechne utrzymuiesz. Pars Veniae sit, dextram tetigisse Paternam.

Mowa do Nayiasniey Krolowey od Woiewodztwa Bracławskiego przez JW Ciesielskiego miana.

Zdaleka bo z ostatnich Swiata Polskiego Granic, szuka Cię Naymężnieysza z Niewiast, Nayiasnieysza z Monarchin, Hołdowniczego Ukłonu pospiechem, Woiewodztwo Nasze Bracławskie, y w nie Słow wyborze, niewdowcipnym onych Ułożeniu, ale w Staropolskiey rzetelnosci to wyznawa: Iż w Tobie Naymiłosciwsza Pani, to znalazszy, co nad Zdobiące Monarchow Skronie Korony, iasniey nie tylko Polskiemu, ale całemu Chrzescianskiemu swieci Swiatu, rzeczywistą y Istotną Pobożnosc, niewysławioną Łaskawosc, nieograniczoną Sprawiedliwosc, z głęboką wystawia, y czci Wdztwo Nasze Adoracyą, Scielesię pod Stopy twoie Matko Monarchow, Pani Narodow, u Nich składa naygorętsze, do Krola Krolow, Pana Panuiących Życzenia, Abys Miłosciwa Pani, tyle liczyła

wiekow, ile się w Tobie niewysławionych znayduie
Przymiotow. Oyczyzna Nasza Nayiaśnieyszemu
Poddana z Krolow, ktorym dobrotliwie panuie,
przedłużonemi w niezamierzone Czasy Rządami,
y słodkim ubłogosławione widziała Pokoiem.
Jaśnie WWch Wodzow Obojga Narodow Majesta:
towi Nayiaśnieyszego Panstwa Miłosciwego, w Wier:
nosci nieprzewyższonych, wżyczliwości Oyczy:
znie nieporownanych, Jako też JW Woiewodę
+ y Podkomorzego Naszego, y Nas Samych Łasce y
Pamięci Twoiey Nayiaśnieysza Pani iak nay
usilniey Polecamy.

List Pewnego Kawalera do Damy

DA W tak cięszkich y millionowych Umartwieniach
z pozbycia z oczow moich nigdy niewyestymowa
nego Osoby WWMśPanny Dobrodz wizerunku, chyba
iedna daleko szczęśliwsza odemnie że U stopek
WWMśPanny Dobrodz składana bydź może posili
mię ma moc Litera, tym barziey że w Niey przy
Następuiącym Nowym Roku niewygasłonego Pra
gnienia szczerych y nieboczących Myśli moich, mo
cno y gruntownie Zniewolonego Serca Gotowy wkro
tkim

tkim Wotum na imieniny moie. Nic więcey nie życzę JWW Samie Dobrz tylko iak nay dłuższego y Nayszczęśliwszego Zdrowia, bo wszytkie naywiększe szczęścia Swiata y Pomyślności przed Slicznemi y nieoszacowanemi Talentami Jey na twarz padać y Czołem bić powinny. Te wyrażaiąc Supplikuię o pozwolenie honoru z naygłębszym Upadnieniem u Nog Jey pisać się.

Kopia Listu do Dziada teyże Damy.

Pozwoliż mi WW Dobr do Uniwersalnego Całego Swiata Boskiego Upragnienia moie przy Następuiącym Nowym Roku szczere z Naygłębszym Upadnieniem do Nog WW Pa Dobr przyłączyć. Chcę Życząc ażeby dla Podpory Oyczyzny tak świątobliwemi tak Sprawiedliwemi Sentymentami JWW Pa Dobr Dent tibi Dij aetatem, quam merueris, servent Animum quem dederunt wraz z WW Samą, ktorym zaś się Protekcyi oddawszy mam honor pisać się. Etc

3tio Kopia Listu Kawalera do Damy.

X Znam ia to dobrze żem nie powinien Inkommodować JW WMmę Dobrodz literą moią, a że coż Zupełnie zwyciężonemu Sercu memu zabronić tego nie mogę. Y tak

25. JWPanna Dobrę ten list moy (ktorym przez Spra
wiedliwosc Powagi swoiey wzgardzie bys po
winna) przez Kompassyą nadtym przymiesz
ktory chyba iak życ przestanie, to y zamilknąc
potrafi, iak szczerze żąda y gorąco pragnie
wiecznie y statecznie być z naygłębszym rzuce:
niem się pod Stopy JWPanny Dobrę y z nayprzywię
zanszym Ich Ucałowaniem. &c

JW. Tegoż Samego do teyże Samey

74 Składam Naygłębsze u Nog JWPanny Dobrę podzię
kowanie za podiętą Fatygę w wyciągnieniu Rącz
ki swoiey do odebrania niegodney Litery moiey
w ktorey to tylko zwyczayny mam wyrażac co z
Szczerego Myśli Instynktu y zwyraznego Serca
pochodzi dokładu. Sądzic że JWPanna Dobrę będziesz
(y choćbys miała naywiększey Osobę moią miała
wzgardzie) przez Sprawiedliwosc Sentymentow
za co ich przyznasz, to zawsze że zostaię po
między cisnącemi się do Łaski JWPanny Dobrod
wyższey we wszystkim celować one mogę. Ja
nad Nimi w szczerych wiernych y Statecznych Se
ca moiego Obowiązkach Prym trzymać będę. Że
prawdę Bog widzi, a życie moie całe probować
będzie

będzie, które gdy teraz w Ręku JWWMy Dobr. zostaią, oddaię że nieporownaney Dobroci y mocney Protekcyi JWWMD: ściele się pod Nogi Ke JW do Darmy.

Dni te które w pełnym staraniu łożę na ziednanie tym zaszczytnieyszego y pożądańszego w Domu ucałowania Nóg JWWMDobr. przystępu przebywaiąc w oddaleniu, lubo trwożyć Sobą mogę, żeby mi Wyrok Szczęścia, mnie szczere zostawiwszy chęci, innym tylko Prospekt oglądania Oblicza JWWMDobr. daiąc w Zasławym Jey Respekcie, kroku wyższego uczynić nie pozwolił. Ale desperować nigdy nie potrafię, bo dufam wielkiey dobroci JWWMD: że pozwalaiąc słonowu Jnszym widzenia Siebie wspomnisz y na tego, który by się tam znaydował, nie widziałabyś go inaczey tylko leżącego u Nóg swoich. Bo wierzę barzo Sprawiedliwym y tak przezornym Talentom JWWMDobr. że w Liczbie wszystkich chcących się mieści w Zasce JWWMDobr. przeglądać będziesz tego, który nie żadną wzbudzony pobudką tylko szczerym y nigdy nieodmiennym do Samey Jey Osoby Przywiązaniu prawdziwym Serca Myśli Instynktem prowadzony będzie. Ja mocno się z sobą pomiarkowawszy Przyznamsię u tych wszystkich Obowiązkach wzywam Boga na pomoc, aby ten iak prawdziwie zniewolone y pełne Estymacyi ku Osobie JWW we mnie stworzył Serce, tak iawnie JWść mnie Dobrodz dał się widzieć y poznać. Etc

List od Tegoż do Teyże.

Lubo od przepędzonych w Umartwieniu Dni reszta mi tylko Godzin y Momentow do przebycia zostaie, iednak tych Gorzkości cięszkoby mi znosić, Gdybym Ja sobie szczerych y dobrze wydoskonalonych Chęci moich wyrażeniem z nayglębszym Respektem JW Dobr. Sto:dzie y przysprawiać niemiał, rzucaiąc się z tą Su:plikę aby cokolwiek JWS Dobr. tęskliwie dotychczas pisać mi niebroniłaś, to Dobroczynnie Sercem y Usty iako się Przybytkiem Tey zawdy wymowie pozwoliła na ten czas gdy będę miał honor głowę moię razem y podnosić na oglądanie Oblicza JWS Dobr. y zmierzać na ucałowanie Stopek Tey, pod ktoremi wiekować pragnę, mam y mieć sobie będę za Naywięszy Zaszczyt być. Etc

Itt od tegoż do teyże

3. Kiedy głębiey w Sercu y Myśli moiey stateczność y przywiązanie żadnemi Wiekami nie przerwane pełne Respektu y Estymacyi ku Osobie JWPDobrey widzieć y przyznać mogła bo kiedy y w oddaleniu tak mi dobrze Oblicze JWPD. y przytomność figuruią, że dopiero na tenczas poznaię, że Jey przed sobą niemam, kiedy padaiąc na kolana z wyciągnionemi Stopek Jey szukaiąc Rękami nieznayduię, kiedy wymowione z Ust moich Słowa, nieprzynoszą mi żadney odpowiedzi; Znać mi daią, że się o łaskawe JWPDobrey nieobijaią Uszy. Niechayże mnie przynaymniey ten List w Oczach JWPDobrey łaskawie godzi, ktory gdy łaskawie czytać będziesz, sprawiedliwie przyznasz że między zupełnie pisząca Ręka szczerze z niewolonego Serca Chęci niewyrazi, Che iak wiecznie y doskonale pragnę być.

Itt Tegoż Do teyże

2. Że Myśl moia cała zabawna, y Serce napełnione szczerych Chęci y głębokich Respektow ku Osobie JWPDobrey mowiący y piszący tyle razy miałem Honor powtarzać; Y lubo że wszytkie

Kroki

Wo

kroli usiłnych Akkomodacyi moich chcę stosować do samych Myśli y Skłonienia WWś Dobrey spodziewam się że przez Sprawiedliwość y wszelkie Talenta wskróś przenikać możesz iednak gdybyś Stateczności iak przez tenczas po sob probować chciała, że mi iuż więcey nad to pozwolone być niemoże iak mowię szczerze ypisać wiernie o tym co mi Bog na Sercu niezgłuzowanym wyznaczył Charakterem, gotow Jestem do Ostatniego Tchu Życia moiego, całe trawię na tym Momenta, bo widzę że zbawiennieysza Życia moiego być niemoże Professya, iako ta, mieć honor pisaćsię y głosić żem Jest Ac

Kopia Listu Kawalera do Wuią teyże Damy pisanego.

Raz na zawsze oddawszy się Protekcyonalney Łasce WWMPań Dobrey w tey mocney dotąd zostaię Ufności, że mi iey na każdym mieyscu ubliżyć nie raczysz, iednak abym tym barziey mogł się Insynuować Dobrotliwemu Sercu Jego, w ktorym Fundament Szczęścia mego zakładam, Spieszę y na tam[illegible] mieysce z Upadnieniem do nog WWMPań Dobrey suplikuię supplikuię azeby wszelkim Insultom Ob zwagła przypadaiącym, któreby szczęsciu memu dependuiącemu od Łaski WPa Dobr. chciały bydź Szkodą, w Trakcie zamyslonych Ich Zapędow swoich, wielkiego Kredytu mocą wstecz koła obrocic raczył, a tego z mocney Protekcyi nie wypuszczał, ktory na całe Życie zapisuię się bydź &c.

Id. do Tegoż Samego

Coż może bydź dla mnie większą uszczęśliwienia zamysłow moich Nadzieią, iako że odebraney z millionowym Ukontentowaniem Łaskawey Expressyi WPa Dobr. to czytać, Iż Łaska, Protekcya, y Dobroć Serca Iego dla mnie całe niezasłużonego, tylko szukaiącego do Zasłużenia się Sposobow, tak mocno iest w Fundamentach swych ugruntowana, Że żadne by nayzgwałtownieysze burze y nawałnosci ruszyć Iey z mieysca y przedsięwzięcia nie potrafią. Nie znayduię tedy rownych słow na podziękowanie zupełne, y na wyrażenie mocnych y wielkich nieprzerwanych moiey Obligacyi Obowiązkow, ale tylko wgłębokiey

Serca pokorze wszystkiemi siłami chwytam się Nog
WWMćSa Dobr. y mam wielką Ufność że te mię
do Zamierzoney Intentow moich doprowadzą Mety.
a Ja in omni foro Szczęscia mego Te Authorem
Conditoremq. Fortunæ meæ głosic nieprzestanę
Jako WWMćSa Dob.

Kopia Listu Kawalera do Dziada tey że Damy pisanego.

A Jako ten Jedyny Dziedzic wzięcia mego Umysł tey
cie się wiecznie obowiązanym Sługą y Podnoż-
kiem JWWMćSa Dobr. tak nic mi Szacownieysze-
go do Uszczęśliwienia być niemoże, iako tylko
momentalnie pod Nogami Jego prezentować się.
Lecz kiedy Podroz Kralicka w tym Szczęściu pro-
fitować mi niedozwala to przynaymniey w tych
kilku Literach z tego mieysca na którym maię
Honor nikczemną Osobą moią służyć JWWd Kasztel-
lanowey Dobrodz. y JWWPanie Szczerosławney Dobr.
spieszę z mym Ukłonowym Ucałowaniem Nog Panskich
JWWd Dobr. u których raz honoru zażycia mego
Założywszy Termin, Samsię wiecznie hołdować
pragnę; Z tym Zaszczytem że w wiernie Obowią-
zanych Myslach Jestem y być do Zwarcia Powieki
nieprzestanę.

List do Teyże Damy

5 Tak mocno władza Boska determinuiąca wszystkie rzeczy na Swiecie skłonione Chęci moie ku Osobie WWMć Pany Dobrzki, kiedy wiernemi przez oddalenie się moie wyrazać niemam Sposobu Usty, niechayże Prawa sprawiedliwie wyznacza Męka, że wiedząc o tym że żyię, znam y to do siebie że inaczey władać Sercem moim niepotrafię, tylko posiłony łaską y Protekcyą WWMć Pany Dobrzki, o którą miłosiernie żebrząc rzucam mnie pod Stopki

WWWMć Pany Dobrz Chc

List do teyże Damy

W przedsięwziętey Drodze doyścia zamierzoney dla mnie uszczęśliwienia mety, ażebym zniknony z Oczu y oddalony Osobą od Stopek WWMć Pany Dobrz niebył oraz z Myśli y pamięci rugowany, stawiam się na Oko tey niezemnej Litery moiey widokiem, w tym Obowiązku zniewolonego Serca moiego, w którym od początku nienaruszenie byłem y w nim do Smierci zostawać pragnę, czego inżeli za powrotem skutkiem probować będę, teraz Supplikuię to Pożegnanie które w krotkich wierszach zamykam, byś raczyła przyiąć z Łaskawością, z iaką Ja wywieram pokorną y Serca szczerością

Żegnałem

264. Żegnałem w przytomności Żegnam Panią z drogi
Po Milion kroć razy Całuię twe Nogi
Żebrząc byś lokowała w mocney swey Pamięci
Tego ktory chcąc przywieść do Skutku swe chęci
Tam gdzie Los Szczęścia kładą, kroki dysponuie
By zyskał to co Sobie wraz z Życiem Szacuie
W Tey zas moiey podroży, wzdycham bez przestania
I nie insze tylko te są moie Żądania
Dążyć Szybkim pospiechem w twe Bogini Progi
W Takim Stopniu cię Żegnał, bym powrócił z Drogi,
A teraz u Nog twoich składam na Offiarę
Serce co Życia kończy y zaczyna miarę
Nieodrzucay od Siebie Lubey w swoiey myśli
Tego ktory się twoim być Podnożkiem kreśli
N. N.

List od Tegoż do Teyże Damy

Ziolnich miar na Dniu dzisieyszym niemogę (Lubo znam ten w sobie powinności Obowiązek) sprezentować się u Nożek WWM Pany Dob. y co Piórem przysposobionym Mowy Instrumentem kryślę, tego własnemi Usty (które są wiernym Prawego Serca Ministrem) wyrazić nie potrafię. Jako obowiązany Sługa y iuż pod Moc Prawa twego z własney woli poddany w nieodwłocznym Czasie dam Zupełny Rachunek z każdey Godziny strawioney, lecz nie bez cięszkiego iednak wzdychania, ztąd że z okoliczności Czasu mieysca odległości Sługę dzieliła od Pani. Dla którey przy dniu dzisieyszym Zmartwychstania Pańskiego nic tak szczęście z Oświadczeniem, bo że od Początku szczęścia mego poznania Godney Osoby JWWMćPanny Dobr., że iest mocne, szczere, y z Samego Serca pochodzące, widzi Świat cały, y Sama JWWMćPanna Dobrodz. przyznać powinnaś, kiedy od tego Szczęścia własne me Szczęście zawisło. Ale raczey wzdycham gorąco do Tryumfuiącego Dziś Zbawiciela Pana, aby w Zmięcio temu Zupełnie Łaskawego Tey Serca dla Prawdziwego Podnożka, pozwolił mi wygraney w Prośbach JWMćPanny Dobr., do którey wszystkie mi się Siłami garnąc wyznaię żem iest y być nieprzestanę Życiem Obowiązany Sługa y Nayuniżeńszy Podnożek, Ten który w Supplemencie Szczerych w nie Zamieszonym Terminie Expressyi swe Imię y Przezwisko kładzie.

Które być mogą Żale, że Pióro wyciska
Że Sługa Moy swey Pani w Wielkanoc nie ściska
Za co chociaż mieć winien serdecznie Załuię
Żałować nieprzestanie póki nie uczuie
Nad sobą Kompassyi. Że to dla Podróży
Pruskiey się stało, z którey Zapędów się wroży
wierny

Wierna Zyczliwosc Łaski ktorey nieprzestawa
Prosic, Zebrzec, przykrzyc się, gdy wtych Ządaniach stawa
Bog Zwycięsca Trzech rzeczy w doskonałey porze
Twe Zdrowie niech Lolnie, a tak się nie strwożę
Choc wDwuch Rywalach! Sądze, dasz Uszczęsliwienie
Za ktore Zycie rzucę na Twoie Sumienie
Więc wZyciu mym iedynie Twey Łaski Zebrzący
Iestem Piotr Małachowski wWzdychaniach będący.

List do Dziada Teyze Damy. Z Powinszowaniem

Lubo wszytkie obrociłem był starania do Złozenia Osobistego u Nog JWWMśćPa Dobrodz na dniu dzisieyszym Powinszowania Swiąt Zmartwychwstania Panskiego, lecz kiedy wtym Przedsięwzięciu y zamierzonym Szczęsciu przez Niesposobnosc skrzywdzony byłem się Sądzę; Przeto czego Osobą dopełnic niemoge, tego Obowiązanym Sercem y Zyczliwemi Chęciami w niegodnych Liniach sigam adimplere. Zycząc aby ten Grobowy Zmartwychwstałego Pana Kamien stawszy się antemurale od Insultow Zdrowiu potrzebnemu JWWMśćPa Dobrz tak usibus publicis, iako mnie szczęsliwemu mocney Protekcyi Jego, był oraz Stopniem do Naypierwszych Iure merito Jemu należących w Oyczyznie Honorow y tak to iest nieskonczona Nayglębszey Adoracyi y powinności moiey Obligacya terminos nec Littora ponens, w ktorey trwac nieprzestanę Szczycąc się być

List do Wujá teyże Damy z Powinszowaniem

Dość iawne Łaskawego dla mnie WWMPa Dobr. Serca
znaiąc dowody, ktorych że niepodobna odsłużyć Re-
spektowe, przynaymniey wiecznym odsługiwania
Odzywam się Applikacyi Obligiem, z tą przy teraz:
nieyszym Czasie Apprehensyą, Życząc abyś z Tryum-
fuiącym Panem w przechowaniu Szczęśliwości,
a w Otrzymaniu podług Żądzy y Chęci własnych Oboy-
ga WWM Państwa Dobrodz. iak nay pomyślniey-
szych Sukcessow, Semper Victor ubique maneas.
a mnie garnącego się sub Alas Protectricis Jego
z swoiey nieoddalał Protekcyi Inaczey quem si-
ne Te coges vivere, coge mori, y z tym Zaszczy-
tem quousque non consumptus Corpore totus ero
nieprzestanę pisac się być WWMPa Dob.

List od Pewnego do Swego Dobrodz. z Powinszowaniem
pisany Swiąt Wielkanocnych

Wszystkiey ochotą y z radością wyiawienia Serce swoich
poświęconych WWMPu Dob. Życzliwości ciągnąc z O-
kazyi Następuiących Swiąt, Ia w liczbie Ich na ten
Czas znaydować bym się niemogł, dałby mnie y z po-
rzodku Życzących Boska wyniosła Ręka, ale poki
Tchu ieszcze we mnie, że z Serca mego y z woli mo-
iey Żądam WWMPu Dob. czynić Offiarę, ktorą czynię
powinnie

powinienem iako moiemu Protektorowi y Oycu, y ta iest moia codzienna Modlitwa, ktorą za votum wyrazam, aby Dni Życia WWMCPa Dobrodzieia naypomyślnieyszemi Sukcessami do długich były przeciągnione Lat. Ten życzy ktory zapisuie się na całe Życie

WWMCPa Dobrego Słu

Kopia Listu winszuiącego Swiąt Wielkanocnych

Spieszę z powinnym odemnie Nóg WWMCPa Dobr. ucałowaniem, oraz przy Nich blisko następuiących Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego składam powinszowanie serdecznie życzę, Aby Chrystus Pan Tryumfuiący nad Śmiercią, nieśmiertelne JWWMCPa Dobr. dla Oyczyzny Chrys. Naypierwszemi w Niey kompensował Dostoieństwy, a co naypożądańsza dla mnie prawdziwego Sługi JWWMCPa Dobr. duszą y sercem do Niego przywiązanego aby to życzenie raczył.

Dij tibi dent Annos, a Te nam caetera sumes
Sint modo Virtuti tempora longa Tuae.

Protekcyi mię zatym JWMCPa Dobr. nieustaiącey oddaiąc iestem do zgonu immorituro Cultu

JWWMCPa Dobr. Słu

Kopia Listu pewnego.

Odebrałem w Liście JWWPa Dobrz. wyczytane nieograniczone Łaski dowody, gdy mię immeritum Łaskawę sięgać w tey odległości raczysz Ręką, ta na mnie Pamięć pobudką nowych coraz wdzięczności staie się, m tożem poruszaiącym Obowiązane Serce, Excytarzem nieuśpionym gnuśną Niepamięcią myśli, y w tym Czasie Szczery JWWPa Dobrz. Sługa pragnąłem w wiernym Usilney Przysługi profitować wywodzie, Aby wedłue Jego Zasługi copiosiori retributione dystyngwowane były wystawiłem w Oczach y Pamięci JW Wodza Dobrz. znaczne in publicum koszta, y Przyszłą Funkcyę. Czas trudny zatrzymał Usiłowania moie, z tey Przyczyny że w teraźnieyszey Konjunkturze bardzo wielu weszło do Largicyi w tym Kolu, Dalszemu to JW Wodz odłożył Czasowi. JP Stolnik Zyszowiecki równą Largicyi przy swoich Regimentarskich Expensach premiatus Porcyą. Dalsze moie na rzetelne Usługi poświęcam starania piszę się z głębokim uszanowaniem JWWPa Dobrodzie

List winszuiący Imienin Damie

4 Że na dniu dzisieyszym były żywe Myśli moie wielce pragnione Chęcią widzenia Żądzą napełnione Serce, ażeby osobistym ucałowaniem Nieoszacowanych Rąk WPanny Dobrodz. w przyimitemu słodyczą Ust moich godziny y momento

menta trawił, a oraz w tych, przy dniu dzisieyszym Imienin, niewygaszonego Pragnienia szczerych y nie wyrażaiących myśli moich, mocno y gruntownie Zniewolonego Serca Istotą w krotkim powinszowaniu namienił, ale kiedy wyraźny Rozkaz JWWPa Regimentarza Dobrz w usłudze Podroży Wielkopolskiey Żego mi w Życiu naymilszego niedozwala Szczęścia, Niechże ta nikczemna Litera moia szczęśliwsza odemnie, bo prezentuiąca się w czas WWMPany Dobrodz, y powinszowanie y życzenie, tak wiernie tłumaczy, iak ia iestem y pragnę być

WWMPany Dobrz Sł.

List pewnego do Damy.

Do tey Godziny cieszącym się Nadzieią oglądania na dniu dzisieyszym milszych Oczu mey Śliczney Pani, kiedy przez podroż Krakowską w skutku upragnionych Chęci moich cudzey a nie swoiey z Obowiązku Usługi dogadzaiąc woli, oczekać muszę; w nieogarnionym Żalu Zanurzonemu Sercu tę przynaymniey znayduię folgę w literatney Expressyi z Millionowym Stop Ucałowaniem prezentować się u Nog WWMPany Dobrodz, bym choc w Żywych y szczerych myslach moich gdy nieprzytomnie Czcił y adorował do woli. w odległosci zas mieysca momentalne westchnienia y niespokoynosc Serca ponoszący słodzić będę sobie w przyszłosc krotkiego Czasu osobistym

widzenia

usciskaniem delikatnych Nożęt nieoszacowaney Pani, u których się kornie Piszę się z głębokim Respektem.

WWMci Pany Dobrodz

3tii Assumpt Listu do Pany

Liczyc by naydłuższe Czasy u Nożęt mey Pani iak mi są nieporownanym Ukontentowaniem y iedynym niby przemiiaiące Momentem, tak krotkość Czasu oddalenia się mego nieznośnym Umartwienia staie się przeciągiem momentu ne sprawuiące Westchnienia. &c

Kopia Listu Winszuiącego Imienin S: Katarzyny.

Naiże nieograniczona Dobroć Serca, niepoięta łaskawość, y niewysłowiona Tylu Dowodami [illegible] [illegible] Szczęśliwey zadat Ciebie WWMci Pani Dobrodzieyki nie tylko rocznie przy Obchodzie [illegible] [illegible], ale każdego Momentu Życia mego, Życzę winszować y wołać do Boga, o te pomyślności y uszczęśliwienie, których Życzę y [illegible] dla Ciebie wymagaią [illegible] Znam w Tobie z Prawa Natury, Wdzięczność, a nadewszystko powinność, nierozerwanym Węzłem Obowiązku [illegible] Serca, Jednak takowego Oświadczenia

wzaiemnie

wewnętrzne chęci naywiększey z powinszowaniem
ktyśię na Oko wydawać pod ten czas między wszyst-
kich obligowanych do Usługi [illegible]
Gdy tedy tego [illegible] [illegible] [illegible] Rękę
moię na wypisanie tych słów które wprost
z ducha związane tylko serce

Przyd[illegible] niech [illegible] że Moie Uważanie
Koło Małżeństwa, Niechay się stanie
[illegible] Fortunnym któreby w swoy biegu
Zażywało [illegible] aż poki do brzegu
Niedoydzie szczęścia, y tych Pomyślności
Których Ci życzę z Serca Obfitości
Wiecz[illegible] niech będzie Obroną
Od wszelkich Żalow y [illegible] Zasłoną
Itak [illegible] cała w tym Ubezpieczeniu
Bo me [illegible] szczęście w tym Życzeniu
Od Siebie maiąc w Naypierwszym [illegible]
Zapisuię się być na całe Życie. V. N.

Kopia Listu Kawalera do Damy

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
przepasionych Affektow, y [illegible] ale
bez [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

do wy[illegible] podać sposoby, lubo
na dniu wczorayszym przez Xiędza [illegible]-
ney który mówi po [illegible]
ców moich [illegible], dziś [illegible]
przypominam List Oyca Dobrodzieja mego do
JW. Pani Kasztellanowey Dobrodzieyki pisany y na
moie Ręce zostawiony, który żem [illegible]
pożądany dla mnie zażywać dozwala że
gdyby z nieochybną nadzieją starania Zamie-
rzonego Szczęścia [illegible]
cie życia mego przez [illegible]
[illegible] Pani dla dostojnego
[illegible] a który [illegible], co
bez wdzięczności [illegible] dobro-
[illegible] dla mnie [illegible]
życia mego [illegible]
nia Planety, y przynieść [illegible] od
Ciebie [illegible], który prawie był
w nieprzerwanym życiu.

Twoim dożywotnim [illegible]
[illegible]

Kopia Listu Od Oyca Kawalera do Brata Pani

Zniewolone Serce moie przez mnogie zasługi y pro-
tekcyi Szlachetnego Przewielebnego Dobrodzieia winne po-
kazuie nad Synem moim, zdali wszystkich czasiech
przez [illegible] uczynionych y zapamiętanych [illegible] mo:
ich niemoże dać iakieykolwiek wzaiemności
Przykładu, niechże przynaymniey ta Litera
szczerym będąc Instrumentem szczerego Serca;
będzie wiernym Tłumaczem mego Uniże:
nia stosuiącego się nietylko do iawnych ale
prawie wrodzoney marzącychsię Woli y Rozka:
zow Przewielebnego Dobrodzieia, do którego związ:
czenia że dla naszych a prawie do Ziemi
przytłaczaiących mię Interessow Pamiętnicę
używam Ręki, niechżeż mi pro Vitio Negli:
gentiae imputare, ale raczey przez Myśl z
głębokiemi swego Poważnego Żądania Argu:
mentam, non calamum, sed Animum Spe:
cta, tego który rowno z Życiem pragnie dawać
dowody że iest y chce być

Przewielebnego Dobro
dzieia

Mowa JWJP Potockiego Wdy Wołyńskiego dziękuiące za Krzesło.

Należałoby mi Nayiaśnieyszy Królu JMM. odbieraiące Łaskę Pańską Krzesło Wdztwa Wołyńskie stawić tak Oycowskie partykularnym Dobrodzieystwem, iako bardziey rzadkie y nieporownane Oyczyzny naszey Czyny; Preferowałeś WKMć JMMy nad Cesarskie Trony wolnemu Panowanie Narodowi, ktore zes tak ukochał, że od goreiącego w całey Europie Pożaru przezornością swoią uwolniłeś, y wolałeś na własnych Dziedzicznych ruinę ponieść Państwach, ażebyś ulubione w Polszcze ubespieczył Królewstwo. Zapalaiący się przez Podział Ordynacyi Ostrogskiey domowy Ogień przytłumiłeś WKMść JMMy władzą swoią Królewską, ta rezolucya Pańska ożywiła iuż desperuiący o Polszcze Lud, ktory teraz wielbi Boga y prosi, aby Król Królow, tak szczęśliwe tak spokoyne Waszey K. Mści JMMgo panowanie wraz z Nayiaśnieyszą Królową Jeymcią JMM. w niezamierzone przedłużał wieki, rozkrzewioną zaś Nayiaśnieyszą Familią, Europeyskie napełnił y osadził Trony. Bez względu na nieuszanowane Zdrowie swoie, podeymuiesz WKMści JMMy fatyguiące do Nas Podróży, dokładasz usilnie

nie Strac y starania, aby przez pożądane doyscie Bader potrzebnych Seymow, Krolewstwo twoie, w iako naydoskonalsze rozrządzenie Swobody, Sławy y dostatku coraz bardziey a bardziey kwitneło. To dobroczynne Żądanie Pańskie, gdy przez fatalnosc, a bardziey przez niesfornosc Synow przeciwny odbiera Skutek, Żal y Stratę drogiego Czasu Oyczyzny pokrywasz dobrocią. Przybycie teraznieysze w Kray Polski Żywym y oczewistym iest Miłosci dowodem, kiedy W.K.Mci P.N.Mgo bytnoscią swoią ochraniasz Skarbu Rzeplitey szczupłosc. Pierwszego y naylepszego między Monarchami Krola cały swiat adorowac powinien, ktory samą miłoscią, łaskawoscią y roztropnoscią swoie rządzisz Krolewstwo. Lecz nieskompa:rowane y niezliczone Dzieła twoie Nayiasn. Panie, gdy nieudolnosc moia doskonale wychwalac niepotrafi, Niech potomne zadumiewaią się wieki, Panuiący niech się uczą nasladowac Monarchowi. Ja składam u Tronu W.K.Msci P.N.Mgo naygłębsze podziękowanie, że mnie przed Lat 14. Urzędem Kraiectwa ozdobiwszy, teraz iako Sukcessyonalnie na tym stawiasz Stopniu, na ktorym Michała Potockiego Stryia Mego Rodzonego niesmier:telney Pamięci Augusta wtorego waleczna posadziła Ręka. Niechay się nikt nie chwali ani myśli, że swiadczone sobie Monarchy łaski, usługami swemi odwdzięczy:

czyli odsłużyć może: Beneficiorum enim Principum nulla merces, sed sola fidelitas placet. Niechcę ia się szczycić Antenatow moich nieskazytelnie dotrzymaną Panom swoim wiernością, bo ta iest każdego Syna Oyczyzny powinność, ale naśladować usiłuię Szczęsnego Potockiego Hetmana Wo Koronnego Dziada mego Rodzonego, ktory pierwszym będąc powodem do Inauguracyi w Sercach Polskich nigdy niewygasłego Czcia WKMści P.N.Mgo żadnemi nieoderwany przeciwnościami przywiązanie swoie wraz z Życiem skończył. Z tą wiernością z Naturą na mnie wlaną przed Maiestatem WKMści P.N.Mgo przed Zasiadaiącym Senatem, przed Assystuiącym Stanu Rycerskiego Zgromadzeniem, gdy się głoszę, oraz przed przenikaiącym Serca Ludzkie Panem nad Pany oświadczam, na Stwierdzenie WKMści P.N.M. przy dostoieństwie Krew wylać, Życie położyć gotow Jestem, Nam Vitam quam Accepimus, Deo Patriae Regi debemus. Przyimi Nayiaśnieyszy Panie tę szczerego Serca pochodzącą Offiarę, A na Znak Łaski Pańskiey starzaiącą y szczodrobliwą pozwol ucałować Rękę.

List Winszujący Laski Marszałkowskiey.

Dystyngwowane JWWMć Pana w Rzpltey Zasługi te, są od wszech Stanow warte Rekognicyi, abyś korrespondujące chęciom swoim, powodnie widział Skutki, a zatym nieptomnie mam honor winszować JWWMć Panu tego Stopnia, ktory przy uczonym zwyczayney Jemu zwierzchności wzorem, do wolnego powierzony rozporządzenia, czyni mi zupełną Ufność że w prozbach moich ktore w trzech wyrażam Punktach zupełną zaszczycić raczysz pomyślnością. Te zas desideria moie poufaley śmiem polecać Łasce JWWMć Pana, będy Recc

Kopia Listu od Marszałka Trybun do Hetmana

Że Bog przez wyroki swoie a JWWMć Pan Dobrodziey przez poważną y wielkomogącą Interpozycyą dla mnie zrządził, to dziś stosuiąc się do Rozkazow JWWMć Pana Dobrodz Łaskawe y in unum złączone wspołkollegow Affekta Służkiem wykonały, ktora w powierzeniu mi Laski Marszałkowskiey, moie będzie zmocniwszy siły, tak dyrygować kroki wzwyczaioney dzie, abym z drogi Powinności Wiary we mnie a teneris widzom, y pragnienia mego Skinieniu Pańskiemu JWWMć Pa Dobrodz parere na

Kroh

krok ieden niezbłądził, ktorego oswiadczenia Początkow Skutkiem pokazanych in plena remotione JmćPana Sanockiego, JPan Sarnacki bez podchlebstwa iż tak rzekę totis viribus intendę Usługom Pańskim doskonalszą y zupełnieyszą przy sposobnieyszym co kolwiek dla siebie cząstce uczyni relacyą, Ja zas dla zwykłego dzisieyszego Zatrudnienia że smiem cudze zażyc Ręki, supplikuię pokornie racz indulgere temu, ktory raz konsekrowawszy całe Życie, y wierne Serce na Usługi Pańskie pragnę być usq ad Aras

JWWMMPana

Mowa S.P. JW.o Michała Zawiszy przy ostatnim Zgonie Życia na Placu miana Rku 1751 d 11. Maij.

Consumatum est.

Skonczyły się Dni Życia mego, upłynęły godziny y momenta, iako Wody ktore się nigdy nazad niewracaią, czas ktorego nikt niedogoni uleciał, przecież za Osnowa Życia moiego przychodzi mi iako Swiecy dogorywaiącey zgasnąć, iako klepsydrze do ostatniego Proszku

złego

z tego wyniść naczynia, słowem już przyszła przyszła godzina już napisany Dekret Naywyższego Sędziego, abym zadosyć temu koncowi uczynił, dlatego na Świat przyszedłem, z tą Obligacyą wziąłem Żywota Łaskę, abym Krolowi Nieba y Ziemi wypłacił się, oddawam w ręce jego Nayświętsze Życie moie, wszakieś Ty Sam Odkupicielu Świata JEZU Chryste na Krzyżu umarł, żebym się y Ja Śmierci nie lękał, niechże się teraz dzieie wola Twoia ze mną, niech umieram, byłebym Sprawiedliwych Śmiercią umarł, wiem to Panie moy, że te Ciełsko obrzydliwe, ten Proch nikczemny, to słabe Naczynie ze wszelkiemi Przymiotami in suo esse na ostatecznym postawisz Sądzie, Więc tedy opuszczam ten Dom Ciełska mego, abym Lepszy wieczny otrzymał, rzucam Ziemię abym zyskał Niebo, rzucam Ciało, abym z Duchami Niebieskiemi mogł mieć Kommitywę y ligę, Czas już żebym iako łabędź przy Śmierci hymn Chwały zaśpiewał, że mnie przez ogień y wodę na tym Świecie do wieczney przyprowadzisz ochłody. Do tych Czas

peregryno

Peregrynowałem, teraz do Oyczyzny Niebieskiey przychodzę, dotychczas niebespiecznie żeglowałem, teraz do Portu przypływam, Bog mnie z Ciemnosci do Swiatła wiedzie, z Nieszczęscia do bespiecznosci, z doczesnosci do wieczney Chwały, z Boju do Wiktoryi, z Pracy do Odpoczynku, z Poddanstwa do Zwierzchnosci, z Więzienia tego Ciała do Wolnosci. Więc tedy wyznawam przed całym na tym to Swiecie Konkursem, że miley mi iest Smierc przyiąc, a niżeli Życie, ktora mi iest Smiercią Chrystusową osłodzona, ktorą nieważęsię nazwac Smiercią, Poniewaz prawdziwe mi daie Życie, znosząc wszystkie Mizerye Ciała. Niech iak kto sądzi, niech iak chce rozumie, y explikuie sobie intencye moie, Bog przenikaiący Serca wie, a Ludzie wiedziec niemogący na Swiecie, na swoim myląc się Zdaniu y rozsądku, to tylko mowię że Bog weyrzy na mnie, iako weyrzał z Krzyża swego na Łotra, Przyimie mnie iako Mateusza y Magdalenę, albo iako Innych przyiął Grzesznikow, bo wiem że by żadnego stąd Bogu niebyło pożytku, żeby mnie iako iedne Plewę na Ogien rzucił wieczny, albo iako wyschłą zniszczył Słomę, wiem że obroni Duszę moię (: ktorą aby znalazł, wielkiego przykładał starania:) ktorą aby Uczestniczką wieczney uczynił Chwały, y Sam był Uczestnikiem Mizeryi y utrapienia, Ale Spektatora tey Tradycyi mowiey rożne są Zdania y Opinie, na ktore Ja Odpowiadam że skryte są Pā Boga Sądy ze mną, w ktorey Sprawiedliwość, dobroć Mądrość Boska, Uznać muszę naypierwiey Dobroć że mnie potak wielu występkach nagłą nieskarała Śmiercią, za Jedno westchnienie obiecuie Niebo, Za Jedno Słowo zgrzeszyłem naywiększe odpuszcza grzechy. Powtore Mądrość że ze złego iako są Grzechy ktorem popełnił czyni dobre, Poniewasz mnie do Pokuty, Żalu, y Pragnienia, kary za nie nawraca, że uchrania od tego czegobym się wdalszym nieuchronił Czasie y Życiu. Tertio Sprawiedliwość że mnie nietylko, za ten ktorym popełnił występek, ale iako Efrema za onę karze krowkę, że krzywdę stworzeniu swemu uczynioną za swoią poczyta krzywdę. Ale Ja pominąwszy wszytkie. Boże

nienawidzę

nienawidzący, karzący y odpuszczaiący grzechy, przed tobą wszytkie y szczegulne nieprawosci moie, ktore mimci się kiedy kolwiek niepodobał, niepodobaią mi się wespoł wszytkie y kozdy z osobna grzechy moie, z siebie złe, y powtorne bo Tobie się niepodobaiące, y od Ciebie zakazane, bo Mądrosci Twoiey y mocy uwłaczaiące, bo Godnosci twoiey krzywdę czyniące, o bodayżebym nigdy Ich niepopełnił. Przeklęty moment, ktoregom o Złosci pomyslał, Przeklęta godzina, ktoreysię grzechu dopusciłem, Przeklęty Czas ktoregomsię na Nieprawosci uwiodł. Niech zginie ten Dzien, Niech się o Nim BOG niepyta, niech go zaćmią Ciemnosci, Niech go osiędzie mrowka, niech będzie ogarnion gorzkoscią, niech niewidzie w Liczbę dni, bo niesłuszna aby miał być policzony między inszemi dniami. Ale na co Ja na Czas narzekam, wszak Ja mogłem y wtenczas BOGA chwalić, gdybymsię był miłoscią Jego rządził, Złosci moia wszytkiemu winna. O gdybysię teraz odrodził, a w nowey na Chrzcie Swiętym Niewinnosci się widział. Czemużes mi Smierci prędzey nieprzysłła, abym był

zażywał

z Żywota Matki przeniesiony do Grobu, Czemum niebył pierwiey porwany, nim Złości Rozum odięła, abym był wprzod Trupem padł, niżem Cię obraził Boże. Płaczcie nademną, ktorzy niewinnie Żyiecie, a Ja płakać będę, żem w Życiu moim grzeszył, a iakom też żył, gorzey nikt niemoże, Bog mi dał Życie, abym Jemu żył, ale Żyłem Sobie, czyniąc co mi się podobało, Żyłem Swiatu, idąc za pożądliwościami Jego, Żyłem Czartu, pełniąc wolą Jego, niegodzienem żyć, ktorym tak źle Życia używał, wiem że wszelka rzeczy iakiey Apprehensya Obrazy twoiey Boże Życie odięła, gdyby mnie umorzyła niech umrę, Strąc iuż mnie Boże y zgładź z tego Swiata, y uczyń Sobie Pokoy odemnie, kaz mi odrzepnąc, kaz mnie wdoł zawalic, żeby po mnie grzesznym wszyscy przechodzący deptali, robacy roztoczyli, abym się w proch obrocił, bodayżebym był y niebył, niżelibym cię obraził. O Nieszczęśliwy Ja Człowiek kto mię wybawi z Ciała tego smiertelnego, Co tu robic na Swiecie będę, Czart swemi Sztukami na mnie zachodzi, aby zwiodł Swiat swemi powabami, Przyłudza aby zdradził Stworzenie, ktore mi Ustępem

był

bydź miało do Ciebie Stworzyciela, stałomisię Sidłami plątaiącemi Nogi. Ba nie trzeba na mnie zkąd innąd pokus, Ja sam dla Siebie iak Pokusa, Sam dla Siebie Sidłem, Nieprzyiacielem Zdrayca Przewodnikiem do upadku y Zguby na każdy Czas jestem. I więc że Państwo moi ieszcze dymi Życzyć, BOG wam zapłać, ale ja Sobie nie Życzę, abym więcey Naywyższego nieobrażał, dla tego Dekret od Przeswę Sądu iako od Naywyższego na mnie ferowany przyimuię, a zatym do tego przyydzie ostatni Testament z pożegnaniem czynię. Żegnam Cię Naypierwszy JW Pasterzu dziękuiąc za to iż perditam Ovem, chciałeś od Zguby ochronić, y o nic więcey nieproszę, tylko Żebyś sitienti Animae salutem, chciał dać posiłek z Offiary Pańskiey ze swoią Trzodą; Żegnam y Ciebie Xięstwa Głowo, a oraz przepraszam, dziękuię, y Życzę. Przepraszam żem się stał niewdzięcznym, dziękuię za Dobrodzieystwa, Życzę.

Niechay pod Nieba same Orzeł Cię wyniesie
Głoszę trzema Trąbami, przy ostatnim Kresie
Syn twoy zaś niech Ordynat dla Litwy obrony
Ordynans z Nieba weźmie do Polskiey Korony.

Żegnam y Was Jaśnie Wielmożni, Senatorowie, Dygnitarze, y Urzędnicy którzyście kolwiek wzgląd maiąc na młodość moię, tego dokładali Starania, abym z tego był podźwigniony Upadku, y Życzę

Niech Litewska was ściga z Honorem Pogoni
Oraz z Szczęściem Fortuna, niech za Wami goni.

Żegnam y Was JWW Sędziowie za których Sprawiedliwym wyrokiem y decyzyą Osnowa Życia mego zerwać się musi, Dziękuię za ten Dekretu Paszport, z którym bez żadney prepedycyi mogę do zamierzonego trafić Celu. y Życzę:

Niech za Dekret Dekretem swym Bóg Wam naznaczy
By w stałości Fortuna, była w dziwaczy.

Za naturalnego zaś Prawa Dekretem idąc, nie mogę przepomnieć y Was Rodziców, których przez tak nieszczęśliwy Śmierci moiey Kazus rozranione widzę Serce, a niemogąc inaczey Żalu waszego poskromić, y utulić, tylko mi dziś deprekacyę należy uczynić y dziękczynienie, Deprekacyę za to, że Wam Żal uczyniłem nieznośny, y że nie według Ich Dyrekcyi postępuiąc na taki przyszedłem Koniec. Dziękczynienie zaś zeście mi dostateczną dali edukacyę y tę dla Was zostawuię Pamiątkę.

Syn wam Życzy stracony, Niechay Życia Strata
Mego, Wam Życiem będzie w nieprzeżyte Lata.

Żegnam y Was z iedney Krwi zrodzeni Bracia y Siostry, iednych w Koronie Polskiey rozkrzewionych, drugich przy Francuskich Liliach kwitnących w Cudzoziemskim Woysku, y Życzę.

Niechay BÓG Was Nieszczęścia takiego obroni
Które mię dziś do Grobu pędem swoim goni

Żegnam zas przynaypalnie Ciebie WMści Panie Michale Pawliszu Horodniczy Upitski, któryś w tak nieszczęśliwym kazusie, iak moiey Sławie tak też y Życiu stałeś Puklerzem y Tarczą, dziękuię za wszystkie około mnie starania, niemogąc inakszey wdzięczności pokazać w tym razie, tylko Sentencyi Sokratesa używam, Gratem pro beneficijs o Plato accipe. Weź mnie y Duszę moię w opiekę, a Ja Ci za to Życzę.

Niechay od twego Domu pierzchną wszystkie Strony
A Pierzchała niech stanie co dzień do Obrony
Byś za twoie Zabiegi doszedł przy Pogoni
Szczęścia, Honoru, który dla cnot twoych Cię goni
Dom zas cały niech stanie przy pierwszym Honorze
w tey y teraz zostaiąc iako przed tym porze.

Żegnam y Ciebie Mći Panie Chorąży z pod którego kommendy do Naywyzszey idę, y oraz te składam deprekacyą, zeby na Impety moie niedbaiąc wszytko mi darował.

Niechay Ciebie Naywyzsza Kommenda wyniesie
Na Naywyzszą Kommendę pragnę przytym kresie.

Żegnam y Was na tym tu obecnych Placu Wszech wobec y kazdego z Osobna, naypierwiey za waszą Fatygę dziękuiąc, powtore za Pamięć y dobroczynnosc mi w więzieniu czynioną, y życzę.

Niech za wymiar Miłosci Bog odda bez miary
Idąc wam życzę Więzien, na Ostatnie Mary

A potym Pozegnaniu ten czynię Testament.

Z Ziemim wziął na się Ziemi tez oddaię Ciało
A zas Duchom Niebieskim Duszę pozostałą
Talenta co niemaią Zapusci te młodzi
Swiat zas Swieckim oddaię, a mnie Bog nadgrodzi.

A na koniec juz od Was odwrociwszy się Spelita to: Parowie wołam do Boga, O Naymiłosierniejszy Panie Stworco y Nadzieią moia, w ktorego wierzę y pokładam Nadzieię, ktorego kocham y kochać pragnę nazawsze podaj mi teraz Rękę, abym bez żadney Przeszkody wolny miał Czas dla Siebie do szczęśliwey wiecznosci, Czas iuz iest zeby Proch upadł na

Ziemię, z kąd powstał, Dusza zas ktora nakształt depozytu była w Ciele, oddana była Bogu. Więc otworz mi Panie tym kluczem Wrota ktoremes Łotrowi otworzył, Weyrzy na mnie iakos weyrzał na Mateusza y Magdalenę. Cozci Panie ztąd za pożytek będzie, ieżeli mnie iak iedną Słomkę wyschłą na Ogień wrzucisz wieczny. Twoy to iest honor odpuscic przewinienia y podzwignąc z błota w ktorym leży Grzesznik, Cożby to było żebys mnie od Siebie oddalił, ktorym iest Caro de Carne, Os de Ossibus tuis. Powstanże Boże moy, ktorys postac wziął na Siebie moią, następuie bowiem Godzina, więc wyrwi ze Lwa Paszczęki Duszę moię, ktorą tak wielkim odkupiłes Skarbem Krwi twoiey Przenayswiętszey. Dobry JEZU wszakże na to krew twoia wypłyneła, żebymsię za nią odkupił, tym Skarbem żebymsię od kary uwolnił wieczney, wszakżec to Ja Jestem ktoregos tak drogo zapłacił, wszak to Ja Jestem Owcą Owcą zgubioną, ktorą do Owczarni twoiey zaprowadz Boże, wszakżes Ty deklarował, że kiedykolwiek Grzesznik do Ciebie zawoła, ochoczo Go wysłuchasz. Więc Słowu twemu zadosc uczyn. Przyidz do mnie Oycze Przedwieczny a Ja poydę z Tobą do Dziedzictwa Krolewstwa twoiego Amen.

PROGRAMMA.

Stanislaus Rex Poloniarum vivat.

ANAGRAMMA.

Omni via appellatur Saxo intrusus.

EPIGRAMMA.

Sistas Pars discors falso gaudere Triumpho
Turgida de vano carmine tolle pedem
Aurea Libertas diversum concinit omen
Nomen Friderici nuntiat esse Throni
Incertum siquidem primo Respublica gressu
Seclusam externo cuilibet esse Duci
Lege viam cavit sic per contraria Vota
Augusto Sceptrum Vilis Arundo data
Unde velut crœso commenta dicaverat Esop
Sub similis Vates vult sua scripta Fore
Rescisse menti rationis sisto Tribunal
Explico delictum Lege jubente semel
Xerolophus semitæ sumendi Principis extra
Proditus usq licet Lex violata steti
Omni namq via Moschorum complicor motu
Libertatis honos Libera Vox premitur,
Omine sic vero apellätur Saxo nocivus.

Narranti

Narrant hoc ipsum scripta dolosa novA
Intrusus Regni sat Testis factio dupleX
Austria cum Moschis fœdere juncta suB
Rex vero noster potior Stanislaus OrbI
Unanimis Sensus cui dederat RegimeN
Maximus ex meritis virtute et sanguine splendeT
Unde Ludovico dignus inesse soceR
Immensas Laudes cuperem comprendere versU
Verum transcendit carmina Laudis opuS
Addo nisi vivat tum vincat fortior actU.
Turbantes Hostes Fridericus MinaS.

List pewnego Szlachcica do drugiego pisany.

Pragnąłem sam osobiście stawiać WMMPanu y opowiedzieć Jemu com tesz słyszał będąc in loco fixo prædonum Libertatis nasłuchałem się Nowin, ale co mowię Nowin, nie, bo nienowina teraz ukoloryzowana tylko pobożnosc gwałt cierpi podsciwosc plenie nieprawosci Domus, słowem rzekę nulla fides, nam falsa fides, nec Principi Fides, ale gdy mi Gospodarski czas przeszkodą, przynaymniey maledictam WMPanu prezentuię visionem. A nayprzod że Moskwa

nowe Sobie nakazuie dawać Prowianty, a znać przez to że z naturalnych Durakow, tak wielkiemi stali: się Junakami, że dextra tenet caseum, forte sinistra Panem. Druga że Carowa Jeymść wydała Manifest przy wyprowadzeniu volatiliorum, bo nie Ludzi ale spragnionych na naszę Pszeniczkę Wroblow zwabiwszy Isz na piędz Ziemi naszey niema pretendować, ale to iawny fałsz, gdy Nas do ostatniey skory drzeć zamyslaią. Otosz łaskawcżi w Karczmie obranego Krola, obierali Go niepewni Szlachta ex Principiibus, obierał Go Szpital, bo Slepi, Chromi, Kulawi, y zaslepioni Trunkami, y tak dali się ponamawiać Zonom, ktorym się to podobaią Saskie Stroie, Szpasy, a bardziey Noclegi, z ktorych iedne życzą sobie aby legitimowały Bękarty, drugie aby się Sukcessorow doczekały, maiąc Szpital w Domu, drugie aby pracowitszych utrzymywały Naiemnikow, widząc tak prozno strawnych Gospodarsow, owo zgoła, tak widzę chcą aby Wiara Swięta Katolicka była tak pewna, iak Biskup Poznanski, Szlachcica wolność aby była tak łukawa iak JP. Wda Krakowski, a cała Rzeczpospolita aby tak zaszła w Głowę iak P. Poninski ktory porzuciwszy Zakon, rozumie że tak kozdemu będzie w Koronie dobrze, iak Jemu w Bobrze.

ale postoy Reverende maister, ta głowa do Pozłoty nie do korony Polskiey, byłem tu na zasiadaniu JPP Senatorow, ale pożal się Boże, aż groza patrzyć, kiedy JJPPow Generałow Saskich y Moskiewskich y JPa Sulkowskiego przypuszczaią ad gremium sui za niepotrzebnych Arbitrow, Facies Usurpatora Korony własnie tak iak Fagota Chinska, chwali się tamta Strona, że coraz więcey przybywa do Nich Adhærentow, ale oni to tak czynią iak owo odmalowali na Francuskim Dewizie Murzyna leżącego na przeciwko Słońca z tą Inskrypcyą Co pali to adoruie. Niedziw że y Oni adoruią, bo Ich Moskiewska przyniewała Potencya, non libere sed ad velle flectuntur, bezbożniey Kana przyiechał iuż dawniey przedtym JOXże JMć Prymas, ale iak niemiał przyiechać, kiedy mu za Katanżow Moskwę przydaną, iednak że to mowi co mu honor Powaga et Amor Boni publici dyktuie, Animuyże Sercem Kochaiących Braci wolności, bo rozumiem że lubo nolentes przystąpili, Sercem iednak tam muszą bydź przywiązani, gdzie oritur nostræ Libertatis Augmentum. Przybędzie Nam Nayiaśnieyszy Krol JMć Stanisław przybędzie JPn Marszałek Skonfederowanych Stanow Rzpltey z prawdziwą nieskładaną Generałow Saskich y Moskiewskich Rzecząpospltą y uznasz wszem że ten Etc Etc Etc

Coma w Sobie złożone dwa Miecze
Schowa Ie w Pachwy a z mosiężną uciecze
XX: Biskupom przyrzekam o karze
Boć naywięksi wolnosci Kramarze
Z Pań zas ktorym to Saski był Stroy miły
Doktorom Profit gdy dostaną kiły
A zas Metresom nieuydą te Żarty
Ich przecie Dzieci zostaną Bękarty
w Bobrze chodzący wychodek przed Laty
Nocnym Złotnikom przybędzie Intraty.

List winszujący Swiąt Narodzenia Xa Pana.

Przy uniwersalney Serc Chrześciańskich z rodzącego się Chrystusa radosci stawam, w Domu JWWMści Dob tanti Solatij Nuntius, życząc nie tak moiemi Słowy iako Verbi incarnati Sensu, aby ta chwalebna rodzącego się Dzieciny Boga resonantia longioris aevi, et optatae prosperitatis intonet JWMści Dobr Magnalia. Na Następuiące zas Wigilią Sakryfikuię JWPu Dobr Offiarę wdzięcznosci Victimam Laudis, życząc aby Dzieciny Jezusa Ręka, ad quosvis gustus skuteczną Iey konferowała Benedykcyą, czego iako dewinkowanym Sercem życzę tak z głęboką wyznaię weneracyą żem Jest

Kopia Listu X. Gwardyana od S. Anny z Przyrowa
do Chorągwi Pancerney Krolewskiey podczas Koła
Chorągwianego de data 25 9bris 1747. pisanego.

Usłyszawszy odgłos Ordynansowey Pobudki, ktory teraz resonat in Aura Christianæ militiæ pod Kommendą JWWMćPa Dobrę na Koło Przeswę Rycerstwa walecznie prezentuiącey, gdzie intonat Claſsium ad Arma Milites, aby patefiat Vigil Populus et Gens gloriosa. Ja zdemoliowany Rotmistrz, sitibundæ Gentis Kompanij O. S. Franciszka niemijam hasta, ale capeſso Viam de Latebris Gremii Sacræ Duciſsæ Armæ in Campo Armigero Literali Laſsu w Kompelicie całego Przeswę Koła, Sisto już nie Arma, ale Funes portans, ktoremu nie Necem minor, lecz jako Heroica Xti Fasciæ promiſso humilitatis Cultu stringo et necto pijssima Corda JWMŚćPa Regimentarza y całego Przeswę Rycerstwa, aby na Chorągiew moię chcieli benigno respicere oculo, ktorą hostis demoliavit penuria, bo Tabory Neceſsitate quotidiana evacuati. Więc tedy daię Zalot ad bonæ gratiæ zasławych Serc JWWMćPa Dobrę y całego Przeswę Rycerstwa, ordynuię Poczet przez Xiędza

Franciszka

296. Franciszka Pręcznerat, który na Furaż z Biegłami Zakonnemi do Jubow Żołnierskich spieszy. Niech zas nikt nierozumie, że na Furaż idzie, ale ad feras, co ci uzbroiona Złotem lub Srebrem manus Avarum udzieli, albowiem optime credo że każdy Przeswę Koła Kawalier, Pietate et Largitate ferro et Animo w każdey potrzebie staie. Więc spodziewam się co oco y pokornie Supplikuię że zdezertowana ab omni prawie ope Kompania moia odbierze potrzebny hoynego Lenungu Prowiant. Po który nie ad Arma ale ad peras tendite manus Opulentissimi Milites. Ja na zdobycz czekaiąc nad Podsłuchu stać będę, rychło zabrzmią na Aurę Nummi, za co ad Numina Caelestia z całą Seraficzną Guardyą Arcus et Sagittas Orationum tendam. Teraz zas In fortunio victus Fortunam expecto, Fortem me virum na wszystkie Szturmy przy Komendzie JWWMćPa Dobrz roboruiąc, którego oraz y całego Przeswę Koła cum pleno Cultu Ubogim zostaię Liderlichem.

Kopia Listu JPa Biernackiego 1746 d. 18 Xbris

Trudna

Trudno mi Jednosze JWWMci Pa Dobr. miłuiące venerari Postacią, gdy Jey Fama per Aethera Loquax wszędzie praeconia parat. Więc y Ja powinną JWWMci Pa Dobr. adoruiąc demissyą, spieszę literali Cultu z Powinszowaniem Swiąt Następuiących, którym niechcę w słowach zakładać Auguria, ale całym Sercem Amoris et Reverentiae pełnym życzę JWMci Pa Dobr. z Swiętami infinitas Festivitates, z nadchodzącym po nim Nowym Rokiem Festivas et in aevum Circuituras Nowych Lat przy czerstwym Zdrowiu revolutiones. Niech Nayw. Wieków Dawca Życie po ludzku in tempore zaczynaiący viridam JWMPa Dobr. aetatem w nieprzestanne umacnia y posila Czasy, z którymi Votum y Siebie u Nog Pańskich appendo iako na zkończenie.

Kopia Listu JP Wielopolskiego Chorążego Koronnego

Znaiąc prawdziwy WMPa ku mnie affekt niewątpię y o tym który iungit Jego fraternum z JWMP Prezydentem następuiącego Trybunału Pectus, a zatym in fiducia pierwszego, et in virtute drugiego upraszam abyś pomienionego Mci Dobrodzieja propitium Votis JWMPa Hetmana

Dobrod

Dobrasz uczynił, które nasz Regimentarz JWan Stta Oświęcimę insinuanda et proponenda suscepit, przez co mnie Wodzowi reddes acceptatissimum, a zatym y do odsługiwania sobie efficaciorem, iłe zem constanter tenerrima propensione et affectu

JWWMMści Pana

Kopia Listu JWJPa Podskarbiego W. Kor. do JPa Podstolego Ziemi Wieluńskiey.

Nieczęsto fatyguię WMMPa korrespondencyą moią, wspaniale et silentio tutus Amor, z dowodów niezliczonych przyiaznego WMMPa dla mnie serca, zabieram constantem fiduciam że y teraz WMMPan nie zechcesz mi odmówić łaski swoiey. JP Stta Oświęcimę [illegible] szuka dla siebie Honoru służyć przez wolę Ziemi WMMPów in Charactere Kommissarzy na Trybunał przyszły Radomę. Upraszam uniżenie WMMPa per omnes między Nami teneritudines, abyś poruszyć raczył całego depozytu meritorum suorum et Primae Popularitatis, którą WMMPan wielkiem całym pepigisti sobie, y JPa Starostę circa hoc utrzymać votum. Niewyrażę nigdy, ile gdy się to stanie, moich WMMPu Obligacyi wielkości, przynaymniey ustawicznością recognitionum y ustawicznego WMMPu służenia ochotą, prezentować się WMMPu zawsze będę, a teraz piszę się cum omni veneratione.

WWMMści Pana

Kopia

Kopia Listu Xiędza Wędrychowskiego z 21 May 1746. z Warszawy

Jaśnie Wielmożny Miłościwy Dobrodzieiu.

Juz nie ex Elisiis Campis, ale z Elektoralnego Pola gdzie wielka Wola z Odolan Niedola spieszę Pleban Ubogi non in Equis, nec in Curribus ale Arystotelesa Powozem Ipse Aristoteles cogitur ire Pedes, na Przeswiętny Trybll Kommissyi Radomę ad Regestr Milanow iako przy Ołtarzu Miles Xti, in Campo Electorali Strażnik Polny, ad Electos cum plenaria facultte et Potestte Judices Commissarios stawam in Conspectu udzielonej od Boga Vicarie Potestttis, in negotio Kościoła moiego według starodawney Obligacyi, Curet quisq sua Templa Sacerdos. Zaczynam wolnym głosem propozycyą moię fovent mihi Numina tantum, y Usta wolne choćby Sygnetem Czestyona stwierdzone na głos Prawdy otworzyć muszę, abym się in Sacrario Consider. w swoich Dezyderyach wyexpedikowac raczył. Dosyć Sprawa wielka bo Kapitalna Capitalis Contributionis, którą Kościół moy Wolski niewiem quo fato corocznie ponosi, Dos huius Ecclesiae satis exigua, iedna włóka o 24. Zagonach we Trzech Polach, Poddanego Zadnego, dochodów żadnych niemasz, y dlatego częstokroć Ecclesia sine Rectore, Parafia nieludna, Xiądz z Kantorem wszyscy obadwa, w Plebanij res angusta Domi.

Domi, Chuda tu fara, mała Offiara, z Odołan y Woli, Bartek
Zasieie, a Maciek zwiezie, ziedzą Oba z roli, owa przedtym
wielka Wola, teraz zmalała, wiele wniey Wakansow,
Rura vacant, nulloq Domus custode tuetur, podobno przy:
dzie Mißam siccam odprawiać, kiedy ani Ołtarza ani
Lichtarza, ni Bakałarza ani Cmentarza, a ieżeli lice:
bit vera referre, tenuis mihi Campus Aratur, in la:
bore tylko vultus Panis quaerendus Aratro. Piękne
w tym Polu Elektoralnym Elementum, ale deest
przy Kościele Alimentum y supplementum, Ani Wo:
dy ani Łąki, ani Lasu ani Mąki, y ieszcze do tego bol
nieustanny Głowy, kiedy corocznie ex Sanctuario Domini
Ubogi Pleban Czterdzieści kilka Złł. pogłownego pła:
cić musi być gotowy, y lubo ab hac Contributione
universus Clerus Dyecezyi Poznańskiey iest immunis,
Jedna Wola te cierpi niewolą, że ad Campum Electora:
lem Privilegiatum nie iest libertowana. Quaero media
salutaria wß Przeswiętey Ziemi Warszawskiey, aby ten Roczny
Podatek in futurum z Remanentu Pruskiego accedente
dispositione Jaśnie Oświeconego Rządu Przeswięty Kommißyi Radomey
(: do ktorey Rekurs czynię :) intercedere raczyła, Schylam
Głowę moię do Stop Pańskich, y in lenimen doloris dobrze
od Pogłownego zbolałą, Gentilitia Illmda Dobrę wiąże
mocno Fascia, Lachrymas non sponte cadentes (: ktore
pondera vocis habent :) wolno sobie ocieram, y rozumiem

że to

ze to Protekcyi Panskiey Majowe Antidotum uwolni moię głowę od dalszego bolu, niemam się do kogo udać Ubogi z Woli Pleban, moię wolą pokładam in manus Dni, Tu mihi mear certa fiducia rerum, Tu mihi confugium, Tu mihi Portus ades. Nie idę in enumerationem niezliczonych y nieskonczonych Wiekopomnosci godnych wielkich tak pro bono publico iako pro Ecclesia DEI dzieł, bo Ich magnitudinem sera suis melius celebrabunt Secula Fastis. Wyznaię tenuitatem w tey mierze Eloquij mei, abym tak Godnego y z Siebie, y z Antenatow Zasłużonego Pana słabym mogł wychwalić Konceptem y dostatecznie opisać Piorem, cui similem qua protulit Aetas, Consilio et Marte Virum, ani Język dobroczynnosci Panskiey niewychwali, ani liczyć tenuitas dowcipu niepozwoli, y lubo tu Quisque sua de voce canit, iednak niezdołaię Titulos dobroci wrodzoney wyliczyć. Si Titulos Annosque Tuos numerare licebit, Fata prement annos. Dosyć mnie z tym się oswiadczyć, że Tuos Coelo ad Superos perferam Mandata Sacerdos, a to mi nay bardziey wielką czyni otuchę, iż pretio Campi Privilegiati Electoralis in Cordibus omnium unanimem otrzymał Sensum, y kożdy z Wszystkich Miłosciwych Panow y Dobrodzieiow album Calculum dać może, a Ia kiedyż co Wola Wolary day to Panie Boże

Iasnie Wielmożnego Miłosciwego Pana
y Dobrodzieia niegodny Podnożek
X. Jan Nędzychowski z Wielkiey Woli
niewielki Pleban.

Kopia Listu JP Walewskiego Chorążego Sieradz.

Bydź niemoże dla mnie nic pomyślnieyszego, iak obfitować w Sposoby Kontestacyi statecznych moich, przeciwko WMPanu Chęci, równie zawistność nic mi wymyślić niemoże umartwieńszego, iak bydź mi bez wiadomości ubi Dilectus meus cubet ubi reclinet, kiedy dwa listy którem już po Seymie do WMPa ordynował, żadnego mi nieprzyniosły Rapportu. Więc usiłuię szczęśliwszym Losem tę ramotę Oczom WMPa prezentować, y Jego w Niey przypomnieć się pamięci. A że JX Sobiotoski, któremu Grabska Siostra S.P. JP Podkomorzego Łęczyckiego Curas dedit, intymował mi, abym Respektowi WMPa Jego insynuował, indemnitatem, Niez tey iuż racyi iże bydź ma WMPa Bratanie Krwi Sortio certa to WMPu o tym donoszę, niebyłoby Iż gdyby Bóg similiter opatrzył Dolskę, Potrzeby y wzmiankować o Kompozycyi inter Status. Ale cóż? ma z Prowidencyi Boskiey Summas z Niemi Dotes, ale z Munificencyi Ludzkiey Fortunae nullas, Dotes, ale z Munificencyi Ludzkiey Fortunae nullas. Iuż w latach moich Altari serviens de Altare consumit. Iuż z Rąk Xięcia Imci Prymasa, non Pauci electi, y do prawdy satiati Panis Pinguedine Alti, a ten nec quoq vel ad Micas vocatus. Igdy na Sobie praktykuie nemo Propheta in sua beatus Patria, Iużby y Clima mutaret, aby stać się mógł vegetior Annis, secundior Arvis. Reputacya WMCMPa Godność Activitas, tey Jestem Nadziei że Prałata tego Im:

bealitkem

benefitem przez swoię Promocyą gdy się gdzie zdarzy większe y utrzyma. O Pamięć tylko Łaskawą do dobroczynnego WMćPana udaię się ciera. Rozumiem że co WMćPan poteris to licebit et decebit. A to wszystko ruet in Clausus y Nas Przyiaciół multiplikowanymi dewincet Obligacyami, tylko Mści Dobrodzieju nie odrzucay tych którzy usiłuią być iak y Ja iestem potąd Ziemoziadem niezostanę omnem in horam.

Uniżony Sługa

Kopia Listu tego z JMP Chorążego

Przywiedzonemu mnie Szczęściu, na który przyszłemu: wszy Los zawodzi dziś beatrix WMćPD: Ręka pomyślne dla mnie sypie Munificencyę, kiedy z twoich Lineamentach pozwala temu chara libamina dare, którego zawsze kocham, szanuię, y szczerze poważam y adoruię. Mam y zato obligowaną Rekognicyą gdy WMćP: przypomnienie moie Protekcyi Jego w Urzędzie Sobotczyńskim dobrotliwie akceptuiesz y iuż dla niego pomyślność Corde parasti, to y Bóg nadgrodzi, et Fama loquetur Amicis. Gdy mię zas rozporządzenie tego qui Æthera regit na tym ustanowiła Stopniu, z którego mieć mogę przed Nim Przystęp do Wysługi Łaski Jego adequate służąc Sprawiedliwości usiłować będę abyś mnie WMćPan który prawie iestes natus condere Leges w tey zawsze zastał porze, któraby mi data Swiadectwo żem w Służbie Prawa

w Stawnliw

304. w Szawulu Przyiaźni niepomyślnym. Honor Pana mojego iak Kocham tak nie przestanę Pada tueri, a teraz zdystyngwowaną raz na zawsze a zawsze Obligacyą zostawam

JWWMM Pa Dobrę

P.S. Przyłączam y WMu Pisarzowi, Listu tego Obserwancyą y Uprzeymością życzę aby Godności Jego cały świat był napełniony, et Tomas non Carmina scribat.

Kopia Listu tegoż JP Chorążego Sierac.o

Słów brakuie do Expressyi w ktorey Ja zostawam Godności JWWMSa Osoby y Imienia Rekognicyi. Czas y okazya documenta dabunt, że prawdziwey Adhezyi WMsci do prawdy znam się być origine Status. Kondycya moia w Nineyszey Officij Sytuacyi wtym stać się może naganna, ieżeli nie zachowam Reguły amicos colere, probatos servare, a wtym się przestrzedz aby Słuszności nusquam Causa ruat. Co z iak nay większą gdy wyrażam Obligacyą, z rowno zostawam Kontestacyą.

JWWMc Pana.

P.S: JP Pisarz Dobroci munera quia dedit, munera tanta ferat, gdyż y Obserwancyą y Propensyą rownym Imu JWWMcPu zapisuię Zakładem.

Kopia Listu proszącego o atencyą na Seymikach

Jako wszytkie chwalebnych Czynności y usiłowania WMci Pana momenta, ad publica Oyczyzny zmierzaią Emolumenta, tak niewątpliwie przy teraźnieyszych Zbliżaiących się Seymikach Deputackich, y Kommissarskich że WMM Pan na wszelkie okoliczności nie ubliżysz Attencyi swoiey, lubo Iestem pewien, iednak constituti nadgłosicie się mi in votis propensissimis, y proszę enixius aby WMM Pan ad votivum Seymików Eventum, Powagą, Kredytem, et dexteritate sua iako nayskuteczniey przykładać się raczył, z moiemym staraniem y Pracą circa Selectum Osob, przez ktoreby te Nayiwyższe Subsellia swoią Powagę, y Ozdobę, Prawo y Sprawiedliwość Zaszczyt y Podporę, Koniunktury teraźnieysze Zbawienną Pomoc y wsparcie, Clientes Iustitiam Uszczęśliwienie, y swoiey własności ocalenie, Przeswietne Woiewództwo Sławę Wdzięczność, y Pamięć in posteritate mieć mogły. Ieszcze w Roku przeszłym Oswiadczał się mi Imć Pan NN: że ma Deklaracyą Deputacyi, Assekuruię za Charakter y Poczciwe Iego Sentymenta Przyiaciele moi, Osobliwiey IPan NN: Temuż IMci N: gdyby dobrać Kollegę recte sentientem utrzymać go rzecz byłaby przyzwoita. Oddaię tę obligacyość providentissimae Vigilantiae et Sollicitudini WMM Pana, oraz czekaiąc z Niecierpliwoscią wiadomości zostawam circa Teneritudines Continuat

WMM Pana

306

Kopia Listu Instancyalnego za Miastem Krakowem

Miasto Krakow pisze do mnie z użaleniem się y szuka:
iąc Solatia prosi mię oraz o Interpozycyą do Wo
WMści, ażebyś raczył moderare Zelum JP Plenipo:
tenta Woytstwa Krak., żeby się zatrzymał z odbieraniem
Dobr sprocessowanych Miastu, dosyć aliunde Uciśnio:
nemu Podatkami. Nie mogę deesse temuż Miastu
Officiositate mea, y składam moie, y Ich Prozbę in
sinum JWMDa. Niewchodzę w Sprawę, ktora mieć
musi faciem Jani, że się obiema Stronom bydź
zdaie sprawiedliwa, ale gdy to Miasto idzie via
precaria, ex suo Statu miserabili, Kompassyi
żąda, przekładaiąc że non est in solvendo, co iest
plusquam certum, kiedy Pogłownego Część znaczną
Skarb Koronny za Nie płacić musi. Więc Przeświet:
Woytstwo ażali za reprezentacyą y Interpozycyą JWMDa
uzna własny swoy w tym Interes, ażeby też Miasto
ieżeli nie ad meliorem florem przyprowadzić, to
przynaymniey deteriorem iego nieczyniąc condi:
tionem, zechce pokazać Generositatem suam, y zaczę:
ty suspendere Process. o ktorą JWMDa Łaskę gdy też
Miasto, y Ja za Nim prosiemy, Jestem pełen Nadziei że JWMDa
zechcesz swoiey nondenegare Interpozycyi, y staniesz temuż Dobro
dzieiem. Ja zaś circa veterem Cultum et venerationem Piszę się

JWMDa Pana

Kopia Listu Winszuiącego honoru

Nim mi przyidzie przytomnie tey JWmciPa Dobrodz powinszowac Godnosci, ktora mu dawno sprawiedliwie z wielkich Jego Zasług należała, czynię to tym czasem teraz y życzę w niezliczone Lata tych Sukcessow y pomyslnosci, ktore bydz mogą z zupełnym JWmciPa Dobrz Ukontentowaniem. Dla mnie zas te iest y będzie zawsze naywiększe, bydz statecznie z prawdziwym przywiązaniem y głębokim Respektem

JWmci Pana Dobrz

Kopia Listu pewnego ~~cum~~ contradictione Obranego Deputata

Kiedy mnie upewnił JmcPan Podczaszy, że cokolwiek na teraznieyszych Deputackich Seymikach succedet cum Suffragiis na Osobę moię, ma to mieć dobrotliwą JWmciPa Dobrodz Approbacyą, dowie się de Successu tymże JmcPan Podczaszy, Ja zas mnie pod Nogi Łaskawie rzucaiąc Nutibus Jego ak[illegible]dikowany, we wszystkim na dopełnienie Woli JWPa Dobrz y ucalenie mego honoru, Jego słuchać Rozkazow będę Znaiąc się Zem JWmciPa Dobrodz Nayniższy Podnożek.

List Pewnego Kawalera do Damy

Gdybym podług chciwych Żądz y Mysli moich mogł władnąć y Czasem, Żadnaby przeciwna Okolicznosc Zapędow moich do Nog Pani nie wstrzymała biegu, Lecz gdy to nie iest

w mocy

304. w moiey mocy, niechże przynaymniey naiakiszkolwiek Satisfakcyą mego ztąd pochodzącego Umartwienia, ta mizerna Litera u Stopek Pani złożona, będzie łaskawie przyięta. Że zaś tak doskonale Pióro, statecznego Przywiązania mego wyrazić niezdoła, iak pragnie y doletuie Serce, niech tedy od Początku wierne, w Trakcie całym probowane, dotąd stałe Applikacye moie, w Łasce Pani moiey utwierdzaią, Żem rzetelny dla Stateczney Pani Sługa, y Nayniższy Podnożek.

Kopia Listu Winszuiącego Świąt Wielkanocnych

Które zawsze in praecordijs życzliwe foveo Sentymenta, te dziś Przyiacielskim exaro Piórem Życząc, ażebyś WMć Pan napełniony Paschalium Gaudiorum exuberantia w długim czerstwych Lat przeciągu, pomyślnemi cieszył się Successami. Te są szczere pragnienia moie, y to wyznanie Żem Jest inter reverentiales Cultus

JWWMM Mćm Pana

210

J

Ex libris M.D. Gasparis Jelinski
Thesaurarida Coven. Natione
de magno Ducatu Lithvaniæ Pala-
tinatu Vilnen. Districtu vero Co-
vensi [redacted]

manupropria 1752do 1752do

manu propria J. Garlickj

Proba Calami

M. S.

5591